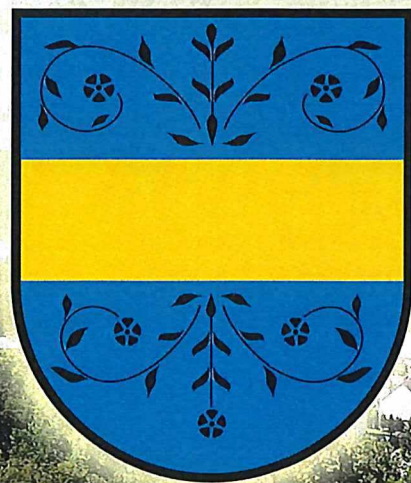

BURMISTRZ
Krzysztof Gwóźdź

RAPORT

o stanie Gminy Węgorzyno
w 2024 roku

I. INFORMCJE OGÓLNE	3
1. PODSTAWA OPRACOWANIA.	3
2. CEL I ZADANIA RAPORTU O STANIE GMINY.	7
3. PRZEDMIOT OCENY RAPORTU	7
3.1. Ogólne informacje na temat Gminy Węgorzyno.	7
3.2. Organizacja i funkcjonowanie samorządu lokalnego.	9
3.3. Zakres zadań publicznych gminy	10
4. OCENA ZAMOŻNOŚCI GMINY.	12
4.1. Wskaźniki finansowe	12
4.2. Zasoby przyrodnicze gminy.	14
4.2.1. Położenie geograficzne	15
4.2.2. Grunty	16
4.2.3. Wody	19
4.2.4. Obszary prawnej ochrony przyrody.	21
4.3. Predyspozycje demograficzne gminy.	26
4.3.1. Demografia w Gminie Węgorzyno.	26
4.3.2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy.	28
4.3.3. Ruch naturalny i ruch migracyjny jako czynniki demograficzne.	29
4.3.4. Prognozy demograficzne.	30
4.4. Aktywność gospodarcza członków Wspólnoty.	30
4.4.1. Przedsiębiorcy.	30
4.4.2. Rolnicy. Przedsiębiorcy rolni.	32
4.4.3. Bezrobocie.	34
4.4.4. Gmina - regulator aktywności gospodarczej.	34
4.5. Zasoby materialne oraz dobra kultury jako wynik aktywności gospodarczej.	38
4.5.1. Nauka. Oświata i wychowanie.	38
4.5.2. Etyka. Stanowienie prawa lokalnego.	40
4.5.3. Sztuka. Budownictwo oraz układy architektoniczno-urbanistyczne.	41
4.6. Stowarzyszenia i organizacje społeczne jako rezultat aktywność wspólnoty.	49
II. CZĘŚĆ GŁÓWNA RAPORTU.	52
1. AKTY PRAWA MIEJSCOWEGO.	52
1.1. Uchwały Rady Miejskiej.	52
1.2. Zarządzenia Burmistrza.	53
2. BUDŻET OBYWATELSKI. FUNDUSZ SOŁECKI.	54
3. POLITYKA FINANSOWA WŁADZ SAMORZĄDOWYCH.	56
3.1. Dochody Gminy – źródła dochodów.	57
3.1.1. Dochody własne Gminy.	58
Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień.	61
3.1.2. Subwencje.	68
3.1.3. Dotacje budżetu Państwa oraz innych podmiotów prawnych.	69
3.1.4. Zagraniczne źródła dochodów.	71
3.1.5. Wydatki bieżące. Działalność statutowa gminy i wynagrodzenia.	80
3.1.6. Dotacje udzielane na realizację zadań gminnych.	82
3.1.7. Świadczenia. Forma finansowania zadań społecznych.	85
4. POLITYKA GOSPODARCZA.	87

4.1.	Wydatki majątkowe. Inwestycje gminne.	88
4.1.1.	Wykaz rodzajów zrealizowanych inwestycji i poniesionych wydatków majątkowych. --	89
4.2.	Deficyt / Nadwyżka. Przychody. Rozchody. Dług Publiczny.	95
4.3.	Zasoby materialne gminy.	97
4.3.1.	Środki trwałe.	97
4.3.2.	Zasób mieszkaniowy	97
4.3.3.	Nieruchomości gruntowe.	99
4.3.4.	Sieć dróg.	100
4.3.5.	Sieć światłowodowa, telekomunikacyjna.	101
4.3.6.	Sieć wodociągowa..	102
4.3.7.	Sieć kanalizacji sanitarnej. Oczyszczalnia ścieków.	104
4.3.8.	Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego.	105
5.	POLITYKA PRZESTRZENNA.	106
5.1.1.	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowanie Przestrzennego.	106
5.1.2.	Plan przestrzenny	108
6.	OCHRONY ŚRODOWISKA.	109
6.1.1.	Woda.	110
6.1.2.	Odpady płynne. Ścieki.	111
6.1.3.	odpady stałe.	114
7.	KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO.	119
7.1.1.	Rewitalizacja zasobów majątkowych.	119
7.1.2.	Zabytki. Ochrona dziedzictwa narodowego.	119
8.	POLITYKA RODZINNA I SPOŁECZNA.	120
	WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW DO RAPORTU 2024.	126
	WYKAZ TABEL STOSOWANYCH W RAPORCIE 2024.	126
	WYKAZ RYSUNKÓW WYKORZYSTANYCH W RAPORCIE 2024.	128

I. INFORMCJE OGÓLNE

Raport o Stanie Gminy Węgorzyno to dokument sporządzany corocznie zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Stanowi on gruntowne i sumaryczne źródło wiedzy o Gminie Węgorzyno i podjętych przez nią działaniach. Przybliża zadania realizowane w gminie oraz zmiany zachodzące w różnych sferach i obszarach ważnych dla mieszkańców, a także pozwala zrozumieć funkcjonowanie administracji samorządowej szczebla gminnego. W raporcie zgromadzone zostały szczegółowe dane, przedstawiające szeroki zakres funkcjonowania instytucji wydających środki z budżetu Gminy Węgorzyno i stanowiące źródło oceny możliwości dalszego rozwoju Gminy.

1. PODSTAWA OPRACOWANIA.

- 1.1. Podstawą prawną opracowania „Raportu o Stanie Gminy” zwanego dalej „raportem” jest art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym (*Dz.U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami*), znowelizowanej ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (*Dz.U. 2018, poz. 130 z późniejszymi zmianami*).
- 1.2. Podstawą merytoryczną opracowania są dokumenty wymienione w art. 28aa ust. 2¹ ustawy. Należą do nich wszystkie opracowania strategiczno-planistyczne definiujące rodzaje polityk realizowanych przez Gminę, także wieloletnie plany, programy i strategie oraz jednoroczne projekty określone uchwałami Rady Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem wykonania budżetu obywatelskiego. W poszczególnych obszarach działalności publicznej obowiązującymi są następujące dokumenty powstałe w oparciu o następujące podstawy prawne:

OBSZARY DZIAŁALNOŚĆ GMINY ORAZ DOKUMENTY:

1.2.1. ZADANIA JEDNOROCZNE WYZNACZONE UCHWAŁAMI RADY GMINY

- Uchwały rady gminy zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu jawnym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Podstawą prawną działania jest ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (*Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami*)²

1.2.2. REALIZACJA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO - FUNDUSZU SOŁECKIEGO.

- Budżet obywatelski jest wynikiem szczególnego rodzaju konsultacji społecznych. Obligatoryjnie tworzony jest w miastach na prawach powiatu. (*Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami*)³

¹ Art. 28aa. 2. Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

² Art. 14. 1. Uchwały rady gminy zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu jawnym, chyba że ustawa stanowi inaczej.

³ Art. 5a. ust.1. W wypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla gminy mogą być przeprowadzane na jej terytorium konsultacje z mieszkańcami gminy. Ust. 2. Zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy określa uchwała rady gminy, z zastrzeżeniem ust. 7. Ust. 3. Szczególną formą konsultacji społecznych jest budżet obywatelski. Ust. 4. W ramach budżetu obywatelskiego mieszkańcy w bezpośrednim głosowaniu decydują corocznie o części wydatków budżetu gminy. Zadania wybrane w ramach budżetu obywatelskiego zostają uwzględnione w uchwale budżetowej gminy. Rada gminy w toku prac nad projektem uchwały budżetowej nie może usuwać lub zmieniać w stopniu istotnym zadań wybranych w ramach budżetu obywatelskiego. Ust. 5. W gminach będących

- Rada gminy rozstrzyga o wyodrębnieniu w budżecie gminy środków stanowiących fundusz, podejmując uchwałę, w której wyraża zgodę albo nie wyraża zgody na wyodrębnienie funduszu. Zasady tworzenia i gospodarowania funduszu sołeckiego reguluje ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (*Dz.U. 2014, poz. 301 z późniejszymi zmianami*)⁴

1.2.3. POLITYKA FINANSOWA GMINY

- Uchwała budżetowa, której podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (*Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami*)⁵.
- Sprawozdanie Finansowe Gminy, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (*Dz. U. 2009, nr 157, poz. 1240 z późniejszymi zmianami*)⁶

1.2.4. POLITYKA GOSPODARCZA GMINY

- Strategia Rozwoju Gminy której podstawą prawną opracowania jest art. 10e ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (*Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami*)⁷
- Wieloletnia Prognoza Finansowa której podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (*Dz. U. 2009, nr 157, poz. 1240 z późniejszymi zmianami*)⁸.
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dalej „studium”, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (*Dz.U. 2003, nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami*)⁹ oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (*Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami*)¹⁰.
- Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dalej MPZP (podstawa prawna opracowania j/w).

miastami na prawach powiatu utworzenie budżetu obywatelskiego jest obowiązkowe, z tym że wysokość budżetu obywatelskiego wynosi co najmniej 0,5 % wydatków gminy zawartych w ostatnim przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu.

⁴ Art. 2. Ust.1. Rada gminy rozstrzyga o wyodrębnieniu w budżecie gminy środków stanowiących fundusz, podejmując uchwałę, w której wyraża zgodę albo nie wyraża zgody na wyodrębnienie funduszu. Ust. 6. Środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które zgłoszone we wniosku, o którym mowa w art. 5, są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy.

⁵ Art. 18. Ust.2.(4) Do wyłącznej właściwości rady gminy należy: (4) uchwalanie budżetu gminy, rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium z tego tytułu.

⁶ Art. 270. Ust.1.(4) Sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego zarząd przekazuje organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 maja roku następującego po roku budżetowym. (4) Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego rozpatruje i zatwierdza sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu, w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym.

⁷ Art. 10e ust. 1. Strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324), przygotowanej na potrzeby tej strategii, oraz określa w szczególności: 1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym; 2) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych; 3) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia; 4) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni; 5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie; 6) obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa; 7) obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań; 8) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych; 9) ramy finansowe i źródła finansowania.

⁸ Art. 230. Ust.1.(6) Inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany należy wyłącznie do zarządu jednostki samorządu terytorialnego. (6) 6. Uchwałę, o której mowa w ust. 2, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje nie później niż uchwałę budżetową.

⁹ Art. 3. Ust.1. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z wyjątkiem morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz terenów zamkniętych, należy do zadań własnych gminy.

¹⁰ Art.18. Ust.2.(5). Do wyłącznej właściwości rady gminy należy: (5) uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

- Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminnym, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (*Dz.U. 2001, nr 71, poz. 733 z późniejszymi zmianami*)¹¹.
- Plan Wykorzystania Gminnego Zasobu Nieruchomości, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (*Dz. U. 1997, Nr 115, poz. 741 z późniejszymi zmianami*)¹².

1.2.5. OCHRONA ŚRODOWISKA

- Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych, którego prawną podstawą opracowania jest ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (*Dz.U. 2001, nr 72, poz. 747 z późniejszymi zmianami*)¹³.
- Program Ochrony Środowiska, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku, prawo ochrony środowiska (*Dz.U. 2018, poz. 799 z późniejszymi zmianami*)¹⁴.
- Plan Gospodarki niskoemisyjnej¹⁵ (*opracowanie nie jest wymagane żadnym przepisem polskiego prawa. Źródłem prawa dla jego opracowania są dyrektywy i decyzje Parlamentu Europejskiego i Rady Europy*)

1.2.6. KULTURA

- Program Opieki nad Zabytkami, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (*Dz. U. 2003, Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami*)¹⁶.
- Gminny Program Rewitalizacji, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z 9 października 2015 roku o rewitalizacji (*Dz.U. 2015, poz. 1777 z późniejszymi zmianami*)¹⁷.

1.2.7. POLITYKA RODZINNA I SPOŁECZNA.

¹¹ Art.21. Ust.1.(1). Rada gminy uchwała: (1) wieloletnie programy gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

¹² Art. 25. Ust.1. Gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Ust. 2. Gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1, a ponadto na sporządzaniu planów wykorzystania zasobu, przygotowywaniu opracowań geodezyjno-prawnych i projektowych, dokonywaniu podziałów oraz scaleń i podziałów nieruchomości, a także wyposażaniu ich, w miarę możliwości, w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej.

¹³ Art. 21. Ust.1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne opracowuje wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w jego posiadaniu, zwany dalej „planem”. Ust.3. Plan powinien być zgodny z kierunkami rozwoju gminy określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleniami zezwolenia wydanego temu przedsiębiorstwu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Ust.4. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne przedkłada plan wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), który sprawdza czy spełnia on warunki określone w ust. 3. Ust.5. Plan spełniający warunki określone w ust. 3 rada gminy uchwała w terminie 3 miesięcy od dnia przedłożenia planu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta).

¹⁴ Art. 17. Ust.1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1. Ust.2.(3) Projekty programów ochrony środowiska podlegają zaopiniowaniu przez: (3) organ wykonawczy powiatu – w przypadku projektów gminnych programów ochrony środowiska. Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

¹⁵ Sporządzenie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej nie jest wymagane żadnym przepisem polskiego prawa. Źródłem prawa dla jego opracowania są dyrektywy i decyzje Parlamentu Europejskiego i Rady Europy. Potrzeba jego opracowania wynika z zachęt proponowanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, oraz zapisów programu operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”. Opracowanie Planu jest zgodna z polityką rządu i wynika z „Założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej”, przyjętych przez Radę Ministrów 16 sierpnia 2011 roku.

¹⁶ Art. 87. Ust.1. Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami.

¹⁷ Art.14. Ust.1. Gminny program rewitalizacji przyjmuje, w drodze uchwały, rada gminy.

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (*Dz. U. 2004, Nr 64, poz. 593 z późniejszymi zmianami*)¹⁸.
- Gminnym Programie Wspierania Rodziny, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (*Dz.U. 2011, nr 149, poz. 887 z późniejszymi zmianami*)¹⁹.
- Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (*Dz. U. 1982, Nr 35, poz. 230 z późniejszymi zmianami*)²⁰.
- Program Przeciwdziałania Narkomani, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (*Dz.U. 2005, nr 179, poz. 1485 z późniejszymi zmianami*)²¹.
- Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (*Dz.U. 2003, nr 96, poz. 873 z późniejszymi zmianami*)²².

¹⁸ Art. 17. Ust.1.(1) Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: (1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

¹⁹ Art. 176. Ust.1. (1) Do zadań własnych gminy należy: 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Art. 179. Ust.1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Ust.2. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwala gminne programy wspierania rodziny.

²⁰ Art. 4¹. Ust.1. (1,2,3,5,6,7). Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują: (1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu; (2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie; (3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; (5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych; (6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego; (7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej. Ust.2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika.

²¹ Art. 10. Ust.1. (1,2,3,4,5) Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących: (1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem; (2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej; (3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; (4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii; (5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego. Ust.2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, zwanego dalej „Gminnym Programem”, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

²² Art. 5a. Ust.1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwala, po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, przeprowadzonych w sposób określony w art. 5 ust. 5, roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Roczny program współpracy jest uchwalany do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu. Ust.3. 3. Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, nie później niż do dnia 31 maja każdego roku, jest obowiązany przedłożyć organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego oraz opublikować w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni.

- Program w Zakresie Dożywiania, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (*Dz. U. 2004, Nr 64, poz. 593 z późniejszymi zmianami*)²³.

2. CEL I ZADANIA RAPORTU O STANIE GMINY.

Cel raportu określony jest w ustępie 2 artykułu 28aa. Mówi on, że: „Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego”.

Zadaniem raportu jest coroczne obrazowanie dynamiki zmian z zakresu katalogu zadań własnych gminy określanych w dokumentach wymienionych w punkcie 1.2.

3. PRZEDMIOT OCENY RAPORTU

Przedmiotem oceny raportu jest Gmina Węgorzyno widziana w pryzmacie zmian jakie dokonały się w okresie gospodarczym jednego roku na skutek realizowanych polityk gospodarczych i społecznych przez lokalną władzę. Punktem wyjścia dla sporządzenia rzetelnej oceny zmian jest sytuacja pierwotna, zastana. Winna ona zostać zobrazowana prawdziwie i szczegółowo opisana.

3.1. Ogólne informacje na temat Gminy Węgorzyno.

Gmina, na koniec 2024 roku to wspólnota 6.238²⁴ osób, zamieszkujących terytorium o powierzchni 25.618 ha. Jest gminą miejsko wiejską złożoną z 39 jednostek osadniczych²⁵ (dalej j.o.) w skład których wchodzi: 24 wsie, 5 przysiółków, 6 osad, 2 kolonie, 1 część wsi (*Cieszyno*) oraz miasto Węgorzyno. Poza j.o. wymienionymi w obwieszczeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 października 2019 r. w sprawie wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części, w zasobie ewidencyjnym Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej spotkać można występowanie 5 dodatkowych nazw j.o. Są to jednak nazwy powstałe dla celów geodezyjno-ewidencyjnych. Pełny wykaz miejscowości i ich części obrazuje poniższa tabela. Wszystkie one zgrupowane są w 20'tu jednostkach pomocniczych Gminy²⁶, tj. 19'stu sołectwach oraz mieście Węgorzyno.

Tabela nr 1. Wykaz nazw miejscowości i ich części z podziałem na sołectwa.

Jednostka pomocnicza (sołectwo)	Jednostka osadnicza (miejscowość)	Status miejscowości wg wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części.
MIASTO	Węgorzyno	miasto
SOŁECTWO BRZEŹNIAK	Brzeźniak	wieś
	Brzeźnica	wieś
	Węgorsko	przysiółek wsi Brzeźniak

²³ Art. 17. Ust.1.(3) Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: (3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.

²⁴ Dane GUS. Stan ludności zamieszkującej na dzień 30.VI.2023.

²⁵ Wg obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 października 2019 r. w sprawie wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części, *Dz.U.2019.2360*. (aktualizacja na dzień 18 wrzesień 2024r.)

²⁶ Art. 5. Ust.1. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. Ust.1. Gmina może tworzyć jednostki pomocnicze: sołectwa oraz dzielnice, osiedla i inne. Jednostką pomocniczą może być również położone na terenie gminy miasto.

Sołectwo CHWARSTNO	Chwarstno	wieś
	<i>Kolonia Chwarstno*</i>	<i>nazwa ewidencyjno-geodezyjna</i>
Sołectwo CIESZYNO	Cieszyno	wieś
	Wydmuchy	część wsi Cieszyno
Sołectwo GARDNO	Gardno	wieś
Sołectwo KRAŚNIK	Kraśnik Łobeski	wieś
Sołectwo LESIĘCIN	Lesięcin	wieś
	Lesięcinek	osada leśna
	Kąkolewice	wieś
Sołectwo MIELNO	Mielno	wieś
Sołectwo MIESZEWO	Mieszewo	wieś
Sołectwo POLCHOWO	Polchowo	wieś
Sołectwo PRZYTOŃ	Przytoń	wieś
	Rogówko	wieś
	Sulice	wieś
	Przytonek	przysiółek wsi Sulice
	Sitnica	przysiółek wsi Sulice
	Gościśław	osada
Sołectwo RUNOWO	Runowo	wieś
	<i>Kolonia Runowo*</i>	<i>nazwa ewidencyjno-geodezyjna</i>
Sołectwo RUNOWO POM.	Runowo Pomorskie	osada
Sołectwo SARNIKIERZ	Sarnikierz	wieś
	Dłusko	wieś
	Podlipce	osada
	Kowale	przysiółek osady Podlipce
Sołectwo SIELSKO	Sielsko	wieś
	<i>Kolonia Sielsko*</i>	<i>nazwa ewidencyjno-geodezyjna</i>
	<i>Kolonia Sielsko północ*</i>	<i>nazwa ewidencyjno-geodezyjna</i>
Sołectwo TRZEBAWIE	Trzebawie	wieś
Sołectwo WĘGORZYNKO	Stare Węgorzynko	wieś
	Małe Węgorzynko	kolonia
	Nowe Węgorzynko	kolonia
	<i>Włodawa*</i>	<i>nazwa ewidencyjno-geodezyjna</i>
Sołectwo WIEWIECKO	Wiewiecko	wieś
	Ginawa	wieś
	Graniczka	przysiółek wsi Ginawa
	Pilichówko (<i>brak na mapce</i>)	osada
	Łobzów	osada leśna
Sołectwo WINNIKI	Winniki	wieś
Sołectwo ZWIERZYNEK	Zwierzynek	wieś

Rysunek nr 1.

3.2. Organizacja i funkcjonowanie samorządu lokalnego.

Mieszkańcy gminy podejmują rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym (*poprzez wybory i referendum*) lub za pośrednictwem organów gminy, których działalność jest jawna²⁷. Organem stanowiącym (*prawodawczym*) wspólnoty mieszkańców jest rada gminy złożona z 15 przedstawicieli²⁸. Organem wykonawczym jest burmistrz. Przedstawiciele organów wybierani są w wyborach bezpośrednich a ich kadencja trwa 5 lat²⁹. Wybory do rady gminy są powszechne, równe, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym³⁰. To, że wybory są *powszechne* oznacza, że mogą w nich brać udział wszyscy mieszkańcy danego obszaru. *Bezpośredniość* oznacza, że wyborca oddaje głos na konkretnego kandydata. *Równe* wybory to takie, w których każdy ma równą liczbę głosów. Wykaz władz wybieralnych tj. radnych oraz burmistrza IX kadencji samorządowej stanowi **załącznik nr 1** do raportu.

Na szczeblu jednostek pomocniczych (*sołectw*) także występują organy władzy uchwałodawczej i wykonawczej³¹. Są nimi odpowiednio: zebranie wiejskie i sołtys. Sołtys korzysta z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym. Warto tu zwrócić

²⁷ Art. 11b. Ust.1. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. (Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95). Działalność organów gminy jest jawna. Ograniczenia jawności mogą wynikać wyłącznie z ustaw. Ust. 2. Jawność działania organów gminy obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskiwania informacji, wstępu na sesje rady gminy i posiedzenia jej komisji, a także dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych, w tym protokołów posiedzeń organów gminy i komisji rady gminy. Ust. 3. Zasady dostępu do dokumentów i korzystania z nich określa statut gminy. Także: W zakresie gospodarki finansami publicznymi Jawność oraz ich przejrzystość zabezpiecza rozdział 4 ustawy o finansach publicznych. (Dz. U. 2009 Nr 157 poz. 1240)

²⁸ Art. 17. Ust.1.(1). ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. W skład rady wchodzi radni w liczbie: (1) piętnastu w gminach do 20 000 mieszkańców.

²⁹ Art. 16. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. Kadencja rady gminy trwa 5 lat licząc od dnia wyboru.

³⁰ Art. 369. ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754, poz. 1000 i 1349 oraz z 2019 r. poz. 273). Wybory do rad są powszechne, równe, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym.

³¹ Art. 36. Ust. 1. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. Organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, a wykonawczym – sołtys. Działalność sołtysa wspomaga rada sołecka.

uwagę, iż powoływana wraz z sołtysem *Rada Sołecka* nie jest organem sołectwa³², jest strukturą o uprawnieniach jedynie opiniodawczych i doradczych. Aktualny wykaz sołtysów oraz siedzib sołectw stanowi *załącznik nr 2*.

Z powyższego wynika, że gmina samorządowa jest także podmiotem politycznym z własną, autonomiczną, demokratycznie stanowioną władzą. Wybierana władza realizuje, w granicach danego jej uprawnienia ustawowego, szereg spraw publicznych.

3.3. Zakres zadań publicznych gminy

Gmina działa w zakresie wszystkich spraw publicznych o znaczeniu lokalnym, które nie zastrzeżono ustawami na rzecz innych podmiotów. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy³³. Posiada ona osobowość prawną a jej samodzielność podlega ochronie prawnej. Wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Narzędziem realizacji zadań są uchwały rady oraz zarządzenia burmistrza.

Gmina samodzielnie prowadzi gospodarkę finansową na podstawie uchwały budżetowej zatwierdzonej przez radę gminy a jej dochody określone są ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego³⁴ [Dz. U. 2024 poz. 1572](#). Dochodami są:

- 1.) dochody własne opisane w art. 4 ustawy
- 2.) subwencja ogólna z budżetu państwa na którą składają się
 - a.) część oświatowa,
 - b.) część wyrównawcza,
 - c.) część równoważąca.
- 3.) dotacja celowa z budżetu państwa, w których rozróżnić można trzy podstawowe zakresy dotowania:
 - a.) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej,
 - b.) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne,
 - c.) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.
- 4) środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi;
- 5) środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej;
- 6) inne środki, jeżeli odrębne przepisy tak stanowią.

³² Rada sołecka nie ma samoistnych kompetencji ustawowych i może być określana wyłącznie jako podmiot o uprawnieniach doradczych oraz opiniodawczych. Naczelny Sąd Administracyjny podkreślał, iż rada sołecka nie ma uprawnień do samodzielnego działania. Rada sołecka może być określona mianem organu, ale z dodaniem przymiotnika „pomocniczy” (*tak jak organami pomocniczymi rady gminy są przewodniczący rady czy komisje*). Dopiero wówczas można mówić o prawidłowym wskazaniu roli rady sołeckiej.

³³ Art. 7. Ust.1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: 1.) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej; 2.) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego; 3.) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz; 3a.) działalności w zakresie telekomunikacji; 4.) lokalnego transportu zbiorowego; 5.) ochrony zdrowia; 6.) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych; 6a.) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; 7.) gminnego budownictwa mieszkaniowego; 8.) edukacji publicznej; 9.) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; 10.) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych; 11.) targowisk i hal targowych; 12.) zieleni gminnej i zadrzewień; 13.) cmentarzy gminnych; 14.) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego; 15.) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych; 16.) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej; 17.) wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej; 18.) promocji gminy; 19.) współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, 650 i 723); 20.) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw. Art. 8. 1. Ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendum.

³⁴ USTAWA z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. [Dz. U. 2024 poz. 1572](#).

Na przestrzeni lat objętych badaniem (2023-2024) a także w relacji do średniej z 3. ostatnich lat (2021-2023) wysokość dochodu poszczególnych źródeł kształtowała się w Gminie Węgorzyno następująco:

Tabela nr-2. Dochody gminy Węgorzyno wg źródeł ich pochodzenia.

ID	Źródła pochodzenia dochodu Gminy	średnia 3L (21-23)	2023	2024
1.	DOCHODY OGÓŁEM	43 215 956	44 509 255	48 720 222
	Udział razem 100%	100,0%	100,0%	100,0%
1.1.	DOCHODY BIEŻĄCE, razem	37 186 112	34 630 933	40 477 784
	udział w dochodach ogółem	86,1%	77,8%	83,1%
1.1.1.	Dochody własne	15 802 217	15 484 192	18 174 408
	udział w dochodach ogółem	36,5%	34,8%	37,3%
1.1.2.	Subwencja budżetu państwa	9 964 597	11 614 309	13 311 174
	udział w dochodach ogółem	23,1%	26,1%	27,3%
1.1.3.	Dotacje celowe budżetu państwa na cele bieżące	9 254 917	7 020 836	8 184 696
	udział w dochodach ogółem	21,6%	15,8%	16,8%
1.1.4.	Dotacje celowe inne niż budżetu państwa	1 905 228	511 597	807 506
	udział w dochodach ogółem	4,3%	1,1%	1,7%
1.1.5.	Z środków pochodzenia zagranicznego	259 155	0	0
	udział w dochodach ogółem	0,6%	0,0%	0,0%

1.2.	DOCHODY MAJĄTKOWE, razem	6 029 843	9 878 322	8 242 438
	udział w dochodach ogółem	13,9%	22,2%	16,9%
1.2.1.	Dochody własne	690 105	876 419	572 331
	udział w dochodach ogółem	1,6%	2,0%	1,2%
1.2.2.	Dotacje celowe budżetu państwa na zadania majątkowe	5 726	7 883	17 382
	udział w dochodach ogółem	0,0%	0,0%	0,0%
1.2.3.	Dotacje celowe inne niż budżetu państwa	4 641 494	8 994 020	5 495 380
	udział w dochodach ogółem	10,6%	20,2%	11,3%
1.2.4.	Z środków pochodzenia zagranicznego	692 518	0	2 157 345
	udział w dochodach ogółem	1,7%	0,0%	4,4%

Działaniem gminy objęte są także sprawy publiczne z zakresu kompetencyjnego administracji rządowej³⁵. Są one zlecane jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami. Środkami zabezpieczającymi realizację tych zadań są budżety wojewodów.

³⁵ 1.) Zadania z zakresu administracji publicznej, w tym: 1.a) zadania związane z ewidencją działalności gospodarczej; 1.b) wydawanie dowodów osobistych; 1.c.) prowadzenie ewidencji ludności; 1.d) wydawanie koncesji i zezwoleń; 1.e) realizacja zadań w zakresie należącym do kierownika urzędu stanu cywilnego wynikających z ustawy "Prawo o aktach stanu cywilnego". 2.) Zadania z zakresu obrony narodowej: 2.a) planowanie oraz przygotowanie akcji kurierskiej w gminach; 2.b) przeprowadzanie szkoleń i ćwiczeń obronnych; 3.) Zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego: 3.a) realizacja zadań obrony cywilnej. 4.) z zakresu ochrony zdrowia: 4.a) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za uczniów i słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu; 4.b) finansowanie kosztów wydawania przez gminy decyzji potwierdzającej prawo do świadczenia opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, spełniającym kryterium dochodowe, zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. 5.) Zadania z zakresu zabezpieczenia społecznego, w tym: 5.a) finansowanie pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP lub są ofiarami handlu ludźmi; 5.b) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi; 5.c) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekunów, za osoby pobierające zasiłek stały, osoby

4. OCENA ZAMOŻNOŚCI GMINY.

4.1. Wskaźniki finansowe

Dochody, to jeden z mierników zamożności Gminy. Są podstawowym czynnikiem uruchamiającym potencjał rozwojowy. Niestety, na ten potencjał bardzo duże oddziaływanie posiadają środki pieniężne budżetu państwa, szczególnie w formie majątkowych dotacji celowych oraz subwencji a także dotacji innych podmiotów publicznych. Udział takich środków wyniósł zmniejszyć się w stosunku do roku ubiegłego o 6,1% i wyniósł w roku 2024 57,1%. Wg średniej za trzy ostatnie lata 2021-2023 udział takich środków w budżecie gminnym wynosi 58,0%. Ich obecność w budżecie wiąże się albo z ryzykiem niepewności ich otrzymania (*dotacje*) bądź nieadekwatnością kosztów zadań publicznych, które mają kompensować (*subwencje*).

Pierwszym miernikiem oceny zamożności gminy jest wskaźnik *per capita* (na osobę) całkowitego dochodu gminy. Na dzień publikowania niniejszego raportu tj. 30 maja 2024 roku GUS nie opublikował jeszcze danych tego wskaźnika za 2024 rok jednak korzystając z danych sprawozdawczych Urzędu można ocenić, że wyniósł on 7 810,23 zł na osobę. Za rok 2023 wyniósł on wg GUS 7 011,22 zł na osobę. Mierząc zamożność *per capita* dochodem budżetu ogółem stwierdzić należy, że wyłania się tu duża dysproporcja, bowiem notowane są okresy sprawozdawcze (np. rok 2020) kiedy dochód ten, na osobę, wyniósł 8.185,84 zł. Zatem to wskaźnik dużej niestabilności. Dowodzi to istnienia dużego wpływu i oddziaływania na budżety lokalne środków państwa, a także – co wynika z uczestnictwa Polski w UE - środków zagranicznych. Jest to zjawisko niekorzystne. Podnosi to wielu samorządowców oraz autorytetów ekonomii politycznej, a to z powodu, że ważnym celem władz gminy staje się „wieszanie u klamki sponsora”, tu: państwa, funduszy, urzędów marszałkowskich czy innych podmiotów redystrybuujących środki UE. Stanem pożądanym byłaby sytuacja wypracowywania pieniądza z posiadanego wewnętrznie potencjału a dopiero powstająca dysproporcja niwelowana być powinna subwencjami równoważącymi.

Drugim miernikiem oceny zamożności stosowanym do 2024 roku był wskaźnik, na podstawie którego dokonywano obliczania wysokości kwoty subwencji wyrównawczej. Oparty był on o dochody podatkowe, o których była mowa w art. 20 ust. 3 ustawy o dochodach jst, które są możliwe do uzyskania. (*w roku 2024 art. zniesiony*).

Od roku 2024, w wyniku zmiany ustawy o dochodach potrzeby wyrównawcze dla jednostki samorządu terytorialnego ustala się na podstawie wskaźnika zamożności, obliczanego na podstawie ilorazu sumy podstawowych dochodów podatkowych danej jednostki samorządu terytorialnego oraz przeliczeniowej liczby mieszkańców gminy.

objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego oraz realizujące kontrakt socjalny, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu; 5.d) organizowanie i finansowanie specjalistycznych usług opiekuńczych. 6.) Zadania z zakresu rodziny, w tym: 6.a) realizacja świadczenia wychowawczego na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci; 6.b) realizacja świadczeń rodzinnych, świadczenia z funduszu alimentacyjnego i zasiłku dla opiekunów oraz opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekunów.

Tabela nr-3. Dochód podatkowy na osobę (*per capita*) stanowiący podstawę naliczania subwencji wyrównawczej (2020 – 2022) oraz nowy tzw. wskaźnik zamożności gminy³⁶ (2024).

L.P.	Dochody podatkowe możliwe	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
1	Dochody podatkowe możliwe do uzyskania, podawane przez MF	1 556,37 zł	1 655,69 zł	1 979,03 zł	W wyniku zmiany ustawy o dochodach zrezygnowano z ustalania dochodu podatkowego. Wg danych własnych wyniósł 2 002,66 zł	Wskaźnik zamożności 4 085,96 zł. (Dochód podatkowy wg danych własnych za 2024 rok wyniósł 2 443,51 zł)
2	średnia krajowa dochodu podatkowego podawana przez MF.	2 122,33 zł	2 246,66 zł	2 788,93 zł		
3	Różnica średniej krajowej oraz możliwego do uzyskania dochodu gminy	565,96	590,97	809,90		
4	Udział gminnego dochodu podatkowego w dochodzie krajowym.	73,3%	73,7%	71,0%		

Wskaźnik dochodu podatkowego – co sugerowano w każdym wcześniejszym raporcie – okazał się przestarzałym, nie oddającym rzeczywistego stanu „zamożności” oraz nieadekwatnie odzwierciedlający potrzeby wyrównawcze gmin. Rozpatrując wysokość nowego wskaźnika, opublikowanego po raz pierwszy w roku 2024, Gmina Węgorzyno plasuje się na tle innych gmin powiatu, województwa i kraju na następującej pozycji.

Tabela 4. Porównanie Gminy Węgorzyno wysokością wskaźnika zamożności.

Pozycja w grupie	Wskaźnik zamożności	Gmina
POWIAT ŁOBEZ		
1	9 872,38 zł	Resko
3	4 085,96 zł	Węgorzyno
5	2 898,40 zł	Radowo Małe
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE		
1	9 872,38 zł	Rewal (<i>pow. gryficki</i>)
47	4 085,96 zł	Węgorzyno
110	2 770,19 zł	Suchań (<i>pow. stargardzki</i>)
CAŁY KRAJ		
1	18 996,42 zł	Kleszczów (<i>woj. łódzkie, pow. bełchatowski</i>)

³⁶ Indywidualny wskaźnik zamożności jednostki samorządu terytorialnego o którym mowa w art. 24 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego) jest obliczany przez Ministerstwo Finansów. Wskaźnik zamożności danej kategorii jednostek samorządu terytorialnego ustala się, dzieląc sumę podstawowych dochodów podatkowych odpowiednio wszystkich jednostek samorządu terytorialnego danej kategorii przez przeliczeniową liczbę mieszkańców tej kategorii jednostek samorządu terytorialnego. Wskaźnik G obowiązywał do 31 grudnia 2024 r. Od 1 stycznia 2025 r. obowiązuje Indywidualny wskaźnik zamożności gmin.

1045	4 085,96 zł	Węgorzyno
2411	1 110,95 zł	Radziłów (woj. podlaskie, pow. grajewski)

Związek Miast Polskich podjął się próby zobiektywizowania pojęcia zamożności (bogactwa) gminy, konstruując specjalne grupy porównawcze. Wyodrębniono je, z uwzględnieniem dwóch cech obiektywizujących wielkość rozwoju. Są to: ilość mieszkańców oraz wielkość dochodu całkowitego gminy *per capita*. I choć jest to ruch w pożądanym kierunku, nadal utrudnione pozostaje wyrażenie obiektywnej oceny „jakości” sprawowania władzy a to z powodu dużego udziału w budżetach gminu środków zewnętrznych (*państwowych, funduszowych, zagranicznych, innych*) oraz dlatego, że „**rozwój**” jest przede wszystkim funkcją liniową postawionych gminie do dyspozycji:

- a). zasobów przyrodniczych,
- b.) wewnętrznej predyspozycji demograficznej Gminy,
- c.) aktywności gospodarczej mieszkańców.

Zaznaczyć należy, że nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym obligująca organ wykonawczy do przedkładania radzie „Raportu o Stanie Gminy”, niezależnie od sporządzania „Sprawozdania z Wykonania Budżetu” jest właśnie krokiem w kierunku znalezienia sposobu na obiektywne mierzenie „jakości” sprawowania władzy.

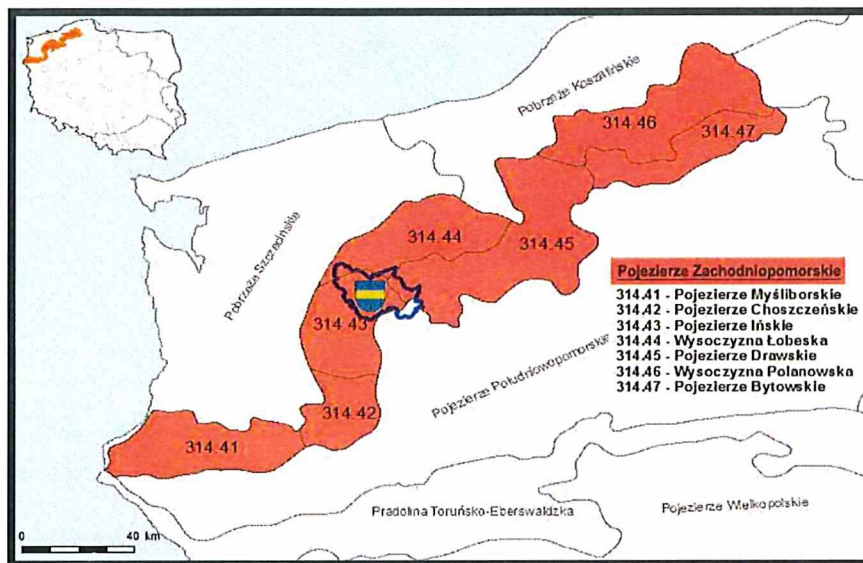
4.2. Zasoby przyrodnicze gminy.

W okresach przedkładania Radzie Miejskiej kolejnych raportów w temacie zasobów przyrodniczych nie będzie dokonywana zasadnicza zmiana opisu. Pozostawianie jednak w każdorocznych raportach stałych, niezmiennych cech, walorów czy charakterystyk nadaje raportom walor kompletności i spójności. Spowodowane to jest bardzo małą dynamiką zmian w obrębie tych zasobów. Zdarzać się jednak mogą - nawet znaczące - korekty w opisach zmian jakościowych np. w ramach charakterystyki poszczególnych rodzajów materii nieożywionej (np. *bonitacje gruntów*) lub zmian powodowanych legislaturą (*obszary chronione*). Takie zmiany będą każdorocznie nanoszone. Włączenie do raportu charakterystyki ilościowo - jakościowej istniejących zasobów przyrody jest uzasadnione, gdyż często stanowią miarę oceny niektórych działań władz samorządowych.

Zasoby przyrody zwane też zasobami naturalnymi lub bogactwem naturalnym, to zbiór wszystkich składników materii i energii, wykorzystywanych przez człowieka w toku jego funkcjonowania i rozwoju. Są one ważnym składnikiem oddziałującym na kierunki rozwoju obszarów zamieszkiwanych przez wspólnoty. Z tegoż powodu pozostają one ważnym narzędziem sprawowania władzy. Przykładem może tu być podjęta przez Burmistrza Węgorzyna - wraz z 10'ma innymi gminami z kraju – inicjatywa zmiany ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w zakresie uwzględniania czynnika przyrodniczego w subwencjonowaniu samorządów. Sprawa ta trwa już kilka dobrych lat i mimo napisanego przez samorządowców projektu pod roboczym tytułem „ustawa o subwencji środowiskowej” nadal nie można wprowadzić tej inicjatywy pod obrady sejmiku.

4.2.1. Położenie geograficzne

Niemal zawsze czynnik przyrodniczy determinuje kierunek rozwoju nadając mu specyficzny, często unikatowy charakter dla danej społeczności lokalnej. Duże znaczenie dla występowania rodzajów zasobów naturalnych ma samo położenie geograficzne. Gmina Węgorzyno leży w pasie Pojezierza Zachodniopomorskiego wchodząc, niewielką południowowschodnią częścią (*obszar ginawsko-łobzowski*) na Pojezierze Południowo-Pomorskie

Rysunek nr 2.

Pod względem geomorfologicznym na terenie gminy Węgorzyno występują formy rzeźby zróżnicowane zarówno pod względem genezy, jak i rozległości oraz występowania. W krajobrazie dominują formy genezy lodowcowej, wodnolodowcowej oraz rzecznej. Teren, co jest charakterystyczne dla obszarów polodowcowych, odznacza się bardzo zróżnicowanym ukształtowaniem terenu, w którym dominuje falista wysoczyzna morenowa, urozmaicona wcinającymi się w nią rynnami lodowcowymi oraz kulminacjami wzgórz czołowo morenowych wraz wzniesieniami kemowymi³⁷. Deniwelacje terenu dochodzą do 100 metrów. Najniżej położonymi rejonami są doliny rzeczne ok 55 m n.p.m., a najwyższe wzniesienie kemowe, znajdujące się na południe od Dłuska, pnije się do wysokości 169,3 m n. p. m.

Nie tylko geologia czy geomorfologia ale też położenie, jest rodzajem bogactwa naturalnego i mocno determinuje rozwój danej społeczności. Przejawia się to szczególnie dzięki wzajemnym oddziaływaniom, które zachodzą pomiędzy innymi – szczególnie sąsiadującymi - wspólnotami zorganizowanymi w gminy. Do sąsiadujących należą gminy: Łobez i Radowo Małe graniczące od północy, Drawsko od wschodu, Ińsko od południa oraz gminy Chociwel i Dobra od zachodu. Wspólnymi oddziaływaniami rozwojowymi mogą być np. 1. wspólny rynek pracy (*sieć zakładów produkcyjnych*), 2. zakresy usług komercyjnych (*handel, turystyka, poradnictwo, itp.*) 3. bądź publicznych (*oświata, służba zdrowia, transport publiczny, itp.*) 4. a także realizacja ponadgminnych zadań administracyjnych (*sądy, geodezja,*

³⁷ Kem – forma ukształtowania powierzchni Ziemi powstała w wyniku działalności wód roztopowych z lodowca. Jest to pagórek, garb, wzgórze lub stoliwo o wysokości od kilku do kilkunastu metrów (zazwyczaj 20–30 metrów) i średnicy kilkuset metrów o kształcie stożka lub stożka ściętego. Najczęściej są budowane przez piaski i muły, a czasem żwiru.

nadzór budowlany, itp.) 5. czy nawet zadań własnych wykonywanych w porozumieniu (gospodarka odpadami, gospodarka wodociągowo-kanalizacyjna, drogownictwo itp.).

Ważna dla rozwoju jest także odległość do większych ośrodków miejskich oraz ośrodka centralnego – metropolitalnego. Taką odległość mierzoną dostępnością czasową, tzw. izochroną dojazdu przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek nr 3.

W zakresie występowania 30 minutowej izochrony dojazdu do Węgorzyna leżą takie ośrodki miejskie jak: Stargard, Drawsko Pomorskie, Świdwin, Łobez, Nowogard, Złocieniec zaś w izochronie 60 minutowej dodatkowo: Szczecin, Kołobrzeg, Szczecinek, Wałcz, Białogard, Goleniów.

4.2.2. Grunty

Do szczególnego rodzaju bogactwa każdego obszaru należą grunty. Umiejscawiają one w sobie i na sobie wszystkie zasoby, których ilość i rodzaje stanowią o możliwościach rozwojowych. Zasób ten wpływa na kształtowanie się struktur funkcjonalnych, których bezpośrednią wypadkową jest charakter i kierunek rozwojowy terenu. Uwzględniając ten punkt widzenia, na terenie gminy występuje pięć funkcjonalnych struktur, których ogólna powierzchnia ewidencyjna wynosi 25.593 ha. Dominującymi są - **grunty rolne**. Występują one na powierzchni 16.182 ha co daje 63,2% wszystkich gruntów gminy Węgorzyna. Ponadto jest 6.640 ha **gruntów leśnych** co stanowi 25,9% Stanowią one 63,2% całkowitej powierzchni, **grunty zabudowane i zurbanizowane** wynoszą 1.124 ha tj. 4,4% co daje 16.182 ha. Na uwagę zasługuje wysoki wskaźnik udziału powierzchni **gruntów pod wodami**. Wynosi on obecnie 6,4% powierzchni gminy i stanowi 1.631 ha. Uzupełnieniem są tzw. **tereny różne** zajmujące pow. 16 ha dając 0,1% całości.

Spośród ogólnej powierzchni tzw. ewidencyjnej³⁸ **25.593 ha (255,93 km²)**, na koniec 2024 roku gmina jest samoistnym posiadaczem 123,3762 ha nieruchomości w mieście oraz

³⁸ Pole ewidencyjne to wartość pow. z dokumentów geodezyjnych przechowywana w krajowym rejestrze ewidencji gruntów i budynków (EGiB) a pole geodezyjne (geometryczne) to matematyczne pole wynikające ze współrzędnych X i Y punktów stanowiących obrys naszej działki. Wartości te mogą się różnić, gdyż powierzchnia geodezyjna (pomiarowa, geometryczna) jest poddawana grawitacji oraz obrotom Ziemi, co wpływa na zmianę geometrii w czasie. Dla gminy Węgorzyna wartości te wynoszą odpowiednio: pow. ewidencyjna 25.593 ha; pow. geodezyjna 25.618 ha. W zależności od celu któremu służą podawane są zamiennie.

611,8694 ha na terenie wiejskim. Razem łączna powierzchnia nieruchomości będących własnością Gminy Węgorzyno wynosi **735,2456 ha** gruntów, z czego 48% tj. **359,2723 ha** stanowią nieruchomości sklasyfikowane jako drogi [dr].

Tabela nr 5. Stan mienia nieruchomości gruntowych wg form władania, z uwzględnieniem nabycia i zbycia w okresie 2024 roku.

<i>MIASTO</i>	<i>Pow. w ha.</i>
Drogi	15,1682
Wieczyste użytkowanie spółdzielni	0,1200
Wieczyste użytkowanie osób fizycznych	1,7974
Wieczyste użytkowanie Pracowniczych Ogrodów Działkowych	12,8700
Dzierżawa osób fizycznych i podmiotów	36,9000
Ograniczone prawo rzeczowe na rzecz ENEA	0,7956
Gmina w wyłącznym posiadaniu	55,725
RAZEM:	123,3762
<i>WIEŚ</i>	<i>Pow. w ha.</i>
Drogi	344,1041
Wieczyste użytkowanie spółdzielni	0,0000
Wieczyste użytkowanie osób fizycznych	0,0000
Wieczyste użytkowanie Pracowniczych Ogrodów Działkowych	10,4872
Dzierżawa osób fizycznych i podmiotów	121,2200
Ograniczone prawo rzeczowe na rzecz ENEA	3,6906
Gmina w wyłącznym posiadaniu	132,3675
RAZEM:	611,8694

POWIERZCHNIA OGÓŁEM: 735,2456 ha

Szczegółowy wykaz nieruchomości własnych Gminy z uwzględnieniem nr ewidencyjnych dostępny jest w Urzędzie Miejskim u inspektora ds. sprzedaży nieruchomości. W tabeli wykazano nieruchomości będące własnością samoistną oraz znajdującą się w wieczystym użytkowaniu. W wieczyste użytkowanie oddanych jest łącznie ~14,8 ha w mieście oraz ~10,5 ha na terenie wiejskim. Strukturę właścicielską podmiotów prawnych władających poszczególnymi rodzajów użytków w Gminie Węgorzyno obrazuje poniższe zestawienie.

Tabela nr-6. Struktura właścicielska nieruchomości na terenie Gminy Węgorzyno wg stanu na początek roku 2024.

GRUPA WŁAŚCICIELSKA	Ha ↔ % ogółu
1. Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	14 872 ha ↔ 58,1%
2. Gminy, związki międzygminne lub metropolitalne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	772 ha ↔ 3,0%
3. Osoby fizyczne	8 835 ha ↔ 34,5%

4. Spółdzielnie	1 ha ↔ 0,004%
5. Kościoły i związki wyznaniowe	105 ha ↔ 0,4%
6. Powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	119 ha ↔ 0,5%
7. Województwa, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	43 ha ↔ 0,2%
8. Spółki prawa handlowego	667 ha ↔ 2,6%
9. Inne podmioty ewidencyjne	179 ha ↔ 0,7%
Ogółem: Powierzchnia ewidencyjna	25.593 ha ↔ 100%
<i>Powierzchnia wyrównawcza</i>	<i>25 ha</i>
Ogółem: Powierzchnia geodezyjna	25 618 ha

Dominującym właścicielem gruntów jest Skarb Państwa. W jego zasobie znajduje się 58% wszystkich nieruchomości gruntowych. Cieszyć musi fakt, że osoby fizyczne, zazwyczaj mieszkańcy gminy są drugą – co do stanu posiadania - grupą właścicielską. Posiadają ponad 34% wszystkich gruntów. W ich posiadaniu łącznie jest 8.835 ha.

Tabela nr-7. Struktura funkcjonalno-użytkowa gruntów [ha] na 1 styczeń 2024

Struktura funkcjonalno-użytkowa gruntów w Gminie Węgorzyno wg rodzajów gruntów.				
	<i>Miasto</i>	<i>Wieś</i>	<i>Razem</i>	<i>[% pow.]</i>
I. GRUNTY ROLNE - Razem	437	15 745	16 182	63,2%
grunty orne - R	354	11 937	12 291	48,0%
łąki trwałe - Ł	38	1 433	1 471	5,7%
pastwiska trwałe - Ps	15	1 015	1 030	4,0%
sady - S	1	25	26	0,1%
grunty rolne zabudowane - Br	2	149	151	0,6%
grunty zadrzew. i zakrzew. na użytkach rolnych - Lzr	1	250	251	1,0%
grunty pod stawami - Wsr	22	109	131	0,5%
grunty pod rowami - W	1	72	73	0,3%
Nieużytki - N	3	755	758	3,0%
I. GRUNTY LEŚNE - Razem	4	6 636	6 640	25,9%
las - Ls	4	6 631	6 635	25,9%
grunty zadrzewione i zakrzewione - Lz	0	5	5	0,0%
grunty pod rowami - W	0	0	0	0,0%
III. GRUNTY ZABUDOWANE I ZURBANIZOWANE - Razem	161	963	1 124	4,4%
tereny mieszkaniowe - B	42	86	128	0,5%
tereny przemysłowe - Ba	14	42	56	0,2%

inne tereny zabudowane - Bi	11	22	33	0,1%
zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy - Bp	21	7	28	0,1%
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - Bz	20	118	138	0,5%
użytki kopalne - K	0	0	0	0,0%
drogi - dr	41	548	589	2,3%
tereny kolejowe - Tk	12	139	151	0,6%
inne tereny komunikacyjne - Ti	0	0	0	0,0%
grunty przezn. pod bud. dróg pub. lub linii kolej. - Tp	0	1	1	0,0%

IV. GRUNTY POD WODAMI - Razem	83	1 548	1 631	6,4%
powierzchniowymi płynącymi - Wp	81	1 473	1 554	6,1%
powierzchniowymi stojącymi - Ws	2	75	77	0,3%

V. TERENY RÓŻNE - TR Razem	0	16	16	0,1%
-----------------------------------	----------	-----------	-----------	-------------

OGÓŁEM POWIERZCHNIA EWIDENCYJNA	685	24 908	25 593*	100,0%
--	------------	---------------	----------------	---------------

* całkowita pow. geodezyjna gminy wynosi 25.618 ha, zaś pow. ewidencyjna 25.593 ha.

Teren Gminy należy do obszarów młodych geologicznie i nadal jest w toku procesu glebotwórczego. Z tego powodu właściwości gleb uzależnione są silnie od właściwości skał macierzystych. Jest to przyczyna występowania tu dużych połąci gleb o słabej jakości użytkowej, w związku z czym, małej przydatności rolniczej. Spośród wszystkich gruntów rolnych o łącznej pow. 16 182 ha, sklasyfikowano bonitacyjnie³⁹ 15 958,15ha. (*grunty orne, łąki, pastwiska*). Z całości tych użytków 16,2 % posiada użyteczność gruntową w III kl. bonitacji, 60,2% w bonitacji IV, 19,2% to bonitacja V, zaś 4,3% - VI.

4.2.3. *Wody*

Jeziora.

W stosunku do innych gmin, Węgorzyno posiada wysoki udział powierzchni *gruntów pod wodami*, szczególnie wodami płynącymi. Na powierzchnię ogólną 1.631 ha składają się grunty zajęte pod jeziorami, zbiornikami wodnymi i rzekami. Tylko 77 ha spośród całości to grunty pod wodami stojącymi. W bazie Ewidencja Gruntów i Budynków Starostwa Powiatowego w Łobzie wymienia się występowanie 25 jezior na terenie gminy jednak w publikacjach prasowych a także informatorach gminnych – zdarza się – iż pojawia się liczba 27. Rozbieżność ta bierze się z istnienia nazw zwyczajowo przyjętych. 26’ste „*jezioro*” bierze się z faktu, że w obiegu zwyczajowym nazw jezior można spotkać *jezioro Czarne Dolne*. Dwa istniejące zbiorniki, położone na południe od ewidencyjnego jeziora Czarne Górne, mogące być domyślnym jeziorem Czarnym Dolnym (*pierwszy: dz. geod. 288/2; drugi: dz.geod.287 i 294*), w oficjalnym wykazie ewidencji gruntów starostwa łobeskiego występują jednak jako nieużytki bądź lasy. 27’me „*jezioro*” to Zbiornik Połchowski, który nie jest jeziorem lecz

³⁹ Bonitacja (z łac. bonus – dobry) – w gleboznawstwie, ocena jakości gleby pod względem wartości użytkowej, uwzględniająca żyzność gleby, stosunki wodne w glebie, stopień kultury gleby i trudność uprawy w powiązaniu z agroklimatem, rzeźbą terenu oraz niektórymi elementami stosunków gospodarczych. W zależności od przyjętej bonitacji wartość tę wyraża się w klasach lub punktach. Przeprowadza się ją w celu zakładania jednolitej ewidencji gruntów, będącej podstawą określenia wymiaru podatku gruntowego, skalania gruntów oraz racjonalnego ich wykorzystania na cele nierolnicze.

zbiornikiem wodnym pochodzenia antropogenicznego. Sztuczne zbiorniki, jak Połchowski często nazywane są jeziorami. Do najbardziej znanych w kraju należą jeziora Czorsztyńskie, Solińskie, Zegrzyńskie. Łączna powierzchnia węgorzyńskich jezior wynosi 1.650 ha [16,50 km²]⁴⁰.

Tabela nr-8. Wykaz jezior Gminy Węgorzyno.

L.p.	Wykaz jezior występujących w granicach admin. gminy Węgorzyno	Status ewidencyjny.	Pow. [ha]	Nr działki. geodezyjnej.	Obręb geodezyjny
1	jez. Brzeźno (<i>Brzeźniak, Brzeźnickie</i>)	Wp	98,60	216	Ob. Brzeźniak
2	jez. Czarne Górne	Wp	8,04	96	Ob. Stare Węgorzynko
3	jez. Dłusko (Długie)	Wp	32,15	61	Ob. Dłusko
4	jez. Dobrowo (<i>Dąbrowno, Dobrawa, Wiewiecko Małe</i>)	Ws	5,20	118	Ob. Wiewiecko
5	jez. Dubie (<i>Ginawskie</i>)	Wp	13,29	63	Ob. Wiewiecko
6	jez. Gardno (<i>Kamionka</i>)	Ws	5,62	5	Ob. Gardno
7	jez. Mielno	Wp	74,20	151	Ob. Mielno
8	jez. Okrągłe	Ws	1,70	94/16	Ob. Stare Węgorzynko
9	jez. Okrzeja	Wp	100,66	398	Ob. Mieszewo
10	jez. Przytoń	Wp	30,88	188	Ob. Przytoń
11	jez. Rogowo (<i>popegeerowskie</i>)	Ws	6,08	169/1	Ob. Przytoń
12	jez. Rogówko	Wp	2,54	100	Ob. Rogówko
13	jez. Sambórz Duży (jez. Sielsko)	Wp	50,53	455	Ob. Sielsko
14	jez. Sambórz Mały (Ząbrze)	Wp	14,00	126	Ob. Mielno
15	jez. Stepno Duże	Ws	5,37	218/2; 219/1	Ob. Wiewiecko
16	jez. Stepno Małe	Ws	3,92	217/2	Ob. Wiewiecko
17	jez. Storkowskie Dolne (<i>Duże, Sercowate</i>)	Wp	5,31	450	Ob. Węgorzyno
18	jez. Storkowskie Górne (<i>Butelka</i>)	Wp	4,75	418	Ob. Węgorzyno
19	jez. Sulcowe	Ws	2,96	178	Ob. Brzeźniak
20	jez. Węgorzyno	Wp	68,37	293	Ob. Węgorzyno
21	jez. Wiewiecko	Ws	3,76	133/7	Ob. Wiewiecko
22	jez. Wolnowo	Ws	10,47	92/11	Ob. Stare Węgorzynko
23	jez. Woświn	Wp	830,79	318	Ob. Trzebawie
24	jez. Zajezierze (<i>Przytońskie</i>)	Wp	73,00	197	Ob. Przytoń
25	jez. Żabice	Wp	67,26	215	Ob. Brzeźniak
26	jez. Czarne Dolne *	nieużytek	1,10	288/2 (cz.)	Ob. Stare Węgorzynko
.27/1	Zbiornik Połchowski	Wsr	22,46	513/6	Ob. Węgorzyno
.27/2		Wsr	57,62	80	Ob. Połchowo
.27/3		Wsr	35,28	12	Ob. Winniki
.27/4		Wsr	13,94	69/2	Ob. Stare Węgorzynko

Rzeki.

⁴⁰ Powierzchnia ewidencyjna terenów pod wodami w całej gminie wynosi 1.631 ha. Wykazana powierzchnia działek 27 jezior widniejących w bazie EGiB Starostwa Łobez wynosi 1.650 ha. Ta nieścisłość wynika z innej klasyfikacji ewidencyjnej gruntów dla jeziora Czarne Dolne (*nieużytek*) i Zbiornika Połchowskiego (*wody pod stawami*).

Rzekami występującymi w granicach administracyjnych Gminy Węgorzyno są: na zachodzie *rzeka Ukleja*, biorąca początek w jeziorze Dłusko, będąca u ujścia lewym dopływem rzeki Regi oraz *rzeka Brzeźnicka Węgorza* na wschodzie Gminy, także lewy dopływ Regi. Największym dopływem Brzeźnickiej Węgorza jest biorąca swój początek w okolicach wsi Cieszyno *rzeka Reska Węgorza* z swoimi trzema kolejnymi dopływami na terenie gminy: *Golnicą, Jeziorną oraz Krzeszną*. Rzeka Reska Węgorza przebiega przez centralną część gminy. Występuje tylko w naszej Gminie. Ważną funkcję środowiskową pełnią znajdujące się na obszarze naszej gminy kanały wraz z znajdującą się na nich infrastrukturą techniczną. Kanały stanowią szkielet systemu melioracyjnego które wraz z rowami melioracyjnymi pełnią istotną rolę w gospodarce rolnej, ale także w ochronie przeciwpowodziowej. Do najważniejszych w gminie należą: 1.) kanał Mielno – Chwarstno; 2.) kanał Sielsko – Mielno; 3.) kanał Runowo; 4.) kanał Połchowo; 5.) kanał Gardno; 6.) kanał Kraśnik. Lokalizację jezior, rzek, cieków i zbiorników wodnych obrazuje mapa *załącznik nr-3*.

4.2.4. Obszary prawnej ochrony przyrody.

Na koniec roku 2024 w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody nie odnotowano zmian w zakresie zaewidencjonowania nowych obiektów form przyrody podlegających ochronie prawnej. Na podstawie tego rejestru odnotowujemy w Gminie Węgorzyno następujące obszary i obiekty przyrodnicze.

Obszar. Natura 2000.

Liczna ilość rzek, jezior i rozlewisk, występowanie lasów, zadrzewień, rozległych enklaw ekosystemowych oraz śródpolnych biotopów, wszystko spowodowało wyodrębnienie prawnie chronionych obszarów przyrodniczych. Najważniejszym narzędziem osiągania celów ochrony przyrody na terenie Polski z pozycji Unii Europejskiej jest obszar sieci „Natura 2000. Podstawami prawnymi powołania takich obszarów są dwie dyrektywy Rady Europy, zwane „siedliskową”⁴¹ oraz „ptasią”⁴². Do najważniejszych, położonych w gminie obszarów zaliczonych do tej sieci należą: obszar specjalnej ochrony ptaków „**Ostoja Ińska**”⁴³ oraz dwa Obszary Specjalnej Ochrony Siedlisk: „**Dorzecze Regi**”⁴⁴ oraz „**Brzeźnicka Węgorza**”⁴⁵. Lokalizacja, miejsce oraz zasięg terytorialny występowania wspomnianych obszarów obrazuje poniższy rysunek.

⁴¹ DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

⁴² DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.

⁴³ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, Dz.U.2004.229.2313. Nazwa - Ostoja Ińska; Kod obszaru - PLB320008; Data wyznaczenia – 2004.11.05; Rodzaj ochrony - Dyrektywa ptasia; Powierzchnia – 87.710,9400 ha.

⁴⁴ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: DECYZJA KOMISJI z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE). Nazwa - Dorzecze Regi; Kod obszaru - PLH320049; Data wyznaczenia – 2011.03.01; Rodzaj ochrony -Dyrektywa siedliskowa; Powierzchnia - 14827,8200 ha.

⁴⁵ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: DECYZJA KOMISJI z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043) (2008/25/WE). Nazwa - Brzeźnicka Węgorza; Data wyznaczenia – 2008.02.05.; Kod obszaru - PLH320002; Rodzaj ochrony - Dyrektywa siedliskowa; Powierzchnia - 592,1600 ha.

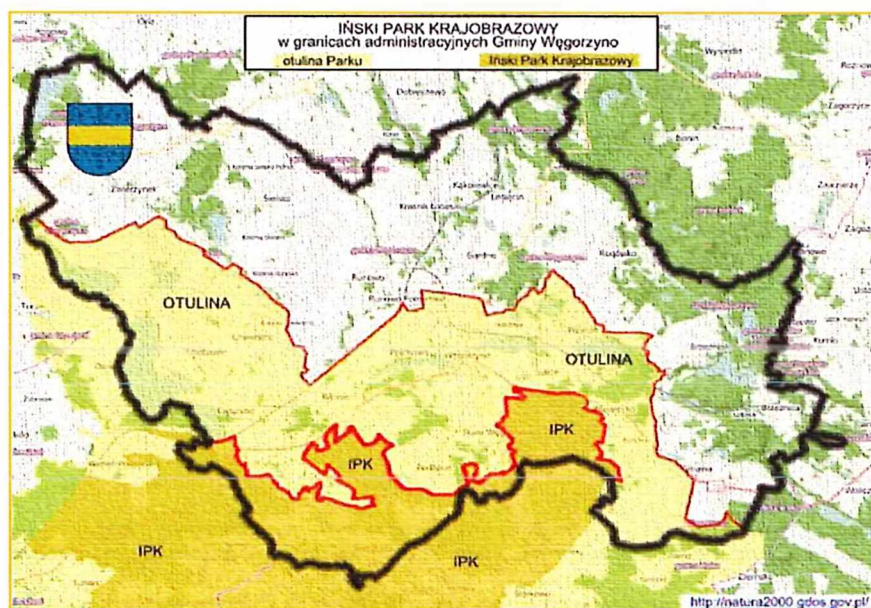

Rysunek nr 4.

- 1 OSTOJA IŃSKA [kod obszaru PLB32008]
- 2 BRZEŹNICKA WĘGORZA [kod obszaru PLH320002]
- 3 DORZECZE REGI [kod obszaru PLH320049]

Obszar. Park krajobrazowy.

Na terenie gminy występują też inne obszary prawnie chronione utworzone na podstawie prawa polskiego. Do największych należy Iński Park Krajobrazowy utworzony Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie z dnia 4 listopada 1981 r. w sprawie utworzenia Zespołu Parków Krajobrazowych Ińskiego i Szczecińskiego.⁴⁶

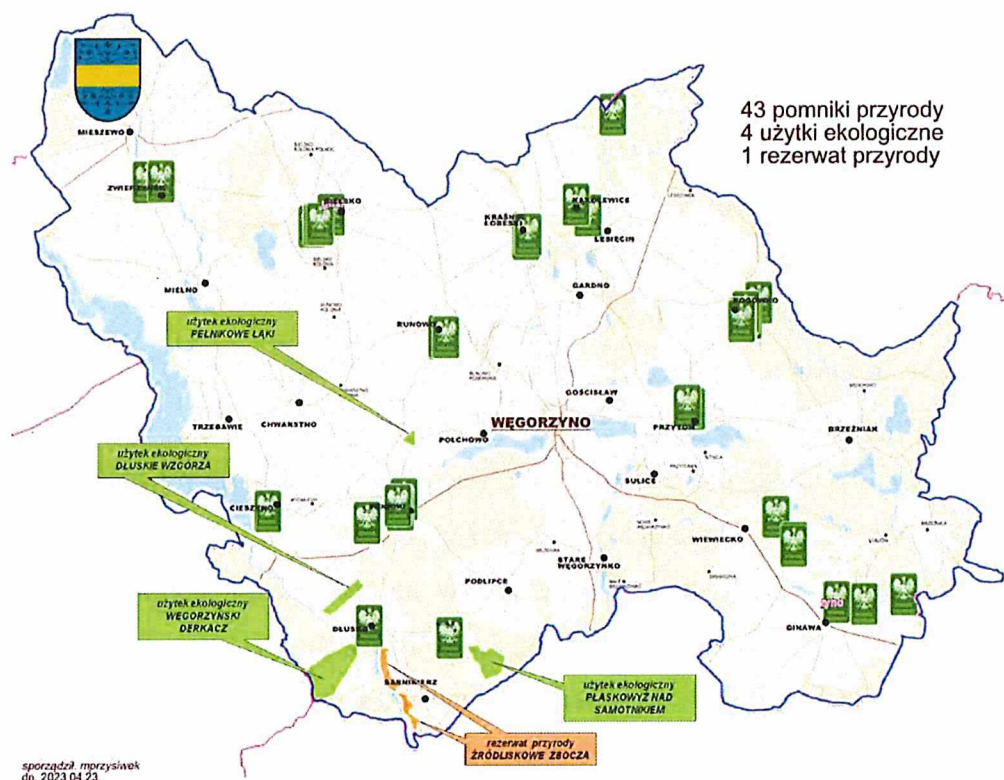

Rysunek nr 5

⁴⁶ Dz. Urz. WRN w Szczecinie Nr 9, poz. 13 oraz Dz. Urz. z 2005 r. Nr 64, poz. 1377. Postanowienie: 1. Iński Park Krajobrazowy, zwany dalej Parkiem obejmuje obszar o powierzchni 17.763 ha, położony w gminach: Ińsko (8.951 ha), Dobrzyń (3.490 ha), Chociwel (2.584 ha) w powiecie stargardzkim i gminie Węgorzyno (2.738 ha) w powiecie łobeskim w województwie zachodniopomorskim. 2. Otulina Parku obejmuje obszar o powierzchni 26.240 ha, położony w gminach Ińsko (5.333 ha), Dobrzyń (6.877 ha), Chociwel (4.332 ha) i Suchań (246 ha) w powiecie stargardzkim oraz Węgorzyno (9.042 ha) i Dobra Nowogardzka (410 ha) w powiecie łobeskim w województwie zachodniopomorskim.

Inne obiekty przyrodnicze.

W Gminie Węgorzyno notujemy występowanie innych, mniejszych obszarów przyrodniczych, charakterystycznych tylko dla Gminy Węgorzyno. Są nimi rezerваты przyrody (*Źródłiskowe Zbocza*⁴⁷), użytki ekologiczne (*Pełnikowe Łąki*⁴⁸, *Dłuskie Wzgórza*⁴⁹; *Węgorzyński Derkacz*, *Plaskowyż nad Samotnikiem*) oraz 43 pomniki przyrody ożywionej. Mapę lokalizacji rezerwatów, użytków ekologicznych oraz pomników przyrody w granicach administracyjnych Gminy obrazuje *poniższy rysunek*.

Rysunek nr 6.

Jednym z kierunków zadań wyznaczonych gminom jest ochrona walorów środowiskowych poprzez wydzielanie nowych obszarów ochrony przyrody. Gmina posiada już wiele wydzielonych tak obszarów. Z uwagi na występowanie wielu unikatowych biotopów a nawet całych ekosystemów na terenie Gminy, które sukcesywnie są badane i odkrywane, jest obecnie w opracowaniu wydzielenie kilku dodatkowych takich obszarów celem zapewnienia im prawnej ochrony. Do nowopowstałych obszarów które miałyby powstać należą:

1. Rezerваты.

⁴⁷ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Zarządzenie Nr 56/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 15 września 2009 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Źródłiskowe Zbocza", Dz. Urz. z 2009 r. Nr 68, poz. 1859. Nazwa: Źródłiskowe Zbocza; Data uznania: 2009-10-22; Powierzchnia: 51,8269 ha; Rodzaj rezerwat: krajobrazowy; Typ rezerwat: biocenotyczny i fizjocenotyczny.

⁴⁸ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Nr 19/92 Wojewody Szczecińskiego z dnia 7 grudnia 1992 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne niektórych obszarów na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego. Dz. Urz. Woj. Szczecińskiego nr 13 poz. 144 z 1992 r. Nazwa: Pełnikowe Łąki; Rodzaj użytku: siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków; Data ustanowienia: 1992-12-07; Powierzchnia: 4,5200 ha; Opis wartości przyrodniczej: Podmokła łąka zarastająca od północy samosiewami olchy, od pld. i wsch. otoczonej zaroślami kruszyny. Ochrona naturalnego stanowiska pełnika europejskiego.

⁴⁹ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Nr 11/93 Wojewody Szczecińskiego z dnia 14 września 1993 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne niektórych obszarów na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego i otuliny. Nazwa: Dłuskie Wzgórza Rodzaj użytku: płaty nieużytkowanej roślinności; Data ustanowienia: 1993-09-14; Powierzchnia: 23,0000 ha; Opis wartości przyrodniczej: Ciąg wzniesień (*morena czołowa*) z najwyższym punktem 149 m n.p.m., pastwiska i las.

- ✚ *Kołatka*. Jest to obszar leżący na granicy gmin Węgorzyno (90% powierzchni) i Drawsko Pomorskie, około 2 km od wsi Ginawa.
- ✚ *Żelazówka*. Jest to obszar położony wzdłuż rzeki Uklei pomiędzy jeziorami Dłusko i Woświn na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Samotnik*. Jest to obszar położony około 1 km na południe od m. Podlipce. Obszar leży na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

2. Obszary chronionego krajobrazu.

- ✚ *Obszar Resko-Węgorzyński*. Jest to obszar położony w północno-wschodniej części gminy Węgorzyno i gmin ościennych (Łobez, Drawsko Pomorskie).

3. Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe

- ✚ *Okrzeja*. Jest to obszar położony w północno-zachodniej części gminy wzdłuż rzeki Ukleja i jeziora Okrzeja, niedaleko m. Mieszewo.
- ✚ *Łąki nad Brzeźnicką I Reską Węgorzą*. Proponowany obszar położony jest w północno-wschodniej części gminy, około 1,5 km od m. Lesięcin.
- ✚ *Brzeźnicka Węgorza*. Obszar położony jest we wschodniej części gminy nad rzeką Brzeźnicka Węgorza. Obejmuje jeziora Brzeźniak i Węgorza.
- ✚ *Torfowisko pod Trawcem*. Obszar położony jest w południowo-wschodniej części gminy na zachód od m. Wiewiecko na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Pławnica*. Obszar położony jest w południowo-zachodniej części gminy. Swoim zasięgiem obejmuje też gminy Ińsko i Chociwel oraz należy do Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Sarnikierz*. Proponowany obszar położony jest w środkowej części gminy na południowy wschód od m. Dłusko, na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Zwągrówek*. Jest to obszar położony w północno-zachodniej części gminy w Leśnictwie Zwierzynek.
- ✚ *Ukleja*. Proponowany obszar położony jest wzdłuż rzeki Ukleja między miejscowościami Mielno i Zwierzynek, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Chwarstno*. Proponowany obszar obejmuje część gminy na północny-zachód od m. Chwarstno, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Reska Węgorza pod Runowem*. Obszar obejmuje środkową część gminy wzdłuż Reskiej Węgorzy pomiędzy m. Runowo a torem kolejowym. Znajduje się w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Łąki Nad Reską Węgorza*. Obszar położony jest w środkowej części gminy na wschód od m. Winniki, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

🚩 *Dolina Reskiej Węgorzy*. Obszar położony jest w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego na południowy - zachód od m. Winniki.

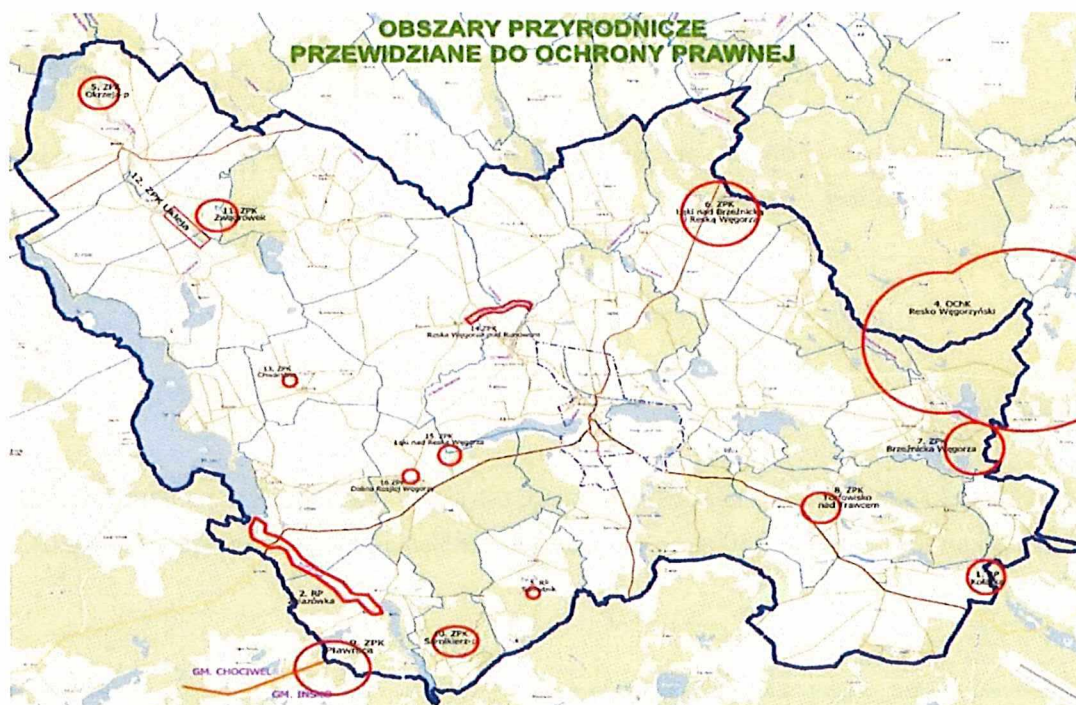
🚩 *Trzcinowisko Krzeszny / Mokradło Krzeszna*. Obszar położony jest w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

4. Użytki ekologiczne

- *Doły Torfowe (Stawy Wuja)*. Obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- *Jaźwiny*. Obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- *Torfowisko Wiewiecko*. Obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- *Zduny*. Obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- *Górne Torfowiska*. Obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- *Mielno*. Obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- *Sambórz Mały*. Obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- *Świeże*. Obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- *Gościsław*. Obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- *Cieszyńskie Bagno*. Obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

Poniższa mapka wskazuje przybliżoną lokalizację najważniejszych z proponowanych do ochrony obszarów.

Prace legislacyjne nad utworzeniem tych obszarów trwają od kilku już lat. Nie jest natomiast odnotowane w jakichkolwiek dokumentach oficjalnych ich powstanie. Zasięg terytorialny proponowanych obiektów ochrony przyrody obrazuje poniższy rysunek.

Rysunek nr 7.

4.3. Predyspozycje demograficzne gminy.

Położenie, zasoby przyrodnicze i przestrzenne struktury funkcjonalne jako naturalny stan posiadania należą do podstawowych czynników kształtujących charakter gminy, zawierające w sobie mniejszą bądź większą potencjalną możliwość rozwojową, a tą potrafi wyzwolić jedynie człowiek. To On z powodu umiejętności przekształcania rzeczywistości potencjalnej w realną, będącą w ruchu i ukierunkowaną na cel jest najważniejszym zasobem przyrody. To właśnie jego egzystencji, możliwościom rozwojowym, a w końcu przetrwaniu, winno być wszystko rozumnie podporządkowywane. Bazując na aktywności oraz posiadanych umiejętnościach człowiek przekształca rzeczywistość z potencjalnej w będącą w ruchu i ukierunkowaną na cele. Jednym – z palety 5 podstawowych, charakteryzujących cywilizację łacińską - jest dobrobyt.⁵⁰ Szczegółową dynamikę zmian w zakresie wybranych poziomów działalności człowieka charakteryzuje niniejszy rozdział.

4.3.1. Demografia w Gminie Węgorzyno.

Jak już wspomniano wyżej wg stanu na 30.VI.2024 roku Gminę Węgorzyno **zamieszkuje 6.348** osób. Jest to dalszy i utrzymujący się w czasie regres. Swoje zamieszkiwanie w badanym roku potwierdziło aktem **zameldowania 6.383** osób. (*miasto 2.567 os., wieś 3.816*). Jest to mniej o dalsze 87 osób od stanu notowanego w roku ubiegłym.

Spośród 39 nazw miejscowości lub ich części wymienionych w rozporządzeniu Ministra Administracji i Cyfryzacji⁵¹ zameldowanie notowane jest w 29. W zakresie dynamiki rozwoju populacji mieszkańców z przykrością należy odnotować duży i nadal postępujący regres.

Tabela nr-9. Ilość mieszkańców gminy liczona wg kryterium zamieszkiwania, w latach.

WYSZCZEGÓLNIENIE			2000	2005	2010	2020	2023	2024*
Ilość ludzi zamieszkująca Gminę Węgorzyno	ogółem	osoba	7336	7 339	7 315	6 463	6 320	6 283
		mężczyźni	3696	3 731	3 707	3 260	3 164	3 144
		kobiety	3640	3 608	3 608	3 203	3 156	3 139
	w miastach	osoba	3005	3 031	2 931	2 664	2 628	2 611
		mężczyźni	1499	1 508	1 396	1 289	1 264	1 254
		kobiety	1506	1 523	1 469	1 375	1 364	1 357
	na wsi	osoba	4331	4 308	4 196	3 799	3 692	3 672
		mężczyźni	2197	2 223	2 136	1 971	1 900	1 890
		kobiety	2134	2 085	2 060	1 828	1 792	1 782

*Dane GUS, wg stanu na 30.VI.2024 (brak danych na koniec roku)

W kontekście kryterium osób zamieszkujących, okresie ostatnich 5 lat nastąpił ubytek na populacji mieszkańców w ilości 180 osób, co stanowi 2,8% stanu wyjściowego (rok 2020).

⁵⁰ Centralnym pojęciem teorii cywilizacji wg polskiego badacza Feliksa Konecznego jest Quincunx. Jest to tzw. „pięciomian bytu” nazywany również czynnikiem cywilizacyjotwórczym. Wyszczególnia on i łączy pięć kategorii bytu: dobro, prawdę, zdrowie, dobrobyt, piękno.

⁵¹ Wykaz urzędowych nazw miejscowości i ich części został ogłoszony rozporządzeniem Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części, które ukazało się w Dzienniku Ustaw z 13 lutego 2013 roku, poz. 200. (Dz.U.2013.poz. 200).

Znacznie gorzej wygląda statystyka demograficzna w kontekście analizy ilości mieszkańców liczonych wg kryterium osób zameldowanych. Ubytek w tej kategorii, w tym samym 5 letnim okresie wyniósł 346 osób.

Tabela nr 10. Ilość mieszkańców gminy liczona wg kryterium zameldowania, w latach.

Adr.st.	2024 ROK Ilość zameldowana	2023 ROK Ilość zameldowana	2022 ROK Ilość zameldowana	2021 ROK Ilość zameldowana	2020 ROK Ilość zameldowana
WIEŚ	3771	3816	3877	3913	3984
Brzeźniak	89	86	90	90	96
Chwarstno	112	118	118	117	117
Cieszyno	204	202	201	202	207
Gardno	70	70	69	72	71
Kraśnik Łobeski	120	118	118	121	124
Kąkolewice	104	104	113	119	124
Lesięcin	205	209	217	212	214
Mielno	121	120	118	119	133
Mieszewo	314	320	326	328	335
Połchowo	130	124	130	134	133
Gościsław	21	21	25	22	22
Przytoń	183	184	191	193	197
Rogówko	82	85	83	88	91
Sulice	27	29	29	31	31
Runowo	298	302	300	304	302
Runowo Pomorskie	466	477	493	496	491
Małe Węgorzynko	4	4	4	4	4
Nowe Węgorzynko	10	13	13	13	14
Stare Węgorzynko	87	87	82	84	85
Ginawa	197	195	195	194	197
Łobzów	0	0	0	0	0
Wiewiecko	163	166	165	165	164
Winniki	106	112	115	114	112
Zwierzyniek	146	155	150	158	168
MIASTO	2525	2567	2593	2615	2658

OGÓŁEM ZAMELDOWANYCH	6 296	6 383	6 470	6 528	6 642
-----------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Opracowanie własne. Urząd Miejski Węgorzyno.

Tabela nr-11. Wskaźnik demograficzny gminy liczony wg kryterium zameldowania w okresie 2010 - 2024 lat.

ROK (wg st. 31.XII)	2010	2020	2021	2022	2023	2024
zameldowane osoby	7339	6642	6528	6470	6383	6296
<i>ubytok rok do roku</i>	0	-85	-114	-58	-87	-87
<i>ubytok ciągly w okresie 14 lat</i>	0	-697	-811	-869	-956	-1 043

Opracowanie własne. Urząd Miejski Węgorzyno.

Przyczyn niezgodności kryterium zamieszkiwania z zameldowaniem doszukiwać się należy przede wszystkim w ignorancji osób co do wykonywania tego obowiązku zameldowania, ale także w pobłażliwości władz i ogólnej tolerancji Państwa dla występowania takiego stanu rzeczy. Wynika ona - i jest po części usprawiedliwiona - z kilku już zapowiedzi rządów o zniesieniu obowiązku meldunku, co jednak nie następuje. Argumentacja, jak donosiła prasa - aby „nie męczyć swoich mieszkańców biurokratycznymi wymogami” nie wytrzymała krytyki w zestawieniu z koniecznością prawidłowego funkcjonowania wszystkich systemów ewidencyjnych w kraju, w tym systemu emerytalno-rentowego.

Przypomnieć należy zatem, że wymóg meldunku nie został zniesiony, choć wiele osób sądzi, że tak właśnie jest. Obowiązek meldunkowy to inaczej przekazanie właściwemu urzędowi informacji o miejscu naszego pobytu. Polega na zameldowaniu „w” i wymeldowaniu „z” miejsca pobytu stałego lub czasowego a także! „Zgłoszeniu wyjazdu poza granicę Rzeczypospolitej Polskiej oraz powrotu w granice Rzeczypospolitej Polskiej [...]”⁵². Ustawa precyzuje, że w przypadku obywateli polskich pobyt czasowy to przebywanie poza miejscem pobytu stałego przez ponad 3 miesiące. Równocześnie można mieć zatem jedno miejsce pobytu stałego i jedno miejsce pobytu czasowego.

4.3.2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy.

Niezależnie od upływu czasu relacje ilości mężczyzn do kobiet oraz mieszkańców miasta do wsi nie ulegały wcześniej, jak też nie będą ulegały zmianom w przyszłości. Zmieniała się jednak zasadniczo proporcja osób zdolnych, do osób nie mogących świadczyć stosunku pracy z racji na wiek. Na przełomie wieków ~28% całości populacji naszej Gminy stanowiły osoby będące w tzw. wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej). Po 23 latach, takich osób w ogólnej liczbie mieszkańców jest 17,6% co daje ubytek w ilości 906 os. Natomiast - co także niekorzystne - wzrosła proporcja osób w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej – kobiety; 65 lat i więcej – mężczyźni). Dzisiaj już 23,0% całości populacji reprezentują osoby w wieku poprodukcyjnym i zwiększyła się o 260 osób..

Oba wskaźniki tj. malejący dla wieku przedprodukcyjnego i wzrastający w przedziale osób w wieku poprodukcyjnym są tendencjami bardzo negatywnymi hamującymi rozwój społeczeństwa lokalnego. Prowadzą do starzenia się populacji mieszkających w gminie ludzi, co wpływa negatywnie na miernik aktywności gospodarczej członków wspólnoty.

Tabela nr-12: Struktura wiekowych ludności Gminy Węgorzyno w okresie 2000-2024.

WYSZCZEGÓLNIENIE		2000	2010	2023**	2024*
ILOŚĆ Mieszkańców	ogółem	7.336	7.315	6 320	6 283
	Udział %	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
...w wieku Przedprodukcyjnym (17 lat i mniej)	ogółem	2.003	1.509	1 082	1 017
	Udział %	27,3%	20,6%	17,6%	16,3%

⁵² Art. 24. Ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. 2017 poz. 657). Ust. 1. Obywatel polski przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany wykonywać obowiązek meldunkowy określony w ustawie. Ust.2. Obowiązek meldunkowy polega na: 1) zameldowaniu się w miejscu pobytu stałego lub czasowego; 2) wymeldowaniu się z miejsca pobytu stałego lub czasowego; 3) zgłoszeniu wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej oraz powrotu z wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem art. 36

...w wieku produkcyjnym:	ogółem	4.161	4.634	3 736	3 703
	Udział %	56,7%	63,2%	59,4%	59,4%
...w wieku poprodukcyjnym	ogółem	1.172	1.172	1 502	1 518
	Udział %	16,0%	16,0%	23,0%	24,3%

* Wartość aproksymowana na bazie danych 2023 roku. GUS nie opublikował danych za 2024 rok..

** Wartość skorygowana za pełny rok 2023. Wg GUS.

4.3.3. Ruch naturalny i ruch migracyjny jako czynniki demograficzne.

Aby właściwie i ostatecznie ustalić przyczyny zmiany poziomów demograficznych w kolejnych latach, co w przypadku gminy - jak wynika z zamieszczonych analiz - jest regresem, należy poddać ocenie ruch migracyjny ludności oraz ruch naturalny w obrębie populacji mieszkańców, czyli bilans zgonów i urodzeń.

Tabela nr-13. Ruch migracyjny i naturalny w obrębie populacji Gminy Węgorzyno.

Rok	RUCH NATURALNY			RUCH MIGRACYJNY			BILANS
	Urodzenia żywe	Zgony	Saldo	Napływ	Odpływ	Saldo	
2010	74	-76	-2	72	-118	-46	-48
2011	71	-87	-16	103	-130	-27	-43
2012	66	-79	-13	76	-106	-29	-42
2013	71	-78	-7	100	-128	-28	-35
2014	75	-76	-1	103	-123	-20	-21
2015	63	-85	-22	80	-117	-37	-59
2016	61	-79	-18	92	-103	-11	-29
2017	64	-74	-10	75	-118	-43	-53
2018	64	-98	-34	93	-138	-45	-79
2019	52	-73	-21	65	-114	-48	-69
2020	41	-79	-38	80	-93	-12	-50
2021	49	-91	-42	105	-121	-16	-58
2022	53	-76	-23	78	-88	-10	-33
2023	34	-66	-32	68	-84	-16	-34
2024	43	-71	-28	45	-60	-15	-43
Razem za 23 L.	881	1188	-307	1235	-1641	-403	-696

*Wartość aproksymowana, podwojona do danych GUS podanych na 30.VI.2023.

Wynika z powyższego zestawienia tabelarycznego, że generatorem niekorzystnej tendencji **wyludnienia** gminy są nakładające się i korelujące, co do tendencji, te dwa czynniki. Analizując wpływy ruchu naturalnego i migracyjnego w okresie ostatniej dekady należy stwierdzić, że na ubytek całości populacji mieszkańców ruch naturalny oddziałuje w ~44,1% a ruch migracyjny w ~57,9%.

4.3.4. Prognozy demograficzne.

Gmina Węgorzyno od kilku ostatnich lat objęta jest prognozami demograficznymi, które sporządza Główny Urząd Statystyczny. Takie prognozy sporządzono jednak dla miast powyżej 50 tys. mieszkańców oraz całych powiatów. Zatem tendencję demograficzną można jedynie aproksymować (*określić wartość przybliżoną*) z prognozy opracowanej dla powiatu łobeskiego. Jako całość wykazuje on stałą i znaczącą tendencję zniżkową. Przy zachowaniu obecnych wskaźników trendu, w okresie do roku 2050 spadek liczby ludności osiągnie wielkość bliską ¼ obecnego stanu populacji.

Tabela nr-14. Prognoza demograficzna dla populacji Gminy Węgorzyno.

<i>Grupa wieku</i>	<i>2023r*</i>	<i>2025r</i>	<i>2030r</i>	<i>2035r</i>	<i>2040r</i>
Ogółem	6 360	6 202	5 946	5 635	5 328
0-9	573	523	416	390	391
10-19	707	643	597	486	362
20-29	717	713	680	623	555
30-39	921	806	683	629	611
40-49	916	953	896	783	658
50-49	822	790	873	927	877
60-69	908	903	796	774	869
70-79	532	608	667	637	552
80+	264	263	338	386	453

**Opracowano wg. danych GUS. Aktualizacja danych na 2024 rok*

4.4. Aktywność gospodarcza członków Wspólnoty.

Aktywność mieszkańców ukierunkowaną na pomnażanie dobrobytu najlepiej jest dziś mierzyć pracą jaką wykonują mieszkańcy na rzecz gospodarki narodowej. Pracę w polskim systemie budżetowym można mierzyć z uwagi na udział spieniężonego rodzaju pracy, którą mierzymy podatkiem od dochodów osobistych mieszkańców. Dochód taki powstaje dzięki samorzutnemu organizowaniu się na przestrzeni czasu rynku pracy. Najdoskonalszym przejawem tej organizacji są podmioty gospodarcze. Sam termin „Podmiot gospodarczy” jest terminem prawnym wywodzącym się z ustawy o działalności gospodarczej i określa każdego uczestnika rynku. W związku z akcesją do Unii Europejskiej i istniejącego tam innego porządku, ustawą z 19.XI.1999 roku zamieniono termin „podmiot gospodarczy” pojęciem „przedsiębiorca”.

4.4.1. Przedsiębiorcy.

Przedsiębiorcy są najaktywniejszymi uczestnikami procesów gospodarczych a ich działania - wywołując skutki ekonomiczne - oddziałują na sfery: gospodarczą, ekonomiczną, społeczną i polityczną. Cechą wyróżniającą przedsiębiorcę spośród innych podmiotów prawnych jest prowadzenie przez niego działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, *działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły*. Zatem to przedsiębiorcy – osoby fizyczne i osoby prawne są pierwszą przyczyną powstawania produktu krajowego, który liczony jako brutto (PKB) jest podstawowym miernikiem efektów pracy

całego społeczeństwa i mówi o zagregowanej wartości dóbr i usług finalnych. Wskaźnik PKB to powszechnie używany miernik określania dobrobytu (*jakości życia*) danego społeczeństwa. Wkładem Gminy Węgorzyno do powstawania zagregowanej wartości PKB za rok 2024 jest działających czynnie 413 osób fizycznych - przedsiębiorców, spośród których, największą reprezentację stanowią podmioty samozatrudniające samego przedsiębiorcę bądź zatrudniające kilka tylko osób. Statystyki wykazują nadto działalność 169 przedsiębiorstw będących osobami prawnymi. Zatem rynek czynnie działających przedsiębiorstw w Gminie Węgorzyno wynosi razem 582 firmy.

Tabela nr-15. Rynek przedsiębiorców w Gminie Węgorzyno

LATA	2015	2020	2023	2024
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007.	381	387	401	413
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej wg sekcji PKD 2007.	129	155	165	169
Razem	510	542	566	582

wg ilości pracowników

Podmioty wg klas wielkości (1 - 9 pracowników)	485	523	547	563
Podmioty wg klas wielkości (10 - 49 pracowników)	24	18	18	18
Podmioty wg klas wielkości (50 - 249 pracowników)	1	1	1	1
Razem	510	542	566	582

Dane GUS wg stanu na dzień 30.XII.2024

W roku 2024 zanotowano wzrost ilości działających podmiotów gospodarczych o 6 szt. Szczególną aktywność w rejestrowaniu i zakładaniu nowych firm obserwujemy u osób fizycznych. Ze statystyki GUS wynika, że spośród wszystkich 582 przedsiębiorców ponad 72% to działające na rynku osoby fizyczne, samozatrudniające się. To bardzo pozytywny trend, gdy rynek wypełniają mali i średni przedsiębiorcy. Podmioty te wytwarzają ponad 60 proc. PKB i zatrudniają 70 proc. spośród ogólnej liczby pracujących. Szczegółowy wykaz działających przedsiębiorców w rozbiciu na poszczególne branże (*sektory rynku*) obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr-16: Wykaz podmiotów gospodarczych w gminie (*publiczne, spółdzielcze, prywatne*) w układzie branżowym wg PKD2007.

2020	2021	2022	2023	2024	Działalność gospodarcza w układzie sekcyjnym PKD 2007 w gm. Węgorzyno
16	16	17	21	24	A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
2	1	1	1	1	B. Górnictwo i wydobywanie
53	56	55	58	59	C. Przetwórstwo przemysłowe
3	3	4	4	4	D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

1	1	1	1	1	<i>E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją</i>
131	136	138	126	135	<i>F. Budownictwo</i>
87	89	83	83	80	<i>G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle</i>
53	54	53	55	56	<i>H. Transport i gospodarka magazynowa</i>
12	14	12	14	14	<i>I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi</i>
4	3	5	2	1	<i>J. Informacja i komunikacja</i>
10	11	11	12	12	<i>K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa</i>
58	59	61	62	63	<i>L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości</i>
19	20	16	18	16	<i>M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna</i>
16	16	16	17	22	<i>N. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna</i>
7	7	7	7	7	<i>O. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca</i>
8	11	11	12	12	<i>P. Edukacja</i>
14	16	15	18	16	<i>Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna</i>
8	8	9	9	8	<i>R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją</i>
36	38	40	40	45	<i>S.T.U.</i> <i>S=Pozostała działalność usługowa;</i> <i>T=Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników;</i> <i>gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby;</i> <i>U=Organizacje i zespoły eksterytorialne</i>
4	5	6	6	6	<i>Inne: niesklasyfikowane</i>
542	564	561	566	582	Ilość wszystkich podmiotów gospodarczych

Dane GUS wg stanu na dzień 30.XII.2023.

Indywidualni węgorscy przedsiębiorcy reprezentują bardzo szerokie spektrum rodzajów działalności gospodarczej, które wymienia Polska Klasyfikacja Działalności PKD 2007. Na 21 wszystkich rodzajów sekcji działalności PKD, w Gminie Węgorzyna wszystkie są reprezentowane.

4.4.2. Rolnicy. Przedsiębiorcy rolni.

Szczególną i specyficzną grupę przedsiębiorców w polskim obszarze kulturowym stanowią rodzinne gospodarstwa rolne. Choć ich znaczenie -póki co- maleje z powodu różnych uwarunkowań, szczególnie ekonomiczno-politycznych, w Gminie Węgorzyna funkcjonuje jednak ciągle ok. 250 takich podmiotów (*rolników*) posiadających gospodarstwa rolne, z tego do 15 ha jest ~75 a powyżej 15 ha ~145. Ilości gospodarstw rolnych, analizując ostatnie okresy, zwiększyły się. Przeważającą ilość, w liczbie 249 gospodarstw można nazwać i skwalifikować jako rodzinne gospodarstwa rolne. Wszyscy oni gospodarują na pow. 11.833 ha z czego 8.835 ha gruntów rolnych stanowi ich własność. To w celu podwyższenia rentowności gospodarstw i prowadzenia efektywniejszej gospodarki rolnej wydzierżawiają oni grunty od innych podmiotów właścicielskich. Najistotniejszymi są grunty Skarbu Państwa. Grunty będące w

posiadaniu osób prywatnych stanowią 54 % wszystkich gruntów rolnych będących w granicach administracyjnych gminy Węgorzyno i stan ten powiększa się rok do roku.

Tabela nr-17. Wielkość produkcji rolniczej na użytkach rolnych w gm. Węgorzyno.

Wyszczególnienie	GOSPODARSTWA ROLNE		
	Ogółem	Indywidualne	Przedsiębiorstwa
Liczba gospodarstw rolnych	254,00	249,00	5,00
Powierzchnia gospodarstw	11.832,59	10.809,98	1022,61
Średnia wielkość gospodarstw	46,59	43,41	204,52

UŻYTKI	10 920,60	9 958,12	962,48
Lasy i grunty leśne	304,82	293,03	11,79
Łąki trwałe	1 729,53	1 709,53	20,00
Pastwiska trwałe	252,08	252,08	0,00
Powierzchnia pod zasiewami	8 634,17	7 703,48	930,69

ZBOŻA RAZEM	5 783,81	5 541,83	241,98
Zboża podstawowe z mieszankami	5 138,95	4 937,13	201,82
żyto ozime	1 608,52	1 541,77	66,75
pszenica ozima plus orkisz	1 107,42	1 036,66	70,76
pszenżyto ozime	782,72	725,41	57,31
jęczmień ozimy	134,10	134,10	0,00
mieszanki zbożowe ozime	243,11	243,11	0,00
owies	548,55	541,55	7,00
jęczmień jary	295,56	295,56	0,00
pszenica jara z orkiszem	198,80	198,80	0,00
pszenżyto jare	131,25	131,25	0,00
żyto jare	32,77	32,77	0,00
mieszanki zbożowe jare	56,15	56,15	0,00
Zboża pozostałe	644,86	604,70	40,16

POPLONY RAZEM	1 556,17	920,07	636,10
poplony jare	824,02	315,15	508,87
poplony ozime	732,15	604,92	127,23

POZOSTAŁE UPRAWY	3 085,99	2 689,27	396,72
rzepak i rzepik	1 085,78	907,50	178,28
kukurydza na ziarno	445,37	405,21	40,16
ziemniaki	133,76	133,76	0,00
strączkowe jadalne	132,92	132,92	0,00
warzywa gruntowe	71,40	71,40	0,00
przemysłowe (rocznikowe)	1 216,76	1 038,48	178,28

Uzupełnieniem rodzinnych gospodarstw rolnych jest obecnie 5 gospodarstw rolnych prowadzonych przez osoby prawne.

4.4.3. Bezrobocie.

Rola przedsiębiorców jest dla każdej społeczności nieoceniona także z uwagi na fundamentalny cel, który realizują, tj. są przyczyną i źródłem pracy. Ta ich właściwość materializująca się poprzez produkcję i usługę stanowi przyczynę egzystencjonalnego bezpieczeństwa mieszkańców wywołując - jak wspomniano - szereg skutków o znaczącym wymiarze publicznym. Są regulatorem rynku pracy. W tym jednak temacie widoczne są w gminie niekorzystne tendencje. Od dwóch lat wskaźnik bezrobocia relatywnie wzrasta, a wśród mężczyzn aż o ponad 1%. Ma to niewątpliwie związek z napływem ludności z Ukrainy, która jako tańsza na rynku pracy wypiera polskiego pracownika. Urząd odnotowywał przypadki, kiedy lokalni pracodawcy zabiegali o zameldowania obywateli Ukrainy z uwagi na zatrudnienie, a gmina stawiała do ich dyspozycji komunalne zasoby mieszkaniowe.

Tabela nr-18. Struktura bezrobocia na terenie Gminy Węgorzyno.

BEZROBOCIE W LATACH NA TERENIE GMINY WĘGORZYNO						
LATA	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
MIESZKAŃCY OGÓŁEM	6890	6463	6403	6380	6348	6283
	100%	100%	100%	100%	100%	100%
mężczyźni	3478	3466	3435	3 211	3 187	3144
kobiety	3412	3390	3372	3 169	3 161	3139
BEZROBOTNI OGÓŁEM [os.]	352	315	271	290	311	263
Stopa bezrobocia do ogółu mieszkańców	5,11%	4,87%	4,23%	4,33%	4,90%	4,19%
Mężczyźni [os.]	129	116	97	94	126	109
Stopa bezrobocia do ogółu mieszkańców	3,71%	3,35%	2,82%	2,93%	3,95%	3,47%
Kobiety [os.]	223	199	174	182	185	154
Stopa bezrobocia do ogółu mieszkańców	6,54%	5,87%	5,16%	5,74%	5,85%	4,91%
osoby do 25 roku życia	45	42	36	33	46	37
osoby do 30 roku życia	80	76	67	56	78	62
osoby powyżej 50 roku życia	108	97	81	81	84	78
długotrwale bezrobotni	225	203	169	172	176	160

*Dane GUS wg stanu na dzień 30.VI.2024 rok.

4.4.4. Gmina - regulator aktywności gospodarczej.

Dla władz samorządowych ilość przedsiębiorców, którymi są dzisiaj także rolnicy rolników ma bardzo wielkie znaczenie z uwagi na partycypowanie budżetu gminnego w podatku dochodowym tych przedsiębiorców⁵³. Poprzez bezpośrednią partycypację – wynoszącą na rok 2024 wartość 38,46% części podatku dochodowego ustaloną w art. 89 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego są oni znaczącym udziałowcem środków publicznych, którymi dysponują gminy. Ze względu na tę szczególną właściwość związaną z partycypacją w budżecie w postaci podatku dochodowego oraz podatku dochodowego zatrudnionych pracowników, stanowiącym wartość dodaną do wszystkich

⁵³ Udział gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, ustalony zgodnie z zasadami określonymi w art.9 ust.1 w związku z art.89 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 2267), w 2024 r. wyniesie 38,46%, a więc będzie wyższy niż w 2023 r. o 0,06 punktu procentowego. %.

innych rodzajów danin wyszczególnionych w ustawie o dochodach gmin (*wpływy z podatków, opłat, dochodów z majątku, spadków, darowizn, kar, odsetek, innych dochodach należnych gminie na podstawie odrębnych przepisów jak też dochodach w wysokości podatku dochodowego osób prawnych*) powinni być oni wszyscy objęci szczególną troską przez władze samorządowe i stanowić przedmiot przemyślanych rodzajów polityk ułatwiających i wzmacniających ich działalność. Winni być oni odważniej włączani w procesy inwestycyjne, które realizuje Gmina. Nieocenioną dla wielu w tym bardzo trudnym okresie może być jednorazowa pomoc *de minimis*⁵⁴, której udzielania tak bardzo obawiają się gminy z uwagi na uszczerbek części jednorazowej wpłaty, opłaty czy podatku stałego należnego gminie. Najczęściej jednak pomoc taka opłacalna jest dla obu stron.

Pomoc de minimis to szczególna kategoria wsparcia, które ze względu na swoją małą wartość nie zakłóca konkurencji w wymiarze ogólnym.

W roku 2024 skutki udzielonych przez gminę ulg i zwolnień, obliczone za okres sprawozdawczy wyniosły 28.035,39 zł wobec 24.352,16 zł zastosowanych w roku 2023. Umorzeń zaległości podatkowych zanotowano na kwotę 489,00 zł wobec braku takiej pozycji w roku 2023 zaś odroczeń terminu płatności czy rozłożeń na raty odnotowano 23.007,59 zł wobec braku takiej pozycji w roku 2023.

O skali jednak pomocy, którą otrzymują mieszkańcy, zatem i przedsiębiorcy, może świadczyć wysokość skutku obniżenia górnych stawek podatkowych obliczonych za okres sprawozdawczy. Rada Miejska realizując politykę podatkową ukierunkowaną na dobro mieszkańców obniżyła w roku bieżącym progi ustawowe stawek jednostkowych podatków pozostawiając w „*kieszeniach*” mieszkańców kwotę łącznej wysokości 1.405.334,36 zł wobec 1.060.389,66 zł zastosowanych w roku 2023. Jest to 9,2% dochodów podatkowych możliwych do uzyskania przez Gminę, które wynoszą 15.352.521,86 zł. Trudno oszacować jaka ich część trafiła bezpośrednio do przedsiębiorców oraz w jakim stopniu pomogła w prowadzeniu firmy.

W Gminie Węgorzyno rokrocznie w budżecie lokalnym kwoty podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) wzrastają tak nominalnie jak też w wartościach względnych, i tak: Dochody z PIT za 2024 rok wyniosły 4.729.578 z względem 3.403.810,00 zł z roku 2023 oraz 4.490.330 zł średniej z trzech lat. Podatek PIT stanowi jeden z najpoważniejszych składników dochodów własnych jakie uzyskują gminy z mocy ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁵⁵.

Znaczenia podatku PIT w budżetach gminnych dokonać można obiektywnie badając dłuższe okresy wykonywania budżetów. Poniżej dokonano porównania udziału w dochodach własnych, danin podatkowych PIT i CIT w relacji do 1.) sumy dochodów miast na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego, 2.) sumy dochodów gmin miejskich nie

⁵⁴ Pomoc *de minimis* to specyficzny rodzaj wsparcia publicznego, obecny w wielu programach, z których mogą skorzystać polscy przedsiębiorcy. Jej koncepcja wywodzi się z założenia, że wsparcie o stosunkowo niskiej (dla państwa, niekoniecznie dla przedsiębiorcy) wartości nie jest w stanie naruszyć konkurencji na rynku. Pomoc *de minimis* może zostać udzielona w różnych formach. Pomoc może polegać w szczególności na odroczeniu terminu płatności podatku lub rozłożeniu jego płatności na raty. Innym rodzajem pomocy (znacznie rzadziej występującym w praktyce) jest umorzenie zaległości podatkowych w całości lub części, wraz z odsetkami za zwłokę. Organ podatkowy może udzielić na wniosek podatnika wskazanych ulg, ale co istotne, tylko w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym. Jest to podstawowy warunek, którego niespełnienie wyklucza możliwość udzielenia pomocy.

⁵⁵ Art.4. ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Dz. U. 2003 Nr 203 poz. 1966.

będących na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego 3.) sumy dochodów gmin powiatu łobeskiego i 4.) dochodu budżetu Gminy Węgorzyno.

Tabela nr-19. Analiza porównawcza dochodów własnych oraz podatków PIT i CIT na tle innych rodzajów JST.

	<u>Lata budżetowe</u>	<u>ŚREDNIA</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
		2019-2021			
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE (3 miasta na praw. powiatu)	Dochody ogółem	4 293 460 824	4 509 718 921	4 638 123 385	
	Dochody własne	2 314 651 144	2 588 132 680	2 613 154 818	
	% dochodów własnych w ogółem	54,14%	57,39%	56,34%	
	Dochody z podatku PIT	884 595 337	941 023 328	778 492 609	
	% PIT w dochodach własnych	38,39%	36,36%	29,79%	
	Dochody z podatku CIT	59 153 857	72 302 256	104 649 898	
	% CIT w dochodach własnych	2,55%	2,79%	4,00%	
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE (8gM+ 52gW+55gMW=115 gmin.	Dochody ogółem	6 726 818 344	7 992 813 554	7 850 780 929	
	Dochody własne	3 351 326 800	4 316 845 154	4 111 756 086	
	% dochodów własnych w ogółem	49,85%	54,01%	52,37%	
	PIT	996 352 127	1 268 272 097	893 366 605	
	% PIT w dochodach własnych	29,79%	29,38%	21,73%	
	CIT	43 621 412	50 501 332	76 845 952	
	% CIT w dochodach własnych	1,29%	1,17%	1,87%	
POWIAT ŁÓBEZ 5 Gmin Powiatu	Dochody ogółem	208 525 153	237 149 375	239 950 090	
	Dochody własne	86 571 763	105 979 429	91 597 470	
	% dochodów własnych w ogółem	41,54%	44,69%	38,17%	
	PIT	23 587 732	36 164 178	20 885 278	
	% PIT w dochodach własnych	27,49%	34,12%	22,80%	
	CIT	976 700	1 141 526	1 768 707	
	% CIT w dochodach własnych	1,15%	1,08%	1,93%	
GMINA WĘGORZYNO	Dochody ogółem	43 443 715	44 438 084	44 509 255	48 720 222
	Dochody własne	17 563 464	20 959 441	15 484 192	19 022 611
	% dochodów własnych w ogółem	39,63%	47,17%	34,79%	39,04%
	PIT	3 691 780	6 266 615	3 403 810	4 729 578
	% PIT w dochodach własnych	22,95%	29,90%	21,98%	24,86%
	CIT	159 077	164 062	271 001	404 416
	% CIT w dochodach własnych	1,00%	0,78%	1,75%	2,13%

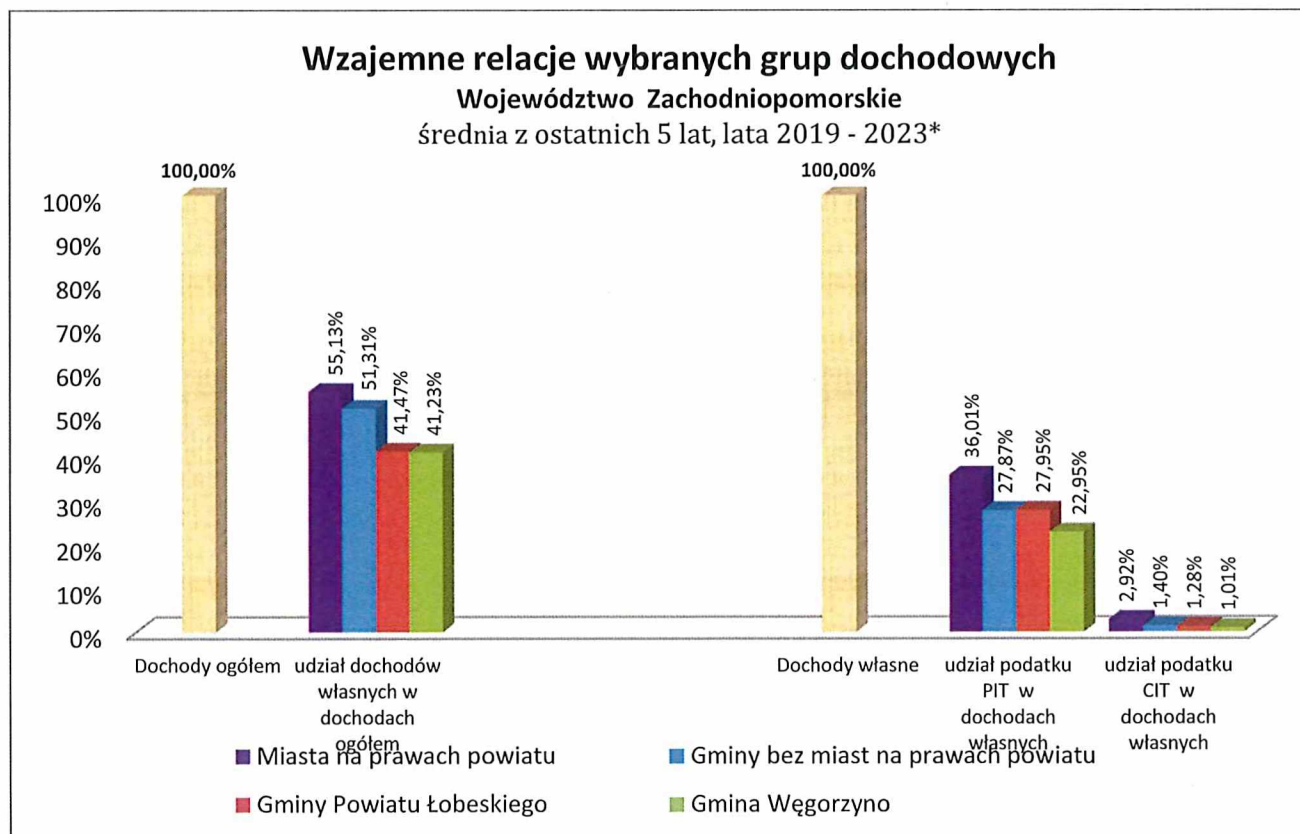
GUS nie opublikował na dzień 30.IV.2025 danych finansowych dla województw i powiatów wg stanu na k.2024 r.,.

*Dla roku 2024 Gminy Węgorzyno - opracowanie własne.

Tabela obrazuje wskaźnik dochodów własnych Gminy Węgorzyno w porównaniu do wyników osiąganych przez inne rodzaje JST. Porównanie obejmuje relację do 3 miast będące na prawach powiatu, wszystkich innych 115 gmin w Zachodniopomorskim oraz 5 gmin w powiecie łobeskim. Badając okres kilku lat w kontekście dochodów własnych, ale też udziału w nich podatków dochodowych PIT i CIT będących miarą zasobności mieszkańców oraz rozwoju przedsiębiorstw należy stwierdzić występowanie niesprawiedliwości na tym obszarze, mianowicie wielkość wskaźnika udziału % dochodów własnych w dochodach ogółem jest odwrotnie-proporcjonalna do wielkości gminy. Największy udział dochodów własnych do dochodów ogółem notują duże gminy miejskie, szczególnie miasta na prawach powiatu, najmniejszy zaś gminy małe, wiejskie bądź miejsko-wiejskie. Różnice te są znaczące i wynoszą obecnie wartość 16,44 pkt %, gdy średnia za ostatnie 5 lat wyniosła 12,28 pkt %.

Mniejsza różnica (z wyłączeniem miast na prawach powiatu tj. Szczecin, Koszalin, Świnoujście) występuje, gdy analizujemy udziały podatków dochodowych PIT i CIT w dochodach własnych samorządów. Dysproporcja udziału dochodów własnych jest rodzajem społecznej niesprawiedliwości, której miał zapobiec mechanizm subwencji wyrównawczej, jednak nie spełnia on swojego zadania.

Rysunek 8. Wzajemne relacje grup dochodowych budżetu gminnego na tle uśrednionych dochodów innych rodzajów JST.

GUS nie opublikował na dzień 30.IV.2025 danych finansowych dla województw i powiatów wg stanu na k.2024 r.,.

Analizując udziały najistotniejszego -po podatkach lokalnych- podatku od osób fizycznych, który przekazywany jest przez aparat państwowy zgodnie z zasadą określoną w ustawie o dochodach gmin widzimy bardzo wyraźne zmniejszenie tego udziału w dochodach własnych w roku 2023 dla całego samorządu. Wszędzie, w każdym typie samorządu jest to

znaczny spadek PIT w dochodach własnych. W Gminie Węgorzyno różnica ta w relacji do roku 2022 wyniosła aż minus ~10%. W roku 2024 – co prawda wskaźnik wzrósł do 39,04%, jednak jest on nadal mniejszy do średniej z ostatnich 5 lat (2019-2023) która wynosi 40,74% mimo dużego zaniżenia tej średniej przez rok 2023.

4.5. Zasoby materialne oraz dobra kultury jako wynik aktywności gospodarczej.

Najtrwalszą wartością dodaną stanowiącą sumaryczny obraz predyspozycji społecznych, a jednocześnie obraz aktywności gospodarczej są istniejące dobra majątkowe w postaci budynków⁵⁶, budowli⁵⁷ czy całych zespołów urbanistyczno-przestrzennych (np. *palacowo-ogrodowych*) i przyrodniczo-krajobrazowych (*parki*). Świadczą one najokazalej o skali dobrostanu, wypracowanego szczególnie w okresie przeszłym, bowiem jak się okazuje w zakresie budownictwa organizowanego przez sektor publiczny od dziesiątków lat nie powstają żadne nowe budynki. Wręcz odwrotnie, następuje wyprzedaż istniejącego starego zasobu publicznego by ten inwencją osób fizycznych przywracany był do okazałości.

Wszystkie one, tak własne jak i obce wyznaczają KULTURĘ stanowiącą unikalny, charakterystyczny wyróżnik każdej społeczności. **Kultura** w obrębie cywilizacji łacińskiej nazywamy wszystko stanowiące

- 1.) **Naukę**, czyli metodyczne poznawanie w prawdzie rzeczywistości fizycznej i metafizycznej otaczającego świata,
- 3.) **Etykę**, czyli zespół zasad prawno-moralnych dobrego postępowania we wzajemnych relacjach ludzi względem siebie.
- 2.) **Sztukę**, czyli działalność wytwórczą wszystkich dziedzin psychofizycznej aktywności człowieka, ukierunkowaną na piękno.

Widzialnym obrazem pierwszego jest wiedza jako emanacja intelektu osoby ludzkiej. Sztuka, obrazowana jest widzialnymi dobrami materialnymi stworzonymi przez człowieka zaś etyka, to prawno-moralny imperatyw postępowania ludzi względem siebie.

Wszystko będące wytworem KULTURY winno służyć człowiekowi dla którego samorealizacji oraz spełnienia konieczne są dwa skutki kultury mianowicie: **Dobrobyt** oraz **Zdrowie** jednostki ludzkiej.

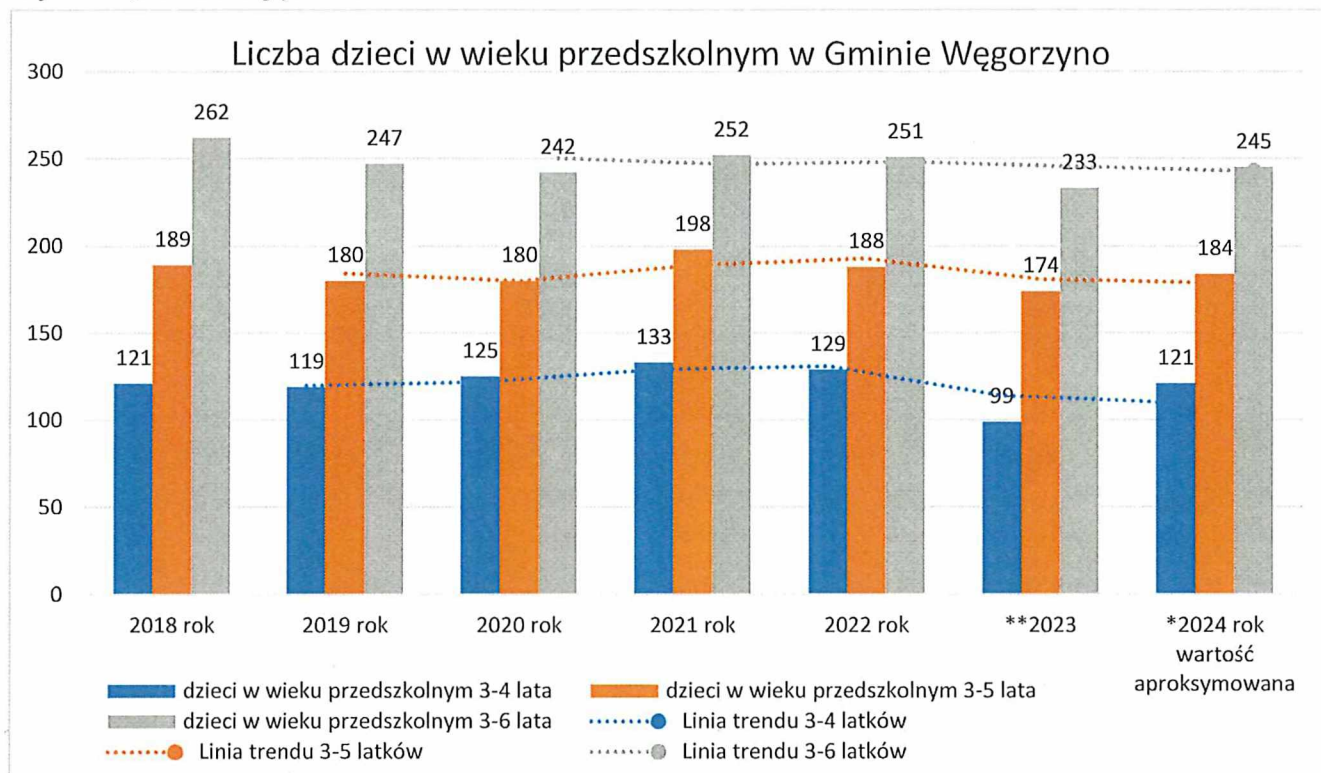
4.5.1. Nauka. Oświata i wychowanie.

Infrastrukturą wykorzystywaną na poziomie gminnym do realizowana **nauki**, czyli wielkiego zadanie przygotowywania mieszkańców do rozpoznawania i poznawania rzeczywistości są różnego rodzaju placówki przedszkolno-wychowawcze oraz edukacyjno-oświatowe. Realizację zadań wspomnianych zakresów zabezpieczają w gminie żłobki, przedszkola, oddziały przedszkolne oraz szkoły.

⁵⁶ Art. 3. Ust. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o budynku - należy przez to rozumieć taki obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach.

⁵⁷ Art. 3. Ust. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o budowli - należy przez to rozumieć każdy obiekt budowlany niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: obiekty liniowe, lotniska, mosty, wiadukty, estakady, tunele, przepusty, sieci techniczne, wolno stojące maszty antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem tablice reklamowe i urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, nadziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych, elektrowni jądrowych, elektrowni wiatrowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową.

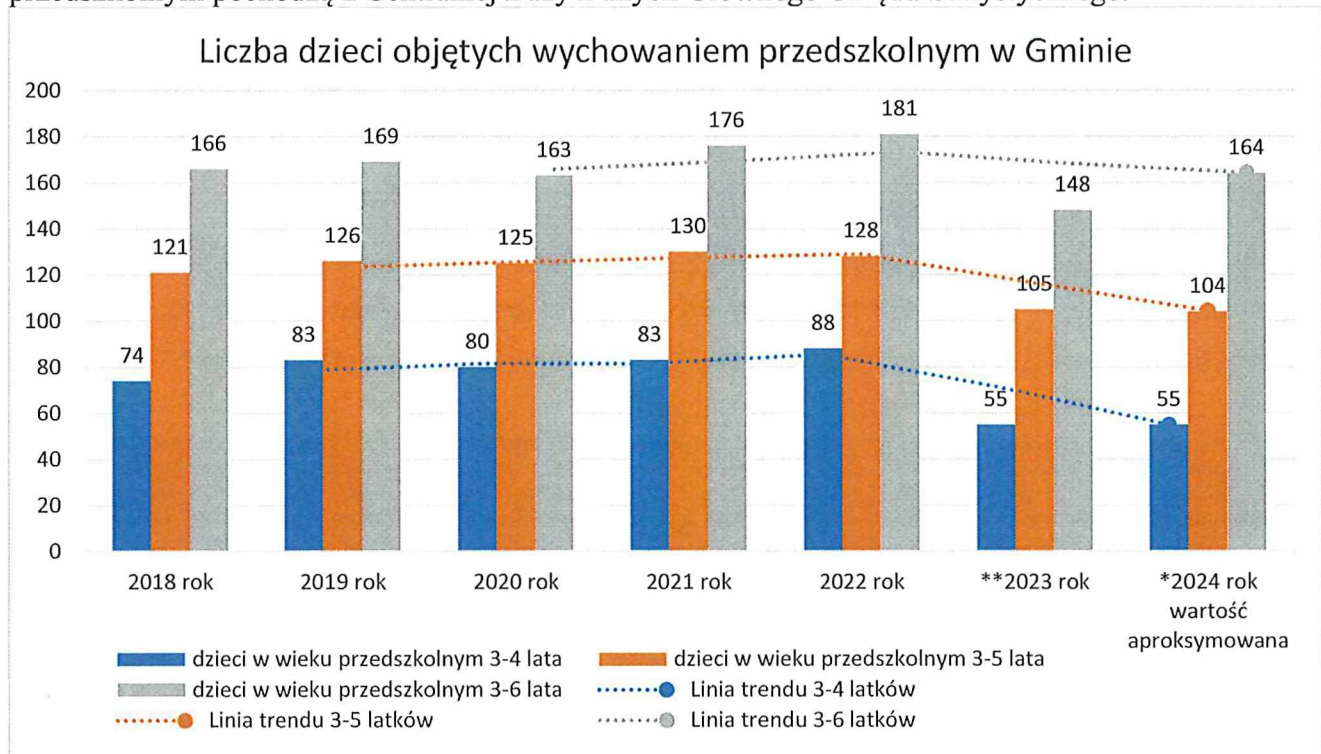
Na terenie gminy Węgorzyno działa żłobek publiczny oraz 6 placówek wychowania przedszkolnego, w tym 4 przedszkola. Opieką przedszkolną objętych było ~67% dzieci w wieku przedszkolnym. Należy odnotować, że wskaźnik ten zachwiał się w roku 2023 i obniżył się aż o 8,6% wracając do wartości ~67% w roku 2024.

* wartość aproxymowana jako średnia lat 2018-2023. GUS nie opublikował na dzień 30.IV.2025 danych wg stanu na XII.2024 r.

** uzupełniono dane GUS za pełny rok 2023. Raport 2023 obejmował stan na 30.VI.2022

Dane o liczbie dzieci w wieku przedszkolnym oraz dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym pochodzą z Centralnej Bazy Danych Głównego Urzędu Statystycznego.

* wartość aproxymowana jako średnia lat 2018-2023. GUS nie opublikował na dzień 30.IV.2025 danych wg stanu na XII.2024 r.

** uzupełniono dane GUS za pełny rok 2023. Raport 2023 obejmował stan na 30.VI.2022

Na koniec kwietnia każdego roku kalendarzowego, kiedy kończone są prace nad raportem, GUS nie posiada jeszcze opublikowanych danych za rok 2024, dlatego informacja o roku bazowym dla raportu jest aproksymowana co oznacza, że jest pochodną trendu wyznaczanego przez dane liczbowe kilku poprzednich lat.

Tabela nr-20. Analiza wskaźnikowa wychowania przedszkolnego, w latach.

ZADANIA PRZEDSZKOLNO - WYCHOWAWCZE							
Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023**	2024*
% dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym							
Liczba dzieci w wieku 3-4 lat	61,2%	69,7%	64,0%	62,4%	68,2%	55,6%	45,5%
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	64,0%	70,0%	69,4%	65,7%	68,1%	60,3%	56,5%
Liczba dzieci w wieku 3-6 lat	63,4%	68,4%	67,4%	69,8%	72,1%	63,5%	66,9%

Obowiązek edukacyjno-oświatowy szczebla podstawowego realizowany jest przez 2 istniejące szkoły kształcące w roku bieżącym 466 osób wypuszczając średnio ok.60-70 absolwentów.

Tabela nr-21. Ilość młodzieży objęta szkolnym obowiązkiem podstawowym.

ZADANIA EDUKACYJNO – OŚWIATOWE							
Realizowane jest w Gminie Węgorzyno przez dwie placówki szkolne.							
- Szkoła Podstawowa im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Węgorzynie = 294 uczniów / 2024 r.							
- Szkoła Podstawowa w im. II Łużyckiej Dywizji Artylerii L.W.P w Runowie = 124 uczniów / 2024 r.							
ROK	2018	2019	2020	2021	2022	2023**	2024*
Liczba uczniów szkół podstawowych	499	472	439	421	409	381	418
Oddziały klasowe w szkołach	26	25	25	25	24	23	24
Absolwenci	63	74	75	55	69	64	42

* wartość wskazana przez dyrektorów szkół.

** uzupełniono dane GUS za pełny rok 2023. Raport 2023 obejmował stan na 30.VI.2022

4.5.2. Etyka. Stanowienie prawa lokalnego.

Wspomniano już, że gminna struktura samorządowa działa w zakresie wszystkich spraw publicznych o znaczeniu lokalnym, które nie zastrzeżono ustawami na rzecz innych podmiotów. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb Wspólnoty należy do zadań własnych gminy⁵⁸.

⁵⁸ Art. 7. Ust.1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: 1.) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej; 2.) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego; 3.) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz; 3a.) działalności w zakresie telekomunikacji; 4.) lokalnego transportu zbiorowego; 5.) ochrony zdrowia; 6.) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych; 6a.) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; 7.) gminnego budownictwa mieszkaniowego; 8.) edukacji publicznej; 9.) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; 10.) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych; 11.) targowisk i hal targowych; 12.) zieleni gminnej i zadrzewień; 13.) cmentarzy gminnych; 14.) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego; 15.) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych; 16.) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej; 17.) wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej; 18.) promocji gminy; 19.) współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, 650 i 723); 20.) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw. Art. 8. 1. Ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendum.

Narzędziem realizacji zadań zabezpieczających egzystencjonalnie lokalną społeczność są uchwały Rady Gminy oraz zarządzenia Burmistrza. Uchwały i zarządzenia to przyjęte zwyczajowo a w obrocie prawnym usankcjonowane ustawowo przez Państwo formy stanowienia prawa miejscowego. Zatem można powiedzieć że mieszkańcy są posiadaczem narzędzia regulowania norm postępowania ludzi względem siebie oraz względem każdego podmiotu i przedmiotu prawa. Tą właśnie drogą realizowany jest trzeci, równie doniosły jak poprzedni, dział kultury – *etyka*. Formułuje ona powinności, którym podlegamy, czyli określa co powinniśmy a czego nie powinniśmy czynić, nadto odpowiada na pytanie - dlaczego, czyli uzasadnia słuszność tych powinności. Cały ten przedmiot zagadnienia omówiony zostanie w części głównej raportu podczas analizy ilości i jakości ustanowionego prawa przez Radę Miejską w Węgorzynie w okresie objętym raportem.

4.5.3. *Sztuka. Budownictwo oraz układy architektoniczno-urbanistyczne.*

Dobra materialne podobnie jak też wszystkie pozostałe służące najróżniejszym celom, które człowiek pragnie osiągnąć są efektem trzeciego działu kultury – *sztuki* (wytwórczości).

Z uwagi, że najtrwalszymi w czasie i najokazalszymi w przestrzeni są budynki, budowle i całe zespoły architektoniczne będą one przedmiotem szczególnego omówienia. W polskim obrocie prawnym budynki klasyfikuje się oraz dzieli na grupy i rodzaje. Z kilkuletnich danych ewidencyjnych prowadzonych przez Starostwo wynika, że w gminie na podstawie danych z kilku ostatnich lat istnieje średnio 4.221 wydzielonych odrębnie nieruchomości gruntowych zabudowanych oraz 185 budynków stanowiących samodzielną nieruchomość, na których zlokalizowanych jest łącznie 4.406 różnych obiektów budowlanych. W tej liczbie nieruchomości znajdują się następujące rodzaje budynków, a ich stan przedstawia się jak zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela nr 22. Ilość budynków w Gminie Węgorzyno z podziałem na rodzaje klasyfikacji.

Klasyfikacja budynków	Średnia 2020 - 2023	2024	% do 2024
budynki mieszkalne	1 386	1391	31,6%
budynki produkcyjno-usługowe i gospodarcze sektora rolnictwa	1 027	1040	23,6%
budynki transportu i łączności	301	300	6,8%
budynki handlowo-usługowe	62	17	0,4%
budynki przemysłowe	53	1	0,0%
zbiorniki, silosy oraz budynki magazynowe	24	12	0,3%
budynki oświaty, nauki, kultury i sportu	17	59	1,3%
budynki biurowe	12	53	1,2%
budynki zakładu opieki medycznej	1	25	0,6%
inne budynki niemieszkalne	1 513	1508	34,2%
OGÓŁEM	4 403	4406	100,0%

W wyszczególnionej liczbie budynków, jest 185 nieruchomości budowlanych tj. budynków (*obiektów*), które na podstawie przepisów szczególnych nie stanowią części składowej nieruchomości gruntowej, lecz są odrębnym od gruntu przedmiotem własności. Przykładem takich nieruchomości będących własnością Gminy Węgorzyno są działki w

Mieszewie i Brzeźniaku, na których zlokalizowano stacje uzdatniania wody. Wyrokiem sądowym oddzielono obiekty budowlane od gruntu nadając budynkom status samodzielnej nieruchomości.

Spośród wszystkich budynków znajdujących się w Gminie Węgorzyno $\frac{3}{4}$ z nich, w liczbie 3.170, zlokalizowanych jest na terenie wiejskim, a tylko czwarta ich część 1.236, zlokalizowane są w mieście. W obszarze użytkowym wielu pobudowanych budynków mieszkalnych, ustanowione są często odrębne nieruchomości będące samodzielnymi lokalami mieszkalnymi⁵⁹.

KULTUROWE ZASOBY ZABYTEKOWE

Pośród wszystkich zaewidencjonowanych budynków znajdują się takie, które posiadały już szczególny walor kulturowy. W skład zasobu Narodowego Instytutu Dziedzictwa wchodzi dokumentacja związana z prawną ochroną zabytków, czyli decyzjami administracyjnymi o wpisie do rejestru zabytków, wydawanymi przez wojewódzkich konserwatorów. Na dokumentację rejestrową składają się decyzje o wpisie do rejestru, decyzje zmieniające treść wcześniejszych decyzji, sprostowania decyzji, zawiadomienia o zmianach numerów rejestru, decyzje wydane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego skreślające zabytek z rejestru oraz odmawiające skreślenia.

Dokumentacje rejestrowe gromadzone są w trzech odrębnych zbiorach, analogicznych do trzech ksiąg rejestrowych:

- A – dla zabytków nieruchomych,
- B – dla zabytków ruchomych,
- C – dla zabytków archeologicznych.

W roku sprawozdawczym nie odnotowano zmian w wykazie tych obiektów. Wystąpienie takiej cechy jest przyczyną ochrony prawnej takiego budynku nadając mu status zabytku. Ewidencja takich obiektów prowadzona jest w tzw. rejestrze zabytków.

Do zabytków nieruchomych zalicza się nie tylko pojedyncze dzieła architektury i budownictwa, ale też obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody czy miejsca upamiętniające historyczne wydarzenia. Są nimi także całe układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły budowlane i krajobrazy kulturowe. Obiektów posiadających taki walor w Gminie Węgorzyno jest 49, w tym 20 budynków lub ich pozostałości – kościoły (17), dawne pałace dworskie (3).

Tabela nr-23. Wykaz zabytkowych nieruchomości budynkowych w gm. Węgorzyno.

Miejscowość	Nazwa zabytku	Chronologia	Data wpisu
<u>Brzeźnica nr 8</u>	kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki pw. MB Królowej Polski	2. poł. XVII w.	2021-12-17
Chwarstno	kościół Wniebowzięcia NMP	XVI wiek, wieża drewniana XVIII wiek	1963-12-10

⁵⁹ Zgodnie z art. 2, ust. 2, ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz.U.2019.0.737 tj.) lokal mieszkalny to wydzielona trwałąmi ścianami w obrębie budynku izba lub zespół izb przeznaczonych na stały pobyt ludzi, które wraz z pomieszczeniami pomocniczymi służą zaspokajaniu ich potrzeb mieszkaniowych. Może on stanowić odrębny przedmiot własności jeżeli jest wyodrębniony z nieruchomości.

Cieszyno	kościół Podwyższenia Krzyża Świętego	XVII/XVIII wiek	1963-12-10
Dłusko	kościół (ruina)	XV/XVI wiek	1989-10-30
Gardno nr 4	kościół św. Mateusza Apostoła	1737 r.	1963-12-10
Ginawa	kościół św. Anny	1772 r. / 1787 r.	1958-09-12
Kąkolewice	kościół św. Józefa z kaplicą grobową	XVIII wiek	1958-01-23
Kąkolewice	ruiny pałacu (<i>piwnice</i>)	pocz. XIX wieku / XVIII/XIX wiek	1963-12-10
Kraśnik Łobeski	kościół MB Gromnicznej	1865 r.	2005-11-08
Lesięcin nr 16	pałac	1853 r., 1887 r.	1999-06-19
Mielno	kościół MB Różańcowej	XVII/XVIII wiek	1963-12-10
Mieszewo nr 55	kościół św. Józefa	k. XV wieku, 2 poł. XIX wieku	1994-04-18
Mieszewo nr 47	pałac	k. XVIII wieku	2003-12-10
Przytoń nr 40	kościół św. Marii Magdaleny	XVIII wiek / XVII/XVIII wiek	1963-12-10
Rogówko nr 18	kościół Podwyższenia Krzyża Świętego	1886 r.	2011-03-09
Runowo	kościół św. Tomasza Apostoła	XV wiek, przebudowa 1860 r., 1882 r.	1957-02-05
Sielsko	kościół św. Jana Chrzciciela	XV wiek, przebudowa XVIII i XIX wiek / XVI wiek, 1705 r.	1958-06-18
Trzebawie nr 6	kościół św. Michała Archanioła	2 poł. XVIII wieku	1963-12-12
Winniki nr 12	kościół św. Karola Boromeusza	1860 r. / 1850 r.	1997-02-18
Zwierzyniek	kościół św. Rodziny	XV wiek, 1730 r.	1957-02-05

Opracowanie własne wg danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Uzupełnienie dla roku 2024 o jedną pozycję.

Gmina Węgorzyno w ramach Wojewódzkiego Programu Opieki Nad Zabytkami opracowanym na lata 2021-2024 oraz Planu Województwa Zachodniopomorskiego, znajduje się w Obszarze Kulturowo-Krajobrazowym „Kraina Borków” (OKK16), który obejmuje teren całej gminy Węgorzyno i południowe krańce gminy Radowo Małe. Wyróżnikiem obszaru są liczne zespoły, ryglowych XVIII-wiecznych kościołów wraz z obiektami przykościelnymi.

Wg nowego Programu Opieki Nad Zabytkami opracowanym na lata 2021-2024 obszar OKK 16 charakteryzują kościoły wiejskie o bardzo bogatym wyposażeniu wewnątrz z późnorenesansowymi, barokowymi z manierystyczne drewnianymi elementami wyposażenia wnętrza jak choćby w Runowie Pomorskim. Obecny Wojewódzki Program Opieki Nad Zabytkami Województwa Zachodniopomorskiego sporządzony na lata 2021-2024 bardzo skąpo scharakteryzował obszar OKK 16. Dlatego dla utrwalenia waloru tego obszaru w niniejszym raporcie pozostawiona jest charakterystyka tego obszaru zaczerpnięta z opracowania wcześniejszego. Wyciąg treści charakteryzującej obszar OKK 16 z poprzedniego programu stanowi **załącznik nr 4** do raportu.

Jak wspomniano, zabytkami mogą być nie tylko nieruchomości architektury budowlanej, ale też inne nieruchomości. Poza wskazanymi budynkami, do rejestru zabytków

wpisane są dodatkowo 29 nieruchomości niebudynkowych w tym 18 parków dworskich i 6 cmentarzy.

Tabela nr-24. Wykaz zabytków innych niż nieruchomości budynkowe.

Miejscowość	Nazwa zabytku	Chronologia	Data wpisu
Dłusko	cmentarz przykościelny	XV/XVI wiek	1989-10-30
Kraśnik Łobeski	cmentarz przykościelny	1865	2005-11-08
Rogówko	cmentarz przykościelny	brak danych	2011-03-09
<u>Brzeźniak nr 13</u>	nieczynny cmentarz rzymskokatolicki	2. ćw. XIX w.	1990-10-10
Winniki nr 12	cmentarz przykościelny	1860 r. / pocz. XIX	1997-02-18
<u>Brzeźnica nr 8</u>	cmentarz ewangelicki, przykościelny ze starodrzewem	2. poł. XVII w.	2021-12-17
<u>Dłusko nr 10</u>	mur ogrodzeniowy	data nieznana	1989-10-30
<u>Brzeźnica</u>	relikty muru ogrodzeniowego	XVIII w.	2021-12-17
Kraśnik Łobeski	grobowiec rodziny Possart	1866 r.	2005-11-08
Brzeźniak nr 33	budynek dawnego młyna wodnego (wraz z otoczeniem)	poł. XIX wieku, lata 20. XX wieku	1988-01-04
Brzeźniak	park dworski	pocz. XIX wieku	1983-09-28
Cieszyno	park dworski	pocz. XIX wieku	1978-08-10
Dłusko	park dworski	2 poł. XIX wieku	1983-09-28
Ginawa	park dworski	1 poł. XIX wieku	1979-12-31
Kąkolewice nr 7	park dworski	XVII wiek, rozbudowa pocz. XIX wieku	1956-07-19
Lesięcin nr 16	park dworski	2 poł. XIX wieku	1978-10-02
Mieszewo nr 47	park dworski	2 poł. XIX wieku	1978-10-02
Podlipce nr 10	park dworski	1 poł. XIX wieku / 2 poł. XIX wieku	1980-12-12
Rogówko	park dworski	2 poł. XVIII wieku, rozbudowa k. XIX wieku	1978-10-02
Runowo	park dworski	pocz. XIX wieku	1956-12-19
Sielsko	park pałacowy	2 poł. XIX wieku	1978-10-02
Stare Węgorzynko nr 8	park dworski	XIX wiek (ogród)	1979-01-26
Wiewiecko	park pałacowy	2 poł. XIX wieku	1980-12-12
Winniki	park dworski	XIX wiek	1978-10-02
Zwierzynek	park dworski	2 poł. XIX wieku	1978-10-02
Zwierzynek	park dworski (aleja grabowa)	XIX wiek	1956-12-19
Kraśnik Łobeski	park dworski (z fundamentami dworu i aleją dojazdową)	1. poł. XIX wieku	1978-08-01
<u>Kąkolewice nr 7</u>	zespół pałacowo-parkowy	XVIII w.	2019-12-11
Runowo Pomorskie	wieża wodna (kolejowa)	1915 r.	2012-11-15

Opracowanie własne. Uzupełnione w roku 2024 o pięć pozycji wg danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa

Pierwszymi w gminie obiektami, uznanymi za zabytkowe są powołane w dniu 19 lipca 1956 roku decyzjami państwowymi - park dworskie w Kąkolewicach i 19 grudnia 1956 r. parki dworskie w Runowie i Zwierzynku. Ostatnimi obiektami uznanym za zabytek są trzy obiekty zlokalizowane w Brzeźnicy. Wpisano je do rejestru zabytków 17 grudnia 2021 roku.

Ponad powyższe, na terenie Gminy Węgorzyno zidentyfikowano 271 stanowisk archeologicznych, które uwidoczniono w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Spośród wszystkich, 9 najcenniejszych wpisano do ogólnokrajowego rejestru zabytków. Są to następujące stanowiska wraz z oznaczeniem numerowym krajowej ewidencji zabytków archeologicznych (AZP).

Tabela nr-25. Wykaz zabytków archeologicznych dla gm. Węgorzyno wg krajowej ewidencji.

MIEJSCOWOŚĆ	FUNKCJA	CHRONOLOGIA	AZP obszar/nr dokumentu z roku
Trzebawie, st.1	grodzisko	średniowiecze	AZP 28-14/621 z 1969-12-10
Węgorzyno	grodzisko	średniowiecze	AZP 28-15/610 z 1969-12-04
Przytoń, st.1	grodzisko	średniowiecze	AZP 28-15/611 z 1969-12-04
Zdroje st. 1	grodzisko	średniowiecze	AZP 28-16/613 z 1969-12-04
<u>Tucze, st. 1</u>	grodzisko	średniowiecze	AZP 28-13/661 z 1970-11-09
Brzeźniak, st. 1	grodzisko	średniowiecze	AZP 28-16/609 z 1969-12-04
Wiewiecko st. 1	grodzisko	średniowiecze	AZP 28-16/612 z 1969-12-04
Cieszyno, st.1	grodzisko	średniowiecze	AZP 29-14/622 z 1969-12-10
Ginawa st. 1	grodzisko	średniowiecze	AZP 29-16/614 z 1969-12-16
Ginawa st. 2	grodzisko	średniowiecze	AZP 29-16/615 z 1969-12-16
<u>Zwierzynek</u>	grodzisko	średniowiecze	AZP 027-013/C-43 z 2024-12-17

Opracowano wg danych Krajowej Ewidencji Zabytków Archeologicznych. Uzupełniono o dwa stanowiska.

Podsumowując. W granicach Gminy Węgorzyno łącznie z wymienionymi powyżej obiektami posiadamy 424 zidentyfikowane obiekty zabytkowe traktowane jako zabytki nieruchome chronione prawem. Znajdują się one we wszystkich miejscowościach, w ilościach wg zestawienia poniżej.

Tabela nr-26. Wykaz ilościowy rodzajów obiektów zabytkowych z podziałem na lokalizację.

MIEJSCOWOŚĆ	Ewidencja zabytków nieruchomych.	Rejestr zabytków nieruchomych.	Stanowiska archeologiczne
Brzeźniak	7	5	22
Brzeźnica	3	0	2
Chwarstno	3	1	13
Cieszyno	6	2	21
Dłusko	2	3	1
Gardno	4	1	9
Ginawa	3	2	9
Gościsław	1	0	0
Kąkolewice	5	3	5
Kraśnik Łobeski	2	4	11
Lesięcin	4	2	18
Mielno	4	1	0
Mieszewo	10	3	10

Podlipce	3	1	0
Połchowo	3	0	25
Przytoń	5	1	5
Rogówko	4	1	3
Runowo	9	2	15
Sarnikierz	1	0	0
Sielsko	4	2	37
Trzebawie	3	1	13
Węgorzynko	1	1	4
Sulice	2	0	0
Węgorzyno,	11	0	23
Wiewiecko	2	1	9
Winniki	5	3	8
Zwierzynek	4	3	7
	111	43	270
Łącznie zaewidencjonowanych i zarejestrowanych obiektów zabytkowych	424		

Spośród najczęściej występujących zabytków wymienić można: kościoły, cmentarze, parki dworskie i zespoły folwarczne oraz pozostałe nieruchomości i budynki różnej funkcji.

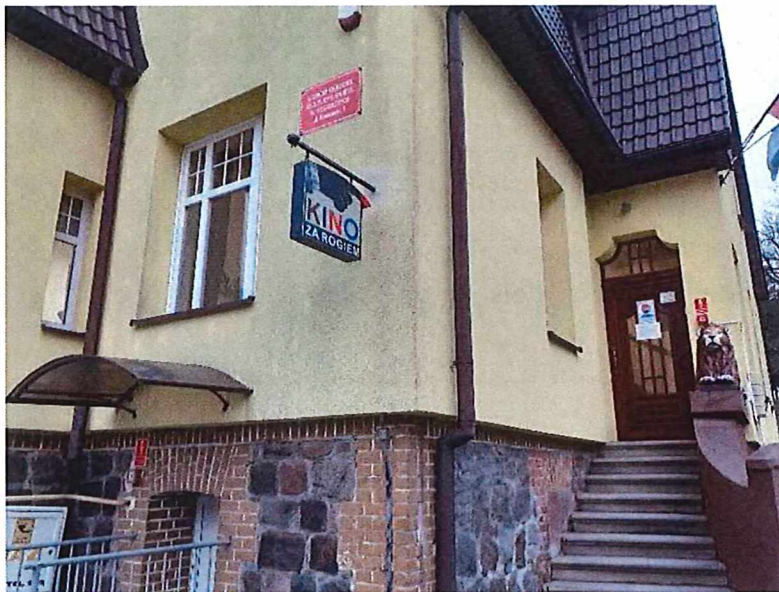
Mapę lokalizacyjną najcenniejszych dóbr kultury istniejących w granicach administracyjnych Gminy Węgorzyno przedstawia *załącznik nr 5*.

Aby dobrobyt drogą kultury mógł być osiągnięty, warunkiem ostatecznie go dopełniającym jest posiadanie zdrowia, ...tak fizycznego jak też psychicznego. Obydwa aspekty zdrowia chronione są i zabezpieczane przez istniejący ośrodek zdrowia, który w roku 2024 zmienił swoją siedzibę z budynku gminnego zlokalizowanego na ulicy Runowskiej na budynek przy ulicy Grunwaldzkiej 27A. Zdrowie mieszkańców Węgorzyna realizuje obecnie **Balticmed Przychodnia Spółka z o.o.** z siedzibą w Szczecinie przy ul. Kosynierów 14. To sieć niedużych – obecnie – 14 przychodni świadczących usługi medyczne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. Przychodnia lekarska, udziela rokrocznie do 25 tys. porad lekarskich. Uzupełnieniem przychodni jest działająca w Węgorzynie apteka.

Zdrowie realizujemy także przez sieć dostępnych obiektów sportowych miejskich i szkolnych. Do największych i bardzo okazałych należy miejski stadion sportowy, który po kompleksowej modernizacji w roku 2022 otrzymał patronat w osobie Stanisława Pawłowskiego, długoletniego działacza i 4-krotnego Prezesa klubu Sportowego „Sparta”, działającego od roku 1949.

Do ważnych instytucji działających w zakresie upowszechniania sportu, zdrowia i kultury należy, działający w Węgorzynie - Gminny Ośrodek Kultury i Sportu. Ustanowiony został uchwałą Rady Miejskiej⁶⁰ w roku 2019. Przedmiotem działalności tej instytucji jest prowadzenia wielokierunkowej działalności kulturalnej, rekreacyjnej, sportowej, rozwijającej i zaspokajającej potrzeby lokalnej społeczności. Gminny Ośrodek Kultury i Sportu przejął od Urzędu Miejskiego wiele funkcji, jak choćby organizację imprez integracyjnych, kulturalnych, promocyjnych czy patriotycznych.

Do przedsięwzięć kulturalnych, które wpisały się na stałe w kalendarz imprez Gminy Węgorzynie należą: Lato z Węgorzem, Dożynki Gminne, Dzień Sołtysa, Festyn Trzeźwości, konkursy „Najpiękniejsza Palma Wielkanocna” i „Łobeska Baba Wielkanocna”, Obchody Państwowości Polskiej na Ziemi Węgorzyńskiej, Turniej im. Stanisława Pawłowskiego, uroczystości „Złote Gody”,

zabawy mikołajkowe, rajdy piesze, spotkania wigilijne, oraz inne, które nie posiadają charakteru cyklicznego, jak choćby spotkania z ciekawymi ludźmi. Wspominając działalność integracyjno-kulturalną jaka odbywa się na terenie gminy, nie można pominąć umowy podpisanej z partnerską gminą niemiecką Uckerland. Na niwie tej współpracy organizowane są wyjazdy i spotkania mieszkańców obu gmin.

⁶⁰ Gminny Ośrodek Kultury i Sportu powołany został uchwałą Nr XII/106/2019 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 29.11.2019 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2019 poz. 2417).

Do najważniejszych wydarzeń kulturalnych 2024 roku można zaliczyć.

2024-01-06 Orszak Trzech Króli.

2024-01-28 32. Finał WOŚP.

2024-01-15 – 2024-01-26 Ferie zimowe w świetlicach wiejskich.

2024-01-20 5. Rocznica powstania Koła Gospodyń Wiejskich w Sielsku.

2024-02-16 Przekazanie nowego średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego Renault D16 dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Węgorzynie.

2024-03-02 Obchody 79. rocznicy Państwowości Polskiej na Ziemi Węgorzyńskiej oraz Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”.

2024-03-07 Dzień Kobiet - "Kobiety Kobietom".

2024-03-09 Akcja Paczka dla Rodaka i Bohatera na Kresach - Wielkanoc 2024.

2024-03-23 XIV Gminny Konkurs na Najładniejszą Palmę Wielkanocną.

2024-04-24 Powiatowy Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym.

2024-05-03 233. rocznica Uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

2024-05-23 Gminna Olimpiada Lekkoatletyczna.

2024-06-01 XV Miedwiański Złot Pojazdów Zabytkowych.

2024-06-12 XXII Powiatowy Dzień Przedszkolaka.

2024-06-16 Festyn Charytatywny „Dziel się miłością z Gabrysią”.

2024-07-20 – 2024-07-21 Lato z Węgorzem.

2024-08-15 Święto Wojska Polskiego.

2024-09-04 75-lecie LKS SPARTA WĘGORZYNO.

2024-09-07 Dożynki Gminne w Połchowie.

2024-09-21 Akcja „Dary dla powodzian”.

2024-09-24 Akcja „Wymień na zielone”.
2024-10-02 Mini Festyn w Węgorzynie z okazji przekazania altany do użytku.
2024-10-07 Spotkanie z przedstawicielami Gminy Uckerland na czele z Burmistrzem - Matthias Schilling.
2024-10-26 EkoOgród w Przedszkolu w Węgorzynie.
2024-11-23 Koncert profilaktyczny Lecha Dyblika.
2024-11-23 II Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Burmistrza Węgorzyna Krzysztofa Gwoźdźcia.
2024-11-11 Dzień Niepodległości.
2024-12-05 Rozświetlenie choinki.
2024-12-07 Jarmark Bożonarodzeniowy w Lubbenow.
2024-12-08 IV Jarmark Bożonarodzeniowy w Szkole Podstawowej w Węgorzynie.
2024-12-13 Gminne Spotkanie Wigilijne połączone z Jarmarkiem Bożonarodzeniowym.
2024-12-14 III Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Burmistrza Węgorzyna Krzysztofa Gwoźdźcia.

4.6. Stowarzyszenia i organizacje społeczne jako rezultat aktywność wspólnoty.

Szerokie spektrum publicznych zasobów materialnych powiększone o zasoby innych podmiotów jak choćby zakładów pracy czy Kościoła, wykorzystywane jest w celach rozwijania pasji i zainteresowań mieszkańców. Baza ta stanowi przyczynę a niekiedy inspirację do samorządnego powstawania wielu organizacji. Każda z nich wykonuje różne zadania publiczne począwszy od realizowania bezpieczeństwa publicznego a kończąc na sztuce artystycznej i pamięci historycznej. Duża ich ilość to cecha charakterystyczna i wyróżniająca węgorzyńską społeczność.

Tabela nr 27. Stowarzyszenia posiadające osobowość prawną wg stanu na 30.XII.2024 roku.

L.p.	Nazwa Stowarzyszenia	Siedziba
1	"LEPSZE RUNOWO" W LIKWIDACJI	RUNOWO
2	FUNDACJA BUREJ	DŁUSKO
3	FUNDACJA PROSIACZKA EUGENIUSZA GIENIUTKOWO	NOWE WĘGORZYŃKO
4	FUNDACJA SIELSKA KRAINA	SIELSKO
5	MORWOWA KRAINA	LESIĘCIN
6	NASZA KRAINA SIELSKO	SIELSKO
7	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W RUNOWIE	RUNOWO
8	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W SIELSKU	SIELSKO
9	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W WĘGORZYNIE	WĘGORZYNO
10	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W ZWIERZYŃKU	ZWIERZYNEK
11	ODDZIAŁ AKADEMICKI POLSKIEGO TOWARZYSTWA TURYSTYCZNO - KRAJOZNAWCZEGO W SZCZECINIE	BRZEŹNIAK 7 A

12	STOWARZYSZENIE "NASZE MIELNO"	MIELNO
13	STOWARZYSZENIE CENTRUM ZWIĘKSZANIA AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ	WĘGORZYNO
14	STOWARZYSZENIE CHÓRU "KANTYLENA" PRZY PARAFII P.W. WNIEBOWZİĘCIA NAJŚWIĘTSZEJ MARII PANNY W WĘGORZYNIE	WĘGORZYNO
15	STOWARZYSZENIE INICJATYW ARTYSTYCZNO-EDUKACYJNYCH "SZTUKA ŻYCIA"	WĘGORZYNO
16	STOWARZYSZENIE KRESOWIAN "KUROPATNIKI"	SIELSKO
17	STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW CIESZYNA "WOŚWIN"	CIESZYNO
18	STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW PRZYTONI	PRZYTOŃ
19	STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ MIESZEWA	MIESZEWO
20	WĘGORZYŃSKIE TOWARZYSTWO TWÓRCZOŚCI ARTYSTYCZNEJ	WĘGORZYNO

Stowarzyszenia zwykłe

1. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Węgorzyna z siedzibą w Węgorzynie
2. PZW Koło „Węgorz” z siedzibą w Węgorzynie
3. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koło Terenowe z siedzibą w Węgorzynie
4. Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Osób Niepełnosprawnych "Tacy Sami" z siedzibą w Sielsku
5. Stowarzyszenie Węgorzyna Mój Dom z siedzibą w Węgorzynie
6. Gminne Koło Pszczelarzy w Węgorzynie z siedzibą w Węgorzynie
7. Stowarzyszenie "Współistnienie" z siedzibą w Łobzie. Oddz. Węgorzyno.
8. *Stowarzyszenie "Mała Wieś" z siedzibą w Trzebawie (w likwidacji)

Kluby sportowe

1. Ludowy Klub Sportowy „Sparta” z siedzibą w Węgorzynie
2. Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Trójka” z siedzibą w Węgorzynie
3. Akademia Młodego Piłkarza z siedzibą w Węgorzynie.

Do Krajowego Rejestru Sądowego⁶¹ na dzień 30.XII.2024 r., wpisanych ich jest 20 działających stowarzyszeń, fundacji oraz innego rodzaju organizacji pozarządowych, zaś stowarzyszeń zwykłych⁶² tj. nieposiadających osobowości prawnej a zaewidencjonowanych w Starostwie Powiatowym w Łobzie działa na terenie Gminy Węgorzyno 11 (*jedno w likwidacji), w tym 3 działające kluby sportowe⁶³.

Poza osobami fizycznymi zrzeszającymi się w stowarzyszenia sama Gmina Węgorzyno, celem sprawniejszego, efektywniejszego i ekonomiczniejszego realizowania swoich zadań ustawowych przynależy i jest członkiem kilku stowarzyszeń oraz związków gmin. Z urzędu

⁶¹ Stowarzyszenie KRS. Jak wskazuje nazwa, musi zostać ono zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym. Rejestracja w KRS daje stowarzyszeniu wiele uprawnień, m.in.: nadaje stowarzyszeniu osobowość prawną, jest organizacją pozarządową, może korzystać z różnych źródeł finansowania. Do jego założenia niezbędne jest uchwalenie statutu i wybranie komitetu założycielskiego. Minimalna liczba założycieli – 15 osób.

⁶² Stowarzyszenie zwykłe. Działanie stowarzyszeń zwykłych reguluje ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach. Założenie stowarzyszenia zwykłego jest prostsze niż utworzenie stowarzyszenia zarejestrowanego w KRS. By je powołać wystarczy już trzy osoby – pełnoletnie, posiadające obywatelstwo polskie i niepozbawione praw publicznych. Mogą je zakładać i być członkami tylko osoby fizyczne.

⁶³ Kluby sportowe to nie innego jak stowarzyszenia, ale realizujące cele i zadania z zakresu kultury fizycznej (przede wszystkim udział w rozgrywkach sportowych). Nie zawsze muszą działać jako stowarzyszenie, ale taka forma pozwala im np. posiadać osobowość prawną.

Gminę reprezentuje Burmistrz Węgorzyna, a czasem także osoba ustanowiona przez Radę Gminy. Gmina należy i była współinicjatorem powstawania następujących stowarzyszeń oraz związków celowych:

1. Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu „Pomerania” - reprezentant: Krzysztof Gwóźdź – Burmistrz Węgorzyna;
2. Stowarzyszenie Centrum Inicjatyw Wiejskich LIDER - reprezentant: Krzysztof Gwóźdź – Burmistrz Węgorzyna;
3. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Gmin Cysterskich- reprezentant: Krzysztof Gwóźdź – Burmistrz Węgorzyna;
4. Stowarzyszenie Lokalnej Grupy Rybackiej „Sieja” - reprezentant: Krzysztof Gwóźdź – Burmistrz Węgorzyna;
5. Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Łobeskiego - reprezentant: Krzysztof Gwóźdź – Burmistrz Węgorzyna;
6. Związek Gmin Unia Miast i Gmin Dorzecza Regi- reprezentanci: Krzysztof Gwóźdź – Burmistrz Węgorzyna, Wanda Opala – Przewodnicząca Rady Miejskiej;
7. Związek Zachodniopomorskiej Strefy Centralnej - reprezentant: Krzysztof Gwóźdź – Burmistrz Węgorzyna; Marta Banasik – Sekretarz UM Węgorzyno.
8. Celowy Związek Gmin R-XXI z siedzibą w Nowogardzie – reprezentanci: Krzysztof Gwóźdź – Burmistrz Węgorzyna, Michał Kupczyński – Wiceburmistrz Węgorzyna.

II. CZĘŚĆ GŁÓWNA RAPORTU.

Część główna raportu opiera się na zbadaniu i zobrazowanie zmian jakie zaszły na poziomie Gminy Węgorzyno w najważniejszych segmentach działalności publicznej, dla których cele globalne zdefiniowane są i wyznaczone w strategicznych dokumentach planistycznych a realizowane wycinkowo w okresach rocznych przez władzę publiczną. Posiadając atrybut stanowienie prawa oraz postawione do swojej dyspozycji środki finansowe władza publiczna realizuje cele, których kierunkowym wyznacznikiem powinno być „*dobro wspólne*”, gdyż wszystko w przestrzeni publicznej, rozpoczynać się powinno i kończyć na działaniu zmierzającym ku tak wyznaczonemu dobru.

1. AKTY PRAWA MIEJSCOWEGO.

Cele jednostkowe gminy, realizowane w okresach rocznych możliwe są jedynie, gdy ich realizacja poprzedzona będzie „społecznym pozwoleniem”. Rodzajem takiego pozwolenia jest dokument zwany w polskiej legislaturze *uchwałą Rady Gminy*. To te szczególnego rodzaju dokumenty rozpoczynają każde publiczne działania. Dzięki nim, możliwe jest w ogóle rozpoczęcie czegokolwiek w przestrzeni publicznej. Stanowienie prawa lokalnego jest narzędziem sprawowania władzy przez konstytucyjnie umocowane organy jednostek samorządu terytorialnego, które powoływane są ustawami.

1.1. Uchwały Rady Miejskiej.

W badanym, okresie 2023 roku Rada Miejska w Węgorzynie podjęła łącznie 76 uchwał (5 więcej niż rok temu). Dotyczyły one takich obszarów życia publicznego jak: polityka finansowa gminy, strategia gospodarcza, ład przestrzenny, zasoby materialne gminy, infrastruktura komunalna, ochrona środowiska, polityka rodzinna i społeczna, polityka oświatowo wychowawcza, sport, kultura i dziedzictwo narodowe oraz bezpieczeństwo publiczne. Rozkład ilościowy w ramach poszczególnych obszarów działalności, przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr-28. Zestawienie ilości podjętych uchwał Rady Miejskiej w latach z podziałem na rodzaje realizowanych polityk.

Obszar działalności publicznej objęty treścią uchwał Rady Miejskiej.	2020	2021	2022	2023	2024
Urzędy Administracji Publicznej	16	16	12	10	27
Polityka finansowa gminy	33	23	26	22	28
Polityka gospodarcza	7	8	7	9	1
ład przestrzenny	1	1	0	0	1
Zasoby materialne, gospodarka nieruchomości	14	9	8	12	6
Ochrona środowiska	11	3	7	3	5
Polityka rodzinna i społeczna	2	8	2	6	3

Oświata i wychowanie	2	2	9	3	1
Kultura, Sport i Dziedzictwo Narodowe	1	3	2	6	4
Bezpieczeństwo publiczne	0	1	3	0	6
	87	71	76	71	82

Poza stanowieniem aktów porządkowo-regulaminowych dotyczących działalności organów administracji publicznej, (*rad gmin, urzędów, jednostek organizacyjnych czy pomocniczych*), jak wskazuje rozkład statystyczny ilości podejmowanych uchwał, największa aktywność Rady Gminy przejawia się w tworzeniu oraz bieżącym stymulowaniu polityki finansowej. Dla okresów krótszych – polityka ta odzwierciedlona zostaje w dokumentach zwanych „**Wieloletnią Prognozą Finansową**”. Dokument ten jest integralną częścią każdorocznej uchwały budżetowej i musi - w zakresie zabezpieczenia finansowego dla inwestycji - być z nią spójny. Wieloletnia Prognoza Finansowa (WPF) powinna - w możliwie najszerszym zakresie - uwzględniać wytyczne Planu Rozwoju Lokalnego Gminy. Rokrocznie ważnym przedmiotem stanowienia prawa są też zasoby majątkowe gminy, szczególnie w zakresie sprzedaży, nabycia oraz dzierżaw nieruchomości.

Rada Gminy realizowała też swoją misję w kilku innych obszarach życia publicznego, jak: polityka społeczna, oświatowa oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego. Nie sposób skupić się jednocześnie na wszystkich dziedzinach życia społecznego. Należy jednak podkreślić, że ustalone przez Radę Miejską w Węgorzynie priorytety należą do najistotniejszych z punktu widzenia rozwojowego. Rozkład statystyczny z kilku lat pokazuje że blisko 1/3 uchwał poświęcona jest polityce finansowej, ok. 16 % organizacji pracy organów władzy samorządowej, działalności kontrolno-rewizyjnej urzędu, podległych jednostek organizacyjnych i pomocniczych, a także działalności skargowej mieszkańców. Wykaz szczegółowy podjętych uchwał z uwzględnieniem rodzajów obszarów tematycznych, którymi zajmowała się Rada Gminy w okresie badanego roku przedstawia załącznik nr 6.

1.2. Zarządzenia Burmistrza.

Wykonywanie prawa ustanawianego przez Radę Miejską realizuje Burmistrz poprzez wydawane zarządzenia. Mają one, co do istoty charakter zewnętrzny i wewnętrzny tzn. związany z relacją pracodawca – pracobiorca. Wszystkich zarządzeń w roku budżetowym wydano łącznie 143.

Tabela nr-29. Zestawienie ilości wydanych zarządzeń Burmistrza Węgorzyna.

Rodzaje wydanych zarządzeń Burmistrza Węgorzyna	2022	2023	2024
I. Zarządzenia o charakterze finansowym	45	90	84
II. Zarządzenia o charakterze ogólnym	54	33	59
RAZEM	99	123	143

Opracowanie własne. Urząd Miejski w Węgorzynie.

2. BUDŻET OBYWATELSKI. FUNDUSZ SOŁECKI.

Sołectwa mają do dyspozycji określony budżet, w ramach którego mogą działać, realizując zadania bieżące i wykonywać inwestycje. Przykładem takich zadań są: budowa chodników, zakupy wyposażenia świetlic wiejskich, budowa placów zabaw, doposażanie szkół i przedszkoli w materiały edukacyjne, organizacja imprez okolicznościowych i kulturalnych, oświetlenie drogowe, remonty wiaty przystankowych czy różnego rodzaju nasadzenia. Wysokość fundusz powstaje w oparciu o algorytm o którym mowa w ustawie w art. 3 ust. 1. Uzależniona jest od liczby mieszkańców zamieszkujących w sołectwie oraz dochodów bieżących osiągniętych przez gminę w roku poprzedzającym rok budżetowy o 2 lata. W Gminie Węgorzyna poszczególne sołectwa otrzymały następujące kwoty funduszu do dyspozycji.

Tabela nr-30. Wykonanie Funduszu Sołeckiego w roku 2024..

SOŁECTWO	Środki postawione do dyspozycji	Środki wykorzystane	Zwroty do budżetu
Fundusz Sołecki -Brzeźniak	18 971,37	18 964,19	7,18
Fundusz Sołecki -Chwarstno	20 672,25	20 248,26	423,99
Fundusz Sołecki -Przyton	34 410,13	34 267,87	142,26
Fundusz Sołecki -Trzebawie	17 859,25	17 511,08	348,17
Fundusz Sołecki -Zwierzyniek	22 503,96	22 281,34	222,62
Fundusz Sołecki -Mielno	34 148,46	34 093,63	54,83
Fundusz Sołecki -Lesięcin	20 672,25	19 561,81	1 110,44
Fundusz Sołecki -Wiewiecko	36 634,36	35 124,46	1 509,90
Fundusz Sołecki -Cieszyno	26 232,82	26 208,26	24,56
Fundusz Sołecki -Runowo Pomorskie	45 073,35	44 755,43	317,92
Fundusz Sołecki -Sielsko	33 167,18	33 141,79	25,39
Fundusz Sołecki -Winniki	20 672,25	20 498,92	173,33
Fundusz Sołecki -Sarnikierz	22 961,89	22 959,14	2,75
Fundusz Sołecki -Mieszewo	34 344,71	32 944,80	1 399,91
Fundusz Sołecki -Kraśnik	20 868,50	20 241,36	627,14
Fundusz Sołecki -Gardno	17 663,00	14 760,50	2 902,50

Fundusz Sołecki - Połchowo	21 522,69	21 451,41	71,28
Fundusz Sołecki - Węgorzynko	19 887,22	19350,91	536,31
Fundusz Sołecki - Runowo	32 774,67	31 426,05	1 348,62
RAZEM	501 040,31	489 791,21	11 249,10
Rada Osiedlowa - Węgorzyno	2 500,00	2 486,01	13,99
OGÓŁEM	503 540,31	492 277,22	11 263,09

Dodatkowo ustawa o funduszu sołeckim daje możliwość realizacji wspólnych przedsięwzięć przez kilka sołectw. W takim przypadku każde sołectwo uchwała oddzielnie wniosek, który dotyczy wspólnego przedsięwzięcia.

Wnioski sołectw muszą spełniać łącznie następujące kryteria: muszą mieścić się w zadaniach własnych gminy, zapewniać poprawę warunków życia mieszkańców oraz być zgodne ze strategią rozwoju gminy. Obecnie obowiązujące przepisy prawa przewidują możliwości wystąpienia przez sołectwo o zmianę przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach funduszu sołeckiego w trakcie roku budżetowego.

Od kwoty wydanej na realizację przedsięwzięć z Funduszu Sołeckiego przysługuje zwrot części poniesionych wydatków z budżetu państwa w wysokości od 20 do 40%.

Warunkiem przyznania w danym roku budżetowym środków z funduszu jest złożenie przez sołectwo wniosku. Wniosek danego sołectwa uchwała zebranie wiejskie z inicjatywy sołtysa, rady sołeckiej lub co najmniej 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa. Wniosek powinien zawierać wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa. W terminie do dnia 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy, sołtys przekazuje burmistrzowi wniosek celem uwzględnienia go w projekcie budżetu gminy.

Choć ustawa nie nakazuje radom gmin podejmowania uchwał o wyodrębnieniu funduszu sołeckiego, to w gminie Węgorzyno Rada Miejska taką uchwałę podjęła. Fundusz sołecki zgodnie z ustawą wyodrębnia się w węgorzyńskim budżecie od 2021 roku. Środki są przekazywane sołectwom do realizacji. Wykonanie wysokości funduszu w gminie, w poszczególnych obszarach gospodarki, w okresie ostatnich lat przedstawia tabela.

Tabela nr-31. Kierunki wydatkowania Funduszu Sołeckiego za ostatnie trzy lata.

Rok budżetowy			Rodzaj realizowanego zadania
2022	2023	2024	
10 000,00	21 852,87	28 303,36	Drogi publiczne gminne
10 000,00	3 000,00	4 615,00	wydatek na zadania bieżące
0,00	18 852,87	23 688,36	wydatek na zadania majątkowe (inwestycje)
0,00	0,00	12 947,50	Funkcjonowanie przystanków komunikacyjnych
0,00	0,00	1 999,50	wydatek na zadania bieżące
0,00	0,00	10 948,00	wydatek na zadania majątkowe (inwestycje)
13 202,18	14 143,08	17 000,00	Gospodarka gruntami i nieruchomościami
13 202,18	14 143,08	17 000,00	wydatek na zadania bieżące

0,00	0,00	0,00	wydatek na zadania majątkowe (inwestycje)
18 856,38	13 109,48	24 451,80	Oczyszczanie miast i wsi
18 856,38	13 109,48	24 451,80	wydatek na zadania bieżące
0,00	0,00	0,00	wydatek na zadania majątkowe (inwestycje)
53 093,97	49 738,21	64 955,69	Utrzymanie zieleni w miastach i gminach
41 193,97	49 738,21	64 955,69	wydatek na zadania bieżące
11 900,00	0,00	0,00	wydatek na zadania majątkowe (inwestycje)
15 790,00	25 169,87	3 548,00	Oświetlenie ulic, placów i dróg
3 690,00	1 968,00	3 548,00	wydatek na zadania bieżące
12 100,00	23 201,87	0,00	wydatek na zadania majątkowe (inwestycje)
132 470,12	117 720,90	163 438,33	Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby
132 470,12	117 720,90	163 438,33	wydatek na zadania bieżące
0,00	0,00	0,00	wydatek na zadania majątkowe (inwestycje)
88 795,97	109 713,98	175 146,53	Pozostała działalność
79 296,97	108 314,62	116 181,30	wydatek na zadania bieżące
9 499,00	1 399,36	58 965,23	wydatek na zadania majątkowe (inwestycje)
332 208,62	351 448,39	489 791,21	OGÓŁEM FUNDUSZ SOŁECKI
298 709,62	307 994,29	394 190,12	Razem wydatek na zadania bieżące
33 499,00	43 454,10	82 653,59	wydatek na zadania majątkowe (inwestycje)

W roku bieżącym, pojawiło się w realizacji funduszu sołeckiego nowe zadanie pn. funkcjonowanie przystanków komunikacyjnych. W ramach tego zadania wykonano kilka przystanków autobusowych. Jak można zauważyć większość tego funduszu, w kwocie 10.948,00 zł, przeznaczona została właśnie na zadania majątkowe. Wysoki wskaźnik tego zadania wyróżnia tegoroczny fundusz sołecki spośród innych dotychczasowych. Na zadania majątkowe przeznaczono 16,9% całości funduszu, gdy w latach ubiegłych średnia z trzech lat 2021 – 2023 ukształtowała się na poziomie 5,2%.

3. POLITYKA FINANSOWA WŁADZ SAMORZĄDOWYCH.

Polityka finansowa jednostek samorządu terytorialnego – jak wspomniano - realizowana jest poprzez uchwały rad gmin, która ustala limity rocznych dochodów i wydatków, a także określa zasady wspomagania budżetów przychodami⁶⁴ oraz zasadami ich zwrotów. Przychody, choć nie wszystkie ich rodzaje są narzędziem kształtowania polityki finansowej generującym dług publiczny, którego wielkość podlega ustawowej kontroli.⁶⁵ Podstawą prawną opracowywania

⁶⁴ Art. 217 ust. 2 określa rodzaje przychodów. Przychody to środki które zaliczane są na pokrycie deficytu budżetowego. Różnica między dochodami a wydatkami budżetu jednostki samorządu terytorialnego stanowi odpowiednio nadwyżkę budżetu jednostki samorządu terytorialnego albo deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Ten ostatni pokrywany jest przychodami z: 1) sprzedaży papierów wartościowych wyemitowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego; 2) kredytów; 3) pożyczek; 4) prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego; 5) nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego z lat ubiegłych, pomniejszonej o środki określone w pkt 8; 6) wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego innych niż określone w pkt 5 i 8, w tym wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych; 7) spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych lub środków z lokat dokonanych w latach ubiegłych; 8) niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 pojęcie środków publicznych i dochodów publicznych ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków.

⁶⁵ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jest zasadniczym aktem prawnym w zakresie finansów publicznych zawierającym, między innymi, kompleksowe regulacje dotyczące długu publicznego. Wprowadza niezbędne definicje, określa ogólne zasady zaciągania

uchwał budżetowych jest ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami).

3.1 Dochody Gminy – źródła dochodów.

Nie jest zadaniem raportu szczegółowa analiza finansowa budżetu gminy, gdyż ta przeprowadzona jest w odrębnym, równolegle prowadzonym procedowaniu związanym z zatwierdzeniem sprawozdania z wykonania budżetu. W raporcie przedstawione zostaną jedynie ogólne wskazania wynikające z globalnych relacji kwot stanowiących dochody i wydatki budżetu, a także przychody i rozchody ze wskazaniem informacji o wysokości długu publicznego.

W aspekcie dochodowym, co wynika z danych budżetowych w roku 2024 poprawiono w sposób zdecydowany relację dochodów ogółem w stosunku do roku 2023, którego wysokość pozostała na poziomie roku 2022. Analizując inne wyniki finansowe samorządów trzeba zauważyć, że rok 2023 był jednym z najgorszych, w zakresie finansowania samorządu w ogóle. W bieżącym 2024 roku dochód ogółem zwiększył się o 8,5% w relacji do dochodu z roku ubiegłego. Nie jest to oczekiwany przez samorządowców trend.

Tabela nr-32. Struktura dochodowa budżetu gminy Węgorzyno.

		Średnia 2021-2023	2023	2024
1.	DOCHODY OGÓŁEM [D.O.]	43 215 956	44 509 255	48 720 222
	<i>Udział. Razem 100%</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>
1.1.	DOCHODY BIEŻĄCE, Razem	37 186 112	34 630 933	40 477 784
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>86,1%</i>	<i>77,8%</i>	<i>83,1%</i>
	1. W tym: dochody bieżące finansowane w całości środkami krajowymi	36 926 958	34 630 933	40 477 784
	2. W tym: dochody bieżące współfinansowane środkami zagranicznymi.	259 155	0	0
	<i>Finansowy wkład środków zagranicznych</i>	<i>257 953</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	<i>Finansowy wkład środków PL</i>	<i>1 201</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.1.1.	Dochody własne	15 802 217	15 484 192	18 174 408
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>36,5%</i>	<i>34,8%</i>	<i>37,3%</i>
1.1.2.	Subwencja budżetu państwa	9 964 597	11 614 309	13 311 174
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>23,1%</i>	<i>26,1%</i>	<i>27,3%</i>
1.1.3.	Dotacje celowe budżetu państwa na cele bieżące	9 254 917	7 020 836	8 184 696
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>21,6%</i>	<i>15,8%</i>	<i>16,8%</i>

długu, emisji papierów wartościowych i zarządzania długiem skarbu państwa, a także procedury ostrożnościowe i sanacyjne. Art. 89. 1. Jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe na: 1) pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego; 2) finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego; 3) spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów; 4) wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

1.1.4.	Dotacje celowe inne niż budżetu państwa	1 905 228	511 597	807 506
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>4,3%</i>	<i>1,1%</i>	<i>1,7%</i>
1.1.5.	Z środków pochodzenia zagranicznego	259 155	0	0
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>0,6%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>

1.2.	DOCHODY MAJĄTKOWE, Razem	6 029 843	9 878 322	8 242 438
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>13,9%</i>	<i>22,2%</i>	<i>16,9%</i>
	1. W tym: Dochody majątkowe finansowane w całości środkami krajowymi	5 337 325	9 878 322	6 085 093
	2. W tym: Dochody majątkowe współfinansowane środkami zagranicznymi	692 518	0	2 157 345
	<i>Finansowy wkład środków zagranicznych</i>	<i>687 745</i>	<i>0</i>	<i>2 130 597</i>
	<i>Finansowy wkład środków PL</i>	<i>4 773</i>	<i>0</i>	<i>26 749</i>
1.2.1.	Dochody własne	690 105	876 419	572 331
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>1,6%</i>	<i>2,0%</i>	<i>1,2%</i>
1.2.2.	Dotacje celowe budżetu państwa na zadania majątkowe	5 726	7 883	17 382
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
1.2.3.	Dotacje celowe inne niż budżetu państwa	4 641 494	8 994 020	5 495 380
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>10,6%</i>	<i>20,2%</i>	<i>11,3%</i>
1.2.4.	Z środków pochodzenia zagranicznego	692 518	0	2 157 345
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>1,7%</i>	<i>0,0%</i>	<i>4,4%</i>

3.1.1. Dochody własne Gminy.

Są to środki określone ustawowo w art. 4 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Najogólnie można wyróżnić dwa typy dochodów własnych mianowicie bieżące oraz majątkowe. Do dochodów własnych bieżących należą: **podatki** określone w art.4. ust.1. pkt.1 ustawy o dochodach, **opłaty** o których mowa w art.4. ust.1. pkt.2 ustawy, **podatek dochodowy od osób fizycznych** oraz **podatek dochodowy od osób prawnych** o których mowa w art.4. ust.2 i 3. ustawy o dochodach, oraz inne dochody określone w art.4. ust.1. pkt.3, 5-12 ustawy o dochodach. Dochody własne z majątku określone są w art.4. ust.1. pkt.4 i należą tu szczególnie **wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności** oraz **wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości**. Do tego rodzaju dochodów własnych zaliczamy też **wpływy ze zbycia praw majątkowych, wpływy z tytułu odszkodowania za przejęte nieruchomości pod inwestycje i wpływy ze sprzedaży składników majątkowych**.

Dochody własne są najcenniejszą grupą dochodów w budżecie z uwagi na możliwość finansowania nimi każdej sprawy społecznie ważnej, która nie została wyłączona z kompetencji samorządu. Środki te gwarantują samorządowi swobodę dysponowania nimi.

Z analizy stawek podatkowych uchwalonych przez Radę Miejską oraz ich relacji do stawek określonych ustawowo można powiedzieć, że po przełomie dokonany między rokiem budżetowym 2017/2018 kiedy znacząco zmniejszono skutki obniżenia stawek podatków z 1.16 mln do 826 tys. w kolejnych 4 latach utrzymywała się ona na tym samym poziomie. W roku 2023 jednak kwota skutków obniżenia stawek przez radę wzrosła o niemal 25% do średniej z 3 lat i 24% do roku 2022 i wyniosła 1.060.390 zł, zatem nastąpił w tym segmencie zauważalny powrót do tendencji wzrostowej. Wzrost utrzymał się także w roku 2024 roku i osiągnął jeszcze większy poziom wzrostu. W roku 2024 kwota skutków obniżenia stawek przez radę wzrosła o niemal 59% do średniej z 3 lat i 33% do roku 2022 i wyniosła 1.405.334 zł.

Tabela nr-33. Skutki obniżenia górnych stawek podatków oraz udzielonych ulg, umorzeń i odroczeń za okresy sprawozdawcze [zł].

Rok budżetowy			Rodzaj realizowanego zadania
2022	2023	2024	
803 429	1 060 390	1 405 334	Obniżenie stawek podatkowych (Rada M.)
522 338	623 098	748 847	z podatku od nieruchomości
70 279	203 936	345 891	z podatku rolnego
210 811	233 355	310 596	z podatku od środków transportowych
18 725	24 352	28 035	Skutki udzielonych ulg i zwolnień (Burmistrz)
13 561	24 352	28 035	z podatku od nieruchomości
5 164	0	0	z innych opłat i wpływów lokalnych
0	0	489	Umorzenie zaległości podatkowych (Burmistrz)
0	0	489	z podatku od nieruchomości
0	0	23 708	Rozłożenie na raty, odroczenie płatności (Burmistrz)
0	0	22 628	z podatku od nieruchomości
0	0	380	z podatku rolnego

3.1.1.1 Podatki. Odnosząc się do danych uśrednionych z kilku lat, co potwierdzają wyniki jednostkowe należy zauważyć, że największą pozycją budżetową w zakresie dochodów własnych są podatki lokalne, które stanowią 45% dochodów bieżących własnych. To szczególnie wrażliwa pozycja budżetowa jednak o dużych konsekwencjach dla całości. Wrażliwość dotyczy skutku społecznego, który wywołują, natomiast z racji na konsekwencję, która jest dwojakiego rodzaju, (1. zmniejszenia wpływy z podatku oraz 2. wysokość otrzymywanej subwencji) podatki szczególnie należy racjonalizować. Rada Miejska w Węgorzynie stosuje konsekwentnie zasadę optymalizacji stawek, ważąc interes społeczny i ekonomiczno-gospodarczy. Wyrazem tego jest fakt, że stawki dla mieszkańców nie są najwyższymi jakie dopuszczają przepisy.

Ustawa wprowadza progi maksymalne dla rodzajów podatków. Odchylenie od progów ustawowych jest swego rodzaju ulgą podatkową dla mieszkańców, jednak – jak wspomniano powyżej - pozbawia samorząd realnego dochodu własnego *a.)* o kwotę obniżenia stawek a nadto *b.)* o kwotę subwencji wyrównawczej. Skutki umorzeń wpływają bowiem na wysokość wskaźnika *G* (*wskaźnik dochodu podatkowego*) od którego zależy wartość subwencji. Ustawa o dochodach JST uwzględnia w art. 32 ust. 3. skutki zmniejszenia stawek i stosowanych ulg czy umorzeń. Gdyby skutki polityki podatkowej nie były uwzględnione w wyliczeniu wskaźnika *G* w sposób przewidziany w ustawie, samorządy stosujące ulgi byłyby wręcz „nagradzany” za swoje decyzje. (*zmniejszenie wpływów podatkowych byłoby częściowo rekompensowane zwiększoną subwencją*).

Tabela nr-34. Rodzaje podatków lokalnych, stanowiących źródło dochodów własnych gminy.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2021-2023	2023	2024
PODATKI <i>art.4. ust.1. pkt.1 ustawy o dochodach</i>	6 718 341	7 367 672	8 254 761
Wpływy z podatku od nieruchomości	4 384 218	4 879 664	5 409 425
Wpływy z podatku rolnego	1 351 156	1 505 257	1 702 132
Wpływy z podatku leśnego	244 224	322 206	321 619
Wpływy z podatku od środków transportowych	373 060	401 318	496 782
Wpływy z podatku - karty podatkowej	5 023	5 693	10 306
Wpływy z podatku od spadków i darowizn	18 032	16 724	2 048
Wpływy z podatku od czynności cyw. praw.	342 628	236 810	312 448

3.1.1.2. Opłaty. Drugim rodzajem daniny gwarantowanej gminie jako dochód własny są opłaty lokalne. Jest to rodzaj daniny publicznej o charakterze pozapodatkowym. Opłaty lokalne, podobnie jak podatki, są świadczeniami pieniężnymi, przymusowymi i bezzwrotnymi. Cechą odróżniającą opłatę od podatku jest natomiast ekwiwalentność świadczenia. Opłata jest świadczeniem ekwiwalentnym, jednakże w przypadku, gdy przewyższa rzeczywisty koszt wydatków staje się ukrytym podatkiem. Opłaty można podzielić na dwie zasadnicze grupy: 1) związane z czynnościami urzędowymi, 2) za usługi wykonywane przez gminę. Opłaty lokalne należą do pierwszej grupy opłat. Do opłat lokalnych zalicza się: opłatę targową, opłatę miejscową, opłatę uzdrowiskową, opłatę reklamową, opłatę od posiadania psów.

Opłaty w budżecie gminnym stanowią 26% udział w dochodach bieżących własnych a ich rozkład i rodzaj należny gminie obrazuje tabela.

Tabela nr-35. Rodzaje opłat gwarantowanych ustawowo, jako źródło dochodów własnych.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2021-2023	2023	2024
OPLATY <i>art.4. ust.1. pkt.2 ustawy o dochodach</i>	4 250 086	4 318 300	4 667 369
Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	28 320	29 374	35 660
Wpływy z opłaty produktowej	4	0	0

Wpływy z opłaty skarbowej	36 184	32 742	40 347
Wpływy z opłaty targowej	1 600	2 487	3 044
Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	526 491	521 214	518 086
Wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie i służebności	14 627	19 119	3 897
Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	109 179	121 600	135 648
Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	1 641 733	1 891 639	2 021 563
Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	11 120	11 041	10 981
Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów	35	52	52
Wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne, w tym opłaty za częstotliwość	0	0	46 212
Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	10 014	10 903	14 036
Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego	29 729	33 249	34 350
Wpływy z opłat za korzystanie z żywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego	72 402	87 762	103 153
Wpływy z różnych opłat	115 594	144 654	152 489
Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	490 313	410 611	901 416
Wpływy z usług	166 020	244 514	354 902
Wpływy ze sprzedaży wyrobów	111 394	143 049	0
Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej	8 568	4 500	3 000
Wpływy z różnych dochodów	834 411	567 073	246 030
Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	21 634	16 810	23 350
Wpływy z opłaty prolongacyjnej	14	0	49
Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	20 690	25 907	19 105
Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	11	0	0

3.1.1.3. Udziały gmin w podatkach państwa. Kolejną grupą dochodów własnych są wpływy z udziału w podatkach pobieranych przez Państwo. Udział określony jest ustawą, i w skali rocznych bieżących dochodów własnych podatki te wynoszą w roku 2024 wartość 28% a w skali dochodów własnych ogółem 24,9%. Obowiązek podatkowy liczony od osiągniętego **dochodu osobistego osób fizycznych** ciąży na wszystkich, którzy osiągających dochody ze źródeł przychodów określonych w ustawie. Ustawodawca zalicza do nich: a) pracę najemną (np. stosunek służbowy, stosunek pracy,) b) członkostwo w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub innej spółdzielni zajmującej się produkcją rolną, c) emerytury lub renty, d) działalność wykonywaną osobiście, e) pozarolniczą działalności gospodarczej, f) działy specjalne produkcji rolnej, g) najem, podnajem, dzierżawę, poddzierżawę oraz inne umowy o podobnym charakterze, h) kapitały pieniężne, i) prawa majątkowe, j) odpłatne zbycie nieruchomości (ich części) oraz udziału w nieruchomościach, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego lub użytkowego, prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej, prawa wieczystego użytkowania gruntów, innych rzeczy, k) działalność prowadzoną przez zagraniczną jednostkę kontrolowaną, l) niezrealizowane zyski w związku z przeniesieniem składnika majątku poza terytorium RP lub rezydencji podatkowej m) inne źródła (np. stypendia, zasiłki pieniężne z ubezpieczenia społecznego, dotacje, dopłaty, nagrody).

Podatku dochodowy od osób prawnych można zdefiniować jako rodzaj daniny publicznej obciążającej dochody osób prawnych oraz innych jednostek organizacyjnych zrównanych dla celów podatkowych z osobami prawnymi. Podatnikami tego podatku są:

- ✓ osoby prawne,
- ✓ spółki kapitałowe w organizacji, a więc spółka akcyjna i prosta spółka akcyjna oraz spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
- ✓ jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, z wyjątkiem spółek nieposiadających osobowości prawnej,
- ✓ spółki jawne mające na terytorium RP siedzibę lub zarząd, spełniające pozostałe warunki określone w u.p.d.p.,
- ✓ spółki niemające osobowości prawnej mające siedzibę lub zarząd w innym państwie, jeżeli zgodnie z przepisami prawa podatkowego tego państwa są traktowane jak osoby prawne i podlegają w tym państwie opodatkowaniu od całości swoich dochodów bez względu na miejsce ich osiągania,
- ✓ podatkowe grupy kapitałowe,
- ✓ fundacje rodzinne w organizacji.

Ustawa wyróżnia nieograniczony i ograniczony obowiązek podatkowy. W pierwszym przypadku podatnik obowiązany jest zapłacić podatek dochodowy w Polsce od całości swoich dochodów, bez względu na miejsce ich osiągania (*w Polsce lub za granicą*). W drugim przypadku podatek opłacany jest tylko od dochodów osiągniętych na terytorium Polski.

Tabela nr-36. Wysokość dochodów własnych gminy w podatkach państwa PIT i CIT

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2021-2023	2023	2024
UDZIAŁ W PODATKACH PAŃSTWA	4 710 115	3 674 811	5 133 994
Podatek dochodowy os. fizycznych (PIT) <i>art.4. ust.2. ustawy o dochodach (38,46 % w roku 2023)</i>	4 490 330	3 403 810	4 729 578
Podatek dochodowy os. prawnych (CIT) <i>art.4. ust.3. ustawy o dochodach (6,71 % w roku 2023)</i>	219 785	271 001	404 416

W tej grupie podatków, szczególnie podatku PIT nastąpił dramatyczny spadek w roku 2023. Oznacza to, że mieszkańcy gminy znacznie zubożeli w okresie 2023 roku. Tendencja jednak wyraźnie poprawiła się w roku który obejmuje raport.

3.1.1.4. Inne dochody gwarantowane ustawami. Inne dochody własne, kończące katalog środków gwarantowanych wynikają z art. 4 ust. 1 pkt 3, 5-12 ustawy o dochodach gmin. Poniższa tabela przedstawia rozkład takich dochodów.

Tabela nr-37. Pozostałe grupy dochodów własnych gminy gwarantowane ustawami.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2021-2023	2023	2024
RAZEM <i>art.4. ust.1. pkt.3, 5-12 ustawy o dochodach</i>	110 311	130 585	134 313
Dochody rekompensacyjne	9 115	7 695	8 618
Wpływy z tytułu odsetek	91 277	105 064	97 015
Wpływy z tytułu kar i grzywien	23 283	10 651	12 652

3.1.1.5. Własne dochody majątkowe. Składnikiem dochodu własnego gwarantowanego prawem jest jeszcze jedno ważne źródło. Art.4. ust.1. pkt.4 ustawy o dochodach gwarantuje gminie środki pochodzące z majątku. Do takich dochodów należą następujące rodzaje wpływów.

Tabela nr-38. Majątkowe dochody własne gwarantowane gminom ustawami.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2021-2023	2023	2024
Razem Dochody własne majątkowe	690 105	876 419	572 331
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	6 037	4 492	11 697
Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	674 659	871 927	560 634
Wpływy ze zbycia praw majątkowych	0	0	0
Wpływy z tytułu odszkodowania za przejęte nieruchomości pod inwestycje celu publicznego	9 409	0	0
Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	0	0	0

W roku bieżącym osiągnięto wpływy z tego tytułu na poziomie 572 331 zł co jest mniejszym dochodem w stosunku do roku ubiegłego, w którym osiągnięto kwotę równą 876 419 zł. Średnia z ostatnich 3 lat tego dochodu własnego z majątku wynosi 690 105 zł.

Reasumując, kształt budżetu gminnego w ujęciu źródeł pochodzenia środków własnych ostatecznie kształtuje się on jak wskazano na rysunku 9, zaś w zakresie źródeł działów gospodarki jak wskazano na rysunku 10 (*część dochodowa*).

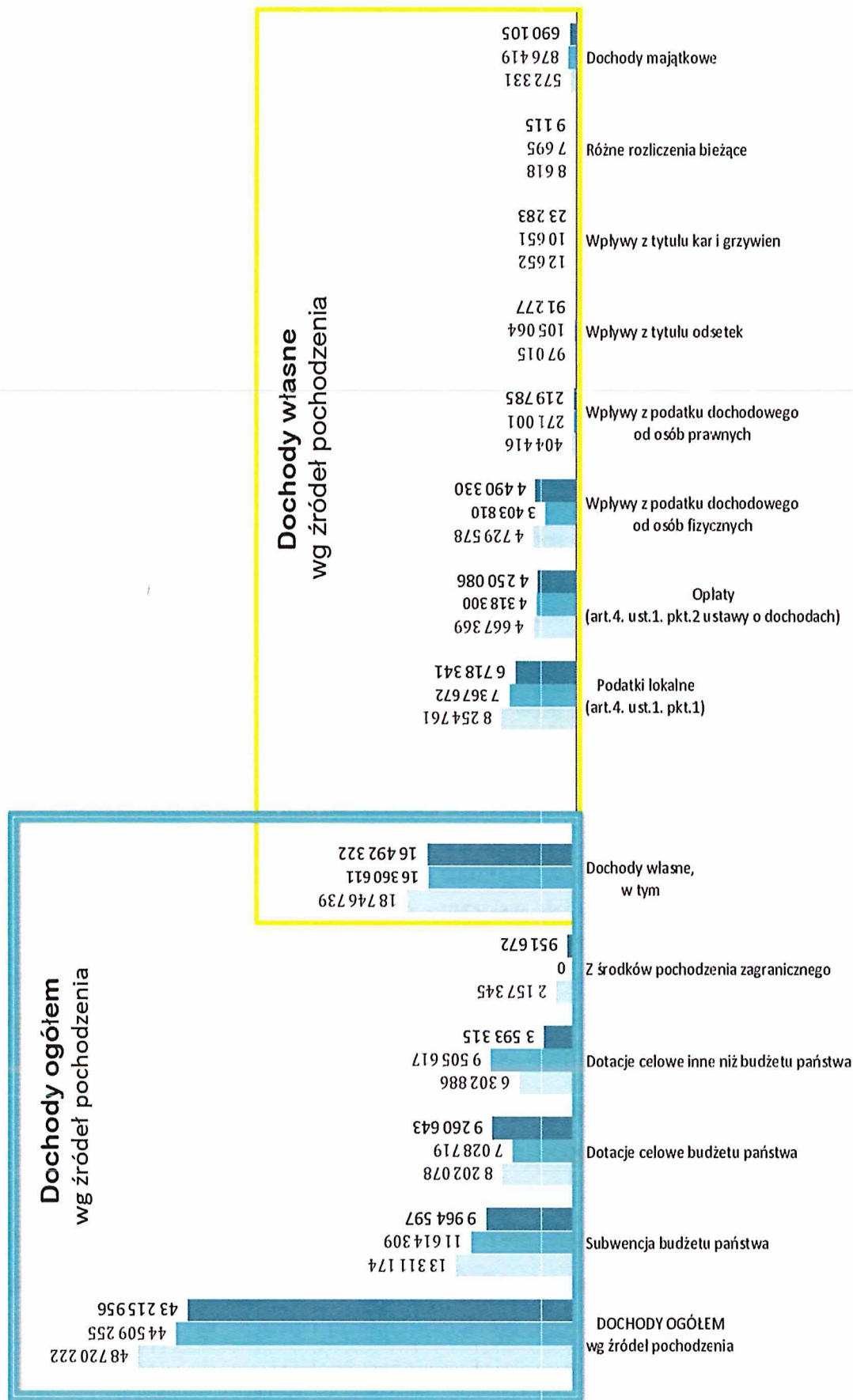
Zadania publiczne realizowane są w poszczególnych obszarach życia publicznego, które zagregowano w odpowiadające im działy klasyfikacji budżetowej. Dla tych obszarów dochody i wydatki są czasami w tak dużej dysproporcji, że staje się konieczne wzajemne uzupełnianie środków pomiędzy działami aby zadania te sfinansować. Diagram poniżej obrazuje wspomnianą dysproporcję dochodowo wydatkową w ramach tożsamyh działów budżetowych.

W trakcie wykonywania poszczególnych polityk gminnych wyszczególnionych w dokumentach przywołanych na początku niniejszego raportu środki pieniężne zadedykowane poszczególnym działom podlegają korektom. Uprawnieniem wyłącznym Rady Miejskiej są zmiany środków w działach i przesunięć pomiędzy działami.

Rysunek 9. Udział grup dochodowych w budżecie gminy Węgorzyno.

UDZIAŁ GRUP DOCHODOWYCH W DOCHODACH OGÓŁEM

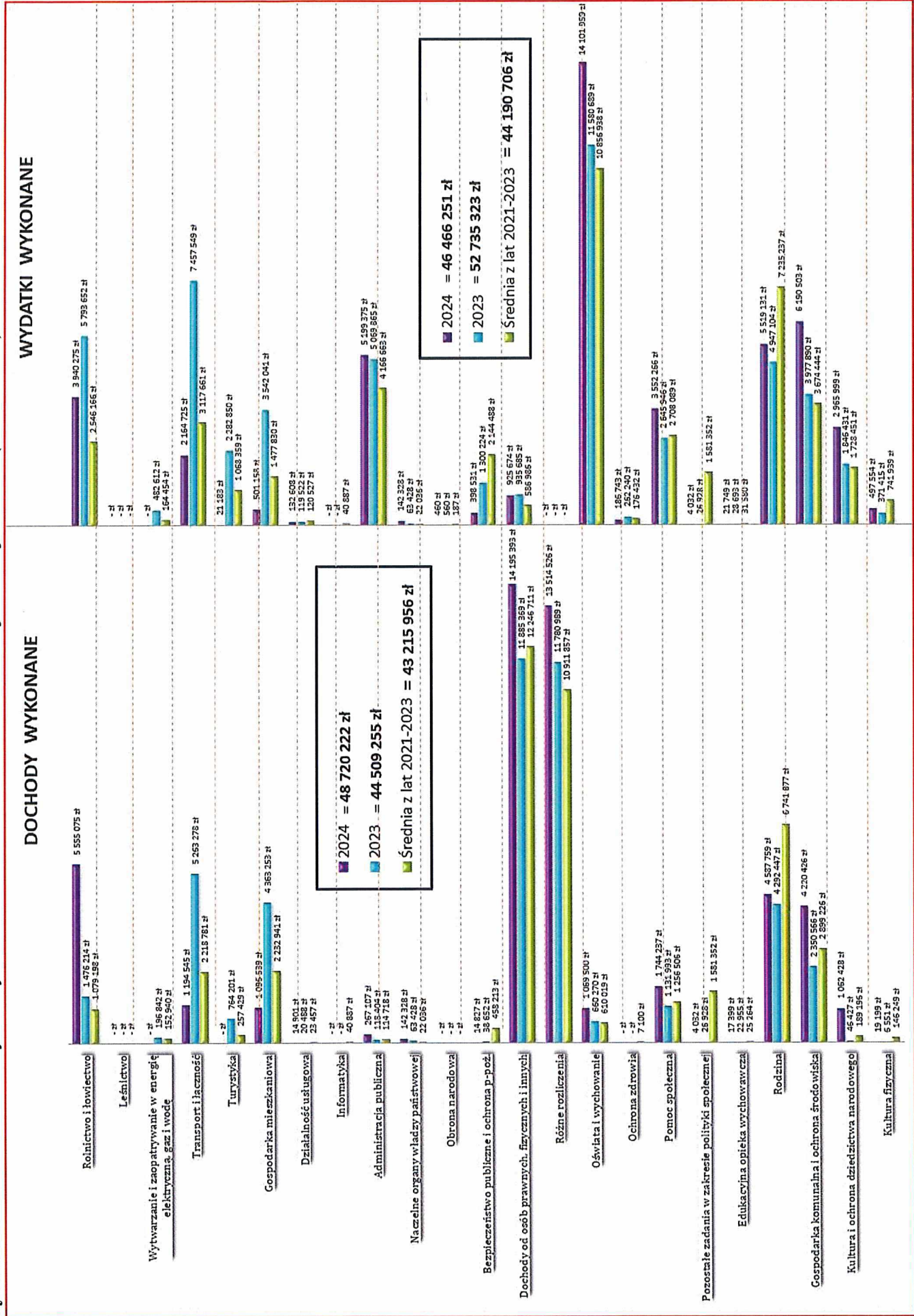
2024 2023 średnia 2021-2023

Rysunek nr 10B. Analiza porównawcza dochodów oraz wydatków roku 2023 w ujęciu tych samych działów klasyfikacji.

Rysunek nr 11. Porównanie wykonanych budżetów 2023 i 2024 do uśrednionej 3'letniej wartości (2021 – 2023)

3.1.2. Subwencje.

Subwencja to świadczenie publicznoprawne państwa na rzecz innych podmiotów o charakterze bezzwrotnym, ogólnym, bezwarunkowym i nieodpłatnym. Na mocy przepisów ustawy o finansach publicznych wydatki budżetu państwa przeznacza się na subwencje ogólne dla 1.) jednostek samorządu terytorialnego⁶⁶ 2.) subwencje dla podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki⁶⁷, oraz na 3.) subwencje dla partii politycznych⁶⁸.

Zgodnie z przepisami ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego składa się z:

- części wyrównawczej dla gmin, powiatów i województw,
- części oświatowej dla gmin, powiatów i województw,
- części równoważącej dla gmin i powiatów,
- części regionalnej dla województw,
- części rozwojowej dla gmin, powiatów i województw.

Ponadto, na podstawie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych⁶⁹ gminy otrzymują dodatkowo

- część rekompensującą subwencji ogólnej

przeznaczoną na wyrównanie ubytku dochodów wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków położonych na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

Tabela nr-39. Wysokość oraz rodzaje przyznanych subwencji .

Źródła pochodzenia dochodu Gminy	średnia 3L (21-23)	2023	2024
Subwencja budżetu państwa	10 498 890	11 614 309	13 311 174
udział w D.O.	23,1%	26,1%	27,3%
Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin	4 057 519	4 166 579	5 281 983
Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	4 950 871	5 262 729	6 585 978
Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin	93 136	170 365	83 252
Część rozwojowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	0	0	342 066
Uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	1 397 364	2 014 636	1 017 895

Dla obliczania wysokości subwencji wyrównawczej danego roku uwzględniany jest wskaźnik dochodów podatkowych *możliwych do wykonania* w Gminie Węgorzyno jaki obowiązywał dwa lata wcześniej. Dla naszej Gminy wyniósł on wtedy 1.929,39 i stanowił 70,96% wskaźnika Gg (*dla całego kraju*) i w relacji do roku ubiegłego znacznie zmanł o to o wartość blisko 3%.

⁶⁶ Subwencja udzielana jest na podstawie art. 112 ust. 1 pkt 3.

⁶⁷ Subwencja udzielana jest na podstawie art. 112 ust. 1 pkt 3a.

⁶⁸ Subwencja udzielana jest na podstawie art. 112 ust. 1 pkt 6.

⁶⁹ Dz. U. Nr 188, poz. 1840, z późniejszymi zmianami.

Tabela nr-40. Wielkość dochodu podatkowego możliwego do uzyskania w gminach powiatu łobeskiego.

GMINA	Wskaźnik G na 2020 r. Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2018 r. wg stanu na dzień 30.06.2019 r.	Wskaźnik G na 2021 r. Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2019 r. wg stanu na dzień 30.06.2020 r.	Wskaźnik G na 2022 r. Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2020 r. wg stanu na dzień 30.06.2021 r.	Wskaźnik G na 2023 r. Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2021 r. wg stanu na dzień 30.06.2022 r.	Wskaźnik G na 2024 r. Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2022 r. wg stanu na dzień 30.06.2023 r.
RESKO	1 803,54	1 901,75	1 939,02	1 984,10	2 457,32
ŁOBEZ	1 494,73	1 591,63	1 559,82	1 798,36	2 401,23
WĘGORZYNO	1 440,32	1 537,60	1 556,37	1 655,69	1 929,39
RADOWO MAŁE	1 237,65	1 336,75	1 394,62	1 347,69	1 585,36
DOBRA	1 068,57	1 178,89	1 169,79	1 159,52	1 407,32
<i>wskaźnik „G” dla Węgorzyna</i>	73,6%	73,3%	73,3%	73,7%	71,0%
Wskaźnik Gg dla kraju	1 956,15	2 098,22	2 122,33	2 246,66	2 788,93
<u>Dysproporcja wysokości dochodu podatkowego w skali kraju.</u>					
<i>Min. w kraju kwota dochodu podatkowego 2024 (gm. DYDYNIA)</i>	454,97	485,66	523,72	541,25	580,51
<i>Max. w kraju kwota dochodu podatkowego (gm. Kleszczów)</i>	31 028,40	29 808,10	29 704,36	32 477,69	23 773,77

Dane. Ministerstwo Finansów wg stanu na dzień 30.XII.2024 r.

W tym miejscu należy podkreślić uwagę wcześniej już wyrażaną, że nie można planować długofalowej polityki rozwojowej gminy opierając się na subwencyjno - dotacyjnym systemie finansowania zadań własnych gminy. Jak wynika z publikacji wskaźnika *G* dla lat wskazanych w tabeli powyżej, zaobserwować można podobną wartość %’ową dochodu podatkowego *G* w relacji do *Gg* (krajowego). W tym jednak roku wskaźnik ten dla Węgorzyna obniżył się niepokojąco. Wskaźnik ten wyliczany na potrzeby określania wysokości subwencji dla gmin był często kontestowany jako niespełniający swojego zadania. Zubażanie samorządów obserwowane w przyzmacie dochodu podatkowego inspirowało Burmistrza Węgorzyna, aby wraz z kilkunastoma burmistrzami i wójtami z terenu całej Polski podjąć działania w zatrzymaniu tego niekorzystnego trendu. Kilkanaście gmin podjęło wysiłek wprowadzenia pod obrady sejm ustawy o subwencji środowiskowej. Grupa robocza w osobach burmistrzów i wójtów działa od 2017 roku. Owocem kilkunastu spotkań w tym temacie jest napisany projekt ustawy o subwencji środowiskowej. Został on wniesiony w roku 2023 pod obrady sejm jednak nie był głosowany. W roku 2024 sejm w sposób znaczący zmienił ustawę o dochodach gmin wprowadzając pojęcie (*wskaźnik*) zamożności. Będzie on stanowił podstawę do naliczania subwencji. Zatem należy się spodziewać, że inicjatywa podniesiona przez kilka gmin w roku 2017 zostanie zawieszona.

3.1.3. Dotacje budżetu Państwa oraz innych podmiotów prawnych.

Jak można zauważyć, ważnym składnikiem budżetu jest pozycja dotacji celowych udzielanych szczególnie przez budżet państwa w ramach środków krajowych oraz

zagranicznych, szczególnie z budżetu środków unijnych. Z uwagi na znaczenie środków zagranicznych omówione zostaną one w osobnym podrozdziale. W ramach tego rodzaju dotacji, w zakresie środków krajowych wysokość ta ukształtowała się już od dawna – co pokazuje średnia z ostatnich lat– na poziomie blisko 11 mln zł zmniejszając z wolna -jako średnia- swój udział w stosunku do dochodów własnych, osiągając jednak ciągle bardzo wysoki poziom. Patrz tabela poniżej.

Tabela nr 41. Udział wszystkich dotacji celowych państwa w budżecie Gminy Węgorzyno.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2021-2023	2023	2024
Dotacje celowe budżetu państwa (bieżące i majątkowe)	9 260 643	7 028 719	8 202 078
<i>Udział w dochodach ogółem.</i>	<i>21,6%</i>	<i>15,8%</i>	<i>16,8%</i>
Na zadania z zakresu administracji państwowej	7 902 793	5 658 507	6 205 886
Na zadania realizowane na podstawie porozumień	0	0	29 890
Na zadania własne gmin finansowane przez budżet państwa	1 357 850	1 370 211	1 966 302

To bardzo niekorzystny dla samorządów trend. Nadto koszty wykonywanych zadań za administrację rządową idą rokrocznie w górę a dotacje na te zadania stoją w miejscu bądź się zmniejszają.

W zakresie roku bieżącego udział dotacji celowej budżetu państwa znacznie się podniósł tj. o kwotę 1 163 860,06 zł co daje 16,6%’towy wzrost. Od roku 2020 zaobserwować można wzrost finansowania samorządów poprzez środki przekazywane przez celowe fundusze państwowe. W roku 2024 wykazano też dochody pochodzącego ze źródeł unijnych czego nie zanotowano w roku 2023.

Tabela nr 42. Udział dotacji krajowych innych niż budżetu państwa w budżecie gminnym.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2021-2023	2023	2024
Dotacje celowe inne niż budżetu państwa (bieżące i majątkowe)	6 546 721	9 505 617	6 302 886
<i>udział w dochodach ogółem</i>	<i>15,1%</i>	<i>21,4%</i>	<i>12,9%</i>
Od państwowych funduszy celowych (dotacje, środki)	5 316 083	9 269 863	5 877 097
Od innych JST (dotacje, środki)	51 621	40 000	65 000
Od pozostałych podmiotów sfp i innych	195 754	195 754	360 789

Gminy wspomagają swoje budżety także dotacjami celowymi z innych źródeł niż wymieniono, jednak dotacje te nie stanowią znaczenia i nie występowały w analizowanym okresie. Są spotykane sporadycznie.

3.1.4. Zagraniczne źródła dochodów.

Dla rozumienia konstrukcji rocznych budżetów Gminy Węgorzyno ostatnich lat - przed przystąpieniem do wyciągania wniosków jednostkowych w oparciu o pojedyncze wielkości – należy zbadać intencję, która towarzyszy burmistrzowi podczas konstrukcji projektów rocznych budżetów. W ciągle jeszcze trwającym okresie finansowania zadań środkami unijnymi, założeniem podstawowym władz lokalnych jest wcześniejsze określenie możliwości otrzymania takiego dofinansowania. By tego dokonać należy odpowiednio wcześniej rozeznawać potrzeby gminy i nadawać im stosowne priorytety. Z uwagi, że to priorytety społeczno-gospodarcze rządu oraz komisarzy europejskich wyznaczają dziedziny podlegające dofinansowywaniu, które niekoniecznie odpowiadają aktualnym potrzebom lokalnych samorządów dlatego, gmina musi przyjąć narzucone jej zasady dostosowując swoje potrzeby do tych okoliczności. Dokonując oglądy wszystkich 677 gmin typu miejsko wiejskiego, Gmina Węgorzyno potrafiła wykonywać to zadanie.

Spośród finansowania bieżących zadań własnych Gmina otrzymywała zagraniczne środki finansowe w okresie ostatnich lat. Ilość tą przedstawia tabela.

Tabela nr 43. Udział dotacji zagranicznych w budżecie gminnym.

Z środków pochodzenia zagranicznego <i>udział w dochodach ogółem</i>	<i>Srednia 2021-2023 2,2%</i>	2023	2024
Wkład UE: Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, ogółem	945 698	0	2 130 597
Wkład PL: Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, ogółem	5 974	0	26 748
OTRZYMANO DOTACJI OGÓŁEM	951 672	0	2 157 345

Z łącznej puli środków wysokości 1.031.485.625 tys. zł jakie trafiły do Polski z budżetu UE w okresie 20 lat akcesji (2004-2023) na gminy miejsko wiejskie przekierowano kwotę 24.392.796 tys. zł. Obowiązkowy wkład własny tych gmin wyniósł 14.573.506 tys. zł. Zrealizowały zatem Budżet Środków Europejskich na łączną kwotę 38.966.302 tys. zł z czego wkład UE wynosił 62,6% a wkład gmin 37,4%. Z sumy dotacji unijnej na zadania majątkowe przeznaczono kwotę 20.555.772 tys. zł (w tym inwestycje 20.518.253 tys. zł oraz udziały, akcje i wkłady do spółek prawa handlowego 37.519 tys. zł.) a na zadania bieżące 3.837.024 tys. zł w tym na wynagrodzenia dla pracowników samorządowych przeznaczono kwotę 1.323.278 tys. zł. Dodać należy jeszcze, że budżet ogółem jaki wykonały wszystkie gminy miejsko wiejskie w tym okresie wyniósł 663.063.681 tys. zł, zatem udział dotacji unijnych w całości ich budżetu wyniósł 3,7%.

Gmina Węgorzyno w okresie 2004 - 2023 wykonała swój budżet wydatkowy na łączną kwotę 556.390.763 zł. Wszystkie dotacje unijne wyniosły 31.210.798 zł, co za 20 lat stanowi

5,6% wszystkich wydatków, zatem znacznie ponad średnią dla wszystkich gmin tego typu. Dotację przeznaczono na wydatki majątkowe w kwocie 26.371.008 zł a wydatki bieżące wyniosły 4.839.790 zł, z czego na wynagrodzenia pracownicze 2.088.818 zł.

W opublikowanym w roku 2022 rankingu samorządowego czasopisma „*Wspólnota*” wynika, że Gmina Węgorzyno zajmuje wysoką pozycję w finansowaniu zadań własnych zagranicznymi środkami publicznymi, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Z rankingu badającego okres 8 lat tj. 2014-2021 wynika, że w powiecie łobeskim Węgorzyno zajmuje drugą po Resku pozycję pod względem wydatków ze środków europejskich z kwotą 2.075 zł na osobę na 8 lat.

Tabela nr-44. Wartość wykonanych projektów z udziałem środków unijnych *per capita* za okres 2014-2021

Gminy powiatu łobeskiego	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
Resko	3.811,14 zł na 8 lat na mieszkańca
Węgorzyno	2.075,09 zł na 8 lat na mieszkańca
Łobez	1.984,92 zł na 8 lat na mieszkańca
Radowo Małe	447,40 zł na 8 lat na mieszkańca
Dobra	416,53 zł na 8 lat na mieszkańca

Dane: https://wspolnota.org.pl/fileadmin/user_upload/Nr_22-2022_Wydatki_ze_srodkow_UE.pdf

Z uwagi, że w roku 2023 Polska obchodziła 20 rocznicę akcesji z UE, na tą okoliczność dokonano własnych, gminnych badań nad udziałem i znaczeniem środków unijnych dla Gminy Węgorzyno, a także pokazania tego zaangażowania na tle wszystkich 677 gmin miejsko wiejskich. Pojedyncze gminy otrzymały dotacji unijnych w zakresie od ~300 mln zł do ~2 mln, jak ma to miejsce dla gminy Różan, pow. makowski, woj. mazowieckie (1.950.238 zł). Zatem strumień pieniądza zasilającego gminy miejsko wiejskie był w całym okresie 20 lat bardzo nierównomierny. Poniżej zobrazowano pozycję gminy Węgorzyno na tle gmin oraz zakresów kwot otrzymanych dotacji. Gmina Węgorzyno umiejscowiona jest na pozycji 300 z łącznie pozyskaną kwotą dotacji unijnych na wartość 31.210.798 zł.

Tabela nr-45. Wykaz gmin miejsko wiejskich pod względem kwoty pozyskanych dotacji.

**WYKAZ GMIN MIEJSKO WIEJSKICH
POD WZGLĘDEM KWOTY POZYSKANEJ DOTACJI**

ZAKRES KWOTY POZYSKANEJ DOTACJI W OKRESIE 20 LAT	Ilość gmin w zakresie kwoty	Nazwa pierwszej gminy z zakresu	Otrzymana przez gminę kwota za 20 lat	Pozycja w rankingu
200-300 MLN ZŁ	4	Wieliczka	298 931 588 zł	1
100-200 MLN ZŁ	17	Grodzisk Mazowiecki	184 885 512 zł	5
90-100 MLN ZŁ	6	Biskupiec	95 720 053 zł	24
80-90 MLN ZŁ	11	Głogów Małopolski	89 605 556 zł	28
70-80 MLN ZŁ	20	Chmielnik	79 801 943 zł	39

60-70 MLN ZŁ	44	Kolbuszowa	69 962 013 zł	59
50-60 MLN ZŁ	58	Swarzędz	59 967 525 zł	103
40-50 MLN ZŁ	75	Dobiegniew	49 926 276 zł	161
30-40 MLN ZŁ	73	Ziębice	39 980 143 zł	236
31.210.798 ZŁ		Węgorzyno		300
20-30 MLN ZŁ	150	Suchedniów	29 832 205 zł	309
10-20 MLN ZŁ	130	Libiąż	19 933 307 zł	459
0,1-10 MLN ZŁ	89	Dobra	9 916 313 zł	589
	677			

Znacznie jednak lepiej wygląda Gmina Węgorzyno, gdy kryterium oceny będzie stanowiła ilość pozyskanej kwoty dotacji w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Choć na koniec roku 2024 ilość gmin miejsko wiejskich wynosi 677 to jednak tylko 579 z nich trwało przez pełny 20 letni okres w typie gminy miejsko wiejskiej. Pozostałe migrowały „do” lub „z” gmin innego typu np. miejskich bądź wiejskich. Badając kryterium oceny otrzymanych dotacji *per capita* (na mieszkańca) by można było wywieść wnioski porównawcze i pozbawione błędu dlatego, badaniem objęto jedynie gminy z pełnym 20 letnim okresem trwania w typie miejsko wiejskim.

Na 579 gmin, uśredniony -za okres 20 lat- mieszkaniec Gminy, otrzymywał rocznie przez 20 lat po 134,97 zł/rok dotacji unijnej. Zestawienie gmin miejsko wiejskich pod względem kwoty pozyskanej dotacji na 1 mieszkańca obrazuje tabela nr 43. Dotacja unijna *per capita* czyli liczona na 1 zamieszkującego gminę mieszkańca także posiada dużą rozpiętość co do wysokości kwoty. Spośród wszystkich badanych gmin najwięcej zyskał pojedynczy mieszkaniec gminy Uniejów z województwa łódzkiego, powiatu poddębickiego. Ta mała gmina, z mieszkańcami lekko ponad 7 tys. osób otrzymała dofinansowanie wysokości 22,3% całości budżetu wykonywanego przez 20 lat. Mimo najwyższego kosztu zapłaconych odsetek za kredytowanie zadań publicznych w wysokości 127,22 zł na rok na mieszkańca i tak kwota dotacji równa 1.544,40 zł/rok robi wrażenie w zestawieniu z gminami z środka czy końca listy. Koszt obsługi długu (*zapłacone odsetki*) od zaciągniętych przez Gminę kredytów stanowi 8,2% otrzymanej dotacji.

Gmina Węgorzyno spośród wszystkich badanych gmin miejsko wiejskich, zajmuje dosyć dobrą, bo 99 pozycję, z kwotą -na statystycznego mieszkańca- równą 221,26 zł/rok. Obciążenie jednak mieszkańca odsetkami w kwocie 37,00 zł na rok stanowi 16,7% otrzymanej dotacji i nie jest już tak dobre. Tabela zawiera jednocześnie pozycjonowanie wszystkich gmin powiatu łobeskiego.

Uwzględniając współczynnik okresowości niektórych gmin w typie gmin miejsko wiejskich wynika, że każdy uśredniony mieszkaniec gminy miejsko wiejskiej „otrzymał” rocznie z przeznaczeniem na wykonanie zadań publicznych w swoich gminach kwotę dotacji

równą 134,97 zł/rok. Gdyby założyć, że kredytowanie objęło tylko zadania unijne, a zapewne większość wymagała wkładu, na który zaciągano kredyty, to kwota otrzymanej dotacji powinna zostać pomniejszona o zapłacone odsetki za kredyty. Stosując tożsamą analogię, na uśrednionego mieszkańca przypadło 35,33 zł/rok spłaty odsetek. Zatem w uproszczonym obrazie rysującym znaczenie środków unijnych należy przyjąć, że uśredniony mieszkaniec gminy miejsko wiejskiej został wspomógł dotacją unijną wysokości 99,65 zł/osobę/rok tj. 1.992,91 zł/osobę za całe 20 lat.

**Tabela nr 46. Uszeregowanie gmin miejsko - wiejskich pod względem kwoty pozyskanej dotacji
capita]**

Poz.	Nazwa gminy z zakresu pozycji w rankingu.	Liczba mieszk. (śr. za 20L)	Budżet wydatkowy ogółem 20L	Kwota dotacji ogółem 20L	Udział % dotacji [kol.5 / kol.4]	Dotacja unijna na rok per capita	Ok d ogó
1	2	3	4	5	6	7	
1	UNIEJÓW	7 099	984 242 749	219 274 285	22,3%	1.544,40 zł/rok przez 20 lat	18
2	ŚCINAWA	10 175	974 177 261	177 201 045	18,2%	870,77 zł/rok przez 20 lat	18
3	DZIWNÓW	3 985	691 628 657	61 978 802	9,0%	777,65 zł/rok przez 20 lat	9
32	RESKO	8 048	681 434 328	51 111 072	7,5%	317,54 zł/rok przez 20 lat	11
48	ZBĄSZYNEK	8 312	753 038 696	46 149 076	6,1%	277,61 zł/rok przez 20 lat	9
49	MIEDZYPÓRZ	5 081	419 209 014	28 148 083	6,7%	276,99 zł/rok przez 20 lat	3
50	BABIMOST	6 308	541 288 091	34 682 302	6,4%	274,91 zł/rok przez 20 lat	5
98	LUBOMIERZ	6 018	511 795 720	26 650 483	5,2%	221,42 zł/rok przez 20 lat	4
99	WĘGORZYNO	7 053	556 390 763	31 210 798	5,6%	221,26 zł/rok przez 20 lat	5
100	JEZIORANY	7 813	630 760 371	34 235 119	5,4%	219,09 zł/rok przez 20 lat	9
140	ŁOBEZ	14 061	1 086 505 842	53 213 884	4,9%	189,23 zł/rok przez 20 lat	14
148	JAWORZYNA ŚLĄSKA	10 333	736 920 583	38 068 004	5,2%	184,21 zł/rok przez 20 lat	17
149	BIECZ	16 812	1 206 273 626	61 858 831	5,1%	183,97 zł/rok przez 20 lat	22
150	ALEKSANDRÓW ŁÓDZKI	30 174	2 115 711 039	110 720 995	5,2%	183,47 zł/rok przez 20 lat	24
198	PNIEWY	12 375	1 123 804 791	40 212 215	3,6%	162,47 zł/rok przez 20 lat	15
199	OŚNO LUBUSKIE	6 371	618 213 309	20 654 589	3,3%	162,10 zł/rok przez 20 lat	13
200	CHOROSZCZ	14 756	945 927 392	47 759 072	5,0%	161,83 zł/rok przez 20 lat	6

gm. W.	RADOWO MAŁE	3 620	264 686 345	9 815 538	3,7%	135,57 zł/rok przez 20 lat	1 659 111	22,92 zł rok przez 20 lat	16,9%
298	WYSZOGRÓD	5 710	408 314 481	14 149 716	3,5%	123,90 zł/rok przez 20 lat	6 209 346	54,37 zł rok przez 20 lat	43,9%
299	MILICZ	24 140	1 765 065 654	59 667 844	3,4%	123,59 zł/rok przez 20 lat	30 177 080	62,50 zł rok przez 20 lat	50,6%
300	NOWE	10 421	721 335 775	25 530 900	3,5%	122,50 zł/rok przez 20 lat	5 346 899	25,65 zł rok przez 20 lat	20,9%
342	DOBRA	4 352	309 710 339	9 916 313	3,2%	113,93 zł/rok przez 20 lat	2 792 321	32,08 zł rok przez 20 lat	28,2%
398	GOLINA	11 822	782 500 003	22 798 780	2,9%	96,43 zł/rok przez 20 lat	5 655 862	23,92 zł rok przez 20 lat	24,8%
399	ZAGÓRÓW	8 974	680 728 940	17 273 497	2,5%	96,24 zł/rok przez 20 lat	6 111 611	34,05 zł rok przez 20 lat	35,4%
400	PRASZKA	13 626	837 527 502	26 030 590	3,1%	95,52 zł/rok przez 20 lat	3 127 310	11,48 zł rok przez 20 lat	12,0%
498	TRZEMESZNO	14 168	982 358 371	19 452 129	2,0%	68,65 zł/rok przez 20 lat	6 051 841	21,36 zł rok przez 20 lat	31,1%
499	KĄLUSZYN	5 925	439 991 176	8 042 251	1,8%	67,87 zł/rok przez 20 lat	6 155 082	51,94 zł rok przez 20 lat	76,5%
500	TUCHOLA	20 194	1 392 669 498	27 264 881	2,0%	67,51 zł/rok przez 20 lat	7 158 714	17,72 zł rok przez 20 lat	26,3%
577	RÓŻAN	4 419	512 571 931	1 950 238	0,4%	22,07 zł/rok przez 20 lat	641 902	7,26 zł rok przez 20 lat	32,9%
578	WARKA	19 103	1 283 975 843	8 104 555	0,6%	21,21 zł/rok przez 20 lat	9 227 071	24,15 zł rok przez 20 lat	113,9%
579	GRÓJEC	24 949	1 787 398 335	8 056 054	0,5%	16,15 zł/rok przez 20 lat	10 408 718	20,86 zł rok przez 20 lat	129,2%

* przez całe 20 lat, z obecnych dziś 677 gmin typem miejsko wiejskim pozostawało 579 jst. Reszta w ilości 98 gmin pochodzi z migracji między poszczególnymi typami (wiejska, miejska). Niniejsza tabelaryczna analiza objęła 579 jst.

Cel wielu samorządów jakim jest implementacja środków unijnych w budżety własne oraz realizowanie tym sposobem oczekiwań społecznych przyczyniło się do powstania wielkiej nieracjonalności w sferze finansów publicznych. Rozmiar tej nieracjonalności mierzony jest konkretną stratą pieniężną ale – co istotne – wielkich rozmiarów szkodą wynikającą z ukształtowania się nieprawdziwego poglądu, że środki te spowodowały rozwój miast, wsi, przysiółków i osad. Wszystko, zdaje się wskazywać, że tak jednak nie jest. Ogłaszane przez komisarzy europejskich rodzaje funduszy i programów zmuszały beneficjentów tak państwowych jak i samorządowych (*także prywatnych*) do zaciągania kredytów celem pozyskania wkładów własnych na wspólną z UE realizacją przedsięwzięć. Trwające latami kredytowanie zadań publicznych wymuszanych napływem środków z budżetu UE doprowadziło do skutków, których negatywne oddziaływanie powinno rozpocząć dyskusję społeczną w tym względzie. Z badań, które przeprowadzono na potrzeby przedstawienia tego zagadnienia w niniejszym raporcie wynika, że budżety państwa i samorządu liczone łącznie, w okresie od 2004 do 2023 roku (20 lat akcesji) wydały na obsługę długu publicznego (*odsetki dla banków*) kwotę równą 691.669.097 tys. zł⁷⁰ (~692 mld zł). W oparciu o sprawozdania Ministra Finansów, który publikuje roczne salda transferów środków unijnych i krajowych wynika, że za ten sam 20 letni okres (2004 – 2023) Polska otrzymała netto dotacji w kwocie 673.246.759⁷¹ tys. zł. (~673 mld zł). Jak zatem wynika z powyższego, Polska liczona jako sektor publiczny (*rząd i samorząd*) zapłaciła bankom, samych odsetek, więcej niż otrzymała **netto** wszystkich środków unijnych w okresie 20 lat. Różnica *in minus* w kwocie 18.422.338 tys. zł (~18,4 mld zł) za cały 20-letni okres akcesji jest dramatycznym wymiarem niepowodzenia tej współpracy.

Nadmienić należy na marginesie, że ujemne dla Polski saldo, o którym mowa powyżej powiększa - zawarta w globalnych transferach - część środków przedakcesyjnych (10.081.573 tys. zł) oraz przejściowych (8.217.267 tys. zł), które napływały do Polski po 2004 roku, aż do chwili ich wygaszenia. Suma tych dwóch kwot nie powinna być zaliczana do środków akcesyjnych. Gdyby uwzględnić ten fakt bilans akcesyjnej „pomocy” jest bardziej dramatyczny i wynosi -36.721.178 tys. zł.

To bardzo smutna, by nie powiedzieć dramatyczna konstatacja, o której winni wiedzieć liderzy lokalnych społeczności, a przede wszystkim mieszkańcy polskich gmin.

Dla Gminy Węgorzyno, wykonanie finansowania zadań własnych z udziałem środków zagranicznych za pośrednictwem budżetu gminnego w okresie od 2004 do 2023 przedstawiała

⁷⁰ Kwotę obsługi długu publicznego dokonano na podstawie danych ogłoszonych w sprawozdaniach zatwierdzonych przez sejm, a dotyczących wykonanych budżetów państwa oraz budżetów samorządów opublikowanych na drukach Rb28 złożonych w Ministerstwie Finansów w latach 2004 – 2023.

⁷¹ Dane transferów pieniężnych z 20 sprawozdań z wykonania budżetu państwa (rządu i samorządu)

się dla poszczególnych kadencji jak wskazano w tabeli poniżej. Pokazuje ona faktyczny wpływ finansowania unijnego na gminny budżet. W okresie 20 lat akcesji gmina otrzymała z UE 31.210.798,06 zł a także pozyskała kwotę 131.483 zł z innych budżetów zagranicznych (Fundusz Norweski). Ogółem środków zagranicznych pozyskano w wysokości 31.342.281,06 zł. Należy przy tym zwrócić uwagę, że budżet własny złożony z środków krajowych wyniósł za ten okres 525.048.482,42 zł, z czego na wkład do projektów unijnych przeznaczono kwotę 10.074.127,30 zł. W ramach globalnego budżetu wydatkowego Gminy w kwocie 556.390.763,48 zł/20 lat, udział unijnych środków wyniósł 5,6%. W obliczy takiej proporcji nie wydaje się zasadne twierdzić, że środki unijne *wywarły istotny wpływ na rozwój* Węgorzyna tym bardziej, że z całości unijnych dotacji – przypomnijmy 31.210.798,06 zł/20 lat - na wydatki inwestycyjne przeznaczonych zostało tylko 26.371.008,42 zł. Pozostałą kwotę czyli 15,5% dotacji tj. 4.839.789,64 zł przeznaczono na wydatki bieżące, pośród których wynagrodzenia pracownicze stanowiły 2.088.818 zł tj. 6,7% ogółu otrzymanych dotacji.

Reasumując zagadnienie wydatków inwestycyjnych w 20 letnim okresie akcesyjnym (2004-2023) gmina Węgorzyna zrealizowała wszystkich wydatków majątkowych na kwotę 106.737.365,72 zł, z czego środki krajowe stanowiły kwotę równą 80.366.357,30 zł (75,3%) a dotacje UE 26.371.008,42 zł (24,7%).

Inwestycje były przyczyną zadłużania budżetów. Zapewne nie wszystkie kredyty, jednak spora ich część była związane z unijnymi programami dlatego w bilansie końcowym oceny wydatków majątkowych nie można pominąć kwot zaciągniętych kredytów i związanych z nimi odsetek zapłaconych bankom. Przegląd sprawozdań finansowych gminy pozwala z całą pewnością podać kwoty odsetek od zaciągniętych kredytów. Wyniosły one łącznie za 20 lat 5.218.691,31 zł. Co do kredytów i pożyczek wiemy jaka kwota została zaciągnięta z całą pewnością za ostatnie 14 lat (2010-2023). Wyniosła ona 48.313.874,31zł. Ekstrapolując tą wartość można przyjąć, że wykonanie inwestycji na wartość 106.737.365,72 zł wymagało zaciągnięcia kredytów i pożyczek w wysokości 69.019.820,44 zł, których koszt ogólny wyniósł wskazane wyżej 5.218.691,31 zł. Powyższe obejmuje okres od roku 2004 do roku 2023.

Wydatki Gminy.

Wymiarem wykonywania przez gminę różnych polityk społeczno- gospodarczych jest ich odzwierciedlenie w nakładach finansowych tj. wydatkach na realizację każdej z nich. Najogólniej wydatki nazywane są jako bieżące⁷² i majątkowe⁷³. Wśród wydatków bieżących

⁷² **Wydatki bieżące** jednostek budżetowych obejmują różnego rodzaju koszty, do których zalicza się: 1.) wynagrodzenia i uposażenia osób zatrudnionych w jednostkach budżetowych oraz składki naliczane od tych wynagrodzeń i uposażeń; 2.) zakupy towarów i usług; 3.) koszty utrzymania oraz inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych i realizacją ich statutowych zadań; 4.) koszty zadań zleconych do realizacji jednostkom zaliczanym i niezaliczanym do sektora finansów publicznych, z wyłączeniem organizacji pozarządowych. Wydatkami bieżącymi są wydatki odnoszące się do rocznego okresu realizacji danego wydatku.

⁷³ **Wydatki majątkowe** obejmują: wydatki na zakup i objęcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego; wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych oraz dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji realizowanych przez inne jednostki.

wyodrębnia się w szczególności: a) wydatki jednostek budżetowych *na wynagrodzenia* i składki od nich naliczane, b) te związane z realizacją ich *statutowych działań*, c) *dotacje*⁷⁴ na zadania bieżące, d) *świadczenia*⁷⁵ na rzecz osób fizycznych.

Do grupy wydatków bieżących zalicza się też wypłaty z tytułu *poręczeń i gwarancji* udzielonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, przypadające do spłaty w danym roku budżetowym, *obsługę długu* jednostki samorządu terytorialnego, wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt.2 i 3 ustawy o finansach publicznych, w części związanej z realizacją zadań bieżących jednostek samorządu terytorialnego.

W wydatkach majątkowych wyróżniamy dwie grupy ekonomiczne *inwestycje* sensu ścisłego oraz *udziały, akcje i wpłaty* na rzecz spółek prawa handlowego.

Na potrzeby raportu opracowano udział wydatków Gminy Węgorzyno kadencjami za okres akcesji tj. ostatnich 20 lat.

Tabela nr-47. Wysokość unijnego dofinansowania kadencjami władz samorządowych w relacji do sumy gminnych budżetów.

Budżety Gminy Węgorzyno kadencjami władz samorządowych z uwzględnieniem finansowania budżetu środkami zagranicznymi.						
Lata kadencji	2004-2006	2007-2010	2011-2014	2015-2018	2019-2023	2004-2023
BUDŻET GMINY OGÓŁEM	41 817 591,86	83 620 960,38	100 494 410,94	115 270 500,30	215 187 300,00	556 390 763,48
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
BIEŻĄCE	36 887 946,08	66 690 020,20	81 319 456,21	98 280 441,05	166 475 534,22	449 653 397,76
MAJĄTKOWE	4 929 645,78	16 930 940,18	19 174 954,73	16 990 059,25	48 711 765,78	106 737 365,72
I. ŚRODKI KRAJOWE	41 417 088,66	78 216 085,21	90 533 981,06	112 919 983,41	201 961 344,08	525 048 482,42
% budżetu ogółem	99,0%	93,5%	90,1%	98,0%	93,9%	94,4%
Finansowanie zadań krajowych	41 340 233,60	76 114 917,91	87 004 785,16	111 776 639,78	198 737 778,67	514 974 355,12
Wydatki bieżące	36 756 463,08	65 204 602,67	79 122 735,50	98 057 985,48	164 793 166,38	443 934 953,11
Wydatki majątkowe	4 583 770,52	10 910 315,24	7 882 049,66	13 718 654,30	33 944 612,29	71 039 402,01
Wkład gminy do projektów UE	76 855,06	2 101 167,30	3 529 195,90	1 143 343,63	3 223 565,41	10 074 127,30
Wydatki bieżące	0,00	225 079,42	363 190,31	51 823,31	107 078,97	747 172,01
Wydatki majątkowe	76 855,06	1 876 087,88	3 166 005,59	1 091 520,32	3 116 486,44	9 326 955,29
II. ŚRODKI UNII EUROPEJSKIEJ	400 503,20	5 404 875,17	9 960 429,88	2 350 516,89	13 225 955,92	31 342 281,06
% budżetu ogółem	1,0%	6,5%	9,9%	2,0%	6,1%	5,6%
Wydatki bieżące	131 483,00	1 260 338,11	1 833 530,40	170 632,26	1 575 288,87	4 971 272,64
Wydatki majątkowe	269 020,20	4 144 537,06	8 126 899,48	2 179 884,63	11 650 667,05	26 371 008,42

Reasumując zagadnienie dotacji unijnych o których była już mowa w części dochodowej raportu należy stwierdzić, że do wyłącznej opinii każdego mieszkańca Gminy Węgorzono

⁷⁴ Art. 130. 1. **Dotacje przedmiotowe** są to środki przeznaczone na dopłaty do określonych rodzajów wyrobów lub usług, kalkulowane według stawek jednostkowych. Art. 131. **Dotacje podmiotowe** obejmują środki dla podmiotu wskazanego w odrębnej ustawie lub w umowie międzynarodowej, wyłącznie na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie określonym w odrębnej ustawie lub umowie międzynarodowej. Art. 132. 1. Z budżetu państwa są finansowane inwestycje państwowych jednostek budżetowych. Ust. 2. Z budżetu państwa mogą być udzielane **dotacje celowe** na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji: 1) agencji wykonawczych; 2) instytucji gospodarki budżetowej; 3) innych państwowych osób prawnych, dla których zasady gospodarki finansowej określają odrębne ustawy; 4) jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych, na podstawie odrębnej ustawy; 5) w zakresie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym; 6) realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego jako zadania: a) własne, b) z zakresu administracji rządowej; 7) związanych z badaniami naukowymi lub pracami rozwojowymi.

⁷⁵ **Świadczenia na rzecz osób fizycznych obejmują wydatki** budżetu kierowane, na podstawie odrębnych przepisów, bezpośrednio lub pośrednio do osób fizycznych, a niebędące wynagrodzeniem za świadczoną pracę. Źródło: Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. DZ. U z 2013 r., poz. 885 ze zm.), art. 124 ust. 2. Jest to Jedna z grup wydatków budżetu wyodrębniona w ramach ustawowej systematyki wydatków obok: 1.) dotacji i subwencji, 2.) wydatków bieżących jednostek budżetowych, 3.) wydatków majątkowych, 4.) wydatków na obsługę długu, 5.) środków własnych Unii Europejskiej i współfinansowania projektów z udziałem środków Unii Europejskiej.

powinna należeć odpowiedź na pytanie czy rzeczywiście wysokość dofinansowania przez Unię Europejską miała widoczny wpływ na rozwój gminy. Wydaje się, że przedstawione dane obalają mit jakiegoś szczególnego znaczenia unijnych dofinansowań na polską przestrzeń publiczną, w tym na Węgorzyno.

Zaprezentowana we wstępie podrozdziału struktura wydatkowa odzwierciedla adekwatność realizacji bieżących polityk władz gminu w kontekście wykonywanych długofalowych programów określonych uchwałami oraz dokumentami strategicznym. Poprzez udzielane dotacje gmina wskazuje również o ważności poszczególnych zadań publicznych objętych różnymi politykami.

Dla Gminy Węgorzyno struktura finansowa wydatków dla poszczególnych obszarów zadań publicznych (*działów klasyfikacji budżetowej*) oraz ekonomicznych grup wydatkowych (*działalność statutowa, wynagrodzenia, dotacje, świadczenia, obsługa długu, wydatki majątkowe*) w ostatnich trzech latach 2022 – 2024 kształtowała się jak pokazano na **załączniku nr-7**.

3.1.5. Wydatki bieżące. Działalność statutowa gminy i wynagrodzenia.

Po wyłączeniu dotacji i świadczeń można we właściwszym świetle ocenić jaka ilość środków pozostaje gminie na typową działalność statutową. Z łącznej kwoty wykonanych wydatków w roku **2024** wynoszącej 46.466.251 zł, aż 65% (30.195.126 zł) stanowiły wydatki na realizację zadań statutowych określonych w ustawach, a z tych aż 44% pochłonęły wydatki na samą tylko oświatę i wychowanie.

Tabela nr-48. Wydatki bieżące Gminy (*działalność statutowa, bieżąca*)

I GRUPA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH OBSZARY ZADAŃ PUBLICZNYCH	WYDATKI BIEŻĄCE na cele statutowe		
	2022 rok	2023 rok	2024 rok
010: Rolnictwo i łowiectwo	873 373	1 444 484	1 405 565
400: Pozostała działalność	10 750	482 612	0
600: Transport i łączność	219 007	468 692	987 564
700: Gospodarka mieszkaniowa	462 854	438 396	501 158
710: Działalność usługowa	112 730	119 522	132 608
750: Administracja publiczna	3 652 907	4 087 348	4 855 285
751: Urzędy naczelných organów władzy państwowej	1 380	29 588	49 998
752: Obrona Narodowa	0	560	460
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona p-poż.	401 478	227 294	234 790
801: Oświata i wychowanie	10 095 999	10 899 235	13 202 096
851: Ochrona zdrowia	127 489	138 240	114 743
852: Pomoc społeczna	1 449 269	1 537 928	1 904 870
853: Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	680 728	528	79
855: Rodzina	1 031 207	1 333 812	1 721 972

900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 750 916	3 362 760	3 936 212
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	752 584	900 462	895 700
926: Kultura fizyczna	123 991	171 749	252 026
Grupa wydatkowa RAZEM	22 864 839	25 643 209	30 195 126

Wydatki oświatowe kompensowane miały być gminom przekazywanymi z budżetu państwa subwencjami oświatowymi. Okazuje się jednak, że ich wysokość jest nieadekwatna do kosztów utrzymania oświaty.

Subwencja oświatowa za rok 2024 wyniosła 6.585.978 zł i była wyższa w stosunku do roku 2023 (5.262.729 zł). Jednak same tylko wynagrodzenia bez kosztów wynagrodzeń za dowożenie wyniosły w oświacie węgorzyńskiej w roku badanym 10.621.850 zł a rok wcześniej 8.556.134 zł. Zatem subwencja pokrywa tylko 62,0% (za 2023 - 61,5 %) wydatków samych tylko wynagrodzeń. Kilka lat temu pokrywała 75%, a w roku 2015 subwencja oświatowa pokrywała aż 93,6% tych samych rodzajów wynagrodzeń w oświacie. Relacja ta znacznie się pogarsza z okresu na okres. To bardzo niepokojąca tendencja. Rozpatrując całość kosztów gminnej oświaty, to subwencja oświatowa pokrywa odpowiednio w 2024 - 49,9% w 2023 - 48,3% a w roku 2015 pokrywała aż – 74,8%.

Zatem obecny system subwencjonowania oświaty powinien być przedmiotem rozmów środowisk samorządowych z władzami państwowymi.

Gmina co prawda objęta jest dodatkowym subwencjonowaniem należnym jej z tytułu mniejszych niż średnia krajowa gęstość zaludnienia i wskaźnik dochodu podatkowego jednak subwencje te służyć powinny celowi równoważenia rozwoju gminy w stosunku do innych, zamożniejszych gmin nie zaś finansowaniu samej oświaty.

Tabela nr-49. Subwencje państwowe inne niż oświatowa (*działalność statutowa, bieżąca*)

2022	2023	2024	DODATKOWE CZĘŚCI SUBWENCJI OGÓLNEJ
4 012 329	4 166 579	5 281 983	SUBWENCJ WYRÓWNAWCZA (od dochodu podatkowego <92%Gg
73 423	170 365	83 252	SUBWENCJ RÓWNOWAŻĄCA (od gęstości zaludnienia)
0	0	342 066	SUBWENCJ ROZWOJOWA
0	2 014 636	1 017 895	SUBWENCJ UZUPEŁNIAJĄCA
4 085 752	6 351 580	6 725 196	OGÓŁEM INNE SUBWENCJE PONAD CZĘŚĆ OŚWIATOWĄ

Właściwa jednak ocena całokształtu sprawowania władzy staje się jeszcze trudniejsza, gdy weźmiemy pod uwagę dochody własne, gwarantowane ustawami, którymi dysponuje lokalny samorząd. Udział wszystkich wynagrodzeń w całej sferze publicznej (*łącznie z oświatową*) realizowanej budżetem Gminy Węgorzyno w badanych latach kształtował się następująco.

Tabela nr-50. Wydatki na wynagrodzenia w całej sferze publicznej Gminy Węgorzyno.

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2022 rok</i>	<i>2023 rok</i>	<i>2024 rok</i>
<i>Dochody ogółem</i>	44 438 084	44 509 255	48 720 222
<i>Dochody własne</i>	19 092 901	16 360 611	18 746 739
<i>Wynagrodzenia i składki od nich naliczane (art. 236 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy) OGÓŁEM</i>	13 608 934 zł	14 970 528 zł	18 657 868 zł
<i>% udziału wynagrodzeń w dochodach własnych Gminy</i>	<i>71,3 %</i>	<i>91,5 %</i>	<i>99,5 %</i>

Zatem jak widać z powyższych zestawień, szczególnie tabeli powyżej, koszty realizacji zadań własnych, których wykonywanie nałożono na samorząd ustawami są dalece niedoszacowane, na tyle nawet – co podkreślano w każdym raporcie gminy Węgorzyno – że dojdzie do zrównoważenia wynagrodzeń wypłacane w sferze publicznej z dochodami własnymi. To właśnie stało się w roku bieżącym.

W powiatach wystąpiło to już dawno. W starostwie powiatowym w Łobzie wynagrodzenia z pochodnymi wynoszą 146% dochodów własnych powiatu (*dane GUS.2020*). W obecnych realiach systemowych, wydatki bieżące gmin wspomagane być muszą różnego rodzaju dotacjami i subwencjami. Realizacja wydatków majątkowych z środków własnych jest praktycznie niemożliwa, a jeżeli już są realizowane to tylko w przypadku, gdy samorząd pozyska środki z innych alternatywnych źródeł, najczęściej budżetu UE, kredytuując udział wkładu własnego.

Oceniając relację badanych lat w tych trudnych warunkach mierzonych małym udziałem środków własnych przy jednoczesnym wykonywaniu zadań rządowych nieadekwatnie finansowanych, konieczne niestety staje się zabieganie o środki finansowe z innych źródeł. Jednak pamiętać należy, że ich otrzymanie zawsze obarczone jest ryzykiem. Jak pokazuje poniższe zestawienie, o dotacje na wykonywanie zadań własnych nie jest tak łatwo. Większa ich część to dotacyjny transfer środków z budżetu państwa na realizację zadań społecznych z zakresu administracji rządowej, które wykonuje gmina. Jeżeli jednak środki takie na realizację innych zadań gminnych się pojawiają jest to przejaw aktywności i skuteczności samorządu.

3.1.6. Dotacje udzielane na realizację zadań gminnych.

Realizownie polityk wytyczonych uchwałami Rady Miejskiej dokonuje się poprzez finansownie poszczególnych działów gospodarki, które najogólniej odzwierciedlone są nazwie klasyfikacji budżetowej. Dotacjami jak wspomniano finansowane są zadania własne powierzone do wykonania innym podmiotom. Wydzielenie dotacji z wydatków bieżących pozwala śledzić priorytety zadań publicznych znajdujących się aktualnie w kręgu

zainteresowania władz lokalnych. Są też przejawem współpracy władz gminnych z organizacjami pozarządowymi. Udzielane są przez gminę jako:

1. **dotacje podmiotowe** obejmują środki dla podmiotu określonego w konkretnej ustawie albo w umowie międzynarodowej. Są one przeznaczone jedynie na dofinansowanie jej działalności bieżącej w zakresie, który określany jest przez ustawę albo umowę. (np. Biblioteka, GOKiS, TPD). W roku bieżącym dotacja podmiotowa obejmowała kwotę 1.300.717,19 zł i była wyższa od roku poprzedniego o kwotę 227.884,38zł.

WYSOKOŚĆ UDZIELONYCH DOTACJI PODMIOTOWYCH				
2023 rok	2024 rok	Różnica rok do roku	Gr.*	Rodzaj dotowanego podmiotu
192 432,81 zł	300 617,19	↑ 108 184,38	(b)	801. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
500 000,00 zł	600 000,00	↑ 100 000,00 (b)*	(b)	921. Gminny Ośrodek Kultury i Sportu
380 400,00 zł	400 100,00	↑ 19 700,00 (b)*	(b)	921. Biblioteka Publiczna
1 072 832,81 zł	1 300 717,19 zł	↑ 227 884,38	(b)	OGÓŁEM DOTACJI

▪ (b) wydatek bieżący

2. **dotacje celowe** przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkomgo samorządu terytorialnego ustawami, realizowanych przez jednostki inne niż jednostki samorządu terytorialnegona (*bezpieczeństwo publiczne – OSP; kulturę fizyczną – kluby sportowe, stowarzyszenia; ochronę dziedzictwo narodowe – stowarzyszenia, organizacje kościelne, wyznaniowe*) W roku bieżącym dotacja celowa obejmowała kwotę 1.586.176,15 zł z czego wydatki majątkowe, o pokrycie których wnioskowały organizacje wyniosły 446.103,00 zł. W roku 2023 celowych dotacji majątkowych gmina udzieliła 65.000,00 zł.

WYSOKOŚĆ UDZIELONYCH DOTACJI CELOWYCH			
2023 rok	2024 rok	Grupa	Rodzaj dotowanego działu gospodarki
451 580,00	4 590,00 30 207,70	(b) (m)	754. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa
2 686,06	0	(b)	801. Oświata i wychowanie
124 000,00	72000,00	(b)	851. Ochrona zdrowia
30 000,00	120 000,00	(b)	852. Pomoc społeczna
0,00	4 513,00	(b)	855. Rodzina
0,00	40 032,00	(m)	900. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska
65 000,00	1 069 833,45	(m)	921. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego
199 262,50	245 000,00	(b)	926. Kultura fizyczna

872 528,56 zł	446 103,00 1 140 073,15 1 586 176,15	(b) (m) Razem	OGÓŁEM DOTACJI CELOWYCH
---------------	--	---------------------	-------------------------

* (b) wydatki bieżące;

* (m) wydatki majątkowe

3. **dotacje przedmiotowe**, mają one związek z konkretną dostawą towarów lub świadczeniem usług i stanowi dopłatę do ceny. Takich dotacji gmina nie realizowała.

Dotacjami finansowany jest sektor finansów publicznych do których zaliczamy w gminie GOKiS, Bibliotek czy inne samorządy ale też organizacje i podmioty spoza tego sektora (np. OSP, TPD, kluby sportowe). Dotacje są instrumentem poprzez który wspierana jest działalność mająca charakter zadań publicznych realizowanych przez oba wspomniane wyżej sektory.

Ważnym jest sektor pozarządowy w postaci stowarzyszeń działających na terenie Gminy Węgorzyno jest 32. Ich relacje z Gminą oparte są i zawarte w Programie Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi. Spośród tych organizacji dużego wsparcia finansowego udzielono Towarzystwu Przyjaciół Dzieci (TPD). Dotacja roczna wynosi jak wskazano w tabeli pn. dotacje podmiotowe. TPD w najszerszym swoim spektrum działań organizuje zastępcze środowiska rodzinne dla dzieci osieroconych; udziela opieki i pomocy dzieciom rodzin biednych, dotkniętych bezrobociem, patologicznych, wielodzietnych, rozbitych; udziela pomocy rodzinom wychowującym dzieci przewlekłe chore i niepełnosprawne; prowadzi działalność opiekuńczo-wychowawczą poprzez terenowe koła przyjaciół dzieci; organizuje wakacje dla dzieci z rodzin ubogich i niewydolnych wychowawczo. TPD prowadzi działalność edukacyjną organizując m.in. konkursy ekologiczno-plastyczne i poetyckie, przeglądy działalności artystycznej itp. TPD posiada swoje ogniwa we wszystkich województwach oraz większości powiatów, miast i gmin.

Gmina sfinansowała także - co czyni rokrocznie na przestrzeni wielu już lat -Klub Sportowy „Sparta”. Organizuje on imprezy sportowo - rekreacyjne, w tym prowadzi sekcję piłki nożnej na rzecz mieszkańców Gminy Węgorzyno. Działa on m.in. w oparciu o dotację celową, której udziela gmina. W roku bieżącym była to kwota 245 000,00 zł.

Wszystkich wydatków dotacyjnych jakie gmina zrealizowała w roku 2024 roku dofinansowując uprawnione podmioty wykonujące zadania własne gminy było ogółem 2.886.893,34 zł, z czego dotacji majątkowych 1.140.073,15 a dotacji bieżących 1.746 820,19 zł. W stosunku do roku ubiegłego notowany jest wzrost finansowania zadań dotacjami o 961.531,97 zł.

Poza dotacjami o których mowa wyżej, w dotacyjnych wydatkach bieżących są księgowane także zwroty dotacji (*rozliczenia w roku budżetowym*) a także wypłacane środki o charakterze dotacyjnym (*np. ustawowe zasilanie izb rolniczych*). Dlatego ostateczna wielkość

dotacji i subwencji dokonana w ramach wydatków bieżących jest odmienna od dotacji wypłaconych na realizację zadań. Ostatecznie, grupa ekonomiczna zwana „dotacje i subwencje” wynosi jak podano w poniższej tabeli.

Tabela nr-51. Dotacje udzielone przez Gminę na realizację zadań bieżących

II GRUPA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH OBSZARY ZADAŃ PUBLICZNYCH	DOTACJE I SUBWENCJE		
	2022 rok	2023 rok	2024 rok
010: Rolnictwo i łowiectwo	26 301	29 940	33 992
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona p-poż.	7 786	26 400	4 590
801: Oświata i wychowanie	284 179	195 119	300 617
851: Ochrona zdrowia	0	124 000	72 000
852: Pomoc społeczna	103 754	31 670	123 572
855: Rodzina	5 120	24 038	8 936
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	12 997	12 997	0
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	707 119	880 400	1 000 100
926: Kultura fizyczna	245 000	199 263	245 000
Grupa wydatkowa RAZEM	1 392 256	1 523 826	1 788 807

3.1.7. Świadczenia. Forma finansowania zadań społecznych.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych obejmują wydatki budżetu kierowane, na podstawie odrębnych przepisów, bezpośrednio lub pośrednio do osób fizycznych, a niebędące wynagrodzeniem za świadczoną pracę. Źródło: Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. DZ. U z 2013 r., poz. 885 ze zm.), art. 124 ust. 2. Świadczenia to forma finansowania szczególnie dedykowana segmentowi zadań na które gmina posiada bardzo niewielki wpływ bo ich finansowanie oparte jest w większości o środki przyznawane gminie przez budżet państwa. Najczęściej są to zadania z zakresu administracji rządowej. Są one przeznaczane na realizację zadań bieżących, zatem leżących w kompetencji państwa. Świadczeniami realizuje się także zadania własne gmin. Finansowane są nimi zadania z zakresu polityki społecznej, rodzinnej czy wychowawczo-opiekuńczej zawartej w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, Gminnym Programie Wspierania Rodziny oraz innych programach socjalno-bytowych jak choćby służących przeciwdziałaniu narkomani czy rozwiązywania problemów alkoholowych. Wykaz zadań własnych i zleconych zawarty jest w ostatniej części raportu, która poświęcona jest działalności Ośrodka Pomocy Społecznej.

Tabela nr-52. Świadczenia udzielone przez Gminę na realizację zadań społecznych.

III GRUPY WYDATKÓW BIEŻĄCYCH OBSZARY ZADAŃ PUBLICZNYCH	ŚWIADCZENIA na rzecz osób fizycznych		
	2022 rok	2023 rok	2024 rok
750: Administracja publiczna	328 711	324 815	324 022
751: Urzędy naczelných organów władzy państwowej	0	33 840	92 330

754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona p-poż.	327 595	116 114	84 110
801: Oświata i wychowanie	324 481	402 544	442 623
852: Pomoc społeczna	1 637 202	1 076 348	1 523 824
853: Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	4 036 400	26 400	3 953
855: Rodzina	5 728 221	3 575 232	3 788 223
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 589	1 089	979
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	530	570	366
926: Kultura fizyczna	300	404	528
Grupa wydatkowa RAZEM	12 412 685	5 586 049	6 282 706

Jak wynika z tabeli, po przesunięciu w roku 2023 wypłaty świadczeń rodzinnych 500 Plus, 300 „Dobry Start” do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, świadczenia standardowe w postaci wspierania rodzin, rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo wychowawczych czy wspomaganie systemu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 a które były wypłacane przez gminę wróciły do wielkości porównywalnych. Wyraźnie zauważalny wzrost w stosunku do roku 2023 widoczny jest pod pozycją „Pomoc Społeczna” gdzie największe zwiększenia tj. o 166.312,02 zł uległy wypłaty zasiłków mieszkaniowych oraz o 117.758,14 wypłaty zasiłków stałych. Z kwoty 20.688,84 zł zmalało do 12.516,70 zł świadczenie społeczne wypłacane przez gminę ob. Ukrainy.

Z uwagi, że pomoc na rzecz obywateli Ukrainy, choć rozpisywne na inne grupy ekonomiczne klasyfikacji budżetowej ma ogólnie charakter socjalny, pomocowy, zatem należy nadmienić, że w gminie Węgorzyno od wybuchu konfliktu wojennego w 2022 roku przeznaczono na Ukraińców przebywających w Polsce ogółem 762.204,34 zł.

POMOC FINANSOWA PRZEZNACZONA NA OBYWATELI UKRAINY W GMINIE WĘGORZYNO.	
2022 rok	530.830,61 zł
2023 rok	147.224,63 zł
2024 rok	84.149,10 zł
OGÓŁEM	762 204,34 zł

Reasumując, wydatki związane z bieżącym funkcjonowaniem gminy zwane ogólnie wydatkami bieżącymi, łącznie z obsługą długu publicznego, w roku 2024 ukształtowały się na poziomie 39.192.313 zł. Ponoszone były oraz finansowały niemal wszystkie działy klasyfikacji

budżetowej, które niejako odpowiadają i odzwierciedlają działy gospodarki. Ukształtowały się na poziomach jak obrazuje tabela.

Tabela nr-53. Wydatki bieżące ogółem *(bieżące, dotacje, świadczenia, wynagrodzenia)*

RAZEM GRUPY WYDATKÓW OBSZARY ZADAŃ PUBLICZNYCH	OGÓŁEM BIEŻĄCE bieżące, dotacje, świadczenia, wynagrodzenia			
	2022 rok	2023 rok	2024 rok	
010: Rolnictwo i łowiectwo	899 675	1 474 424	1 439 557	3,7%
400: Pozostała działalność	10 750	482 612	0	0,0%
600: Transport i łączność	219 007	468 692	987 564	2,5%
630: Turystyka	24 976	0	0	0,0%
700: Gospodarka mieszkaniowa	462 854	438 396	501 158	1,3%
710: Działalność usługowa	112 730	119 522	132 608	0,3%
720: Informatyka	93 203	0	0	0,0%
750: Administracja publiczna	3 981 617	4 412 163	5 179 307	13,2%
751: Urzędy naczelnych organów władzy państw.	1 380	63 428	142 328	0,4%
752: Obrona Narodowa	0	560	460	0,0%
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona p-poż.	736 858	369 808	323 490	0,8%
757: Obsługa długu publicznego	635 369	935 685	925 674	2,4%
801: Oświata i wychowanie	10 704 660	11 496 897	13 945 336	35,6%
851: Ochrona zdrowia	127 489	262 240	186 743	0,5%
852: Pomoc społeczna	3 190 224	2 645 946	3 552 266	9,1%
853: Pozostałe zadania w zakr. polityki społecznej	4 717 128	26 928	4 032	0,0%
854: Edukacyjna opieka wychowawcza	27 657	28 693	21 749	0,1%
855: Rodzina	6 764 547	4 933 082	5 519 131	14,1%
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 765 502	3 376 846	3 937 191	10,0%
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 460 233	1 781 431	1 896 165	4,8%
926: Kultura fizyczna	369 291	371 415	497 554	1,3%
Grupy wydatkowe OGÓŁEM	37 305 148	33 688 768	39 192 313	100%

4. POLITYKA GOSPODARCZA.

1.2.3. Strategia Rozwoju Gospodarczego Gminy, której podstawą prawną opracowania jest ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju wraz z Wieloletnią Prognozą Finansową której podstawą prawną opracowania jest ustawa o finansach publicznych aby mogły być realizowane niezbędne jest ponoszenie finansowych nakładów majątkowych. Do wydatków majątkowych zalicza się wydatki na: inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt. 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego; zakup i objęcie akcji i udziałów; wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

4.1. Wydatki majątkowe. Inwestycje gminne.

Aktywność inwestycyjna samorządu gminnego znacznie odbiega od inwestycji podmiotów gospodarczych, prowadzi ona bowiem do poprawy bytu społeczności lokalnej i zaspokajania jej potrzeb, a jednocześnie gwarantuje trwały rozwój jednostki przez aktywizację gospodarczą regionu. Polityka inwestycyjna samorządów lokalnych powinna być również przejawem troski o zasoby, którymi dysponuje. Racjonalnie i efektywnie wydatkowane środki publiczne są gwarantem korzyści w postaci nowych miejsc pracy i zysku wytworzonego przez dynamicznie rozwijającą się gospodarkę lokalną.

Istotne znaczenie mają inwestycje infrastrukturalne, których brak jest barierą do rozpoczęcia kolejnych ewentualnych inwestycji i może w dużym stopniu zahamować rozwój gospodarczy na terenie danej gminy, a nawet wpłynąć w znaczny sposób na pogorszenie funkcjonowania podmiotów gospodarczych na terenie danej gminy. Samorządy lokalne mają określone możliwości rozwoju wynikające z posiadanych zasobów technicznych, społecznych, ekonomicznych i ekologicznych. Na dynamikę i kierunek rozwoju lokalnego ma wpływ rodzaj zasobów, ich dostępność, wielkość i efektywność wykorzystania. Ważne jest również położenie geograficzne danej gminy.

Grupą wydatków charakteryzującą realizację -szczególnie- polityki gospodarczej są wydatki majątkowe. Obrazują one najlepiej czy i jak realizowane są strategie gospodarcze. Stało się tak, że strategie gospodarcze określane są przez Radę Miejską w dokumencie zwanym Wieloletnią Prognozą Finansową. Choć istnieje wymóg prawny sporządzenia Strategii Rozwoju Gospodarczego Gminy to jak pokazuje doświadczenie nie są one wykorzystywane przy realizowaniu bieżącej polityki społeczno-gospodarczej. Polityka gminy tworzona jest i weryfikowana na bieżąco. Jak się wydaje, najważniejszym czynnikiem ustalania priorytetów inwestycyjnych są rodzaje instrumentów finansowych tj. projektów i programów krajowych i zagranicznych dofinansowujących zadania publiczne.

Strategia gospodarcza to dokument, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Dokument zawiera długofalowy program rozwoju gminy. Powinien być opracowany oraz zatwierdzony uchwałą rady miejskiej. W roku 2001, uchwałą nr XXX/318/2001 w dniu 1 czerwca przyjęto w Węgorzynie dokument pod nazwą „Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Węgorzyna”. Określał on perspektywę rozwoju na lat 15. Zostały w nim określone kierunki w których gmina powinna się rozwijać. Choć dokument specyfikował i opisywał wiele dziedzin życia, łącznie z rynkiem pracy i wpływem władz lokalnych na ten rynek, to rozwój wielu - spośród opisywanych dziedzin społecznych i gospodarczych – nie zależy bezpośredniego od polityki władz samorządu lokalnego. Konstrukcja takich dokumentów uzależniona była i jest w dalszym ciągu od wymogów

związanych z wdrażaniem funduszy strukturalnych i funduszu spójności. Z najważniejszych jednak, z zakresu zadań własnych gminy uwzględniono rozwój w infrastrukturę techniczną. Wyznaczono perspektywy rozwojowe dla zaopatrzenia mieszkańców w wodę, zbiorowego odprowadzania ścieków socjalno-bytowych, gospodarki odpadami oraz rozwoju komunikacji i telekomunikacji. W zakresie infrastruktury społecznej, spośród 7 ustalanych kierunków, położono nacisk na rozwój oświaty, sportu, rekreacji oraz gospodarki mieszkaniowej. Służba zdrowia, opieka społeczna czy rynek usług choć wspominane i modelowane co do kierunków rozwoju, pozostają mało zależne od samorządu a ich rozwój jest pochodną szeroko rozumianej i realizowanej polityki państwa. Spośród gospodarek wyróżniono i położono szczególny nacisk na rozwój dwóch dziedzin istotnych z punktu widzenia Gminy Węgorzyno: rolnictwo i turystykę.

Jak wspomniano wyżej, o tym czy w ogóle oraz w jaki sposób realizowana jest strategia rozwojowa Gminy świadczą dobitnie wydatki majątkowe, czyli nakłady – w największym stopniu – inwestycyjne. W roku 2023 – jak do tej pory – zrealizowano najwięcej inwestycji. Łączny nakład wyniósł 19.046.554 zł. Z dotychczas prowadzonej analizy wydatków inwestycyjnych można powiedzieć, że trudno będzie pobić taki rekord. Nakład inwestycyjny do budżetu ogółem wyniósł w roku 2023 aż 36,1%. Jednak rok 2024 także należy uznać za udany. 15,65% nakładów majątkowych to całkiem przyzwoity wskaźnik. Nakłady majątkowe ogółem wyniosły 7.273.938 zł.

4.1.1. Wykaz rodzajów zrealizowanych inwestycji i poniesionych wydatków majątkowych.

Oceny wykonywania strategii najpewniej dokonujemy poprzez wydatki majątkowe widziane z jednej strony w pryzmacie otrzymywanych środków z budżetów zagranicznych, dotacji budżetów krajowych oraz wkładu środków własnych, a z drugiej strony wysokością przychodów, które niemal zawsze są instrumentem prefinansującym inwestycje. W zakresie badanych trzech lat wydatki majątkowe kształtowały się następująco:

Tabela nr-54. Wykaz wydatków majątkowych w roku budżetowym 2024 na tle wydatków majątkowych lat poprzednich.

GRUPA WYDATKÓW OBSZARY ZADAŃ PUBLICZNYCH	WYDATKI MAJĄTKOWE		
	2022 rok	2023 rok	2024 rok
010: Rolnictwo i łowiectwo	89 267	4 319 227	2 500 718
600: Transport i łączność	116 350	6 988 857	1 177 161
630: Turystyka	876 957	2 282 850	21 183
700: Gospodarka mieszkaniowa	0	3 103 645	0
710: Działalność usługowa	13 500	0	0
720: Informatyka	29 457	0	0
750: Administracja publiczna	48 300	657 702	20 068
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	4 152 840	930 416	75 040

801: Oświata i wychowanie	56 537	83 791	156 623
855: Rodzina	0	14 022	0
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	352 112	601 044	2 253 311
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	80 000	65 000	1 069 833
926: Kultura fizyczna	6 000	0	0
Grupy wydatkowe OGÓŁEM	5 821 319	19 046 554	7 273 938

Dla zobrazowania tempa zmian, celem utrwalenia w pamięci zbiorowej mieszkańców gminy rodzajów zadań inwestycyjnych realizowanych za przyczyną obecnej reprezentacji organów władzy samorządowej wskazanych w załączniku nr 1 raportu, wyszczególniono w poniższych zestawieniach tabelarycznych wszystkie rozpoczęte, kontynuowane i zakończone inwestycje realizowane w okresie ostatnich 3 lat.

Tabela nr-55. Wykaz zadań inwestycyjnych oraz wydatków majątkowych dla lat 2022 – 2024.

ZADANIA INWESTYCYJNE WYKONYWANE W ROKU BUDŻETOWYM 2022		
Rozbudowa sieci wodociągowej przesyłowej i rozdzielczej Rogówko-Przytoń-Sulice-Wiewiecko obsługującej również miejscowości Ginawa i Gościław		63 626,99 zł
Budowa sieci Gościław - Sulice II		22 140,00 zł
Przyjęcie sieci wodociągowej w m. Cieszyno dla zasilenia dz. 175/2 i 175/3		3 500,00 zł
Pomoc finansowa dla Województwa Zachodniopomorskiego w formie dotacji celowej na dofinansowanie "Budowy chodnika w m. Stare Węgorzynko"		27 000,00 zł
Modernizacja infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem LED w Węgorzynie (udział Gminy)		77 344,86 zł
Wykonanie nowych przepustów pod drogą do Sulic		12 004,80 zł
Budowa infrastruktury turystycznej poprzez budowę pomostu pływającego dla celów rekreacyjnych i rozwoju żeglarsstwa nad jeziorem Woświn w Cieszynie z zagospodarowanie terenu plaży i terenu przyległego		773 547,00 zł
Budowa infrastruktury turystycznej celem zagospodarowania brzegu Jeziora Węgorzyno, obejmującego 3 pomosty stałe i pływające. Slip małą architekturę, ścieżki rowerowe i edukacyjne, ciągi komunikacyjne z parkingiem, oświetlenie		44 010,00 zł
Zagospodarowanie terenu plaży jeziorze Woświn w Cieszynie		59 400,00 zł
Dostawa i montaż lamp solarnych LED (Nagroda 'Rosnąca odporność" - COVI - 19)		13 500,00 zł
Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014 -2020 , Osi Priorytetowej V Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT-EU dotycząca projektu grantowego „Cyfrowa Gmina "		29 457,27 zł
Modernizacja sieci teleinformatycznej ze stacjami roboczymi aktywnymi i serwerami w Urzędzie Miejskim w Węgorzynie		11 070,00 zł
Grant Sołecki		15 000,00 zł
dofinansowanie z budżetu państwa projektu "Pod białą -czerwoną" - zakup masztu i flagi wraz z instalacją		7 230,00 zł
Grant Sołecki		15 000,00 zł
Częściowe dofinansowanie zakupu samochodu osobowego nieoznakowanego dla KPP w Łobzie		8 000,00 zł
dofinansowanie zakupu samochodu specjalnego typu Pickup dla PPPSP w Łobzie		10 000,00 zł
Budowa Centrum Zarządzania Kryzysowego w Węgorzynie- ETAP II z remiza OSP oraz siedzibą dla Policji, ZK,SM i ratownictwa medycznego wraz z wyposażeniem i zakupem karetki pogotowia, koszty zarządzania projektem		4 134 839,65 zł
Realizacja projektu "Ekopracownie" w Szkole Podstawowej w Węgorzynie i w Szkole Podstawowej w Runowie Pomorskim		56 537,17 zł
Kanalizacja sanitarna na terenie Węgorzyna (wsparcie)		164 904,64 zł
Budowa Stacji Uzdatniania Wody - wykonanie PFU		18 450,00 zł
Zakup kosiarki samojezdnej Sołectwo Połchowo		11 900,00 zł
Instalacja fotowoltaiczna i grzewcza dla obiektów użyteczności publicznej Gminy Węgorzyno		23 370,00 zł
Realizacja projektu "Rosnąca odporność" - dostawa i montaż lamp solarnych		129 988,00 zł
Sołectwo Gardno		3 499,00 zł

Dotacje celowe przekazane z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych jednostkom niezaliczanych do sektora finansów publicznych	80 000,00 zł
Rekultywacja boiska w m. Mieszewo	6 000,00 zł
ŁĄCZNA WARTOŚĆ WYKONANYCH ZADAŃ MAJĄTKOWYCH W ROKU 2022.	5 821 319,38 zł

ZADANIA INWESTYCYJNE WYKONYWANE W ROKU BUDŻETOWYM 2023

Budowa sieci wodociągowej przesyłowej i rozdzielczej Rogówko-Przytoń-Sulice- Wiewiecko obejmujących również m. Ginawie i Gościśław (budżet gm.)	916 444,30 zł
Budowa sieci wodociągowej przesyłowej i rozdzielczej Rogówko-Przytoń-Sulice- Wiewiecko obejmujących również m. Ginawie i Gościśław (wkład UE)	1 993 910,51 zł
Budowa sieci wodociągowej przesyłowej i rozdzielczej Rogówko-Przytoń-Sulice- Wiewiecko obejmujących również m. Ginawie i Gościśław (wkład PL)	1 139 690,84 zł
Przejęcie sieć wodociągowo rozdzielczej położonej w dz. 110 i 7/33 ob. Cieszono.	1 100,00 zł
Rozbudowa sieci wodociągowej przesyłowej i rozdzielczej Rogówko-Przytoń-Sulice-Wiewiecko obejmujących również m. Ginawa i Gościśław (RFIL)	268 081,64 zł
Przebudowa drogi gminnej Chwarstno (RFIL= 777 318,25 zł)	781 519,93 zł
Przebudowa drogi gminnej w m. Brzeźniak	17 220,12 zł
Przebudowa dróg gminnych (Mielno Winniki)	48 233,17 zł
Modernizacja dróg gminnych Cieszyno (w tym środki Funduszu Sołeckiego 18 852,87 zł)	18 852,87 zł
Modernizacja infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem LED	149 035,64 zł
Przebudowa przepustu drogi w m. Trzebawie	64 004,50 zł
Przebudowa drogi gminnej Wiewiecko wraz z infrastrukturą techniczną. Wykonanie dokumentacji projektowej.	94 532,99 zł
Modernizacja infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem LED w Węgorzynie (RFIL)	280 000,00 zł
Przebudowa drogi w m. Chwarstno (RFIL)	405 000,00 zł
Przebudowa dróg gminnych Mielno, Winniki. (Polski ład)	1 200 457,86 zł
Modernizacja infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem LED w Węgorzynie. (Polski ład)	2 850 000,00 zł
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Chwarstno. (Polski ład)	1 080 000,00 zł
Zagospodarowanie terenu plaży jeziora Woświn w Cieszynie	639 238,19 zł
Budowa pomostu rekreacyjnego na jeziorze Węgorzyno w rejonie wschodniej linii brzegowej.	117 382,95 zł
Wykonanie oświetlenia pomostu w Cieszynie	31 734,00 zł
Budowa infrastruktury drogowej w Cieszynie (RFIL)	730 664,48 zł
Budowa pomostu rekreacyjnego na jeziorze Węgorzyno w rejonie wschodniej linii brzegowej (Polski ład)	763 830,00 zł

Prawo pierwokupu działki w Cieszynie	90 000,00 zł
Wykonanie łazienki w budynku komunalnym ul. Kościuszki	13 645,00 zł
Zakup (objęcie) udziałów przez Gminę w tworzonej spółce z o.o. "Społeczna Inicjatywa Mieszkańcowa"	3 000 000,00 zł
Modernizacja sieci teleinformatycznej w Urzędzie Miejskim w Węgorzynie.	195 537,44 zł
zakup klimatyzatora do sali konferencyjnej w UM	10 098,30 zł
Modernizacja sieci teleinformatycznej w Urzędzie Miejskim w Węgorzynie RFIL	420 420,57 zł
Granty Sołeckie (inwestycje z grantów sołeckich)	31 645,36 zł
Dofinansowanie samochodu nieoznakowanego dla Komendy Powiatowej Policji w Łobzie	5 000,00 zł
Dofinansowanie do zakupu samochodu ratowniczo - gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożamej w Węgorzynie.	430 380,00 zł
Centrum Zarządzania Kryzysowego CZK (RFIL)	495 035,86 zł
Utworzenie i wyposażenie Eko-pracowni w Szkole Podstawowej w Runowie Pomorskim pn.: "Przez doświadczenie do wiedzy"	83 791,47 zł
Montaż klimatyzatora w żłobku w Węgorzynie.	14 022,00 zł
Wsparcie kanalizacji w tym: awaria kanalizacji ul. Drawska 17 259,41 zł, naprawa grodzi zbiornika na oczyszczalni ścieków w Węgorzynie 134 749,14 zł, Poprawa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Kopernika 20 576,97 zł, Przyłączenie do kanalizacji na terenie miasta, nadzór inwestorski 235 426,27 zł Poprawa kanalizacji ul. Kościuszki 33 825,00 zł.	441 836,79 zł
Instalacja fotowoltaiczna i grzewcza dla obiektów użyteczności publicznej w Gminie Węgorzyno.	116 009,97 zł
Zakup urządzenia do pomiaru powietrza (Czyste powietrze)	15 867,00 zł
Dostawa i montaż oświetlenia ulicznego na terenie gminy Węgorzyno w tym środki Funduszu Sołeckiego 23.201,87 zł	27 330,60 zł
Dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych. Kościoł.	65 000,00 zł
ŁĄCZNA WARTOŚĆ WYKONANYCH ZADAŃ MAJĄTKOWYCH W ROKU 2023.	19 046 554,35

ZADANIA INWESTYCYJNE WYKONANE W ROKU BUDŻETOWYM 2024

Budowa stacji uzdatniania wody w m. Rogówko (Polski Ład 1 080 000,00 zł)	1 320 000,00 zł
Budowa wodociągu Gościław Sulice w kwocie (Polski Ład 1 070 250,13 zł)	1 142 818,01 zł
Plac zabaw mamy aktywnie działamy" Fundusz Sołecki Lesięcin (Funduszu Sołeckiego 3 000,00 zł, gmina 538,07 zł, grant 15 000,00 zł)	18 538,07 zł
Plac zabaw w Ginawie rozświetlamy - bezpieczną zabawę mamy" (Funduszu sołeckiego 3 000,00 zł, gmina 1 361,87 zł, grant 15 000,00 zł.)	19 361,87 zł
Przebudowa drogi gminnej w Sołectwie Sarnikierz" etap II dokumentacja projektowa (Polski Ład 22.646,55)	28 606,17 zł

Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej w m. Wiewiecko z infrastrukturą techniczną etap I	865 476,00 zł
Przebudowa drogi dojazdowej na dz. 177 213/2 obr 2 m. Węgorzyno (Kopernika) wykonanie dokumentacji projektowej	22 386,00 zł
Modernizacja dróg gminnych w Cieszyńnie (Funduszu Sołeckiego w kwocie 23 688,36)	61 801,62 zł
Ekoprzystanki w Gminie Węgorzyno	186 960,00 zł
Zakup wiaty przystankowej w Sołectwie Winniki (Funduszu Sołeckiego Winniki w kwocie 10 948,00 zł, udział gminy 983,00 zł.)	11 931,00 zł
Zagospodarowanie terenu plaży poprzez utwardzenie drogi do jez. Woświn w Cieszyńnie.	21 183,20 zł
Zakup altany w ramach grantu osiedlowego Pn. „Słoneczna altana do wspólnego działania” ul. Grunwaldzka	20 068,33 zł
Dofinansowanie zakupu samochodu dla Policji. (Wpłaty Gminy na państwowy fundusz celowy)	13 132,50 zł
Modernizacja i rozbudowę sieci łączności na terenie powiatu łobeskiego. (Wpłata na fundusz celowy)	20 000,00 zł
Ochotnicza Straż Pożarna w Węgorzynie. Zakup quada. Dotacja.	24 407,70 zł
zakup kompletu węży hydraulicznych	5 800,00 zł
zakup przyczepy do quada Ochotnicza Straż Pożarna Węgorzyno (dofinansowanie z Powiatu 10 000 zł, WOZ Goleniów 1 000)	11 700,03 zł
Budowa wewnętrznej instalacji gazowej w budynku Szkoły Podstawowej w Runowie Pomorskim	18 696,00 zł
Audyt energetyczny budynku Szkoły Podstawowej w Węgorzynie i Runowie Pom.	18 400,00 zł
Ogród wrażeń - Dżungla Króla Lwa. Dopuszenie ogrodu w sprzęt i infrastrukturę do edukacji ekologicznej.	119 526,66 zł
Opracowanie dokumentacji projektowej PFU Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków.	33 210,00 zł
Przyłączenie nieruchomości do wbudowanej sieci kanalizacyjnej Aglomeracja Węgorzyno ul. Witosza, Runowska	14 880,60 zł
Instalacja fotowoltaiczna i grzewcza dla obiektów użyteczności publicznej (Polski Ład 1.943.277,72)	2 109 062,12 zł
Program Priorytetowego Ciepłego Mieszkania (WFOŚiGW 40 032,00)	40 032,00 zł
zakup i montaż altany ogrodowej w sołectwie Chwarstno (Fundusz sołecki)	10 399,65 zł
zakup i montaż altany ogrodowej w sołectwie Przytoń (Fundusz sołecki)	16 366,58 zł
zakup i montaż altany ogrodowej w sołectwie Węgorzynko (Fundusz sołecki)	11 300,00 zł
zakup dmuchawy, traktora ogrodowego w sołectwie Mieszewo	14 899,00 zł
Opracowanie projektu budowy kanalizacji deszczowej w drodze gminnej w Mielnie (Zadanie z roku 2019)	3 161,44 zł
Remont i konserwacja ścian zewnętrznych kościoła Przytoń (Polski Ład)	1 069 833,45 zł
ŁĄCZNA WARTOŚĆ WYKONANYCH ZADAŃ MAJĄTKOWYCH W ROKU 2024	7 273 938,00 zł

W roku 2023 jedno tylko zadanie realizowane było przy współudziale środków UE a w roku 2024 dofinansowań zagranicznych nie było. Było natomiast bardzo duże dofinansowanie inwestycji z środków krajowych, szczególnie finansowanych z programu Polski Ład. Mniejsze zadania szczególnie finansowane z funduszu sołeckiego miały też dofinansowanie z grantów oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska.

Na 30 realizowanych zadań inwestycyjnych w roku 2024 aż 12 z nich znalazło dofinansowanie zewnętrzne. Sumaryczna wartość dofinansowań wyniosła 5.496.379,99 zł.

Wszystkie pozostałe inwestycje i nakłady majątkowe w kwocie 1.777.558,01 zł wykonano z środków budżetu gminnego, na które – częściowo - zaciągane były kredyty. Zatem ogółem wykonanych zadań majątkowych w roku 2024 było zrealizowanych na kwotę 7.273.938,00 zł. W wartości ogółem tych zadań 24% stanowiły środki własne a 76% stanowiły zewnętrzne dofinansowania środkami krajowymi. To bardzo dobry wynik.

W roku 2024 nakłady inwestycji wykonywane były 8 obszarach życia publicznego (*patrz: Tabela Wydatki Majątkowe*). Wszystkie, choć z różnie rozłożonym akcentem znajdują swoje miejsce w Strategii Rozwoju Gospodarczego Gminy. Choć termin ważności tego dokumentu minął to wiele zawartych tam treści jest ciągle aktualnych. Realizowane są one w okresach wyznaczanych przez rokrocznie zatwierdzane przez Radę Miejską - Wieloletnie Prognozy Finansowe. Rozkład wydatków jaki można zaobserwować dla badanych lat a także, co wynika z analizy wydatków z lat ubiegłych, upoważnia do stwierdzenia że gmina sukcesywnie i konsekwentnie realizuje zadania wskazane w strategii.

4.2. Deficyt / Nadwyżka. Przychody. Rozchody. Dług Publiczny.

Deficyt / Nadwyżka. Otrzymywane środki ze źródeł zewnętrznych tak krajowych jak zagranicznych oraz wskaźnik skutecznego aplikowania jest przyczyną obecności w budżecie deficytu oraz długu publicznego. W roku 2024 gmina zaplanowała dosyć wysoki deficyt na łączną kwotę 4.582.074,32 zł, jednak racjonalizując wydatki w trakcie roku budżetowego rok zakończyła nadwyżką budżetową wysokości 2.253.970,46 zł co w stosunku do wielkiego deficytu roku 2023 wynoszącego -8.226.067,20 zł było sporym wyzwaniem przy jednakowoż zrealizowanym wysokim wskaźniku inwestycyjnym wynoszącym dla badanego roku 15,65%.

Przychody osiągnięto w łącznej kwocie 11.161.058,46 zł przy 18.872.704,11 zł w roku 2023. To one tak wysokie w roku 2023 były przyczyną dużych inwestycji, ale jednocześnie są dziś powodem ostrożnościowej polityki inwestycyjnej, gdyż przychody to zobowiązania które należy oddać.

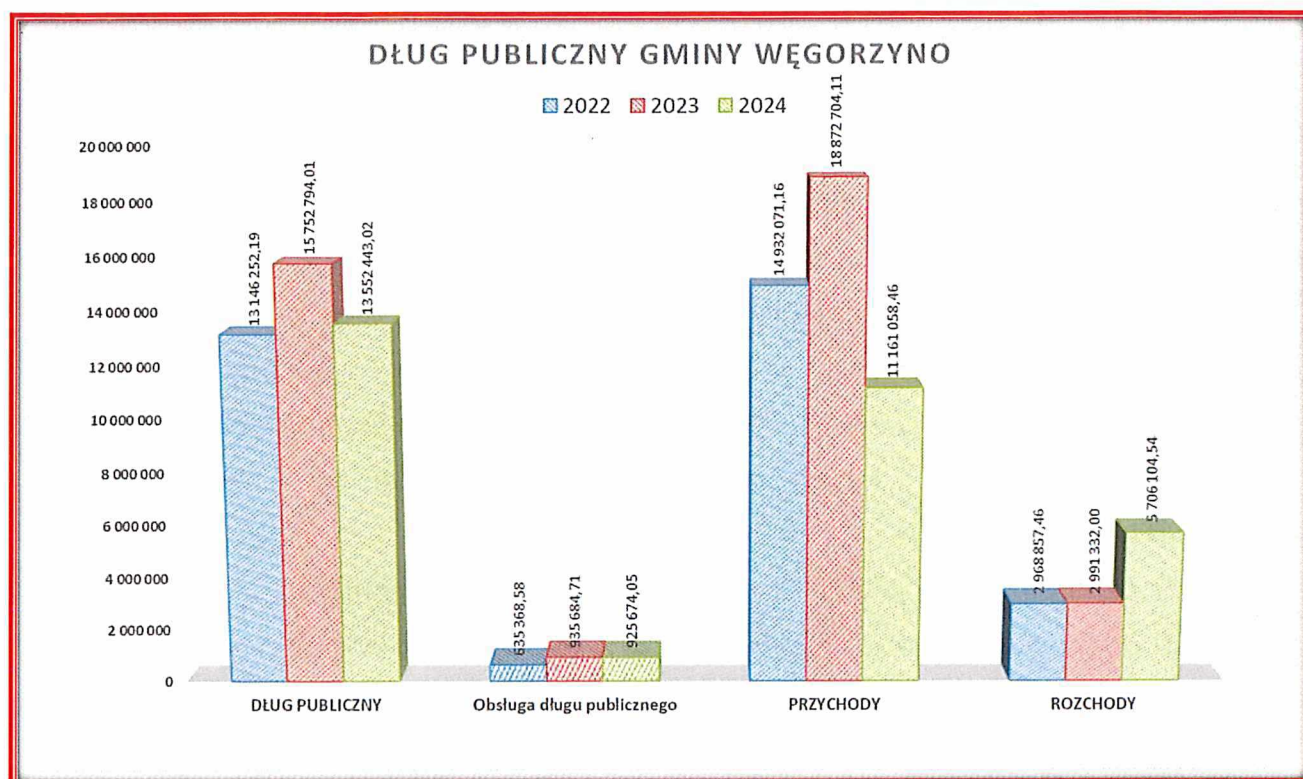
1.) zaciągniętych kredytów: 2024 rok = 3.500.000,00 zł 2023 rok = 5.648.776,83 zł

- 2.) spłata udzielonych pożyczek: 2024 rok = 5.753,55 zł, *2023 rok = 0.00 zł*
- 3.) niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych: 2024 rok = 3.877.349,69 zł, *2023 rok = 0.00 zł*
- 4.) z środków wolnych o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych które wyniosły 2024 rok = 3.777.955,22 zł, *2023 rok = 6.716.339,37 zł*.

Na koniec roku 2024 stan kredytów w bankach komercyjnych wynosił 11.557.000,00 zł zaś pożyczki zaciągnięte w sektorze finansów publicznych było wysokości 1.995.443,02 zł. Od tych zobowiązań gmina zapłaciła 925.674,05 zł odsetek co było porównywalne z odsetkami zapłaconymi w roku 2023 (935.684,71 zł). W roku 2024 spłacono zobowiązań w stosunku do banków komercyjnych na łączną kwotę 5.700.350,99 zł, co z udzieloną pożyczką wysokości 5.753,55 zł daje łączną kwotę rozchodów 5.706.104,54 zł.

Tabela nr-56. Analiza długu publicznego oraz jego kosztów.

	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
DŁUG PUBLICZNY G. Węgorzyno	13 146 252,19	15 752 794,01	13 552 443,02
<u>Procent dochodów budżetu</u>	<u>25,78%</u>	<u>33,32%</u>	<u>28,01%</u>
<u>Procent dochodów własnych</u>	<u>114,78%</u>	<u>130,11%</u>	<u>101,22%</u>
GRUPY WIERZYTELI	-	-	-
Sektor finansów publicznych. Grupa I. ↔	0,00	1 949 095,99	0,00
Sektor finansów publicznych. Grupa III. ↔	2 095 552,19	3 052 698,02	1 995 443,02
Banki Komercyjne ↔	11 050 700,00	10 751 000,00	11 557 000,00
Obsługa długu publicznego	635 368,58	935 684,71	925 674,05
PRZYCHODY	14 932 071,16	18 872 704,11	11 161 058,46
ROZCHODY	2 968 857,46	2 991 332,00	5 706 104,54

4.3. Zasoby materialne gminy.

4.3.1. Środki trwałe.

Na przestrzeni lat działalności władz publicznych, w zasobie majątkowym Gminy Węgorzyna, na koniec roku 2024 znajdował się majątek trwały ogólnej wartości 125.024.311,70 zł co daje wzrost w stosunku do roku 2023 kiedy wartość majątku trwałego wynosiła 121.093.727,28 zł. W okresie roku 2024 podlegał on bieżącej korekcie czego powodem były przyjęcia oraz zdjęcia ze stanu części majątku, ale także przeszacowania dotychczasowych wartości niektórych składników majątkowych. W porównaniu do roku ubiegłego wartość majątku Gminy wzrosła o kwotę 3.930.584,42 zł. Spośród rodzajów środków trwałych, którymi dysponuje gmina wymienić należy: grunty, budynki, budowle, kotły, maszyny i urządzenia ogólnego stosowania, sprzęt ratownictwa i ochrony p-poż, urządzenia techniczne i środki transportowe, narzędzia, przyrządy i ruchomości. Wartość środków trwałych pozostaje w korelacji z realizowanymi przez Gminę inwestycjami i jest miernikiem tak bogactwa jak i rozwoju.

4.3.2. Zasób mieszkaniowy

Wg gminnego zasobu środków trwałych, na 31.12.2024 rok gminny zasób nieruchomości budynków oraz lokali mieszkalnych przedstawia się jak wykazano na *załączniku nr 8*.

Gmina Węgorzyno - według stanu ewidencyjnego na 31.12.2024r., posiada w gminnym zasobie mieszkaniowym **95 lokale** o łącznej powierzchni użytkowej **3 877,26 m²**. W roku 2022 sprzedano 8 lokali mieszkalnych o łącznej pow. użytkowej 419,02 m².

Uwzględniając strukturę funkcjonalną gminnego zasobu mieszkaniowego wyróżniamy:

a/ **88 lokali mieszkalnych** o powierzchni użytkowej **3 645,80 m²** położonych w budynkach mieszkalnych będących własnością lub współwłasnością Gminy, z czego:

a.1.) 44 lokale o łącznej pow. 1 657,70 m² znajduje się w mieście Węgorzyno

a.2.) 44 lokale o łącznej pow. 1 998,10 m² znajduje się na terenach wiejskich.

b/ **6 lokali socjalnych** o łącznej powierzchni użytkowej **175,46 m²** – niepodlegających sprzedaży z czego:

b.1) 4 lokale o łącznej pow. 76,70 m² znajduje się w mieście Węgorzyno

b.2) 2 lokale o łącznej pow. 98,76 m² znajduje się na terenach wiejskich

Analizując strukturę wiekową gminnego zasobu mieszkaniowego, na który składają się lokale mieszkalne i socjalne należy stwierdzić że jest to bardzo stary zasób. Szczegółowy rozkład wieku budynków prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr-57. Struktura wiekowa gminnego zasobu mieszkaniowego wg stanu na 31.XII.2024.

GMINA WĘGORZYNO

Oddano do użytkowania okresami		OKRES 1. Lata 1919 - 1949	OKRES 2. Lata 1950 - 1989	OKRES 3. Lata 1990 - 2019
Ilość budynków	58 szt.	48 szt.	7 szt.	3 szt.
Ilość lokali	95 szt.	71 szt.	22 szt.	2 szt.

MIASTO

Oddano do użytkowania okresami		OKRES 1. Lata 1919 - 1949	OKRES 2. Lata 1950 - 1989	OKRES 3. Lata 1990 - 2019
Ilość budynków	33 szt.	26 szt.	4 szt.	3 szt.
Ilość lokali	50 szt.	33 szt.	15 szt.	2 szt.

WIEŚ

Oddano do użytkowania okresami		OKRES 1. Lata 1919 - 1949	OKRES 2. Lata 1950 - 1989	OKRES 3. Lata 1990 - 2019
Ilość budynków	25 szt.	22 szt.	3 szt.	0 szt.
Ilość lokali	45 szt.	38 szt.	7 szt.	0 szt.

Gmina sukcesywnie wyprzedaje swój zasób mieszkaniowy realizując postanowienia uchwały w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Węgorzyno. Gmina w listopadzie 2023 roku zarządzeniem nr 66/2023 opracowała nowy planu wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych.

Cały gminny zasób mieszkaniowy wraz z przynależnymi do niego innymi aktywami w postaci pozostałych obiektów budowlanych tzw. pomieszczeń gospodarczych (szopy, garaże,

komórki, itp.) jest nośnikiem dochodu do budżetu. W tym roku z tytułu sprzedaży 1 lokalu mieszkalnych otrzymano dochód **7.064,00 zł**.

Tabela nr-58. Wykaz sprzedaży nieruchomości lokalowych”.

Lokalizacja nieruchomości	Nr geod. działki	Pow. lokalu (m ²)	Wartość sprzedaży
ul. Pionierów 3	251/33	56,00	7.064,00 zł (bonifikata 92%)

4.3.3. Nieruchomości gruntowe.

Zbycie nieruchomości. W roku 2024 wystawiono do sprzedaży łącznie 38 nieruchomości na łączną wartość z wyceny wynoszącą 4.769.490 zł z których zostało sprzedanych 11 nieruchomości na łączną wartość 523.264 zł. W ramach sprzedaży ubyto 1,3444 ha gruntów z zasobu gminnego w mieście oraz 0,97 ha z terenu wiejskiego.

Nabycie nieruchomości. Drogą komunalizacji na wniosek gminy pozyskano 0,1209 ha gruntów oraz na podstawie ustawy z dnia 19.10.1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa i art. 46 K.C. nabyto nieruchomość o pow. 1,27 ha.

Tabela nr-59. Wykaz sprzedaży nieruchomości gruntowych w roku 2024”.

ZESTAWIENIE MIENIA GMINNEGO ZBYTEGO W OKRESIE OD DNIA 01.01.2024 r. DO DNIA 31.12.2024 r. (rozliczenie z tabeli 4)					
MIASTO - 1,3444 ha sprzedaż			GMINA - 0,9700 ha sprzedaż		
<i>Lp.</i>	<i>Nr działki i położenie (adres)</i>	<i>pow. w ha</i>	<i>Lp.</i>	<i>Nr działki i położenie (adres)</i>	<i>pow. w ha</i>
1	dz. nr 251/103 w obrębie nr 1 m.	0,0621	1	dz. nr 15 w obrębie Gardno	0,97
2	dz. nr 251/104 w obrębie nr 1 m.	0,0428			
3	dz. nr 709/9 wraz z udz. 1/9 części w dz.	0,1100			
4	dz. nr 654/4 wraz z udz. 1/4 części w dz.	0,0900			
5	dz. nr 251/109 w obrębie nr 1 m.	0,2588			
6	dz. nr 251/106 w obrębie nr 1 m.	0,5377			
7	dz. nr 304 w obrębie nr 4 miasta	0,0861			
8	lokal mieszkalny nr 3 przy ul. Pionierów 3	0,0173			
9	dz. nr 251/105 w obrębie nr 1 m.	0,0907			
10	dz. nr 251/102 w obrębie nr 1 m.	0,0489			
Razem:		1,3444	Razem:		0,9700

W zakresie innych, pozostałych nieruchomości gminnych urząd posiada pełny wykazy takich nieruchomości. Spośród nich wydzielone zostały grunty możliwe do przekształcenia oraz efektywniejszego wykorzystania np. pod inwestycje. Z szczegółowym wykazem nieruchomości można zapoznać się w Wydziale Rozwoju i Gospodarki Komunalnej.

Stan mienia gminnego na dzień 31.12.2024 r. po rozliczeniu zbycia i nabycia w okresie od dnia 01.01.2024 r. do dnia 31.12.2024 r. przedstawia się jak poniżej.

Tabela nr-60. Stan właścicielski nieruchomości gruntowych na k. 2024 roku.

MIASTO

Wyszczególnienie	Pow. w ha.
Drogi	15,1682
Wieczyste użytkowanie spółdzielni	0,1200
Wieczyste użytkowanie osób fizycznych	1,7974
Wieczyste użytkowanie Pracowniczych Ogrodów Działkowych	12,8700
Dzierżawa osób fizycznych i podmiotów	36,9000
Ograniczone prawo rzeczowe na rzecz ENEA	0,7956
Gmina w wyłącznym posiadaniu	55,725
RAZEM:	123,3762

GMINA

Wyszczególnienie	Pow. w ha.
Drogi	344,1041
Wieczyste użytkowanie spółdzielni	0,0000
Wieczyste użytkowanie osób fizycznych	0,0000
Wieczyste użytkowanie Pracowniczych Ogrodów Działkowych	10,4872
Dzierżawa osób fizycznych i podmiotów	121,2200
Ograniczone prawo rzeczowe na rzecz ENEA	3,6906
Gmina w wyłącznym posiadaniu	132,3675
RAZEM:	611,8694

4.3.4. Sieć dróg.

Komunikację między miejscowościami zapewnia rozbudowany układ drogowy. Jak wynika z ewidencji gruntów i budynków pod drogami znajduje się łącznie 359,2723 ha gruntów. Gmina posiada 75 odcinków dróg kategorii gminnej o łącznej długości 67,119 km, z czego 59 na terenie wiejskim o długości 62,216 i 17 odcinków dróg, o długości 4,903 km na terenie miejskim. W ostatnim roku gmina nie podejmowała uchwał w zakresie zmian klasyfikacji dróg na publiczne drogi gminne. Poprzez gminę przebiega 16 odcinków dróg kategorii powiatowej, 2 odcinki dróg wojewódzkich (nr 146 i 151) oraz jeden odcinek drogi krajowej nr 20. Mapę sieci dróg publicznych gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych, które zlokalizowane są w granicach administracyjnych gminy Węgorzyno obrazuje **Załącznik nr 9A** a wykaz wraz z opisem wszystkich dróg **załącznik nr 9B**. Wydaje się, że w gminie istniejąca sieć jest już trwale ustalona. Obecnie wymagane będą jedynie nakłady na poprawę jakości tej sieci i jak pokazują wykonywane zadania inwestycyjne gmina corocznie poprawiając ich stan. Niestety kosztowność ich budowy nie pozwala, aby w szybszym jak obecnie tempie poprawiać jakość dróg.

4.3.5. Sieć światłowodowa, telekomunikacyjna.

W zakresie rozwoju telekomunikacji podnoszonej przez strategię jako bardzo istotną dla przyszłości życia mieszkańców, Gmina Węgorzyno jest bardzo nieliczną spośród gmin całego kraju, posiadając własne operatorstwo na dostarczanie internetu. W roku 2014 wybudowano i oddano do użytkowania inwestycję kanalizacji sieci szerokopasmowej obejmującej bardzo rozległy teren Gminy. Alokacja tras głównych kanałów sieci światłowodowej na terenie Gminy wskazana jest na planie sytuacyjnym stanowiącym załącznik 10 do raportu.

Decyzją Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej nr DDRT-WWS-6172-39/14 (23) z dnia 29 czerwca 2015 roku, Gmina otrzymała zgodę na świadczenie usługi dostępu do internetu za pomocą sieci przewodowej światłowodowej i bezprzewodowej. Poprzez wybudowanie 62.170 mb kanalizacji światłowodowej oraz 20 bezprzewodowych punktów dostępowych stała się pionierem w tej dziedzinie wśród samorządów. Też jako nieliczna podpisała umowę z operatorem Orange na wykorzystywanie swoich zasobów celem włączania mieszkańców do szerokopasmowej sieci światłowodowej.

Rysunek nr 12. Lokalizację dostępowych punktów bezprzewodowych na terenie gminy.

Pomimo, że w gminie nasycenie terenu usługami teleinformatycznymi innych operatorów nie wygląda najgorzej w stosunku do innych (*swoje stacje przekaźnikowe pobudowali tacy operatorzy jak: PLAY, Orange, PLUS, T-mobile.*) to jednak od chwili oddania sieci światłowodowej do użytkowania Burmistrz Węgorzyna usilnie poszukiwał rozwiązania na efektywniejsze wykorzystanie gminnych zasobów teleinformatycznych. W wyniku rozmów, które prowadził od roku 2019 z jednym z największych operatorów na kraj, stało się możliwe wykorzystywanie gminnych zasobów oraz włączenia ich w globalną sieć internetową. W dniu 29.09.2020 roku Gmina Węgorzyna podpisała umowę ramową dzierżawy włókien i kanalizacji teletechnicznej z Orange Polska S.A. Ponadto, w roku 2020 i 2021 operator ten prowadził roboty w ramach budowy własnych odcinków światłowodowych powiększając zasób publiczny o kolejne dziesiątki kilometrów.

4.3.6. Sieć wodociągowa..

W zakresie gospodarki wodnej gmina posiada 11 lokalnych ujęć wody będących jej własnością, o łącznej wydajności 87 m³/h. Są to SUW: Wiewiecko, Węgorzyna, Gościsław, Przytoń, Rogówko, Włodawa, Podlipce, Kowale, Winniki, Dłusko, Cieszyno.

Stacja Węgorzyna (dz. ew. 820, pow. 0,7435 ha, obr.4 Miasto).

Zasila poprzez sieć wodociągową miasto Węgorzyna mieszkańców, Stare Węgorzynko, Runowo Pomorskie i Połchowo.

Z ujęcia korzysta średnio **3.300** mieszkańców.

SUW Węgorzyna to sprawny, trójstopniowy system wodociągowy. Pompy tłoczą wodę z dwóch czynnych studni (nr 7 i 8) do podziemnego zbiornika retencyjnego wody surowej. Ze zbiornika, systemem kilku współzależnych pomp woda dostarczana jest do dwóch dużych rozmiarów zbiorników filtrujących. Na tym etapie zostaje ona mocno napowietrzana aeratorami. Uzdatniona w filtrach woda dostarczana jest do podziemnego zbiornika wody uzdatnionej, znajdującego się pod budynkiem stacji, skąd systemem pomp włączana jest do sieci. Na ogrodzonym terenie stacji znajduje się 8 studni z czego 6 nie jest już eksploatowanych.

Stacja Wiewiecko (dz. ew. 127/3, pow.0,1682 ha, obr. Wiewiecko).

Zasila siecią wieś: Ginawę i Wiewiecko.

Z ujęcia korzysta średnio **360** mieszkańców.

Jest sprawnym systemem wodociągowym, jednostopniowym. W budynku znajdują się dwa hydrofory oraz zestaw 4 nowoczesnych filtrów wytrącających żelazo, manganem, a także w przypadku tej hydroforni – azotany, których ponadnormatywną obecność stwierdza się na tej stacji już od kilku lat. Zestaw filtrów stanowi własność WoZ. Budynek SUW: korozja elewacji, opuchlizny tynku, przecieki dachu, pęknięcia stropu.

Stacja Gościsław, (dz. ew. 3/10, pow. 0,1287 ha, obr. Gościsław).

Zasila osadę Gościsław oraz alternatywnie część zatorza miasta Węgorzyna.

Z ujęcia korzysta średnio **ok. 25** mieszkańców.

Sprawnny system wodociągowy. Jednostopniowy. Bardzo stara - z połowy lat 70 XX wieku – instalacja techniczna z widocznymi śladami korozji wydostającej się spod powłoki ochronnej farb. Dwa zestawy filtrów działających w układzie równoległym, każdy z oddzielnym aeratorem. Jeden hydrofor. Budynek: skorodowana, popękana, odpadająca placowo elewacja.

Stacja Przytoń (dz. ew. 105/10; pow. 0,1374 ha, dz. 105/7, pow. 0,0766 ha. Obr. Przytoń).

Zasila wieś Przytoń.

Z ujęcia korzysta średnio **195** mieszkańców.

Sprawnny system wodociągowy. Jednostopniowy. Dwa zbiorniki filtrów żelazowo manganowych pracujących w połączeniu szeregowym. Jeden zbiornik hydroforowy. Instalacja z lat 70'tych XX w. Budynek: elewacja zewnętrzna budynku oraz ściany wewnętrzne w dobrym stanie. Brak przecieków wewnątrz.

Stacja Rogówko (dz. ew. 70/3, pow. 0,1482 ha, obr. Rogówko).

Zasila miejscowość Rogówko.

Z ujęcia korzysta średnio **85** mieszkańców.

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Jeden filtr żelazowo manganowych. Jeden zbiornik hydroforowy. Budynek: elewacja zewnętrzna budynku oraz ściany wewnętrzne w dobrym stanie. Brak widocznych przecieków do wnętrza.

Stacja Włodawa (dz. ew. 91/3, pow. 0,0669 ha, ob. Stare Węgorzynko).

Zasila osadę Włodawa (4 rodziny).

Z ujęcia korzysta średnio **20** mieszkańców.

Sprawny system wodociągowy. Redukcja manganu oraz żelaza odbywa się w zbiorniku podziemnym. Filtr oraz hydrofor znajdują się w osobnych studniach zbudowanych z kręgów betonowych. Studnie zadbane, konserwowane, zabezpieczone włazami, czyste wewnątrz. Chronione ogrodzeniem.

Stacja Podlipce (dz. ew. 434, pow. 0,1375 ha, obr. Podlipce).

Zasila miejscowość Podlipce.

Z ujęcia korzysta średnio **80** mieszkańców.

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Jeden filtr żelazowo manganowy. Jeden zbiornik hydroforowy. Oba zbiorniki z początku lat 2000. Budynek: skorodowana, popękana, odpadająca placowo elewacja budynku, na części budynku niezabezpieczony dach, wewnętrzne przecieki.

Stacja Kowale (dz. ew. 22/3, pow. 0,1126 ha, ob. Podlipce).

Zasila przysiółek osady Podlipce. 1 rodzina. (wg stanu na k.2022r.)

Dostarczana woda wykorzystywana jest jedynie do celów sanitarnych. Sprawny system wodociągowy, wykorzystywany jedynie do pozyskania wód sanitarnych. Stacja podziemna, nie posiadająca filtrów uzdatniających wodę. Zbiornik hydroforowy w studni betonowej. Obiekt przekazany do eksploatacji osobie prywatnej.

Stacja Winniki (dz. ew. 21/2; pow. 0,1541 ha; 21/6, pow. 0,0629 ha; obr. Winniki).

Z ujęcia korzysta średnio **120** mieszkańców.

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Dwa filtry żelazowo manganowe pracujące w układzie szeregowym. Jeden zbiornik hydroforowy. Budynek: elewacja zewnętrzna budynku oraz ściany wewnętrzne w dobrym stanie. Brak przecieków wewnątrz.

Stacja Dłusko (dz. ew. 58/3, pow. 0,4449 ha; obr. Dłusko).

Z ujęcia korzysta średnio **60** mieszkańców.

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Dwa zbiorniki filtrów żelazowo manganowych pracujących w połączeniu równoległym. Jeden zbiornik hydroforowy. Instalacja z lat 80'tych XX w. Spośród dwóch studni tylko jedna jest eksploatowana. Budynek: rozległy powierzchniowo, w dużej części wyłączony z eksploatacji, widoczne liczne ślady pęknięć podłużnych budynku. Zniszczone połacie dachowe szczególnie na rogach budynku, gdzie stwierdza się występowanie przecieków do wewnątrz.

Stacja Cieszyno (dz. ew. 170/17, pow. 0,1657; 170/21, pow. 0,1481 ha; obr. Cieszyno).

Zasila wieś Cieszyno.

Z ujęcia korzysta średnio **210** mieszkańców.

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Trzy zbiorniki filtracyjne (dwa żelazowe, jeden manganowy) pracujące w układzie równoległym oraz dwa zbiorniki retencyjne (hydrofory). Instalacja (zbiorniki) z 1976 roku. Budynek: konserwowany, bez śladów zniszczeń choć widoczne obwodowe pęknięcie na zewnątrz budynku, na wysokości stropu. brak widocznych przecieków dachowych do wewnątrz.

Poza własnymi ujęciami w gminie są zlokalizowane 4 stacje będące własnością Wodociągów Zachodniopomorskich. Ustalenie własności SUW Mieszewo i Brzeźniak było przedmiotem sporu sądowego pomiędzy Gminą i WoZ w roku 2012. W jego wyniku ustalono, że wszystkie budynki i budowle, maszyny oraz urządzenia pozostają własnością WoZ, grunty zaś stanowią własność gminną.

Stacja Chwarstno (dz. ew. 28, pow. 0,3400 ha, obr. Chwarstno).

Zasila wieś Chwarstno (**118** os.) i Trzebawie (**74**).

Razem mieszkańców: **192** os. (wg stanu na k.2022r.)

Stacja Sielsko (dz. ew. 102/1, pow. 0,2400 ha, br. Sielsko).

Zasila wieś Sielsko (304 os), Runowo (300), Kraśnik (118), Lesięcin (217), Kąkolewice (113) i Gardno (69).

Razem mieszkańców: 1.121 os. (wg stanu na k.2022r.)

Stacja Mieszewo (dz. ew. 417, pow. 0,3711 ha; obr. Mieszewo. UWAGA: nieruchomość stanowi własność gminną, budowla SUW nie.)

Zasila Mieszewo (326 os), Zwierzynek (150) oraz Mielno (118).

Razem mieszkańców: 594 os. (wg stanu na k.2022r.)

Stacja Brzeźniak (dz. ew. 104/1, pow. 0,0800 ha, obr. Brzeźniak. UWAGA: nieruchomość stanowi własność gminną, budowla SUW nie).

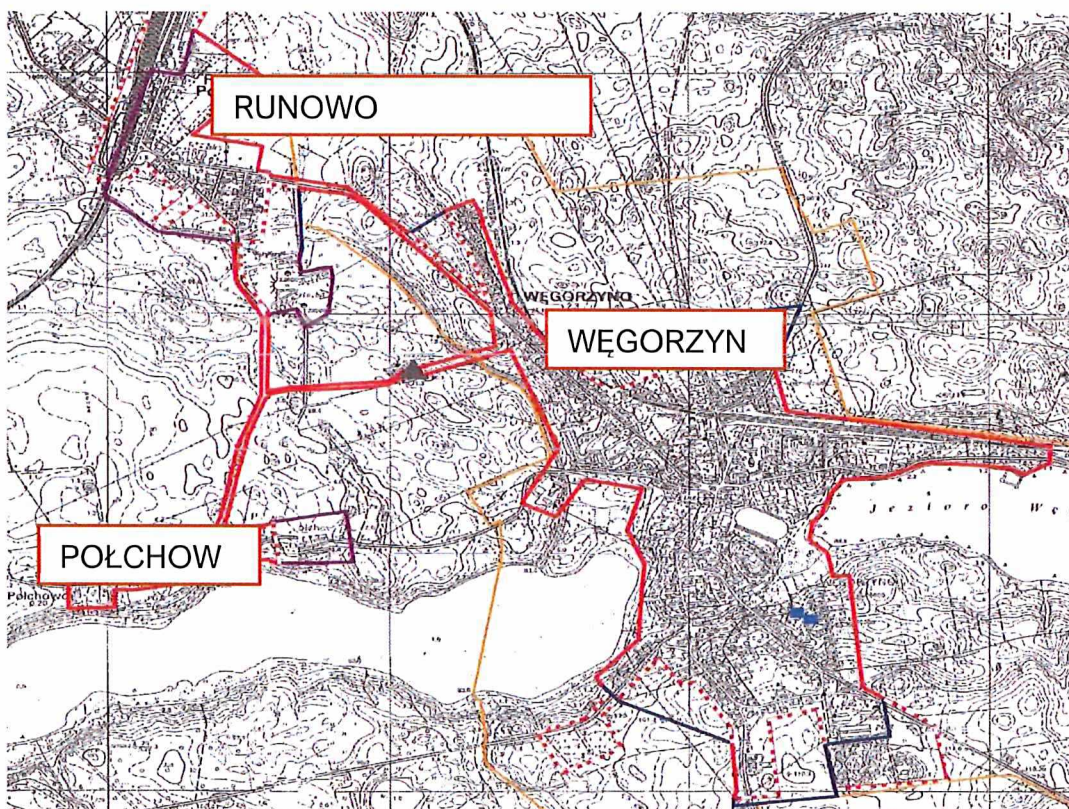
Zasila wieś Brzeźniak (90). Razem mieszkańców: 90 os. (wg stanu na k.2022r.)

Długość eksploatacyjna sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) waha się w niewielkich granicach pozostając prawie niezmienną od kilku lat i wynosi 75 km. Połączona jest z odbiorcami poprzez system przyłączy o łącznej długości 26,2 km.

4.3.7. Sieć kanalizacji sanitarnej. Oczyszczalnia ścieków.

Gospodarka ściekowa odbywa się poprzez odbiór, transport, magazynowanie i przetworzenie ścieków na oczyszczalni zlokalizowanej w Połchowie (adres): **dz. nr 112/10 obręb Połchowo**. Oczyszczalnia zaprojektowana jest dla zatwierdzonego uchwałą Rady Miejskiej obszaru aglomeracji, w skład której wchodzi miejscowości takie jak. Węgorzyno, Połchowo i Runowo Pomorskie. Obszar ten zamieszkuje wg sprawozdania rocznego składanego do krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych 3.068 mieszkańców.

Rysunek nr 13. Plan sytuacyjny obszaru aglomeracji na terenie gminy Węgorzyno.

Linia ciągła oznacza ostatnią modyfikację granic węgorzyńskiej aglomeracji ściekowej. Obiektem oczyszczalni zarządzają Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o.o. Przepustowość oczyszczalni określa się średnio na 320 m³/d. (*maksymalna dobowo 600 m³/d.*) Przy tak założonych wydajnościach obiektu przewidywana ilość ścieków możliwych do oczyszczenia w roku wynosi ok. 117.000 m³/rok. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rów melioracyjny na działce 112/11 obręb Połchowo, który łączy się z „Kanałem Połchowskim”. Na oczyszczalni jest punkt zlewny odbierający ścieki przywożone z terenu całej Gminy. W roku 2022 i 2023 na oczyszczalni były prowadzone roboty budowlane polegające na usunięciu usterek i awarii powstałych w wyniku wieloletniej eksploatacji. Awarie zostały naprawione, jakkolwiek ich rodzaj dowodnie wskazuje, że konieczne jest wybudowanie nowej oczyszczalni. Podstawowa konstrukcja oczyszczalni w Połchowie jest już bardzo wiekowa i wynosi niemal 40 lat.

W aglomeracji, o której mowa w uchwale RM z dnia 18.XII.2020 nr XXI/204/2020 roku transport ścieków odbywa się kanałami grawitacyjnymi o długości 16,6 km oraz ciśnieniowymi – dł. 4,8 km. Na części obszaru aglomeracji działa jeszcze sprawna kanalizacja ogólnospławna, której długość określa się na 7,3 km.

W roku 2023 po zakończonych procesach sądowych z byłym wykonawcą budowy sieci kanalizacyjnej, którą oddano do użytkowania w roku 2012 gmina dokończyła podłączanie ostatnich mieszkańców, choć pozostaje nadal jeszcze kilka nieruchomości do podłączenia. W ramach zadania realizowanego w roku 2023 podłączono 33 nieruchomości ze 108 lokalami mieszkalnymi. Podłączono także Urząd Miejski. W zadaniu partycypowały finansowo osoby fizyczne. Łączny koszt inwestycji wyniósł 224 971,27 zł brutto.

W roku 2024 na modernizację sieci Ks oraz pompowni wydatkowano 14.880,60 zł. W roku 2025 Gmina Węgorzyno przystąpi do budowy nowej oczyszczalni ścieków. Przewidywany koszt budowy szacowany jest na 9,5 mln zł. Opracowana jest już koncepcja oraz Program Funkcjonalno-Użytkowy.

4.3.8. Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego.

W roku 2021 podpisano umowę a w roku 2022 zakończono realizować zadanie inwestycyjne do którego gmina przygotowywała się od wielu lat. Z założenia, idea tej inwestycji należy do wzorcowych. Skupia ona wszystkie służby pracujące na rzecz porządku publicznego oraz bezpieczeństwa mieszkańców w jednym kompleksie przestrzenno-urbanistycznym. Dokumentacja z 2014 roku z uwagi na rozmiar finansowy całości inwestycji realizowana była stopniowo. Centrum Zarządzania Kryzysowego (CZK) bo tak nazywa się kompleks obiektów stanowi jednorodny i całościowy system - szeroko rozumianego - bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy. Obiekt realizował będzie cztery podstawowe

funkcje. 1.) **Zapobiegania** sytuacjom kryzysowym wraz z prowadzeniem planowych działań rozpoznawczych i kontrolnych w zakresie bezpieczeństwa; 2.) **Przygotowania**, polegającego na dostępie i zapewnieniu zasobów specjalistycznych sił i środków reagowania; 3.) **Reagowania** w przypadku bezpośredniego wystąpienia zagrożenia celem ograniczenia jego szkodliwości, do zlikwidowania zagrożenia włącznie; 4.) **Odtwarzania** zasobów podstawowych celem przywrócenia zdolności funkcjonalnych naruszonym systemom i zapewnienie tym normalnego funkcjonowania społeczeństwa i gospodarki.

Uzupełnieniem działania tego systemu są 4 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie gminy, w tym 1 – Węgorzyńska, będąca w krajowym systemie ratownictwa KSRG. Wykaz gminnych OSP.

OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W RUNOWIE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W SIELSKU
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W WĘGORZYNIU
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W ZWIERZYŃKU

5. POLITYKA PRZESTRZENNA.

5.1.1. *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowanie Przestrzennego.*

Ład przestrzenny w gminie regulowany jest poprzez wydawanie decyzje o warunkach zabudowy. Powstają one w oparciu o wykonywanie analizy obszaru przylegającego do nowopowstającego obiektu budowlanego. W zakresie wyznaczania ładu przestrzennego, gmina sukcesywnie dokonuje aktualizacji dokumentu jakim jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowanie Przestrzennego. Obecnie obowiązujące, powstało i zostało przyjęte uchwałą Nr XX/192/2020 Rady Miejskiej w Węgorzynie w dniu 30 listopada 2020 r. Studium sporządza się dla całego obszaru będącego w granicach administracyjnych gminy, a jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Zasadniczym celem studium jest umożliwienie prowadzenia spójnej polityki przestrzennej, powiązanej z rozwojem gospodarczym i społecznym, z zachowaniem zasad zoptymalizowanego rozwoju. Niniejszy dokument wskazuje potencjał rozwoju przestrzennego, możliwości zagospodarowania nowych terenów oraz stopień możliwości przekształceń istniejącego ładu przestrzennego. Wskazuje na konieczność ochrony, a nawet wyodrębnia obszary, które powinny podlegać ochronie. Poddaje też analizie istniejące obiekty kulturowe, przyrodnicze czy fizjograficzne pod kontem ich zachowania. W związku z powyższym studium samo w sobie stanowi swoistą ofertę promocyjną dla potencjalnych inwestorów. Z uwagi, że

w myśl ustawy⁷⁶ o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przy sporządzaniu studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z dokumentów planistycznych opracowanych na szczeblu krajowym (*konceptji przestrzennego zagospodarowania kraju*), wojewódzkim (*strategii rozwoju i planie zagospodarowania województwa*) oraz strategii rozwoju gminy konieczne staje się ciągłe weryfikowanie tego dokumentu. Uwzględniać one muszą istniejącą strukturę urbanistyczną miasta, która jest wypadkową barier funkcjonalnych wyznaczających możliwe kierunki rozwoju przestrzennego miasta. Należą do nich: zbiorniki wodne, sieć dróg krajowych oraz wojewódzkich, a także linia kolejowa. Zabudowa przestrzenna miasta nie jest zwarta i odznacza się występowaniem dużej ilości terenów otwartych, także w postaci zbiorników wodnych, terenów zieleni wysokiej oraz terenów rolniczych. Większość zabudowy m. Węgorzyna zlokalizowana jest pomiędzy Jeziorem Węgorzyno i Zbiornikiem Połchowskim. Zabudowania znajdują się głównie bezpośrednio przy głównych ciągach komunikacyjnych i charakteryzują się silnym zróżnicowaniem funkcjonalnym, tak z zabudową jednorodzinną, wolnostojącą jak też zabudowa wielorodzinną. Strukturę zabudowy miasta można podzielić na 3 części: północną, centralną i południową, które wyznacza korytarz drogi krajowej oraz linii kolejowej. To w południowej części miasta dominuje zabudowa jednorodzinna z dużym udziałem zieleni. Część środkowa miasta obejmuje intensywniejszą zabudowę mieszkaniową (jednorodzinna i wielorodzinną), a także liczne niewielkie tereny przemysłowe (*zlokalizowane głównie w sąsiedztwie terenów kolejowych, za wyjątkiem zakładu z materiałami drewnopochodnymi*) oraz usługowe, w tym usługi publiczne. Północną część miasta, ograniczoną od południa i wschodu linią kolejową, tworzy zabudowa mieszkaniowa jedno i wielorodzinną wraz z terenami ogrodów działkowych. Drobne tereny przemysłowe rozproszone są w części centralnej miasta. Z takiej struktury funkcjonalnej mogą wynikać konflikty przestrzenne między sąsiadującymi ze sobą terenami mieszkaniowymi i przemysłowymi. Jednak zadbano by w Węgorzynie większe obszary przemysłowe zlokalizowane były na obrzeżach miasta.

Część wiejska gminy charakteryzuje się występowaniem rozproszonej zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej, tworzącej niewielkie skupiska zabudowy, której towarzyszy zieleń wysoka. Większość sołectw posiada swoje lokalne ośrodki usługowe, o stopniu wykształcenia na ogół proporcjonalnym do potencjału osadniczego jednostki.

⁷⁶ Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) studium nie stanowi aktu prawa miejscowego, jest jednak podstawowym dokumentem planistycznym kształtującym politykę przestrzenną oraz wyznaczającym kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy.

5.1.2. Plan przestrzenny

Gmina reguluje swoją politykę przestrzenną w cyklu bieżącym co oznacza, że oparła się o zasadę wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Nie sporządza i nie posiada tradycji sporządzania planów przestrzennych dla dużych obszarów. Istniejące trzy małe plany z roku 1999 i 2009 ilustrują i dowodnie wskazują na taki właśnie rodzaj prowadzenia polityki przyjętej przez władze samorządowe.

Tabela nr-61. Wykaz obowiązujących planów przestrzennych.

<i>l.p.</i>	Przedmiot i zakres ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Nr uchwały i data jej podjęcia przez radę miejską w Węgorzynie	Nr dziennika urzędowego województwa zachodniopomorskiego.	Powierzchnia objęta planem [ha]
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Węgorzyno - miejscowość Przytoń (obręb geodezyjny Przytoń)	Uchwała Nr XVI/168/99 z dnia 29.12.1999r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 8, poz. 80 z dnia 14.02.2000r.	20,97
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Węgorzyno - miejscowość Cieszyno	Uchwała Nr XVI/169/99 z dnia 29.12.1999r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 10, poz. 107 z dnia 25.02.2000r.	13,3

oraz podjęła jedną uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu

1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki o nr ew. 72/4 położonej w obrębie Stare Węgorzyno oraz jej otoczenie w gminie Węgorzyno	Uchwały Nr XXVII/270/09 z dnia 29.01.2009 r.	15,98
---	---	--	-------

Z uwagi na małą ilość wydawanych rocznie decyzji o warunkach zabudowy, oscylujących w ilości 55 - 65 sztuk, nie jest obecnie uzasadnione zlecenie sporządzania planu przestrzennego z racji na ogromne koszty jego opracowania. Gmina wdrożyła w roku 2018 internetowy system ewidencji wydawanych decyzji, którego efekty można już śledzić na stronie internetowej <http://wegorzyno.e-mapa.net/>.

Koszty ogólne poniesione na kształtowanie ładu przestrzennego, w zakres których wchodzi opracowanie studium oraz koszty usług architektów sporządzających decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje lokalizacji celu publicznego wyniosły w badanym roku 22.398,00 zł.

Tabela nr-62. Wykaz wydanych decyzji o warunkach zabudowy.

Rok budżetowy	2020	2021	2022	2023	2024
Ilość wydanych decyzji [szt.]	51	47	62	57	78
Koszty planowania przestrzennego [zł]	43.050	32.647	17.961	22.398	42.398

W roku 2024 ponad decyzje o warunkach zabudowy wydano także 7 decyzji lokalizacji celu publicznego.

6. OCHRONY ŚRODOWISKA.

Celem ochrony środowiska jest zachowanie jakości środowiska, ochrona zdrowia ludzkiego i zapewnienie racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych. Ochrona środowiska to zespół celów oraz środków i działań ich osiągnięcia a mających na celu utrzymanie środowiska w stanie zapewniającym optymalne warunki bytowania, gwarantujące ciągłość najważniejszych procesów w ekosferze. Polega na zapobieganiu lub przeciwdziałaniu szkodliwym wpływom działalności człowieka na środowisko.

Gmina osiąga to różnymi metodami. Każda, nawet działalność informacyjna wymaga nakładów sił i środków do osiągnięcia tego celu. Gmina od lat poczyniła gigantyczne nakłady na ochronę tworząc aglomerację ściekową a obecnie przystępując do największej inwestycji która czekała wiele lat na swoje rozpoczęcie. Właściwie należy mówić, że dwie inwestycje w ochronę środowiska są zamierzeniem obecnych władz. Są nimi oczyszczalnia ścieków, co do budowy której, Burmistrz Węgorzyna podjął już zobowiązania oraz nakazał opracować program funkcjonalno-użytkowy budowy tego obiektu a także – co zapowiedział na sesji Rady Miejskiej – podjął decyzję o budowie punktu selektywnej zbiórki odpadów na terenie obecnej oczyszczalni.

Aby osiągnąć odczuwalne efekty w zakresie ochrony środowiska konieczne są nakłady finansowe. Jak można zauważyć w roku 2024 poczyniono największe nakłady na przestrzeni kilku ostatnich lat, tak w zakresie wydatków majątkowych jak i bieżących. W zakresie tych dwóch grup nakłady te przedstawiają się następująco.

Tabela nr-63. Nakłady finansowe (*bieżące i finansowe*) na ochronę środowiska w trzech ostatnich latach.

900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	OGÓŁEM BIEŻĄCE			%
	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2024 rok
90001 Gospodarka ściekowa i ochrona wód	44 394	46 271	1 498	0,0%
90002 Gospodarka odpadami komunalnymi	1 768 825	2 190 607	2 469 802	62,7%
90003 Oczyszczanie miast i wsi	88 503	90 207	114 738	2,9%
90004 Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	162 999	170 391	210 248	5,3%
90005 Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	33 653	120 110	87 697	2,2%
90015 Oświetlenie ulic, placów i dróg	409 778	493 029	740 685	18,8%
90026 Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami	37 543	22 174	0	0,0%
90095 Pozostała działalność	219 806	244 055	312 524	7,9%
Grupy wydatków RAZEM 900	2 765 502	3 376 846	3 937 191	100,0%

900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Wydatki MAJĄTKOWE			%
	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2024 rok
90001 Gospodarka ściekowa i ochrona wód	183 355	441 837	48 091	2,1%
90004 Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	11 900	0	0	0,0%
90005 Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	23 370	131 877	2 149 094	95,4%
90015 Oświetlenie ulic, placów i dróg	129 988	27 331	0	0,0%
90095 Pozostała działalność	3 499	0	56 127	2,5%
Grupy wydatków RAZEM 900	352 112	601 044	2 253 311	100,0%

6.1.1. Woda.

Uchwałą Rady Miejskiej nr XXV/229/2021 z dnia 28 maja 2021 roku podjęta została uchwała w sprawie Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych. Jego realizacja przewiduje wydatki na remonty i modernizacje urządzeń wodociągowych na kwotę 1.020.500 zł oraz urządzeń kanalizacyjnych na kwotę 323.000 zł. W planie nie mówi się o inwestycjach, których ciężar gmina przejęła na siebie i finansowane będą poza wspomnianym planem.

Wszystkie stacje produkują wodę dla celów socjalno-bytowych na potrzeby Gminy Węgorzyno i zaopatrują wszystkie miejscowości. Produkcja i zużycie roczne wody w Gminie Węgorzyno wyniosło w 2024 roku 185.681 m³ a zużycie poszczególnymi miejscowościami przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela nr 64. Ilość zużytej wody przez mieszkańców gminy z podziałem na miejscowości.

Miejscowości	Ilość pobranej wody w m3
OGÓŁEM	185 681,10 m3
Brzeźniak	2 170,02
Chwarstno	2 297,62
Cieszyno	8 453,00
Dłusko	1 540,86
Gardno	3 897,32
Ginawa	4 761,51
Gościsław	560,44
Kąkolewice	2 450,53
Kraśnik	2 786,20
Lesięcin	3 753,06
Mielno	2 559,60
Mieszewo	8 299,00
Podlipce	1 369,26
Połchowo	2 930,08
Przytoń	6 431,93
Rogówko	1 658,08
Runowo	9 583,17
Runowo Pomorskie	13 858,10

Sarnikierz	0,00
Sielsko	9 468,39
Stare Węgorzyno	1 248,15
Małe Węgorzyno	0,00
Nowe Węgorzyno	0,00
Sulice	348,00
Trzebawie	3 103,55
Węgorzyno	81 193,55
Wiewiecko	4 340,70
Winniki	2 970,38
Włodawa	417,60
Zwierzyniek	3 231,00

Zużycie wody w aglomeracji węgorzyńskiej (*Węgorzyno, Runowo Pomorskie, Połchowo*) wyniosło w roku 2024 dokładnie 97 982 m³, a poza terenem 87,699 m³.

Z informacji uzyskanych od Wodociągów Zachodniopomorskich oraz prowadzonych badań przez Wydział Rozwoju i gospodarki Komunalnej wynika, że rokrocznie ilość zużywanej wody się zmniejsza. Jeszcze w roku 2020 wynosiła 281 dam³ (tys.m³). Na przestrzeni ostatnich lat rysuje się bardzo wyraźna tendencja niżkowa zużycia wody. Gmina charakteryzuje się wysokim, bo 94% wskaźnikiem zaopatrzenia mieszkańców w wodę z sieci wodociągowej jednak jest on nadal niższy niż w województwie i powiecie łobeskim (96,5%).

Obecnie, na koniec 2024 roku eksploatacator posiadał zawartych 1.835 umów na dostarczane wody. W gminie, poza bardzo nielicznymi wyjątkami wszystkie gospodarstwa domowe posiadają wodę z gminnego wodociągu. Woda podlega badaniom laboratoryjnym w cyklu trzymiesięcznym. Bardzo rzadko się zdarza, aby wyniki wykaczały poza dopuszczane normami wskazania. Ma to jednak miejsce. Przekroczenia mają związek z cyklem wegetacyjnym upraw rolnych. Przypadki takie są jednak natychmiast niwelowane.

6.1.2. Odpady płynne. Ścieki.

Na koniec 2024 roku eksploatacator Wodociągi Zachodniopomorskie wykazał, że posiada podpisanych 653 umowy na odprowadzanie ścieków systemem kanalizacyjnym. W gminie, jak wspomniano trzy miejscowości objęte są systemem kanalizacyjnym stanowiąc obszar Aglomeracji Węgorzyno (*Węgorzyno, Runowo Pom., Połchowo*). W obszarze tym tylko kilka nieruchomości zlokalizowanych przy ul. Strzeleckiej, Południowej i Witosa z przyczyn technicznych nie mogły do tej pory zostać włączone do systemu kanalizacyjnego. Gmina będzie podejmować wysiłki aby nieruchomości te, a były one objęte projektem budowlanym z roku 2009 zostały w końcu podłączone. W obszarze aglomeracji mamy też teren nieskanalizowany. Rachunek ekonomiczny nie uzasadnia prowadzenie tak sieci rurowodów. Uchwała o aglomeracji przewiduje taką okoliczność legalizując w jej obszarze pozostawanie zbiorników

bezodpływowych. Sytuacja taka ma miejsce w końcowym fragmencie ulicy Kościuszki. W terenie skanalizowany, dopuszcza istnienie 3 oczyszczalni przydomowych, które pobudowano lub uzyskano pozwolenia w okresie wcześniejszym.

W roku 2023 dokonano kompleksowego przeglądu nieruchomości pod kątem odprowadzania ścieków sanitarnych w obszarze pozostającym poza terenem aglomeracji. W tym temacie gmina posiada zgromadzony materiał w postaci bazy danych wywozu ścieków wozami asenizacyjnymi w okresie ostatnich 3 lat. Założono centralną ewidencję szamb i wprowadzono szczegółową statystykę dotyczącą opróżniania zbiorników bezodpływowych z gospodarstw domowych. Wynika z niej, że wymagane jest podejmowanie pilnych działań, gdyż ilość rejestrowanych ścieków wywożonych w zestawieniu z normatywami zużycia wody na osobę pozwala przypuszczać, że wiele gospodarstw domowych nadal korzysta z systemu kanalizacji ogólnospławnych bądź z systemu rowów melioracyjnych, co wykazywały pojedynczo odkryte przypadki.

Tabela nr 65. Wywóz nieczystości płynnych miejscowościami, w poszczególnych latach. (bez ścieków dostarczonych kanałami)

Miejscowość	Rok 2022 m ³			Rok 2023 m ³			Rok 2024 m ³		
	Razem	Mieszk.	Zakłady	Razem	Mieszk.	Zakłady	Razem	Mieszk.	Zakłady
Brzeźniak	19	19	0	37	37	0	68	68	0
Chwarstno	118	118	0	162	140	22	231	131	100
Cieszyno	667	655	12	620	606	15	692	679	13
Dłusko	169	69	100	205	92	113	223	163	60
Gardno	2 007	201	1 806	2 483	215	2 268	1 555	200	1 355
Ginawa	138	138	0	87	87	0	41	41	0
Gościśław	54	54	0	65	65	0	67	67	0
Granica	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kąkolewice	150	130	20	203	154	49	188	173	15
Kraśnik	83	83	0	153	127	26	161	161	0
Lesięcin	240	240	0	1 193	1 193	0	445	445	0
Małe Węgorzynko	23	23	0	31	31	0	24	24	0
Nowe Węgorzynko	5	5	0	15	15	0	15	15	0
Mielno	204	204	0	198	195	3	221	220	1
Mieszewo	188	173	15	230	212	18	255	238	17
Podlipce	79	79	0	73	73	0	111	106	5
Agl. Polchowo	220	0	220	218	0	218	150	0	150
Przytoń	433	331	102	527	367	160	392	342	50
Rogówko	178	178	0	186	186	0	205	205	0
Runowo Wieś	454	451	3	753	741	12	932	923	9
Agl. Runowo Pom.	109	86	23	209	54	155	211	43	168
Sarnikierz	37	37	0	35	35	0	41	38	3
Sielsko	251	220	31	707	268	439	787	369	418
St. Węgorzynko	2 089	153	1 936	1 884	166	1 718	1 584	147	1 437
Sulice	90	90	0	88	88	0	111	111	0
Trzebawie	633	428	205	662	422	240	626	464	162
Agl. Węgorzyno	744	318	426	788	304	484	750	275	475

Wiewiecko	380	190	190	429	194	235	420	254	166
Winniki	251	251	0	254	254	0	215	215	0
Włodawa	3	3	0	9	9	0	6	6	0
Zwierzynek	74	74	0	162	157	5	163	160	3
OGÓŁEM	10 088	4 999	5 089	12 663	6 483	6 180	10 887	6 281	4 606

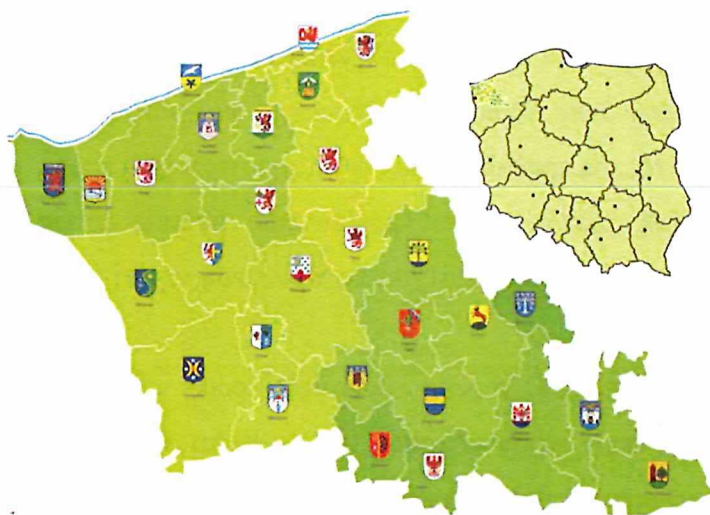
Na koniec roku 2024 w gminie zameldowanych było 6.296 osoby. W aglomeracji zameldowanych jest 3.082 osób a poza aglomeracją 3 214. Uwzględniając dane z tabeli, że rocznie metodą asenizacyjną trafia zwrotnie w postaci ścieku na oczyszczalnię do Połchowa średnio ok. 10.887 m³ (*plus 1.100 m³ poprzez inne dopuszczone koncesją podmioty*) oraz informację eksploatatora WOZ Goleniów, że roczna sprzedaż wody w miejscowościach spoza aglomeracji wyniosła 86.546,72 m³ na rok zasadnym jest postawienie pytania gdzie odprowadzana jest ilość ok. 75 tys. m³ ścieków. Jest oczywistym, że wykazaną wyżej ilość ścieków przyjmuje środowisko naturalne.

W obszarze aglomeracji sytuacja jest już mocno ogarnięta pod względem odprowadzania ścieków. Na łączną ilość pobranej wody w roku 2024 w ilości 97.982 m³ zwrotnie do oczyszczalni trafiło 79.595 m³ ścieków co daje wskaźnik zwrotu na poziomie 81%. Poza aglomeracją ilość pobranej wody wyniosła 87.699 m³ a jak wynika z danych sprawozdawczych i monitoringu wewnętrznego (tabela powyżej) na oczyszczalnię trafia jedynie 10.887 m³. Jak jednak z analizy miejscowości położonych poza aglomeracją wskaźnik zwrotu ścieków do pobranej wody wynosi 12%.

Niestety, gdyby nawet restrykcyjnymi metodami administracyjnymi wyegzekwować wywozy ścieków w ilościach zbliżonych do pobieranej wody to wystąpiłby problem niemożności odbioru tych ścieków przez oczyszczalnię. Oczyszczalnia w Połchowie nie jest przygotowana technologicznie do przyjęcia dziennej partii ścieków ze zbiorników bezodpływowych większej niż max. 40 m³ dziennie. Daje to możliwość przerobu rocznego w ilości max. 14.600 m³ ścieków. Większa jak wskazana dzienna ilość ścieków z szamb działa zabójczo na osady czynne (*bakterie*). Konieczne jest b. szybkie ukończenie prac związanych z budową nowej oczyszczalni.

6.1.3. odpady stałe.

W aspekcie respektowania zasad ochrony przyrody Gmina Węgorzyno brała czynny udział przy zorganizowaniu regionalnego systemu gospodarki odpadami. Przy jej aktywnym udziale powstał **Regionalny Zakład Gospodarki Odpadami** z siedzibą w Słajsinie. Prowadzony jest on przez Celowy Związek Gmin R-XXI. Na dzień 31.XII.2023 roku Związek R-XXI tworzyło 32 gmin woj. zachodniopomorskiego. Poniższa mapa przedstawia docelowy zakres terytorialnego działania Związku.

Z prowadzonych ewidencji i statystyk wynika, że w gminie miesięczna produkcja odpadów na osobę wynosi ~32 kg/m-c. i ciągle wzrasta. Jeszcze w 2021 roku wynosiła 26 kg/m-c. Jest to o 1 kg mniej od średniej na mieszkańca licząc dla wszystkich gmin Związku R-XXI z wyłączeniem gmin nadmorskich, która wynosi 31 kg/m-c.

Jak wynika z poniższej tabeli Związek Celowy R-XXI zajmuje się gospodarką odpadami na obszarze skupiającym powyżej 300 tys. mieszkańców. Dokładne ilości dostarczonych odpadów przez każdą gminę w okresie dwóch badanych lat zawiera poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 66. Zagospodarowanie odpadów w RZGO Słajfino z podziałem na gminy.

NAZWA GMINY	Liczba mieszkańców	2023 rok		2024 rok	
		Mg/rok	os kg/m-c	Mg/rok	os kg/m-c
Brojce	3 519 os.	833,70 Mg	19,743 kg/m-c	881,44 Mg	20,873 kg/m-c
Brzeżno	2 598 os.	556,16 Mg	17,839 kg/m-c	567,52 Mg	18,204 kg/m-c
Chociwel	5 492 os.	2 029,18 Mg	30,790 kg/m-c	2 181,50 Mg	33,101 kg/m-c
Dobra	3 905 os.	1 234,18 Mg	26,338 kg/m-c	1 110,32 Mg	23,694 kg/m-c
Dobrzany	4 558 os.	1 507,20 Mg	27,556 kg/m-c	1 523,62 Mg	27,856 kg/m-c
Drawsko Pomorskie	16 425 os.	10 284,73 Mg	52,180 kg/m-c	9 591,29 Mg	48,662 kg/m-c
Dziwnów	3 596 os.	4 733,12 Mg	109,685 kg/m-c	5 095,74 Mg	118,088 kg/m-c
Golczewo	5 546 os.	1 815,32 Mg	27,277 kg/m-c	1 926,72 Mg	28,951 kg/m-c
Goleniów	36 953 os.	16 919,32 Mg	38,155 kg/m-c	17 976,48 Mg	40,539 kg/m-c
Gryfice	22 913 os.	7 694,62 Mg	27,985 kg/m-c	8 523,72 Mg	31,000 kg/m-c
Ińsko	3 132 os.	1 229,12 Mg	32,703 kg/m-c	1 247,48 Mg	33,192 kg/m-c
Kamień Pomorski	13 595 os.	5 208,18 Mg	31,925 kg/m-c	5 561,04 Mg	34,088 kg/m-c
Karnice	3 720 os.	1 206,50 Mg	27,027 kg/m-c	1 319,06 Mg	29,549 kg/m-c

Łobez	12 928 os.	5 312,45 Mg	34,244 kg/m-c	5 190,26 Mg	33,456 kg/m-c
Maszewo	8 544 os.	2 806,84 Mg	27,376 kg/m-c	2 913,24 Mg	28,414 kg/m-c
Międzyzdroje	6 067 os.	8 129,38 Mg	111,661 kg/m-c	8 343,84 Mg	114,607 kg/m-c
Mirosławiec	5 329 os.	0,00 Mg	0,000 kg/m-c	1 000,38 Mg	15,644 kg/m-c
Nowogard	23 535 os.	8 036,28 Mg	28,455 kg/m-c	8 842,71 Mg	31,310 kg/m-c
Osina	2 912 os.	833,84 Mg	23,862 kg/m-c	938,72 Mg	26,864 kg/m-c
Płoty	8 175 os.	2 865,80 Mg	29,213 kg/m-c	2 669,92 Mg	27,216 kg/m-c
Przybiernów	4 830 os.	1 625,64 Mg	28,048 kg/m-c	1 818,02 Mg	31,367 kg/m-c
Radowo Małe	3 244 os.	836,90 Mg	21,499 kg/m-c	863,62 Mg	22,185 kg/m-c
Resko	7 325 os.	2 495,62 Mg	28,392 kg/m-c	2 593,04 Mg	29,500 kg/m-c
Rewal	3 634 os.	9 562,70 Mg	219,288 kg/m-c	11 174,78 Mg	256,255 kg/m-c
Stara Dąbrowa	3 559 os.	0,00 Mg	0,000 kg/m-c	1 202,04 Mg	28,146 kg/m-c
Stepnica	4 712 os.	1 801,72 Mg	31,864 kg/m-c	1 839,08 Mg	32,525 kg/m-c
Świerzno	3 977 os.	1 145,32 Mg	23,999 kg/m-c	1 238,36 Mg	25,948 kg/m-c
Świnoujście	39 368 os.	25 087,91 Mg	53,739 kg/m-c	24 984,76 Mg	53,518 kg/m-c
Trzebiatów	15 000 os.	6 268,54 Mg	34,825 kg/m-c	6 623,30 Mg	36,796 kg/m-c
Węgorzyno	6 360 os.	2 279,26 Mg	29,865 kg/m-c	2 438,78 Mg	31,955 kg/m-c
Wierzchowo	4 072 os.	892,22 Mg	18,259 kg/m-c	969,78 Mg	19,847 kg/m-c
Wolin	11 668 os.	7 480,16 Mg	53,424 kg/m-c	6 459,94 Mg	46,137 kg/m-c
Złocieniec	15 396 os.	6 471,86 Mg	35,030 kg/m-c	6 871,74 Mg	37,194 kg/m-c
	316 587 os.	149 183,77 Mg	39,462 kg/m-c	156 482,24 Mg	42,930 kg/m-c

Ceny za jednostkę odpadów (tona [Mg]) kształtują się w R-XXI obecnie na poziomie wskazanym w tabeli poniżej. Ulegają one sukcesywnej podwyżce ale - także dotychczas zwolnione z opłaty odpady (*np. opakowania, kod 15.01.*) - zaczynają być płatnymi. Podnosi to bardzo koszty gmin w gospodarce odpadami. Gminy nie mogą w związku z tym nadążyć stawkami za podwyżkami, i to zagospodarowania odpadów przez RZGO Słajnsino jak i odbioru i transportu realizowanego przez Zakład Gospodarki Odpadami w Węgorzynie.

Tabela nr 67. Cennik odpadów obowiązujący w Związku Celowym R-XXI..

KOD	RODZAJ ODPADU	2023 cena	2024 cena
02.01.04	Odpady tworzyw sztucznych (z wyłączeniem opakowań)	900,00 zł	900,00 zł
02.03.80	Wytłoki, osady i inne odpady z przetwórstwa produktów roślinnych (z wyłączeniem 02 03 81)	482,00 zł	482,00 zł
10.01.01	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04)	438,00 zł	438,00 zł
15.01.01	Opakowania z papieru i tektury	0,00 zł	150,00 zł
15.01.02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0,00 zł	150,00 zł
15.01.03	Opakowania z drewna	0,00 zł	100,00 zł
15.01.04	Opakowania z metali	0,00 zł	1,00 zł
15.01.05	Opakowania wielomateriałowe	0,00 zł	150,00 zł
15.01.06	Zmieszane odpady opakowaniowe	344,00 zł	344,00 zł
15.01.07	Opakowania ze szkła	0,00 zł	100,00 zł
16.01.03	Zużyte opony	986,00 zł	986,00 zł

16.01.03O	Zużyte opony (sam. osobowe)	872,00 zł	872,00 zł
16.01.03C	Zużyte opony (sam. ciężarowe i rolnicze)	1100,00 zł	1100,00 zł
16.02.16	Elementy usunięte z zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	580,00 zł	580,00 zł
16.03.04	Nieorganiczne odpady inne niż wymienione w 16 03 03, 16 03 80	350,00 zł	350,00 zł
16.06.05	Inne baterie i akumulatory	1000,00 zł	1000,00 zł
16.81.02	Odpady inne niż wymienione w 16 81 01	438,00 zł	438,00 zł
17.01.01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	90,00 zł	90,00 zł
17.01.02	Gruz ceglany	90,00 zł	90,00 zł
17.01.07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	350,00 zł	350,00 zł
17.01.80	Usunięte tynki, tapety, okleiny itp.	340,00 zł	340,00 zł
17.02.02	Szkło (budowlane)	300,00 zł	300,00 zł
17.02.03	Tworzywa sztuczne (budowlane)	300,00 zł	300,00 zł
17.03.80	Odpadowa papa	700,00 zł	900,00 zł
17.05.04	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	45,00 zł	45,00 zł
17.06.04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	500,00 zł	500,00 zł
17.09.04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02, i 17 09 03	500,00 zł	500,00 zł
19.01.12	Żuźle i popioły paleniskowe inne niż wymienione w 19 01 11	500,00 zł	500,00 zł
19.08.02	Zawartość piaskowników	438,00 zł	550,00 zł
20.01.01	Papier i tektura	0,00 zł	150,00 zł
20.01.02	Szkło	0,00 zł	100,00 zł
20.01.08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	340,00 zł	390,00 zł
20.01.36P	(Niekompletne) Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	700,00 zł	700,00 zł
20.01.39	Tworzywa sztuczne	0,00 zł	150,00 zł
20.01.40	Metale	0,00 zł	1,00 zł
20.01.99	Inne nie wymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	482,00 zł	482,00 zł
20.02.01	Odpady ulegające biodegradacji	300,00 zł	330,00 zł
20.02.01L	Odpady ulegające biodegradacji (luzem)	260,00 zł	290,00 zł
20.02.01W	Odpady ulegające biodegradacji (workowane)	340,00 zł	370,00 zł
20.02.02	Gleba i ziemia, w tym kamienie	45,00 zł	45,00 zł
20.02.03	Inne odpady nie ulegające biodegradacji	438,00 zł	550,00 zł
20.03.01	Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	503,00 zł	550,00 zł
20.03.02	Odpady z targowisk	438,00 zł	550,00 zł
20.03.03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	438,00 zł	550,00 zł
20.03.07	Odpady wielkogabarytowe	750,00 zł	820,00 zł
20.03.99	Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach	550,00 zł	550,00 zł

Obowiązek zawarcia umowy z przedsiębiorcą na odbieranie i transport odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości objętych gminnym systemem wynika wprost z art. 6f u.c.p.g. Gospodarka odpadami realizowana była w oparciu o zawartą umowę, której warunki ustalono na podstawie ogłoszonego postępowania o zamówienie publiczne na odbieranie stałych odpadów komunalnych z terenu Gminy Węgorzyno oraz prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (dalej PSZOK).

Za odpady komunalne rozumie się odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

PSZOK to miejsce na terenie gminy zlokalizowane w obrębie geodezyjnym Połchowo, w którym mieszkańcy pozostawiać mogą odpady komunalne zebrane w sposób selektywny. W masie odpadów jakie gmina dostarczyła do RZGW Słajino w poszczególnych latach znajdowały się odpady gromadzone na PSZOK w ilościach podanych poniżej.

Tabela nr 68. Ilość i struktura odpadów zgromadzone przez mieszkańców w gm. PSZOK [Mg (tona)]

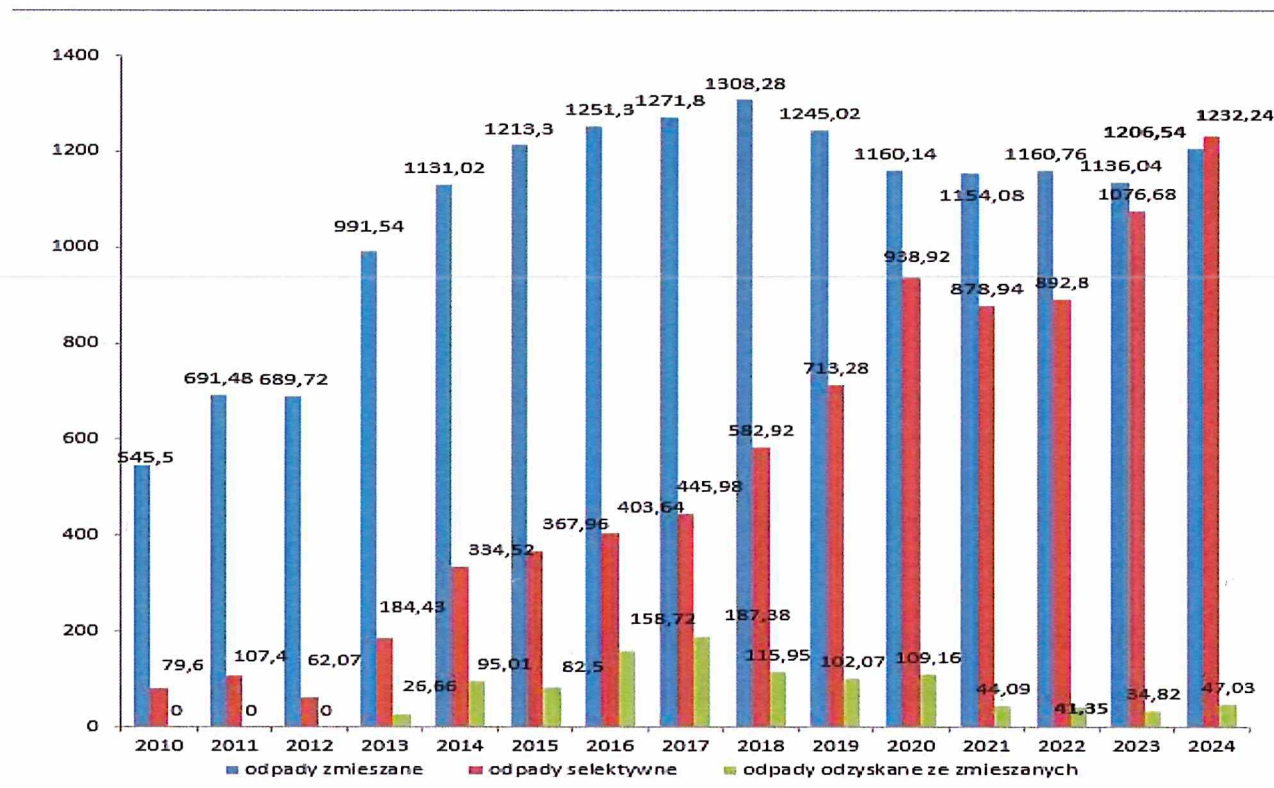
• 200307 odpady wielkogabarytowe	=	93,12 Mg
• 150101 papier	=	2,46 Mg
• 150107 szkło	=	29,02 Mg
• 200136 zużyty sprzęt elektroniczny i elektroniczny	=	4,6 Mg
• 160103 zużyte opony	=	14,98 Mg
• 200201 bioodpady	=	52,54 Mg
• 170101+170102+170904 odpady budowlane,	=	333,9 Mg
RAZEM:		Σ 530,62 Mg

W 2024 r. z terenu Gminy Węgorzyno (łącznie nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe) odebrano w sumie 2.438,78 ton w porównaniu do 2.279,26 ton odpadów komunalnych zebranych w roku 2023, Z ilości ogólnej odpadów odebranych od mieszkańców Gminy Węgorzyno w roku 2024, 530,62 ton zebrano w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów w porównaniu do 601,56 Mg. Poprzez PSZOK zbierana jest 1/5 wszystkich odpadów.

Tabela nr 69. Łączna ilość odpadów komunalnych z uwzględnieniem rodzaju odpadu oraz ceny w R-XXI [Mg (tona)]

Kod	Nazwa Odpadu	cena 2023	Ilość 2023	cena 2024	Ilość 2024
15.01.01	Opakowania z papieru i tektury	0 zł	20,22	150 zł	32,94
15.01.02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0 zł	163,82	150 zł	189,48
15.01.06	Zmieszane odpady opakowaniowe	344 zł	1,94	344 zł	0,00
15.01.07	Opakowania ze szkła	0 zł	121,36	100 zł	122,52
16.01.03	Zużyte opony	986 zł	4,16	986 zł	14,98
16.01.030	Zużyte opony (sam. osobowe)	872 zł	11,48	872 zł	0,00
17.01.01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	90 zł	64,76	90 zł	30,74
17.01.02	Gruz ceglany	90 zł	36,10	90 zł	0,00
17.09.04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02, i 17 09 03	500 zł	294,92	500 zł	324,92
20.01.36P	(Niekompletne) Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	700 zł	3,78	700 zł	7,48
20.02.01	Odpady ulegające biodegradacji	300 zł	0,00	330 zł	4,92
20.02.01W	Odpady ulegające biodegradacji (workowane)	340 zł	166,06	370 zł	222,52
20.03.01	Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	503 zł	1 148,46	550 zł	1 232,24
20.03.07	Odpady wielkogabarytowe	750 zł	242,20	820 zł	256,04

Poniższy diagram, rysunek nr 10, obrazuje pozytywne efekty realizowanej polityki w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Wynika z niego, że w sposób zasadniczy, rocznie zmniejsza się udział odpadów odzyskiwanych z odpadów zmieszanych co oznacza, zwiększenie ich selektywności na poziomie indywidualnych nieruchomości.

Rysunek nr 14.

Z analizy kosztów gospodarki odpadami wynika, że nadal pogłębia się różnica pomiędzy kosztami a dochodami uzyskiwanymi z gospodarki odpadami. Temat podejmowany jest rocznie w dyskusji.

Odważna decyzja Radnych Rady Miejskiej VIII kadencji w roku 2024 może zrównoważyć ten niekorzystny dla finansów gminnych bilans.

Tabela nr 70. Sumaryczne koszty gospodarki odpadami w Gminie Węgorzyno.

Rodzaj podjętych działań	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
A. SUMA WYDATKÓW	1 388 102,44	1 706 736,60	1 765 395,91	2 204 023,04	2 619 406,76
B. SUMA PRZYPISÓW	1 208 640,00	1 431 509,00	1 648 755,00	1 918 184,00	2 099 056,00
C. SUMA WPLYWÓW	1 160 271,74	1 266 096,70	1 518 541,66	1 705 472,57	1 867 414,21
Zaległości (B-C)	48 368,26	165 412,30	130 213,34	212 711,43	231 641,79
Bilans (C-A)	-227 830,70	-440 639,90	-246 854,25	-498 550,47	- 751 992,55

7. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO.

7.1.1. Rewitalizacja zasobów majątkowych.

Poza szczegółowo ewidencjonowanym wytworzonym majątkiem trwałym, Gmina jako obszar przestrzenno-urbanistyczny stanowi – sama w sobie - wartość majątkową. Jej ochrona zabezpieczona już jest opracowanym w roku 2017 Programem Rewitalizacji przyjętym przez Radę Gminy uchwałą XXIX/240/2017. Wyznaczono w nim obszary, które w części lub całości uznano za zdegradowane oraz wyznaczono te, które podlegać będą rewitalizacji. Obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego. Wyznaczono go jako obszar zabudowany w obszarze zdegradowanym w oparciu o największą kumulację zjawisk problemowych oraz posiadanych potencjałów rozwojowych. Rewitalizacją objęte są: Lesięcin, Przytoń, Sarnikierz oraz Wiewiecko. Spośród pilnych przedsięwzięć wymagających realizacji na obszarze rewitalizowanym w aspekcie społecznym wymienić należy: a.) stworzenie ciekawej oferty kulturalnej dla dzieci i młodzieży z powodu braku tam domu czy ośrodka kultury, b.) organizowanie szkoleń z zakresu rozwijania kompetencji oraz c.) stworzenie systemu efektywniejszego wykorzystania istniejącego w gminie światłowodów. Natomiast spośród pilnych przedsięwzięć wymagających realizacji na obszarze rewitalizowanym w aspekcie gospodarczym wymienić należy: a. przyciągnięcie nowych przedsiębiorców do regionu (stworzenie nowych miejsc pracy); b. rozwijanie turystyki i agroturystyki (zagospodarowanie terenu wokół jezior); c. tworzenie nowych produktów lokalnych – (typu „Lato z węgorzem”); d. budowa lub remonty świetlic wiejskich; e. budowa wodociągów i kanalizacji sanitarnej; f. zagospodarowanie istniejących parków oraz terenów zielonych (parki podworskie i popegeerowskie).

7.1.2. Zabytki. Ochrona dziedzictwa narodowego.

Gmina Węgorzyno w ramach Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2012-2024 oraz Planu Województwa Zachodniopomorskiego, objęta jest Obszarem Kulturowo-Krajobrazowym Kraina Borków, którego wyróżnikiem są liczne zespoły, ryglowych XVIII-wiecznych kościołów wraz z obiektami przykościelnymi. Większość spośród – łącznie – 40 takich budynków stanowi własność kościoła katolickiego oraz innych związków wyznaniowych i jest przedmiotem opieki tego programu. Kulturowy majątek Gminy w postaci zabytków opisany został szczegółowo w części ogólnej. Z uwagi na stosunkowo duży zasób tego majątku gmina, choć nie posiada odrębnego gminnego programu ochrony zabytków, dofinansowuje wydatki jakie ponoszone są przez właścicieli takich obiektów. Gmina od lat

sukcesywnie modernizuje i przebudowuje stare obiekty budowlane często przekształcając je na świetlice wiejskie. Po takiej przebudowie są m-dzy innymi świetlica w Kąkolewicach oraz w miejscowości Brzeźniak. W roku bieżącym, za przyczyną dofinansowania z programu „Polski Ład” poczyniono bardzo duży nakład na dziedzictwo kulturowe z przeznaczeniem na remont i konserwację ścian zewnętrznych kościoła filialnego w m. Przytoń. Rokrocznie, od wielu lat gmina finansuje konserwacje oraz remonty starych obiektów sakralnych.

Tabela nr-71. Nakłady majątkowe na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego.

921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Wydatki MAJĄTKOWE			%
	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2024 rok
92120 Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	80 000,00	65 000,00	1 069 833,45	100,0%
Grupy wydatków RAZEM 921	80 000,00	65 000,00	1 069 833,45	100,0%

8. POLITYKA RODZINNA I SPOŁECZNA.

Do realizacji wszystkich niemal programów społeczno-socjalnych powołany jest Ośrodek Pomocy Społecznej.

Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych osobom i rodzinom, które nie są w stanie samodzielnie ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Do realizacji tych zadań powołany jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Realizuje on zadania:

1. Własne o charakterze obowiązkowym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;

- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 14) dożywianie dzieci;
- 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 17) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 18) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 19) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 20) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;

- 21) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Własne:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- 5) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 6) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

3. Zlecone z zakresu administracji rządowej:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia. Gmina realizuje wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a;

- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej składa Radzie Miejskiej coroczne sprawozdania z realizacji tych programów. Wszystkie programy pomocowe wraz z całym system pomocy społecznej i ochrony rodziny są w tym sprawozdaniu omówione. W gminnym budżecie stanowią one bardzo poważny składnik wydatkowy.

Koszty realizacji tego zadania oscylują około sumy wszystkich dochodów własnych gminy. Z uwagi jednak, że w przeważającej części jest to zadanie z zakresu administracji rządowej bądź zadanie własne obowiązkowe finansowane budżetem Państwa, gmina na ich realizację otrzymuje dotacje celowe, stając się jakoby pośrednikiem pomiędzy Państwem a mieszkańcem.

W okresie badanego roku wydatki jakie poniósł budżet na funkcjonowanie oraz realizację zadań i programów pomocowych z zakresu pomocy społecznej, edukacyjnej opieki wychowawczej, pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej oraz rodziny wyniosły 14,7 mln zł. Dochody zaś ukształtowały się na poziomie 12,7 mln zł.

Tabela nr 72. Nakłady na pomoc społeczną, pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej oraz na edukacyjną opiekę wychowawczą.

Wyszczególnienie	2024 rok	
	wydatki	dochody
Dział 852, 853, 854		
Polityka społeczna OGÓŁEM.	3 578 046,18	1 765 668,11
Wypłata świadczeń	1 549 524,98	w tym dotacje budżetu państwa 1 715 531,42*
Wynagrodzenia	1 250 669,15	
Działalność bieżąca Ośrodka	657 852,05	w tym z funduszy państwowych 16 548,48
Dotacje	120 000,00	
Dział 855.		
Rodzina OGÓŁEM	5 519 130,52	4 587 759,47
Wypłata świadczeń	3 788 222,85	w tym dotacje budżetu państwa 4 358 229,03 *
Wynagrodzenia	1 393 681,38	
Działalność bieżąca Ośrodka	332 713,29	w tym z funduszy państwowych 25 606,16
Dotacje	4 513,00	
RAZEM	9 097 176,70 zł	5 474 323,00 zł

*dotacje z budżetu państwa.

Szczegółowy rozkład kosztów za badany raportem rok przedstawia powyższe zestawienie obrazujące tak wysokość wydatków jak i kierunków wydatkowania środków pieniężnych. W zakresie pomocy społecznej (dz.852,853,854) koszty obsługi i utrzymania systemu udzielenia pomocy materialnej potrzebującym obciążają ten system w 57%. W zakresie pomocy rodzinie (855) wynagrodzenia i działalność bieżąca wynoszą 27,4% ogółu pomocy.

W Gminie Węgorzyno sytuacja ta wygląda lepiej niż na tle kraju. W skali bowiem wszystkich JST, koszty realizacji polityki społecznej wyniosły w działach odpowiadających za realizację tej polityki tj.

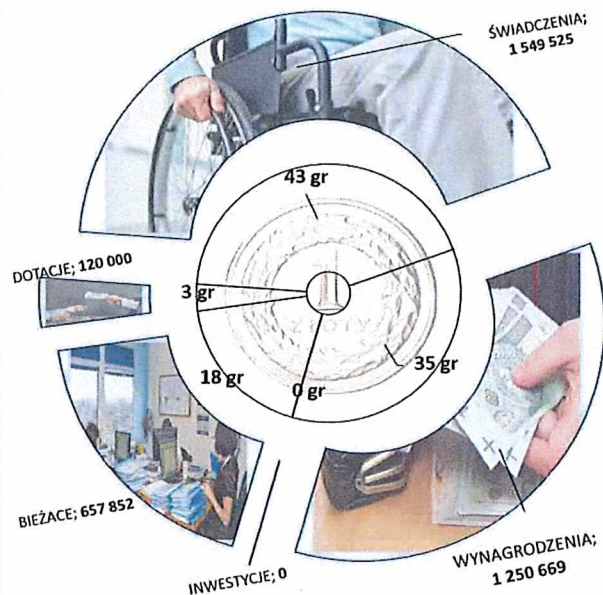
852	<i>Pomoc społeczna</i>
853	<i>Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej</i>

w roku 2024 kwotę łączną 31.294.025 tys. zł. Z tego wypłacono świadczeń i udzielono dotacji celowych dla ludzi objętych pomocą na kwotę 9.330.597 tys. zł co stanowi 29,8% całości środków na pomoc społeczną. Koszty wypłat wynagrodzeń pracowników obsługujących system pomocy (14.221.140 tys. zł) z kosztami utrzymania ośrodków (6.876.713 tys. zł) wyniosły 21.097.853 tys. zł łącznie i stanowią 67,4% kosztów systemu. Reszta kwoty systemu przeznaczona została na zadania inwestycyjne ośrodków pomocy.

W gminie sytuacja przedstawia się korzystniej niż w skali kraju. Świadczenia wraz z dotacjami obejmują poziom 46% kosztów systemu a wynagrodzenia wraz bieżącym utrzymaniem 53%. Można zatem uogólnić, że system opieki pomocy społecznej jest bardzo nieefektywny, gdyż wypłaty świadczeń są mniejsze niż utrzymanie całości systemu.

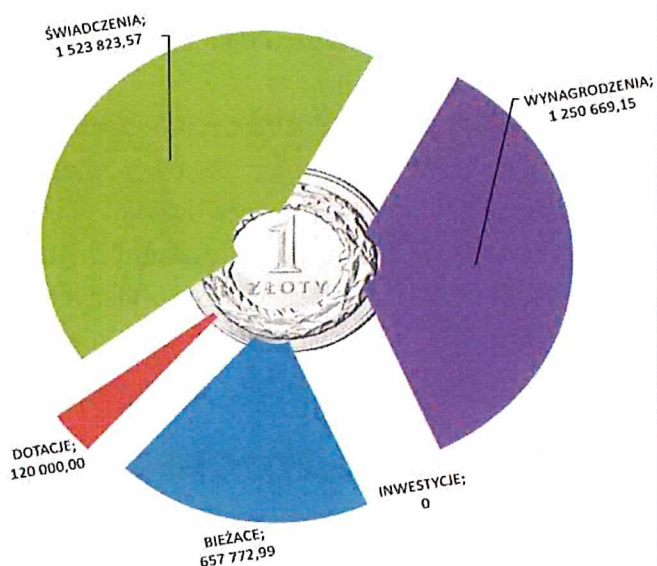
2024 rok Gmina Węgorzyno

Wydatki na pomoc społeczną oraz inne polityki społeczne (dz. 852, 853, 854)
Wydatki ogółem: 3.578.046 zł

2024 rok Gmina Węgorzyno

Wydatki na pomoc społeczną (dz. 852)
Wydatki ogółem: 3.552.266 zł

Polityka społeczna dla mieszkańców gminy realizowana jest zatwierdzanymi przez Radę Miejską programami społecznymi takimi jak: „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych”, „Gminny Program Wspierania Rodziny”, „Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”, „Program Przeciwdziałania Narkomani”, „Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi”, „Program w Zakresie Dożywiania”.

Z ich realizacji rokrocznie kierownik OPS składa Radzie Miejskiej specjalne sprawozdania.

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW DO RAPORTU 2024.

- Załącznik nr 01. Imienny wykaz władz wybieralnych gminy Węgorzyno
- Załącznik nr 02. wykaz sołtysów oraz siedzib sołectw gminy Węgorzyno
- Załącznik nr 03. Mapa. Lokalizację jezior, rzek, cieków i zbiorników wodnych w gminie Węgorzyno
- Załącznik nr 04. Opis obszaru kulturowo krajobrazowego „Kraina Borków” obejmującego zasięgiem cały obszar gminy Węgorzyno
- Załącznik nr 05. Lokalizację najcenniejszych dóbr kultury w gminie Węgorzyno.
- Załącznik nr 06. Wykaz podjętych uchwał przez Radę Miejską w roku 2024.
- Załącznik nr 07. Wydatki bieżące budżetu gminnego roku 2024 z podziałem na grupy ekonomiczne.
- Załącznik nr 08. Wykaz lokali mieszkalnych gminnego zasobu nieruchomości.
- Załącznik nr 09A. Mapa sieci dróg publicznych w gminie Węgorzyno.
- Załącznik nr 09B. Wykaz gminnych dróg publicznych.
- Załącznik nr 10. Mapa sytuacyjna przebiegu gminnej sieci światłowodowej.

WYKAZ TABEL STOSOWANYCH W RAPORCIE 2024.

- Tabela nr 1. Wykaz nazw miejscowości i ich części z podziałem na sołectwa.
- Tabela nr 2. Dochody gminy Węgorzyno wg źródeł ich pochodzenia
- Tabela nr 3. Dochód podatkowy oraz wskaźnik zamożności na osobę (per capita)
- Tabela nr 4. Porównanie Gminy Węgorzyno wysokością wskaźnika zamożności.
- Tabela nr 5. Stan mienia nieruchomości gruntowych wg form władania, z uwzględnieniem nabycia i zbycia w okresie 2024 roku..
- Tabela nr 6. Struktura właścicielska nieruchomości na terenie Gminy Węgorzyno wg stanu na początek roku 2024.
- Tabela nr 7. Struktura funkcjonalno-użytkowa gruntów.
- Tabela nr 8. Wykaz jezior Gminy Węgorzyno.
- Tabela nr 9. Ilość mieszkańców gminy liczona wg kryterium zamieszkiwania, w latach.
- Tabela nr 10. Ilość mieszkańców gminy liczona wg kryterium zameldowania, w latach.
- Tabela nr 11. Wskaźnik demograficzny gminy liczony wg kryterium zameldowania w okresie 2010 2024 lat.
- Tabela nr 12: Struktura wiekowych ludności Gminy Węgorzyno w okresie 2000 2024.
- Tabela nr 13. Ruch migracyjny i naturalny w obrębie populacji Gminy Węgorzyno.
- Tabela nr 14: Prognoza demograficzna dla populacji Gminy Węgorzyno.
- Tabela nr 15: Rynek przedsiębiorców w Gminie Węgorzyno
- Tabela nr 16: Wykaz podmiotów gospodarczych w gminie w układzie branżowym wg PKD2007.
- Tabela nr 17. Wielkość produkcji rolniczej na użytkach rolnych w gm. Węgorzyno.
- Tabela nr 18. Struktura bezrobocia na terenie Gminy Węgorzyno.
- Tabela nr 19. Analiza porównawcza dochodów własnych oraz podatków PIT i CIT na tle innych rodzajów JST.
- Tabela nr 20. Analiza wskaźnikowa wychowania przedszkolnego, w latach..
- Tabela nr 21. Ilość młodzieży objęta szkolnym obowiązkiem podstawowym.
- Tabela nr 22. Ilość budynków w Gminie Węgorzyno z podziałem na rodzaje klasyfikacji.
- Tabela nr 23. Wykaz zabytkowych nieruchomości budynkowych w gm. Węgorzyno.
- Tabela nr 24. Wykaz zabytków innych niż nieruchomości budynkowe.
- Tabela nr 25. Wykaz zabytków archeologicznych dla gm. Węgorzyno wg krajowej ewidencji
- Tabela nr 26. Wykaz ilościowy rodzajów obiektów zabytkowych z podziałem na lokalizację.

Tabela nr 27. Stowarzyszenia posiadające osobowość prawną wg stanu na 30.XII.2024 roku..

Tabela nr 28. Zestawienie ilości podjętych uchwał Rady Miejskiej w latach z podziałem na rodzaje realizowanych polityk

Tabela nr 29. Zestawienie ilości wydanych zarządzeń Burmistrza Węgorzyna.

Tabela nr 30. Wykonanie Funduszu Sołeckiego w roku 2024

Tabela nr 31. Kierunki wydatkowania Funduszu Sołeckiego za ostatnie trzy lata.

Tabela nr 32. Struktura dochodowa budżetu gminy Węgorzyno

Tabela nr 33. Skutki obniżenia górnych stawek podatków oraz udzielonych ulg, umorzeń i odroczeń za okresy sprawozdawcze [zł].

Tabela nr 34. Rodzaje podatków lokalnych, stanowiących źródło dochodów własnych gminy.

Tabela nr 35. Rodzaje opłat gwarantowanych ustawowo, jako źródło dochodów własnych gminy.

Tabela nr 36. Wysokość dochodów własnych gminy w podatkach państwa PIT i CIT.

Tabela nr 37. Pozostałe grupy dochodów własnych gminy gwarantowane ustawami.

Tabela nr 38. Majątkowe dochody własne gwarantowane gminom ustawami.

Tabela nr 39. Wysokość oraz rodzaje przyznanych subwencji .

Tabela nr 40. Wielkość dochodu podatkowego możliwego do uzyskania w gminach powiatu łobeskiego.

Tabela nr 41. Udział dotacji celowych państwa w budżecie Gminy Węgorzyno.

Tabela nr 42. Udział dotacji krajowych innych niż budżetu państwa w budżecie Gminy Węgorzyno.

Tabela nr 43. Udział dotacji zagranicznych w budżecie gminnym

Tabela nr 44. Wartość wykonanych projektów z udziałem środków UE *per capita* za okres 2014 2021.

Tabela nr 45. Wykaz gmin miejsko wiejskich pod względem kwoty pozyskanych dotacji.

Tabela nr 46. Pozyskanej dotacji UE w gminach miejsko-wiejskich w przeliczeniu na mieszkańca.

Tabela nr 47. Wysokość unijnego dofinansowania kadencjami władz samorządowych w relacji do sumy gminnych budżetów.

Tabela nr 48. Wydatki bieżące Gminy (bieżąca działalność statutowa)

Tabela nr 49. Subwencje państwowe inne niż oświatowa (działalność statutowa, bieżąca)

Tabela nr 50. Wydatki na wynagrodzenia w całej sferze publicznej Gminy Węgorzyno.

Tabela nr 51. Wykaz dotacji i subwencji udzielonych na realizację zadań bieżących

Tabela nr 52. Świadczenia udzielone przez Gminę na realizację zadań społecznych.

Tabela nr 53. Wydatki bieżące ogółem (bieżące, dotacje, świadczenia, wynagrodzenia)

Tabela nr 54. Wykaz wydatków majątkowych Ogółem.

Tabela nr 55. Wykaz zadań inwestycyjnych oraz wydatków majątkowych dla lat 2021 – 2023.

Tabela nr 56. Analiza długu publicznego oraz jego kosztów.

Tabela nr 57. Struktura wiekowa gminnego zasobu mieszkaniowego wg stanu na 31.XII.2023.

Tabela nr 58. Wykaz sprzedaży nieruchomości lokalowych”.

Tabela nr 59. Wykaz sprzedaży nieruchomości gruntowych w roku 2024”.

Tabela nr 60. Stan właścicielski nieruchomości gruntowych na k. 2024 roku.

Tabela nr 61. Wykaz obowiązujących planów przestrzennych.

Tabela nr 62. Wykaz wydanych decyzji lokalizacji celu publicznego oraz warunków zabudowy.

Tabela nr 63. Nakłady finansowe (bieżące i finansowe) na ochronę środowiska w 3 ostatnich latach.

Tabela nr 64. Ilość zużytej wody przez mieszkańców gminy z podziałem na miejscowości.

Tabela nr 65. Wywóz nieczystości płynnych miejscowościami, w poszczególnych latach.

Tabela nr 66. Zagospodarowanie odpadów w RZGO Słajfino z podziałem na gminy.

Tabela nr 67. Cennik odpadów obowiązujący w Związku Celowym R XXI.

Tabela nr 68. Ilość i struktura odpadów zgromadzone przez mieszkańców w gm. PSZOK [Mg (tona)]

Tabela nr 69. Łączna ilość odpadów komunalnych z uwzględnieniem rodzaju odpadu oraz ceny.

Tabela nr 70. Sumaryczne koszty gospodarki odpadami w Gminie Węgorzyno.

Tabela nr 71. Nakłady majątkowe na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego.

Tabela nr 72. Nakłady na Pomoc społeczną, pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej oraz na edukacyjną opiekę wychowawczą.

WYKAZ RYSUNKÓW WYKORZYSTANYCH W RAPORCIE 2024.

Rysunek nr 1. Lokalizacja jednostek osadniczych na mapie Gminy Węgorzyno

Rysunek nr 2. Mapa Pojezierza Zachodniopomorskiego

Rysunek nr 3. Mapa odległości do większych ośrodków miejskich oraz ośrodka centralnego.

Rysunek nr 4. Lokalizacja obszarów „Natura 2000”.

Rysunek nr 5. Lokalizacja obszaru Ińskiego Parku Krajobrazowego.

Rysunek nr 6. Lokalizacje obszarów innych obiektów przyrodniczych.

Rysunek nr 7. Lokalizacja obiektów przyrodniczych proponowanych do ochrony.

Rysunek nr 8. Diagram struktury finansowania budżetu gminnego wg źródeł pochodzenia środków pieniężnych.

Rysunek nr 9. Udział poszczególnych grup dochodowych w budżecie gminy Węgorzyno.

Rysunek nr 10A. Analiza porównawcza dochodów oraz wydatków roku 2024 w ujęciu tych samych działów klasyfikacji.

Rysunek nr 10B. Analiza porównawcza dochodów oraz wydatków roku 2024 w ujęciu tych samych działów klasyfikacji.

Rysunek nr 11. Porównanie wykonanych budżetów 2023 i 2024 do uśrednionej 3'letniej wartości (2021 – 2023)

Rysunek nr 12. Lokalizację dostępowych punktów bezprzewodowych na terenie gminy.

Rysunek nr 13. Plan sytuacyjny obszaru aglomeracji na terenie gminy Węgorzyno.

Rysunek nr 14. Wskaźnik odzyskiwania odpadów komunalnych z odpadów zmieszanych.

Wykaz osób organu uchwałodawczego i wykonawczego **Gminy Węgorzyno**
oraz pełnione przez nich funkcje publiczne wg stanu na 31.12.2024

RADA MIEJSKA IX KADENCJI 2024 - 2029

Okręg Wyborczy	Radni Rady Miejskiej	Pełniona funkcja
OKRĘG 1. <u>Część miasta</u> Węgorzyna obejmująca ulice: Nowy Świat, Runowska.	 Radna Kata Grażyna	Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej, Członek Komisji Budżetowo - Gospodarczej.
OKRĘG 2. <u>Część miasta</u> Węgorzyna obejmująca ulice: Osiedle Słoneczne.	 Radny Nowacki Andrzej	Przewodniczący Komisji Społeczno - Oświatowej.
OKRĘG 3. <u>Część miasta</u> Węgorzyna obejmująca ulice: Grunwaldzka, Kolejowa, Kościuszki, Łąkowa, Przemysłowa, Szkolna, 3 Maja, Wisławy Szymborskiej.	 Radny Pytel Jacek	Członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.
OKRĘG 4. <u>Część miasta</u> Węgorzyna obejmująca ulice: Drawska, Zielona.	 Radna Opala Wanda	Przewodnicząca Rady Miejskiej w Węgorzynie.

OKRĘG 5. <u>Część miasta</u> Węgorzyna obejmująca ulice: Boczna, Jagiellońska, Kopernika, Matejki, Mickiewicza, Słowackiego.	 Radny Acman Jerzy	<i>Członek Komisji Budżetowo - Gospodarczej, Członek Komisji Społeczno – Oświatowej.</i>
OKRĘG 6. <u>Część miasta</u> Węgorzyna obejmująca ulice: Podgórna, Południowa, ks. F. Sosnowskiego, Strzelecka, Pionierów, Sikorskiego, Witosa, Zamkowa	 Radny Stanisław Ociepa	<i>Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.</i>
OKRĘG 7. <u>Część gminy</u> Węgorzyna obejmująca sołectwa: Mielno, Sielsko	 Radna Halina Jagiełka	<i>Członek Komisji Budżetowo - Gospodarczej.</i>
OKRĘG 8. <u>Część gminy</u> Węgorzyna obejmująca sołectwa: Mieszewo, Zwierzynek	 Radna Jankowska Ewelina	<i>Członek Komisji Rewizyjnej.</i>
OKRĘG 9. <u>Część gminy</u> Węgorzyna obejmująca sołectwo: Gardno oraz sołectwo Lesięcin wraz z miejscowością Kąkolewice,	 Radna Wesołowska Aurelia	<i>Członek Komisji Rewizyjnej, Członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.</i>

OKRĘG 10. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwo: Runowo Pomorskie	 Radna Maria Sławska	<i>Członek Komisji Społeczno – Oświatowej, Z-ca Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji,</i>
OKRĘG 11. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwa: Połchowo, Winniki , Sarnikierz wraz z miejscowościami Dłusko, Podlipce oraz sołectwo Węgorzynko wraz z miejscowościami Małe Węgorzynko, Nowe Węgorzynko, Stare Węgorzynko	 Radny Krzysztof Olszewski	
OKRĘG 12. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwa: Cieszyno, Chwarstno, Trzebawie	 Radny Szyłowicz Bogusław	Przewodniczący Komisji Budżetowo – Gospodarczej, Z-ca Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej.
OKRĘG 13. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwa: Kraśnik Łobeski, Runowo	 Radna Lewicka Monika	<i>Członek Komisji Budżetowo - Gospodarczej, Członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.</i>

OKRĘG 14. <u>Część gminy Węgorzyno</u> obejmująca sołectwo: Brzeźniak, wraz z miejscowością Brzeźnica oraz sołectwo Przytoń wraz z miejscowościami Gościsław, Rogówko, Sulice	 Radna <i>Teresa Kuźmińska</i>	<i>Członek Komisji Społeczno – Oświatowej.</i>
OKRĘG 15. <u>Część gminy Węgorzyno</u> obejmująca sołectwo: Wiewiecko wraz z miejscowościami Ginawa, Łobzów	 Radna <i>Jarmołowicz - Pieróg</i> <i>Anna</i>	<i>Wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej w Węgorzynie.</i> <i>Członek Komisji Społeczno – Oświatowej</i>

ORGAN WYKONAWCZY GMINY WĘGORZYNO

 GMINA WĘGORZYNO	 <i>Burmistrz Węgorzyna</i> <i>Krzysztof Gwóźdź</i>
--	--

WYKAZ SOŁECTW I SOŁTYSÓW GMINY WĘGORZYNO*Wg stanu na 31.12.2024 r.*

LP.	Nazwa Sołectwa	Nazwisko, imię sołtysa	Siedziba sołectwa	Kontakt do sołectwa
1.	S. BRZEŹNIAK (Brzeźnica, Brzeźniak)	Dobrucki Tomasz	Brzeźniak 28 73-155 Węgorzyno	693 252 978
2.	S. CHWARSTNO	Krzączkowski Michał	Chwarstno 21 73-155 Węgorzyno	607 415 722
3.	S. CIESZYNO	Rataj Mariusz	Cieszyno 22/2 73-155 Węgorzyno	515 308 541
4.	S. GARDNO	Kranc Adam	Gardno 5 73-155 Węgorzyno	790 841 166
5.	S. KRAŚNIK	Such Marlena	Kraśnik 25/2 73-155 Węgorzyno	790 600 721
6.	S. LESIĘCIN (Kąkolewice, Lesięcin)	Wesołowska Aurelia	Lesięcin 14/8 73-155 Węgorzyno	697 651 228
7.	S. MIELNO	Malec Kacper	Mielno 3/2 73-155 Węgorzyno	697 268 857
8.	S. MIESZEWO	Barczak Justyna	Mieszewo 28 73-155 Węgorzyno	505 552 966
9.	S. POŁCHOWO	Wojnarowski Roman	Połchowo 12 73-155 Węgorzyno	511 863 080
10.	S. PRZYTOŃ (Gościsław, Sulice, Rogówko, Przytoń)	Bajowski Paweł	Przytoń 36/1 73-155 Węgorzyno	661 443 372
11.	S. RUNOWO	Wyciszkievicz Jan	Runowo 19 73-155 Węgorzyno	664 747 146
12.	S. RUNOWO POMORSKIE	Kutko – Józwik Monika	ul. Połchowska 4 Runowo Pomorskie 73-155 Węgorzyno	795 900 744
13.	S. SARNIKIERZ (Sarnikierz, Podlipce, Dłusko)	Stępkowska Teresa	Podlipce 1B 73-155 Węgorzyno	781 343 521
14.	S. SIELSKO	Tadeusz Słomiński	Sielsko 25/1 73-155 Węgorzyno	500 019 604
15.	S. TRZEBAWIE	Cierpisz Heronim	Trzebawie 14 73-155 Węgorzyno	511 739 368
16.	S. WĘGORZYINKO (Małe Węgorzynko, Nowe Węgorzynko, Stare Węgorzynko)	Wdowik Renata	Stare Węgorzynko 3/2 73-155 Węgorzyno	505 506 467
17.	S. WIEWIECKO (Wiewiecko, Ginawa, Łobzów)	Wrzeszcz Robert	Wiewiecko 30/1 73-155 Węgorzyno	607 143 983
18.	S. WINNIKI	Plizga Katarzyna	Winniki 5/2 73-155 Węgorzyno	502 582 839
19.	S. ZWIERZYNEK	Żórska Anna	Zwierzynek 15A 73-155 Węgorzyno	661 523 763
20.	RADA OS. WĘGORZYNO	Kowalczyk Anna	Osiedle Słoneczne 14/2 73-155 Węgorzyno	531 165 467

OKK 16 „KRAINA BORKÓW”

Obszar w granicach gminy Węgorzyno i południowych krańców gminy Radowo Małe.

Walory kulturowe

Archeologia: *Cieszyno* – na południe od miejscowości, przy południowym brzegu jeziora Woświn znajdują się 2 grodziska wczesnośredniowieczne z czytelnymi wałami. *Ginawa* – na wschód od miejscowości na obu krańcach strugi łączącej Brzeźnicką Węgorzę z jez. Dubie zlokalizowane są dwa grodziska wczesnośredniowieczne. *Trzebawie* – na południe od miejscowości, u nasady półwyspu wcinającego się w jez. Woświn zlokalizowane jest wczesnośredniowieczne grodzisko nizinne otoczone czytelną do dziś fosą. *Przytoń* – na zachodnim brzegu jez. Przytońskiego, na kopulastym pagórku, odciętym fosą od reszty wzniesień znajduje się wczesnośredniowieczne grodzisko.

Rozwój średniowiecznego osadnictwa wiąże się z działalnością rodu Borków, do których od końca XIII w. należały rozległe włości w rejonie Łobza, Reska i Węgorzyna z wzniesionymi tam zamkami. Po zamku w Węgorzynie pozostała nazwa ulicy Zamkowej.

Pierwsze wzmianki o wsiach na tych terenach pochodzą z 2 połowy XIII w.

Pierwotne układy lokacyjne wsi (w większości owalnice) uległy przekształceniu w ciągu XVII-XIX w. w wyniku lokalizacji w ich obrębie folwarków z siedzibami właścicieli. Niemniej w wielu miejscowościach pozostały czytelne pierwotne układy, ponieważ zachowały się kościoły w pierwotnej lokalizacji, w obrębie nawisla. Obecnie istniejące kościoły pochodzące (głównie z XVIII wieku), zastąpiły starsze budowle zniszczone podczas wojny 30-letniej (1618-1648). Ryglowe kościoły XVIII-wieczne znajdują się w miejscowościach: Cieszyno, Gardno, Ginawa, Kąkolewice, Mielno, Trzebawie, Przytoń, Rekowo, Siedlice. Średniowieczne kościoły pozostały w Sielsku i Zwierzynku, w XVIII w. dobudowano do nich ryglowe wieże. Kościoły otoczone są cmentarzami wygrodzonymi murkami (z reguły kamiennymi).

W zabudowie wsi obecnie dominują domy murowane (elewacje tynkowane, klinkierowe), które od k. 4 ćwierci XIX w. zastępowały tradycyjne na tych terenach budynki ryglowe. Tego typu zabudowa pozostała już nielicznie w Rekowie, Siedlicach, Mielnie, Sielsku.

Po dawnych siedzibach właścicieli majątków pozostały głównie parki. Neobarokowy pałac w Lesięcinie jest w ruinie. Pozostały dwory w Podlipcach i Przytoni.

Walory krajobrazowo-przyrodnicze

Obszar położony w zasięgu Pojezierza Ińskiego, Drawskiego oraz Wysoczyzny Łobeskiej, bardzo atrakcyjny krajobrazowo, o urozmaiconej, pagórkowatej rzeźbie terenu, z licznymi jeziorami i ciekami. Położenie na wyniesieniach, wzgórzach, pozwala na ekspozycję zabudowy wiejskiej i kościołów.

Elementy charakterystyczne

Wsie o metryce średniowiecznej (czytelne owalnice), z zespołami zabudowy zagrodowej z okresu 4 ćw. XIX - pocz. XX w., XIX-wiecznymi parkami podworskimi. Wyróżnikiem obszaru jest bardzo liczny zespół ryglowych kościołów z XVIII wieku.

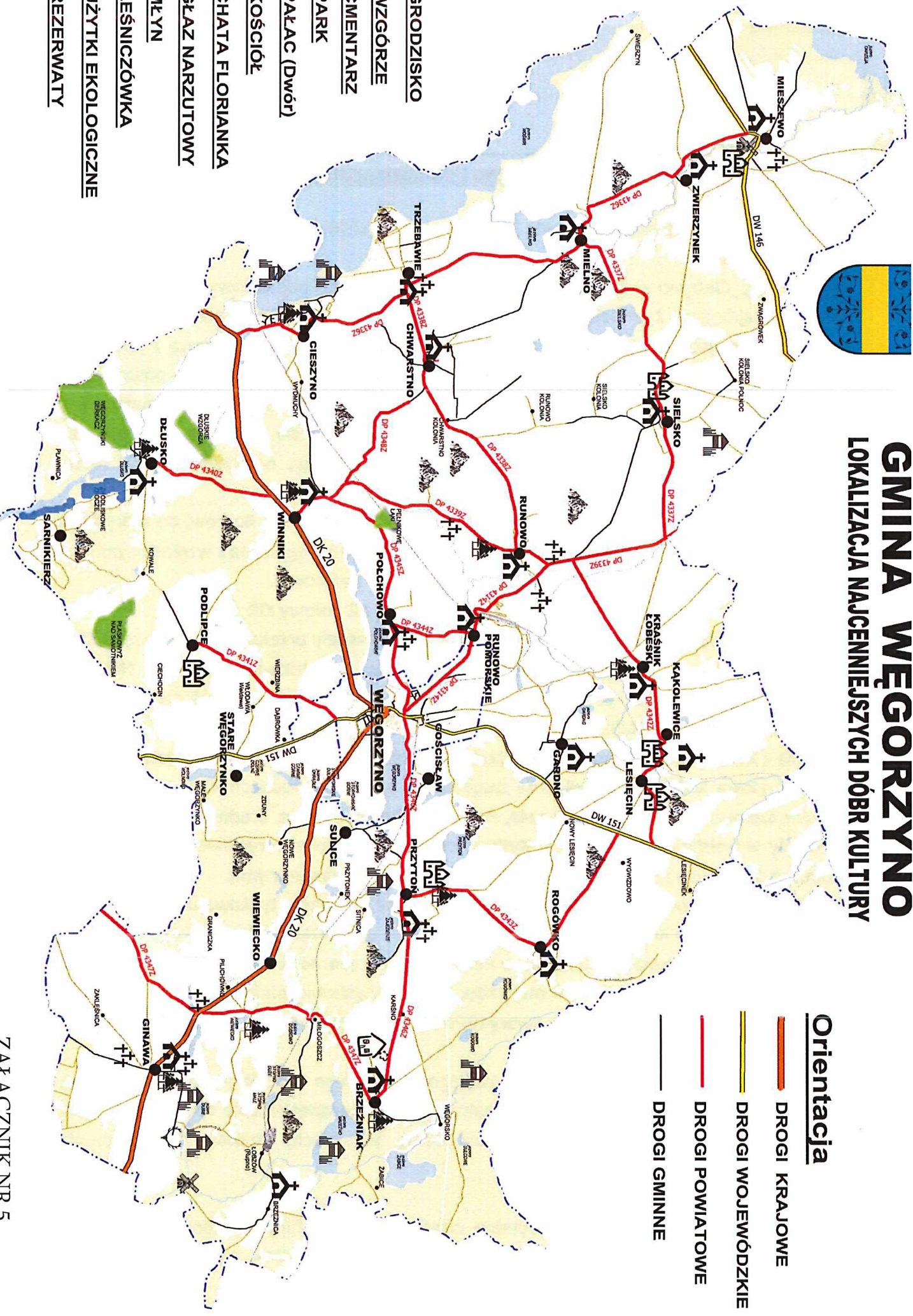
GMINA WĘGORZYNO

LOKALIZACJA NAJCENNIEJSZYCH DÓBR KULTURY

Orientacja

- DROGI KRAJOWE
- DROGI WOJEWÓDZKIE
- DROGI POWIATOWE
- DROGI GMINNE

- GRODZISKO
- WZGÓRZE
- CMENTARZ
- PARK
- PAŁAC (Dwór)
- KOŚCIÓŁ
- CHATA FLORIANKA
- GLAZ NARZUTOWY
- MŁYN
- LEŚNICZÓWKA
- UŻYTKI EKOLOGICZNE
- REZERWATY

Numer uchwały	Data podjęcia uchwały	Przedmiot sprawy będący treścią uchwały Rady Miejskiej
ROK 2024		
L/430/2024	2024-01-31	w sprawie przyznania dotacji Parafii Rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia NMP w Węgorzynie
L/431/2024	2024-01-31	w sprawie przyznania dotacji Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Tomasza Apostoła w Runowie
L/432/2024	2024-01-31	w sprawie przyznania dotacji Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Józefa w Mieszewie
L/433/2024	2024-01-31	w sprawie przyznania dotacji Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Jana Chrzyciela w Sielsku
L/434/2024	2024-01-31	w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania
L/435/2024	2024-01-31	w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi
L/436/2024	2024-01-31	w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego wypłacanego strażakom ratownikom Ochotniczych Straży Pożarnych w Gminie Węgorzyno
L/437/2024	2024-01-31	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Węgorzyno na rok 2024
L/438/2024	2024-01-31	w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2024-2035
L/439/2024	2024-01-31	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Budżetowo – Gospodarczej Rady Miejskiej w Węgorzynie na 2024.
L/440/2024	2024-01-31	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Społeczno – Oświatowej Rady Miejskiej w Węgorzynie na 2024.
L/441/2024	2024-01-31	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Węgorzynie na 2024 rok
L/442/2024	2024-01-31	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Węgorzynie na 2024
LI/443/2024	2024-03-21	w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Węgorzyno na 2024 rok
LI/444/2024	2024-03-21	w sprawie zmiany uchwały Nr XLII/377/2023 z dnia 26 kwietnia 2023 roku w sprawie wyrażenia zgody na 2025 rok
LI/445/2024	2024-03-21	w sprawie wyrażenia woli zawarcia porozumienia przez Gminę Węgorzyno z Gminą Drawsko Pomorskie dotyczącego wyrażenia zgody przez Gminę Drawsko Pomorskie na powierzenie Gminie Węgorzyno organizacji przewozów o charakterze użyteczności publicznej w zakresie publicznego transportu zbiorowego, których linia częściowo przebiega przez teren Gminy Drawsko Pomorskie
LI/446/2024	2024-03-21	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego
LI/447/2024	2024-03-21	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Węgorzyno na rok 2024
LI/448/2024	2024-03-21	w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2024-2035
LI/449/2024	2024-03-21	w sprawie wniesienia skargi na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Zachodniopomorskiego
LI/450/2024	2024-04-25	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Węgorzyno na rok 2024
LI/451/2024	2024-04-25	w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2024-2035
I/1/2024	2024-05-07	w sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Miejskiej w Węgorzynie
I/2/2024	2024-05-07	w sprawie wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej w Węgorzynie
II/3/2024	2024-05-22	w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Węgorzynie
II/4/2024	2024-05-22	w sprawie powołania Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Węgorzynie
II/5/2024	2024-05-22	w sprawie powołania Komisji Budżetowo - Gospodarczej Rady Miejskiej w Węgorzynie
II/6/2024	2024-05-22	w sprawie powołania Komisji Społeczno – Oświatowej Rady Miejskiej w Węgorzynie
II/7/2024	2024-05-22	w sprawie wyznaczenia Delegata Gminy Węgorzyno do Zgromadzenia Celowego Związku Gmin R – XXI z siedzibą w Nowogardzie
II/8/2024	2024-05-22	w sprawie wyznaczenia przedstawiciela Gminy Węgorzyno do Zgromadzenia Związku Zachodniopomorskiej Strefy Centralnej
II/9/2024	2024-05-22	w sprawie zarządzenia wyborów Rady Osiedla Węgorzyno
II/10/2024	2024-05-22	w sprawie zarządzenia wyborów organów jednostek pomocniczych
II/11/2024	2024-05-22	w sprawie zarządzenia wyborów organów jednostek pomocniczych
II/12/2024	2024-05-22	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Węgorzyno na rok 2024
II/13/2024	2024-05-22	w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2024-2035
II/14/2024	2024-05-22	w sprawie ustalenia wynagrodzenia Burmistrza Węgorzyna
III/15/2024	2024-06-18	w sprawie wotum zaufania dla Burmistrza Węgorzyna
III/16/2024	2024-06-18	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Gminy Węgorzyno za rok 2023 wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Węgorzyno za rok 2023
III/17/2024	2024-06-18	w sprawie absolutorium z tytułu wykonania budżetu za rok 2023
III/18/2024	2024-06-18	w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego wypłacanego strażakom ratownikom ochotniczych straży pożarnych w Gminie Węgorzyno
III/19/2024	2024-06-18	w sprawie ustalenia wynagrodzenia Burmistrza Węgorzyna
III/20/2024	2024-06-18	w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Węgorzyno
III/21/2024	2024-06-18	w sprawie zaciągnięcia długoterminowego kredytu bankowego w 2024 roku
III/22/2024	2024-06-18	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Węgorzyno na rok 2024
III/23/2024	2024-06-18	w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2024-2035
IV/24/2024	2024-09-20	w sprawie dokonania wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki opłaty oraz określenia stawki opłaty podwyższonej
IV/25/2024	2024-09-20	w sprawie zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym
IV/26/2024	2024-09-20	w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne przekazanie nieruchomości położonej w obrębie 0009 Kraśnik Łobeski dla Powiatu Łobeskiego – Zarząd Dróg Powiatowych w Łobzie w celu przebudowy i rozbudowy drogi powiatowej nr 4342Z
IV/27/2024	2024-09-20	w sprawie zmiany uchwały w sprawie zarządzenia poboru podatków i opłat w drodze inkasa, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso

IV/28/2024	2024-09-20	w sprawie zmiany uchwały Nr XXIX/275/2021 z dnia 14 grudnia 2021 roku w sprawie określenia zasad przysługiwania diety dla przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych Gminy Węgorzyno
IV/29/2024	2024-09-20	w sprawie zmiany Uchwały Nr XII/116/2019 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 30 grudnia 2019 roku w sprawie ustalenia wysokości opłat za świadczenia udzielane przez Żłobek w Węgorzynie
IV/30/2024	2024-09-20	w sprawie utraty mocy Uchwały nr XXVIII/259/2021 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 29 października 2021 roku w sprawie zwolnienia z opłaty stałej za pobyt dziecka w Żłobku w Węgorzynie
IV/31/2024	2024-09-20	w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Węgorzyno lub jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których umorzenie, odroczenie lub rozłożenie na raty spłaty stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu lub osób do tego uprawnionych
IV/32/2024	2024-09-20	w sprawie założeń do projektu budżetu gminy na 2025 rok
IV/33/2024	2024-09-20	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Węgorzyno na rok 2024
IV/34/2024	2024-09-20	w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2024-2035
IV/35/2024	2024-09-20	w sprawie skargi na działalność Burmistrza Węgorzyna oraz Dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Węgorzynie
V/36/2024	2024-11-05	sprawie zatwierdzenia wniosku o wsparcie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na sfinansowanie objęcia udziałów w istniejącej spółce pod firmą Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa KZN Gryf z siedzibą w Resku
V/37/2024	2024-11-05	w sprawie utworzenia Spółdzielni Energetycznej
V/38/2024	2024-11-05	w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Łobeskiego na realizację zadania pn. "Świadczenie usług medycznych w zakresie diabetologii"
V/39/2024	2024-11-05	zmieniająca uchwałę nr LI/443/2024 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 21 marca 2024 roku w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Węgorzyno na 2024 rok
V/40/2024	2024-11-05	w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie w trybie bezprzetargowym części działki nr 434 o powierzchni 317 m2 położonej w obrębie Podlipce, gmina Węgorzyno na okres 5 lat
V/41/2024	2024-11-05	w sprawie zmiany uchwały Nr III/17/2018 z dnia 20 grudnia 2018 roku w sprawie określenia zasad sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Węgorzyno oraz warunków udzielania bonifikaty i wysokości jej stawek procentowych przy zbywaniu lokali mieszkalnych na rzecz najemców lokali mieszkalnych
V/42/2024	2024-11-05	w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Gminy Węgorzyno z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 rok”.
V/43/2024	2024-11-05	w sprawie zmiany uchwały w sprawie zarządzenia poboru podatków i opłat w drodze inkasa, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso
V/44/2024	2024-11-05	w sprawie obniżenia ceny skupu żyta dla celów wymiaru podatku rolnego
V/45/2024	2024-11-05	w sprawie określenia stawek w podatku od środków transportowych
V/46/2024	2024-11-05	w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości
V/47/2024	2024-11-05	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Węgorzyno na rok 2024
V/48/2024	2024-11-05	w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2024-2035
V/49/2024	2024-11-05	w sprawie określenia zasad przysługiwania diety dla przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych Gminy Węgorzyno
VII/50/2024	2024-12-09	w sprawie przyjęcia rezygnacji radnej z członkostwa w Komisji Budżetowo – Gospodarczej Rady Miejskiej w Węgorzynie
VII/51/2024	2024-12-09	w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii na rok 2025
VII/52/2024	2024-12-09	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Węgorzyno na rok 2024
VII/53/2024	2024-12-09	w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2024-2035
VII/54/2024	2024-12-19	w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne przekazanie w formie darowizny nieruchomości położonych w obrębie 0011 Lesięcin oraz 0013 Rogówko dla Skarbu Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Łobez na cele gospodarki leśnej
VII/55/2024	2024-12-19	w sprawie zawarcia porozumienia międzygminnego dotyczącego realizacji zadania z zakresu publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej
VII/56/2024	2024-12-19	zmieniająca uchwałę Nr XVII/156/2020 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 14 lipca 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Węgorzyno
VII/57/2024	2024-12-19	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Węgorzyno na rok 2024
VII/58/2024	2024-12-19	w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2024-2035
VII/59/2024	2024-12-19	w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2025-2035
VII/60/2024	2024-12-19	w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Węgorzyno na 2025 rok

GRUPY WYDATKÓW	1. WYDATKI BIEŻĄCE na cele statutowe			2. DOTACJE I SUBWENCJE			3. ŚWIADCZENIA na rzecz osób fizycznych			4. WYNAGRODZENIA		
	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
OBSZARY ZADAŃ PUBLICZNYCH												
010: Rolnictwo i łowiectwo	887 280	1 458 239	1 424 862	0	0	0	0	0	0	12 395	16 185	14 695
400: Pozostała działalność	10 750	482 612	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
600: Transport i łączność	214 886	468 692	987 564	0	0	0	0	0	0	4 120	0	0
630: Turystyka	24 976	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
700: Gospodarka mieszkaniowa	457 573	435 096	501 158	0	0	0	0	0	0	5 281	3 300	0
710: Działalność usługowa	112 730	119 522	132 608	0	0	0	0	0	0	0	0	0
720: Informatyka	93 203	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
750: Administracja publiczna	808 651	924 752	877 064	0	0	0	328 711	324 815	324 022	2 844 256	3 162 595	3 978 221
751: Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	0	11 673	16 992	0	0	0	0	33 840	92 330	1 380	17 914	33 006
752: Obrona Narodowa	0	560	460	0	0	0	0	0	0	0	0	0
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	340 327	156 496	138 858	7 786	21 200	4 590	327 595	116 114	84 110	61 151	75 998	95 932
757: Obsługa długu publicznego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
758: Różne rozliczenia / Rezerwa Ogólna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
801: Oświata i wychowanie	2 010 283	2 154 820	2 329 240	284 179	195 119	300 617	324 481	402 544	442 623	8 085 716	8 744 414	10 872 857
851: Ochrona zdrowia	67 642	60 991	65 931	0	124 000	72 000	0	0	0	59 847	77 249	48 812
852: Pomoc społeczna	557 411	493 242	657 773	100 000	30 000	120 000	1 637 202	1 076 348	1 523 824	895 612	1 046 356	1 250 669
853: Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	612 061	528	79	0	0	0	4 036 400	26 400	3 953	68 667	0	0
854: Edukacyjna opieka wychowawcza	0	0	0	0	0	0	27 657	28 693	21 749	0	0	0
855: Rodzina	157 018	239 324	332 713	0	0	4 513	5 728 221	3 575 232	3 788 223	879 308	1 118 526	1 393 681
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 511 889	3 108 168	3 635 937	12 997	12 997	0	1 589	1 089	979	239 026	254 592	300 275
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	347 769	512 762	377 016	707 119	880 400	1 000 100	530	570	366	404 814	387 700	518 684
925: Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
926: Kultura fizyczna	76 631	106 050	100 991	245 000	199 263	245 000	300	404	528	47 360	65 698	151 035
Grupy wydatkowe OGÓŁEM	9 291 080	10 733 528	11 579 246	1 357 081	1 462 978	1 746 820	12 412 685	5 586 049	6 282 706	13 608 934	14 970 528	18 657 868

GRUPY WYDATKÓW	WYDATKI BIEŻĄCE			DOTACJE / SUBWENCJE			ŚWIADCZENIA			WYNAGRODZENIA			OGÓŁEM BIEŻĄCE			%
	na cele statutowe						na rzecz osób fizycznych									
OBSZARY ZADAN PUBLICZNYCH	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok	
010: Rolnictwo i leśnictwo	887 280	1 458 239	1 424 862	0	0	0	0	0	0	12 395	16 185	14 695	899 675	1 474 424	1 439 557	3,8%
400: Pozostała działalność	10 750	482 612	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10 750	482 612	0	0,0%
600: Transport i łączność	214 886	468 692	987 564	0	0	0	0	0	0	4 120	0	0	219 007	468 692	987 564	2,6%
630: Turystyka	24 976	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24 976	0	0	0,0%
700: Gospodarka mieszkaniowa	457 573	435 096	501 158	0	0	0	0	0	0	5 281	3 300	0	462 854	438 396	501 158	1,3%
710: Działalność usługowa	112 730	119 522	132 608	0	0	0	0	0	0	0	0	0	112 730	119 522	132 608	0,3%
720: Informatyka	93 203	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	93 203	0	0	0,0%
750: Administracja publiczna	808 651	924 752	877 064	0	0	0	328 711	324 815	324 022	2 844 256	3 162 595	3 978 221	3 981 617	4 412 163	5 179 307	13,5%
751: Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	0	11 673	16 992	0	0	0	0	33 840	92 330	1 380	17 914	33 006	1 380	63 428	142 328	0,4%
752: Obrona Narodowa	0	560	460	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	560	460	0,0%
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	340 327	156 496	138 858	7 786	21 200	4 590	327 595	116 114	84 110	61 151	75 998	95 932	736 858	369 808	323 490	0,8%
757: Obsługa długu publicznego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0%
758: Różne rozliczenia / Rezerwa Ogólna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0%
801: Oświata i wychowanie	2 010 283	2 154 820	2 329 240	284 179	195 119	300 617	324 481	402 544	442 623	8 085 716	8 744 414	10 872 857	10 704 660	11 496 897	13 945 336	36,4%
851: Ochrona zdrowia	67 642	60 991	65 931	0	124 000	72 000	0	0	0	59 847	77 249	48 812	127 489	282 240	186 743	0,5%
852: Pomoc społeczna	557 411	493 242	657 773	100 000	30 000	120 000	1 637 202	1 076 348	1 523 824	895 612	1 046 356	1 250 669	3 190 224	2 645 946	3 552 266	9,3%
853: Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	612 061	528	79	0	0	0	4 036 400	26 400	3 953	68 667	0	0	4 717 128	26 928	4 032	0,0%
854: Edukacyjna opieka wychowawcza	0	0	0	0	0	0	27 657	28 693	21 749	0	0	0	27 657	28 693	21 749	0,1%
855: Rodzina	157 018	239 324	332 713	0	0	4 513	5 728 221	3 575 232	3 788 223	879 308	1 118 526	1 393 681	6 764 547	4 933 082	5 519 131	14,4%
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 511 889	3 108 168	3 635 937	12 997	12 997	0	1 589	1 089	979	239 026	254 592	300 275	2 765 502	3 376 846	3 997 191	10,3%
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	347 769	512 762	377 016	707 119	880 400	1 000 100	530	570	366	404 814	387 700	518 684	1 460 233	1 781 431	1 896 165	5,0%
925: Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0%
926: Kultura fizyczna	76 631	106 050	100 991	245 000	199 263	245 000	300	404	528	47 360	65 698	151 035	369 291	371 415	497 554	1,3%
Grupy wydatkowe OGÓŁEM	9 291 080	10 733 528	11 579 246	1 357 081	1 462 978	1 746 820	12 412 685	5 586 049	6 282 706	13 608 934	14 970 528	18 657 868	36 669 780	32 753 084	38 266 639	100%

			OPIS LOKALU MIESZKALNEGO	
Miejscowość	Adres	Powierzchnia użytkowa lokalu [m²]	Status lokalu Komunalnego	Składowe. Pomieszczenia lokalu
Węgorzyno	ul. Wisławy Szymborskiej 3/5	40,50 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Wisławy Szymborskiej 3/4	24,30 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc – wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Wisławy Szymborskiej 10/4	36,29 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Wisławy Szymborskiej 10/3	29,06 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Wisławy Szymborskiej 10/2	28,96 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Runowo Pom.	ul. Węgorzyńska 28/5	32,30 m2	Mieszkalny	poddasze, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Szkolna 2/2	40,75 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Strzelecka 6/1	60,65 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Strzelecka 5/2	26,60 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka, c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Runowska 43/1	59,06 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, weranda, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Runowska 3a/2	38,49 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt wynajmującego ,łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Runowska 3/2	34,00 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Runowska 27/1	44,70 m2	Mieszkalny	Parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Runowska 26/4	54,30 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Runowska 26/3	48,60 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Runowska 16/2	30,10 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Runowska 15/2	62,50 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Runowska 14a/1	42,94 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Wynajmującego, c.o.
Węgorzyno	ul. Przemysłowa 2/3	29,00 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój i kuchnia, wc –na półpiętrze wyk. na koszt Wynajmującego
Węgorzyno	ul. Pionierów 3/3	56,00 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Mickiewicza 12/1	22,00 m2	Mieszkalny	nad bud. gospodarczym 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Łąkowa 2/1	37,15 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka wyk. na koszt Wynajmującego
Węgorzyno	ul. Ks. F. Sosnowskiego 4/4	23,10 m2	Mieszkalny	poddasze , 1 pokój, kuchnia, wc - wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Ks. F. Sosnowskiego 4/3	34,90 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc - wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Ks. F. Sosnowskiego 4/2	38,40 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc - wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Ks. F. Sosnowskiego 3/2	52,55 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Węgorzyno	ul. Kościuszki 32/3	48,03 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wykonana na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Kościuszki 32/1	40,96 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Węgorzyno	ul. Kościuszki 31/2	47,90 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wykonana na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Kościuszki 31/1	60,35 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wykonana na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/9	28,88 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego ,łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/8	23,01 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego ,łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/6	28,35 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego ,łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/5	13,49 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój z aneksem kuchennym wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/3	13,50 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój z aneksem kuchennym , wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/16	27,34 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/15	26,63 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego ,łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/11	41,97 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego ,łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/10	12,25 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój z aneksem kuchennym , wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego

Miejscowość	Adres	Powierzchnia użytkowa lokalu [m ²]	Status lokalu Komunalnego	Składowe. Pomieszczenia lokalu
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/1	47,22 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka, c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 5/7	46,50 m2	Mieszkalny	I piętro, 3 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 5/6	39,00 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 5/4	46,60 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc –wyk. na koszt najemcy
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 5/3	39,20 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 3/4	39,20 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 3/3	39,90 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 16/4	54,10 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, korytarz, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 16/2a	38,30 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 13/2	46,30 m2	Mieszkalny	parter, 3 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 12/1	36,60 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc –wyk. na koszt najemcy
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 10/4	75,90 m2	Mieszkalny	I piętro, 4 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Dawska 4/7	34,40 m2	Mieszkalny	poddasze, 2 pokoje, kuchnia, wc wyk. na koszt Wynajmującego
Węgorzyno	ul. Dawska 4/10	21,90 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt Wynajmującego
Węgorzyno	ul. Dawska 16/2	51,00 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Dawska 13/3	22,20 m2	Mieszkalny	lokal nad bud. gospodarczym , 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	osiedle Słoneczne 20/3	65,04 m2	Mieszkalny	I piętro, 3 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	osiedle Słoneczne 12/2	64,38 m2	Mieszkalny	I piętro, 3 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Polchowo	nr 9/2	72,00 m2	Mieszkalny	parter, 3 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy - lokal zasiedlony przez najemcę
Cieszyno	nr 9/1	32,82 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc -wyk. na koszt Wynajmującego, łazienka –na koszt najemcy
Runowo	nr 59/6	32,90 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc wspólne
Runowo	nr 59/5	26,20 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc wspólne
Mieszewo	nr 54/7	49,80 m2	Mieszkalny	Poddasze , 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Mieszewo	nr 54/6	47,60 m2	Mieszkalny	Parter, 1 pokój, kuchnia, p/pokój, wc na podwórzu
Mieszewo	nr 54/1	66,70 m2	Mieszkalny	Parter, 3 pokoje, kuchnia, łazienka , p/pokój, przedsiónek, spiżarka
Brzeźniak	nr 30/2	48,18 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Brzeźniak	nr 30/1	36,52 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc na podwórzu, pobór wody na zewnątrz budynku (studnia)
Chwarstno	nr 25/5	28,76 m2	Mieszkalny	Poddasze, 2 pokoje, kuchnia, wc
Chwarstno	nr 25/4	29,54 m2	Mieszkalny	Poddasze, 2 pokoje, kuchnia, wc
Wiewiecko	nr 24	36,50 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu, pobór wody na zewnątrz budynku (studnia)
Sielsko	nr 22a/7	31,30 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka i c.o. wyk. na koszt najemcy
Sielsko	nr 22a/6	32,98 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka i c.o. wyk. na koszt najemcy
Sielsko	nr 22a/5	51,49 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. wyk. na koszt najemcy
Wiewiecko	nr 22/3	31,10 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc na podwórzu, studnia na podwórzu
Polchowo	nr 22/3	48,90 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy
Wiewiecko	nr 22/2	64,30 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka - wyk. na koszt najemcy , studnia na podwórzu
Wiewiecko	nr 22/1	34,70 m2	Mieszkalny	parter, 3 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu ,studnia na podwórzu
Przytoń	nr 19/3	53,50 m2	Mieszkalny	poddasze, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt wynajmującego
Kąkolewice	nr 18/8	47,40 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt najemcy
Kąkolewice	nr 18/4	58,60 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt najemcy
Dłusko	nr 18/3	62,30 m2	Mieszkalny	parter, 3 pokoje, kuchnia, wc i łazienka wyk. na koszt najemcy
Kąkolewice	nr 18/2	65,13 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Kąkolewice	nr 18a/2	32,27 m2	Nieuregulowany	
Dłusko	nr 18/1	29,20 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc na podwórzu
Kąkolewice	nr 18/1	78,20 m2	Mieszkalny	parter, 3 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Wiewiecko	nr 15/2	54,85 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. wyk. na koszt najemcy
Chwarstno	nr 14/6	37,27 m2	Mieszkalny	poddasze, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy

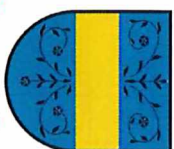
Miejscowość	Adres	Powierzchnia użytkowa lokalu [m ²]	Status lokalu Komunalnego	Składowe. Pomieszczenia lokalu
Chwarstno	nr 14/5	41,52 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy
Chwarstno	nr 14/2	42,25 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt wynajmującego
Gardno	nr 13/2	49,42 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy

Razem ID=88 lokali o łącznej powierzchni użytkowej **3 645,80 m2**

Sporządził: Mirosław Przysiwek
Dn. 30.04.2025 rok

GMINA WĘGORZYNO

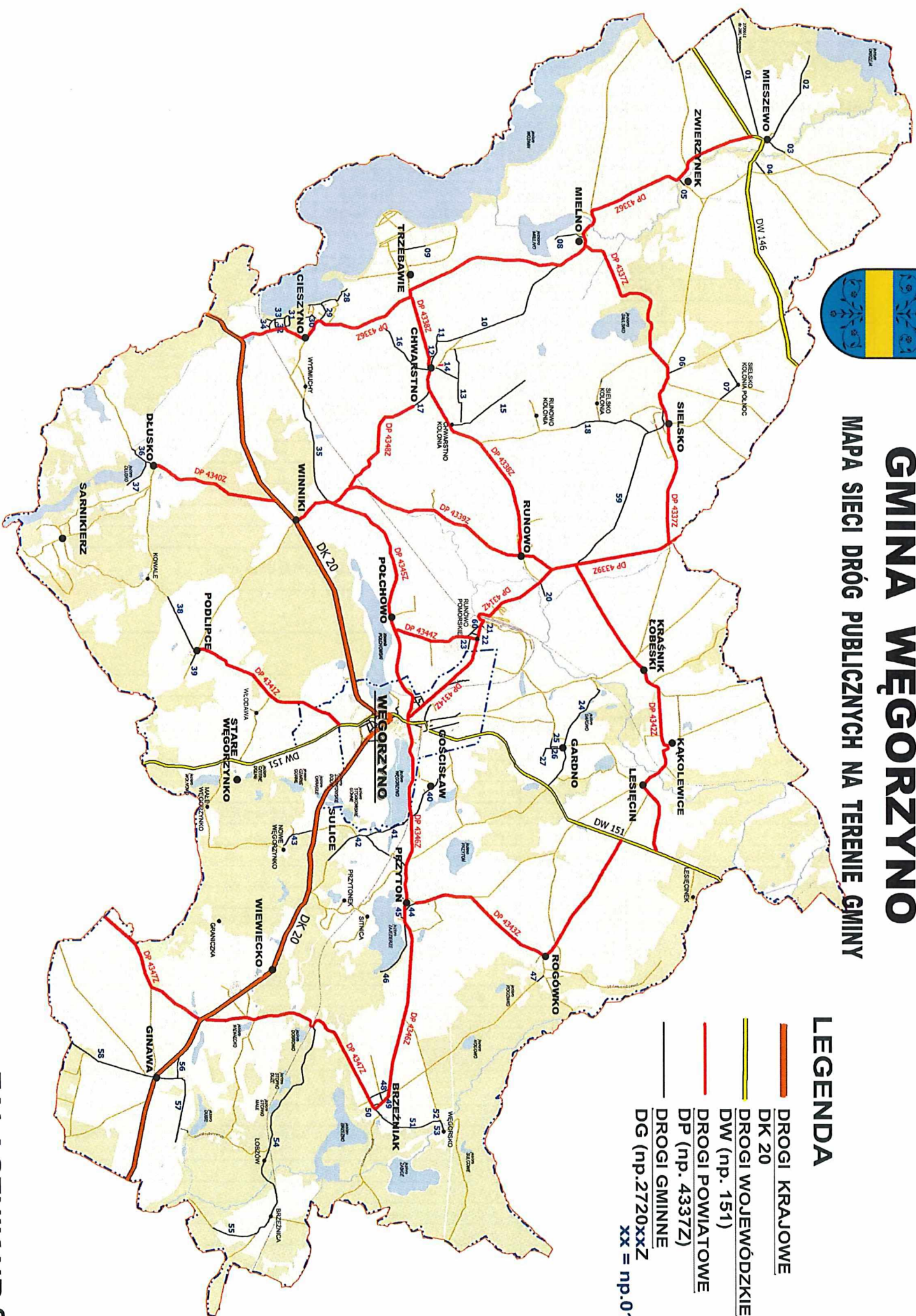
MAPA SIECI DRÓG PUBLICZNYCH NA TERENIE GMINY

LEGENDA

- DROGI KRAJOWE
- DK 20
- DROGI WOJEWÓDZKIE
- DW (np. 151)
- DROGI POWIATOWE
- DP (np. 4337Z)
- DROGI GMINNE
- DG (np. 2720xxZ)

xx = np.01

ZAŁĄCZNIK 9B

ulica Miejscowość	Długość [km]	Nr gminnej drogi publicznej	Wykaz przynależnych nieruchomości.
OBSZAR WIEJSKI			
Mieszewo	2,386	G272-001-Z	dz. nr 280 (droga gruntowa Mieszewo - Dobra)
Mieszewo	0,729	G272-002-Z	część dz. nr 269 (od centrum wsi do dz. nr 85/4 ostatnie zabudowanie)
Mieszewo	0,399	G272-003-Z	dz. nr 274 (w kierunku mostu)
Mieszewo	0,325	G272-004-Z	dz. nr 400 (w kierunku bloków)
Zwierzynnek	0,258	G272-005-Z	część dz. nr 82 (od rzeki do kościoła, boiska i część wsi) i dz. nr 86
Sielsko	2,522	G272-006-Z	część dz. nr 365 (od dz. nr 472 do dz. nr 460) Sielsko - w kierunku drogi wojewódzkiej nr 146
Sielsko	0,860	G272-007-Z	część dz. nr 403 (od początku drogi do dz. nr 8/1)
Mielno	0,685	G272-008-Z	dz. nr 11 (w kierunku jeziora)
Trzebawie	0,379	G272-009-Z	część dz. nr 167 (od dz. nr 130/7 do skrzyżowania z drogami 233 i 166)
Chwastno-Mielno	3,012	G272-010-Z	dz. nr 125 (droga polna Mielno - Chwastno); część dz. 182 (od dz. nr 360 w kierunku Mielna); dz. 360; dz. 189
Chwarstno	0,948	G272-011-Z	dz. nr 186 (od drogi powiatowej)
Chwarstno	0,120	G272-012-Z	dz. nr 194 (za kościołem)
Chwarstno	1,442	G272-013-Z	część dz. nr 205 (od drogi nr 208 do końca dz. nr 147) i dz. nr 208
Chwarstno	0,514	G272-014-Z	dz. nr 191
Chwarstno	0,213	G272-015-Z	część dz. nr 188 (od drogi powiatowej dz. nr 182 do działki nr 165/1)
Chwarstno	1,235	G272-016-Z	dz. nr 184/1
Chwarstno	0,474	G272-017-Z	dz. nr 185
Sielsko	3,446	G272-018-Z	dz. 360 (Sielsko - Chwarstno)
Runowo	0,224	G272-020-Z	dz. nr 92 (do cmentarza)
ul. Spokojna, Runowo Pom.	0,139	G272-021-Z	część dz. nr 34 (od drogi Działowej 09142 do dz. nr 30)
ul. Węgorzyńska, Runowo Pom.	0,140	G272-022-Z	dz. nr 89, ul. Spokojna
ul. Dębowa, Runowo Pom.	0,195	G272-023-Z	dz. nr 78, ul. Dębowa
Gardno	2,570	G272-024-Z	dz. nr 27, w kierunku Kraśnika
Gardno	0,416	G272-025-Z	część dz. 42 (od drogi dz. nr 27 do dz. nr 18/4)
Gardno	0,149	G272-026-Z	działka nr 45
Gardno	0,170	G272-027-Z	część dz. nr 43 (od drogi nr 42 do końca dz. nr 41/4)
Cieszyno	0,921	G272-028-Z	dz. nr 109
Cieszyno	0,412	G272-029-Z	dz. nr 110
Cieszyno	0,187	G272-030-Z	część dz. nr 119/2 (od dz. nr 16/1 do końca cmentarza)
Cieszyno	0,280	G272-031-Z	dz. nr 169/35, 169/40 "NA KOPLU"
Cieszyno	0,025	G272-032-Z	dz. nr 169/11 "NA KOPLU"
Cieszyno	0,165	G272-033-Z	dz. nr 169/47, "NA KOPLU"
Cieszyno	0,120	G272-034-Z	dz. nr 169/78, "NA KOPLU"
Cieszyno	3,394	G272-035-Z	dz. nr 121 (Winniki - Cieszyno, za dz. nr 82/1 w Winnikach w kierunku Cieszyna) oraz dz. nr 192 (za torami w Cieszynie)
Dłusko	2,270	G272-036-Z	część dz. nr 56 (Dłusko - Pławnica; od kościoła do dz. 13/21)
Dłusko	0,565	G272-037-Z	dz. nr 13/3 (w kierunku domków letniskowych nad jez.)
Podlipce - Dłusko	6,535	G272-038-Z	dz. nr 8 (Podlipce - Dłusko)
Podlipce - Dłusko	0,580	G272-039-Z	część dz. nr 4 (na odcinku od drogi nr 8 do drogi nr 6)
Gościśław	1,903	G272-040-Z	dz. nr 4 (od tartaku przez wieś) Gościśław
Przytoń	1,052	G272-041-Z	dz. nr 201 (w kierunku jeziora)
Przytoń - Sulice	2,740	G272-042-Z	dz. nr 17 (Przytoń - Sulice, we wsi); dz. nr 2 (Przytoń - Sulice, za torami); 135 (Przytoń - Sulice, od drogi powiatowej do torów)
Nowe Węgorzynko	0,752	G272-043-Z	działka nr 23
Przytoń	0,279	G272-044-Z	dz. nr 96/2 (łącznik pomiędzy drogą powiatową do Rogówka, a drogą powiatową do Brzeźniaka)
Przytoń	0,097	G272-045-Z	dz. nr 64/4
Przytoń	0,400	G272-046-Z	dz. nr 198/1
Rogówko	0,194	G272-047-Z	dz. nr 93 (dojazd do budynków i parku)
Brzeźniak	0,192	G272-048-Z	dz. nr 233
Brzeźniak	0,175	G272-049-Z	dz. nr 234
Brzeźniak	0,112	G272-050-Z	dz. nr 138 (za kościołem)

Brzeźniak	1,400	G272-051-Z	część dz. 241/1 (od drogi powiatowej nr 0946Z, tj. dz. 241/1 w głąb m. Brzeźniak, tj. do dz. nr 52) od kościoła
Brzeźniak	0,127	G272-052-Z	dz. nr 52 (do rzeki)
Brzeźniak	0,197	G272-053-Z	dz. nr 243, nr 277 (za mostem)
Wiewiecko - Brzeźnica	4,783	G272-054-Z	część dz. nr 30/1 (Wiewiecko - Brzeźnica, od dz. nr 61 w kierunku wsi Brzeźnica); dz. 6/1 (od dz. nr 30/1 do dz. nr 20/6); część dz. nr 220/2 (łącznik między drogami dz. nr 220/6 i dz. nr 220/7); dz. nr 220/6; dz. nr 220/7 oraz dz. nr 221/3 Łobzów), dz. nr 211/3 (Łobzów), część działki nr 94 (od dz. nr 211/3 do dz. nr 82); dz. nr 82 (koło torów); 78/7 (koło torów)
Wiewiecko - Brzeźnica	0,902	G272-055-Z	działka nr 61 (Wiewiecko - Brzeźnica)
Ginawa	0,443	G272-056-Z	działka nr 43 (od drogi krajowej nr 20 w kierunku kościoła)
Ginawa	1,540	G272-057-Z	część działki nr 67 (od dz. nr 44 i 63/1, od drogi krajowej nr 20 skrzyżowania z dz. 55 i 72)
Ginawa	1,765	G272-058-Z	działki nr 80 i 249 (od drogi krajowej nr 20 w kierunku Nierybna)
Sielsko - Runowo	3,389	G272-059-Z	dz. nr 352/2, dz. nr 88/2, dz. nr 78 (Sielsko - Runowo, tzw. topolówka)
ul. Połchowska, Runowo Pom.	0,370	G272-060-Z	ul. Połchowska - dz. 94/1

Wieś Razem 62,216 km

OBSZAR MIASTA

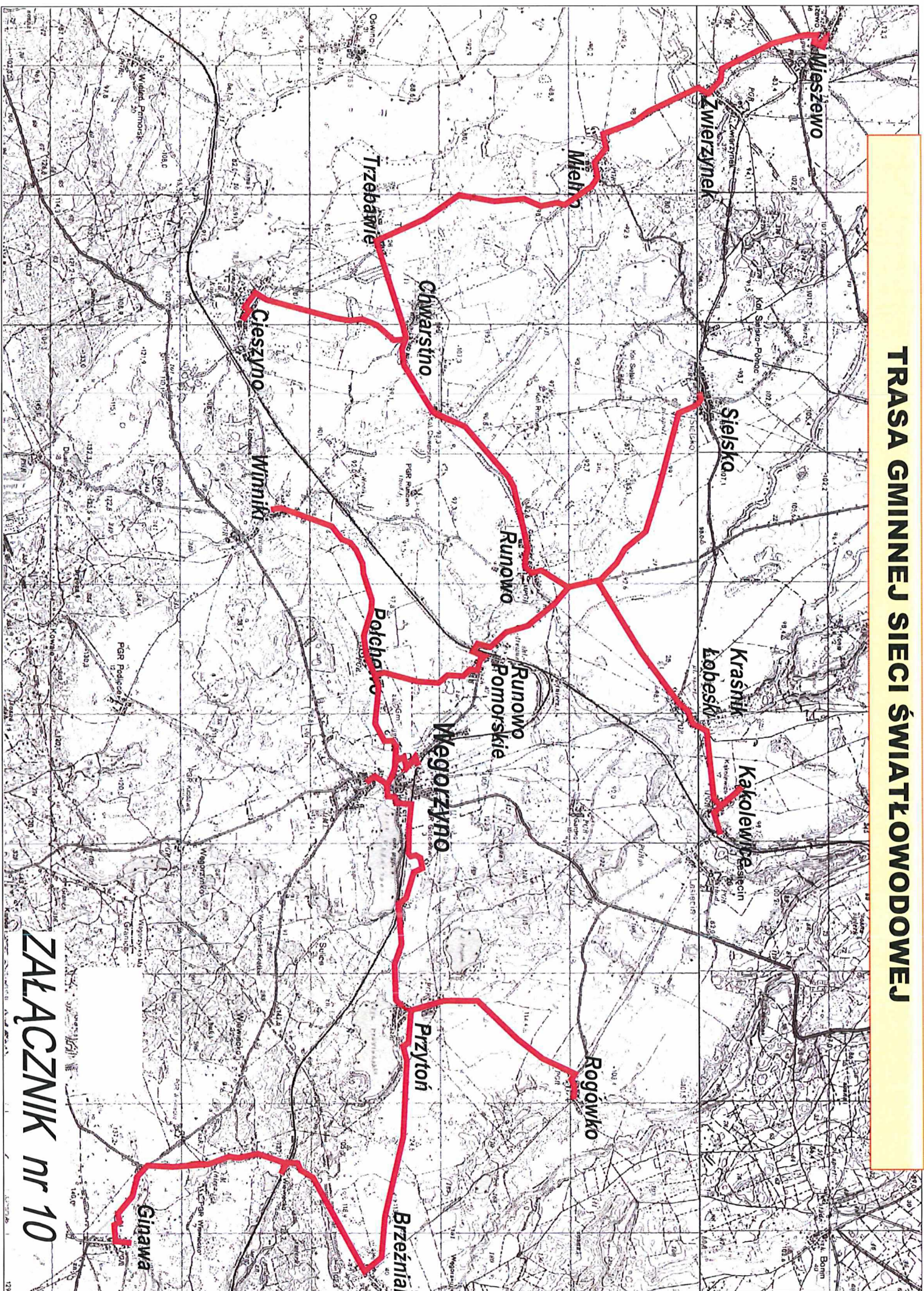
ul. Boczna	0,300	G272-501-Z	dz. nr 1248 (ul. Boczna)
ul. Kopernika	0,624	G272-502-Z	ul. Mikołaja Kopernika, dz. nr 177 - na odc. od torów do końca dz. 175/1, dalsza cz. dz. nr 177 (od dz. nr 175/1 do dz. nr 184/1), cz. dz. nr 166 (na dł. od skrzyżowania z dz. nr 177 do ostatniego zabudowania)
ul. Łąkowa	0,115	G272-503-Z	dz. nr 512/1 (ul. Łąkowa)
ul. Matejki	0,067	G272-504-Z	dz. nr 1243 (ul. Jana Matejki)
ul. Mickiewicza	0,232	G272-505-Z	dz. nr 186 (ul. Adama Mickiewicza)
ul. Nowy Świat	0,446	G272-506-Z	dz. nr 1222 (ul. Nowy Świat)
os. Słoneczne	0,719	G272-507-Z	dz. 81/6 (przy łokach SM i PKP), 805/19 (przy blokach PKP) oraz dz. nr 1283/2 (przy blokach z Nadleśnictwa)
ul. Pionierów	0,448	G272-508-Z	dz. nr 630, 529/1, 621, 622, 615, 573, 660.
ul. Sikorskiego	0,265	G272-509-Z	dz. nr 810/6 (ul. Władysława Sikorskiego)
ul. Słowackiego	0,103	G272-510-Z	dz. nr 1241 (ul. Juliusza Słowackiego)
ul. Witosza	0,000	G272-511-Z	dz. nr 616 (ul. Wincentego Witosza). Połączona z G272512Z
ul. Zamkowa, Witosza	0,492	G272-512-Z	dz. nr 617/2 (ul. Zamkowa), dz. nr 616 (ul. Wincentego Witosza)
ul. Zielona	0,512	G272-513-Z	dz. nr 294 (ul. Zielona - od posesji nr 1 do końca dz. 310/4)
ul. Jagiellońska	0,179	G272-514-Z	działki nr 1238/4
ul. Zamkowa	0,020	G272-515-Z	działki nr 527, 528/6
ul. Przemysłowa	0,169	G272-516-Z	dz. nr 1240 (ul. Przemysłowa)
ul. Sosnowskiego	0,107	G272-517-Z	dz. nr 537 (ul. Ks. F. Sosnowskiego)
ul. Szkolna	0,105	G272-518-Z	dz. nr 540 (ul. Szkolna)

Miasto Razem 4,903 km

OGÓŁEM 67,119 km

Sporządził. Mirosław Przysiwek
Dn. 30.04.2025 r.

TRASA GMINNEJ SIECI ŚWIATŁOWODOWEJ

Załącznik nr 10